בס״ד

יקוו המים

דברי תורה, גימטריות
ורמזים מהפסוקים והאותיות

ספר בראשית ג׳

בראשית פרק א׳ פסוק ט׳:

״ויאמר אלקים *יקוו המים* מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן״

ע״פ חז״ל מעבר לסיפור בריאת העולם יש בפרשה זו רמזים לעתיד לבוא. עוד אמרו חז״ל שכל יום בבריאה הוא כנגד אלף שנים בעולם. אולי הפסוק הנ״ל (יום שלישי לבריאה) רומז על מאורע שהתרחש באלף השלישי: **מתן תורה**.

ספרי (וזאת הברכה):
״...מלמד שהחזיר הקב״ה התורה על כל העולם ולא רצו לקבלה עד שבאו ישראל וקבלוה״
״ויאמר אלקים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד״—׳אין מים אלא תורה׳.
הקב״ה החליט לתת את התורה ולרכז אותה בעם אחד—**״אל מקום אחד״**, לעם ישראל, ״ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ״.
ותראה היבשה״, לאחר נתינת התורה לעם ישראל בולט העדר התורה והקדושה אצל הגויים.
״ויהי כן״, כך נשאר סדר עולם, 70 אומות ללא תורה, **״כן״** עולה למנין **70**, כנגד עם ישראל שעם התורה.

חז״ל אומרים: אם אומרים לך שיש חכמה בגויים-- תאמין, יש תורה בגויים-- אל תאמין.

על הכותרת

הובא לידיעתי, על ידי הרב פרפ׳ יחזקאל בבקוף, כי הרב שמואל אבן תבון (תלמידו ומתרגם ספריו של הרמב״ם) כתב לפני כ- 800 שנה ספר בשם ״מאמר יקוו המים״. ברצוני להבהיר כי שם החוברת שלפניכם- ״יקוו המים״ מבוסס על דבר התורה שלמעלה ובלא כל קשר למאמר של הרב שמואל אבן תבון.

לעילוי נשמת נכדי:
סגן (סיירת מטכ"ל) **נוה אלעזר לקס הכהן ז"ל**
שנפל בקרב עם מחבלים בקיבוץ בארי בשבת קודש, שמיני עצרת, תשפ"ד
תנצב"ה
ה' יקום דמו

קינה

על מלחמת חרבות ברזל
ולעילוי נשמת סגן **נוה אלעזר לקס** הי"ד

עיניי עיניי מורידות מים על בנינו שאי**נו ה**יום בחיים.
גיבורי כוח שעמדו בפר**צה ונ**פלו ארצה.

שונא**ינו ה**רגישו הפילוג והקיטוב בתוכנו.
ובערפל שעטף אותנו פרצו לארצנו.

עיוור עיוור היינו ביום שמחתנו.
עצרת לצער**ת נ**הפך **ו**בנינו **ה**לכו בשבי.

ישראל בצרה על רפיון כלל גדול בתורה.
"לא תשנא את אחיך בלבבך", ואהבת לרעיך"

חטאינו נקמו בנו, אוי**בינו ה**שיגנו, חמס, חיזבאללה, חותים תקפו את ארצנו.
מקטרגים התומכים באוי**בנו ה**רימו קולם **נ**גדנו **ו**צועקים **ה**שמד לכלותינו.

"מאין יבא עזרי? "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ"

שערי תפלה נעולים, **נ**תעורר **ו**נבכה **ה**לא שערי דמעה פתוחים.
בבכי **נ**שוב **ו**נבקש **ה**צלה מאלקנו שבשמים.

נשמות **ו**ולדנו **ה**יו לקרבן, הצל **נ**א **ו**תיק **ה**רחמן.
נא סתום פיות מקטרג**נו**, **ה**פר מחשבות ומעשי שונאינו נגדנו.
"כי אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו"

וגם לעילוי נשמות:

אבי מורי: **ר' חיים אלעזר בן ישראל הכהן** (לקס) ז"ל
איש בעל לב טוב

אמי מורתי: **מרת רחל בת זלמן** ז"ל
אשה חשובה ובעלת צדקה

סבתי: **מרת הנדה בת מרדכי יצחק הלוי** (הרשקוביץ) ז"ל
לבית קלוש (סבתא מצד האם)

מורי חמי: **ר' יוסף שמואל בן יחזקאל הכהן** (קריגר) ז"ל

חמתי: **מרת חנה גיטל בת שלמה זלמן** ז"ל

אחותי: **אלטע חנה בת חיים אלעזר הכהן** ז"ל

ולעילוי נשמות סבתי ומשפחת אבי שנרצחו על ידי המרצחים במלחמת העולם השניה.

תודה לה' יתברך, שהצליח דרכי להוציא לאור חוברת זאת לעילוי נשמת הורי זצ"ל.

חז"ל אמרו: אין דבר שלא נרמז בתורה.
<u>פרקי אבות פרק ה' משנה כ"ו</u>: "בן בג אומר: הפך בה והפך בה דכלא בה..."

בתקופתנו, אנו עדים למחקרים בפענוח צופני התורה. עידן המחשבים פתח לפנינו אפשרויות חדשות לחקור את החכמה והסוד שבתורה. כידוע פרשו חז"ל את פסוקי התורה בשיטת ה'**פרדס**' (**פ**שט, **ר**מז, **ד**רש, **ס**וד). דרישתם בדרך זו הראתה לנו שיטות שונות ביניהן הגימטרייה, דרישת הרשומים, נוטריקונים ועוד.

החוברת שלפניכם כוללת דברי תורה, גימטריות, וגם רמזים מהאותיות מפרשיות השבוע, רעיונות, ונאומים מאירועים משפחתיים.

לעיתים הגימטרייה של פסוק (או חלקו) שווה בקירוב או במדויק לגימטרייה של הפירוש אותו נתנו חז"ל לפסוק זה.

כתוב:
<u>אבות (פרק ד' משנה כ')</u>:
"**רבי מאיר אומר אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו...**"

בקשה לקורא ספר זה:
"**אל תסתכל בקנקן**" - נא לא להסתכל בחיצוניות של הספר
(קרי בטעויות כתיבה , באיות, ובדקדוק)
"**אלא במה שיש בו**" – בתוכן העניינים והרעיונות.

יחיאל לקס
רחובות, ישראל
מרחשון התשפ"ה

כל דברי התורה (של כל ספרי יקוו המים) נמצאים באתר:
yekavu-hamayim.com

רב תודות לאשתי, אלן, שעזרה בתיקון שגיאות כתיב.

תודה לבתי לאה נחמני, שתרמה מזמנה ועזרה בהגהת חלק מהחוברת.

תודה לבני דני, שקרא חלק מדברי התורה ותרם לשיפורם, ושעזר בהגהת חלק מהחוברת.

תודה לנכדי, עמיחי צבי, שקרא חלק מדברי התורה ותרם לשיפורם, ושעזר בהגהת חלק מהחוברת.

תודה לרב נריה קורש שהביא לתשומת לבי את אשר כתוב:
ברכות (נ"ח, א'), נדרים (ח',ב'), ילקוט ירמיהו (רמז ש"ו), זוהר רע"ם פנחס רל"ה:
"אמר רבי יוחנן משום רשב"י:
כשם שאי אפשר לבר (תבואה) בלא תבן (קש) כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים"
ועל אותו משקל נאמר:
שכשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לספר בלי טעויות.
וביחוד שמדובר בספר זה, שכל מילה בו צריכה להיות שקולה בשקל הקודש.

ולכן נשמח מאוד לקבל הארות והערות הקשורות לתוכן הספר,
בכתובת: חוה לוצקי 13, רחובות, 7625176
טלפון: 08-9476223
050-9444615

בברכת התורה,

יחיאל לקס

תוכן עניינים

פרשת ויצא..... 9
פרשת וישלח 121
פרשת וישב..... 233

פרשת ויצא

רחל ועשו

כתוב:
ילקוט שמעוני:
"דאמר רבי שמואל בר נחמני מסורת היא בידינו שאין עשו נופל אלא ביד בני בניה של רחל"
וגם:
בראשית רבה (צ"ט, ב'):
"רבי פנחס בשם רבי שמואל בר נחמן מסורת הוא שאין עשו נופל אלא ביד בניה של רחל"
וקצת רמז:
"**עשו נופל**" עולה 542 ועוד 2 מילים עולה **544** למנין "**בניה של רחל**" (באתב"ש: זטמץ בד גסך)

לרחל אמנו היו שני בנים, יוסף ובנימין.
במפגש בין יעקב אבינו לעשו (כאשר עשו בא להרוג את יעקב אבינו) יוסף שם את עצמו לפני אמו להגן עליה מעשו:
בראשית פרק ל"ג פסוק ז':
"ותגש גם לאה וילדיה וישתחוו ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו"
(יוסף כתוב לפני אמו. ואמרו שהוא שם את עצמו בינה לבין עשו)
וזו הפעם הראשונה שבניה של רחל אמנו עמדו נגד עשו.

ובשלושת המלחמות עם עמלק, שהיה מצאצאיו של עשו, בניה של רחל אמנו הובילו המלחמה:
במדבר, יהושע משבט אפרים, מזרעו של יוסף, יצא להלחם בעמלק.
שאול המלך משבט בנימין, יצא למלחמה נגד עמלק.
מרדכי היהודי, איש ימיני, משבט בנימין, עמד נגד המן בן המדתא האגגי.
וקצת רמז:
רחל עולה 238 ועוד 3 אותיות עולה **241** למנין המילה '**עמלק**' (כולל המילה).

ונשאלת השאלה:
למה זכתה רחל אימנו להיות זו שצאצאיה יעמדו נגד עשו וצאצאיו?

ונראה להגיד:
צאצאיה זכו בגדר של 'מעשה אבות (ואמהות) סימן לבנים'
ואסביר:
כאשר רחל עמדה להתחתן עם יעקב אבינו, והיא גלתה שאביה ,לבן, עומד לתת את לאה אחותה ליעקב במקומה, היא מסרה לאחותה הסימנים שהיו מוסכמים בינה לבין ליעקב אבינו, כדי שיעקב אבינו ידע שזאת היא ולא אחרת.
וכתוב:
בראשית פרק כ"ט פסוק י"ז:
"ועיני לאה רכות"

ואמרו חז"ל:
רש"י: "לפי שהיתה בוכה שהיתה סבורה לעלות בגורלו של עשו".
היה ידוע להם, 'הגדולה לגדול והקטנה לקטן'.
כלומר, הבנים של רבקה אמנו, אחות של לבן, היו מיועדים לבנותיו של לבן.
לאה מיועדת לעשו הבן הגדול של יצחק אבינו, ורחל מיועדת ליעקב הבן הקטן של יצחק אבינו. ועל זה לאה אמנו בכתה כל הזמן שלא תיפול לידי הרשע.
ובמסירות נפש עצומה, באה אחותה רחל אמנו והצילה אותה מעשו כאשר מסרה לה את הסימנים, ונתנה לה להתחתן עם יעקב אבינו.

* * * * * * * * *

יעקב אבינו נטמן בבית עבר

פרק כ״ח פסוק י׳:
״ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה״
רש״י (פרשת תולדות פרק כ״ח פסוק ט׳ על ״אחות נביות״): ״...ולמדנו מכאן שנטמן בבית עבר י״ד שנה..״

״**מבאר שבע וילך**״ עולה 681 ועוד 3 מילים עולה למנין **684**
בית עבר עולה למנין **684**

אולי רמז לדברי רש״י שיעקב אבינו נטמן 14 שנה בבית עבר .

ועוד:
״וילך חרנה״, ראש תיבות, אותיות: **ו׳,ח׳**, עולה **14**.
אולי רמז שיעקב אבינו נטמן 14 שנה בבית שם ועבר בדרך לחרן (ראה עוד רמזים בבעל הטורים).

* * * * * * * *

"והנה סלם"

פרק כ"ח פסוק י"ב:
"ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו"
גמ' חולין צ"א עמ' ב': "תנא כמה רחבו של סולם שמונת אלפים פרסאות".

"**מלאכי אלקים עלים וירדים בו**" עולה למנין **615**

סולם 8 אלפי פרסי עולה למנין **615**

* * * * * * * *

ראה סלם ומלאכים עולים בו

פרק כ״ח פסוק י״ב:
״ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלה-ים עלים וירדים בו״

מדרש רבה (ס״ח, י״ב):
״...והנה סלם, זה הכבש. מצב ארצה, זה מזבח אדמה תעשה לי. וראשו מגע השמימה, אלו קרבנות שריחן עולה לשמים. והנה מלאכים, אלו כהנים גדולים. עלים וירדים בו, שהם עולים ויורדים בכבש...והנה מלאכי אלה-ים, זה משה ואהרן...
ר׳ לוי בשם ר׳ שמואל בו נחמן אמר מלאכי השרת ע״י שגלו מסטורין של הקב״ה נדחו ממחיצתן קל״ח שנה...א״ר חמא בר חנינא ע״י שנתגאו ואמרו כי משחיתים אנחנו את המקום הזה, היכן חזרו, כאן עלים ויורדים, עולים ואח״כ יורדים״
בעל הטורים:
״...והנה סלם, בגמ׳ וקץ, שהראהו קיצי הגליות...סלם, אותיות למס, שרמז לו הגליות...״
ואולי יש רמזים מהפסוק למדרש ולמפרשים:

1) ״**<u>סלם מצב ארצה</u>**״ עולה 558 ועוד 3 מילים עולה **561**
<u>נדחו קל״ח שנה</u> עולה **561**

2) ״**<u>מגיע השמימה והנה מלאכי אלה-ים</u>**״ עולה 776 ועוד 5 מילים עולה **781**
<u>זהו הקרבנות</u> עולה **781**

3) ״**<u>מלאכי אלה-ים עלים וירדים בו</u>**״
ראש וסוף תיבות, אותיות: **מ+י, א+ם, ע+ם, ו+ם, ב+ו** עולה **255**
<u>אלו כהנים גדולים</u> עולה **255**

4) ״**<u>וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלה-ים</u>**״
עולה 1289 ועוד 6 מילים עולה **1295**
<u>גלויות מצרים מדי יון פרס</u> עולה **1295**

5) ״**ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה**״
באתב״ש:
פמסכי פצטץ חכי יהש תגהץ פגתבף ירמז צבימיץ
ראש תיבות, אותיות: **פ, פ, ח, י, ת, פ, י, צ** עולה **758**
<u>קרבנות</u> עולה **758**

6) "**וראשו מגיע**"
באתב"ש:
פגתבך ירמז עולה 822 ועוד 9 אותיות עולה **831**
<u>שעבוד גליות</u> עולה **831**

7) "**והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה**"
באתבש:
פצטץ חכי יהש תגהץ פגתבך ירמז צבימיץ פצטץ
ראש תיבות, אותיות: **פ, ח, י, ת, פ, י, צ, פ** עולה **758**
<u>קרבנות</u> עולה **758**

8) "**סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-ל-ה-ים**"
באתב"ש:
כי יהש תגהץ פגתבך ירמז צבימיץ פצטץ יכתלם ת-כ-צ-מי
סוף תיבות, אותיות: **י, ש, ץ, ף, ז, ץ, ץ, ם, י** עולה **717**
<u>מצרים עולה ויורד</u> עולה **717**

9) "**מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-ל-ה-ים עלים**"
באתב"ש:
יהש תגהץ פגתבך ירמז צבימיץ פצטץ יכתלם ת-כ-צ-מי זכמי
סוף תיבות, אותיות: **ש, ץ, ף, ז, ץ, ץ, ם, י, י** עולה **717**
<u>מצרים עולה ויורד</u> עולה **717**

10) "**וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי**"
באתב"ש:
פגתבך ירמז צבימיץ פצטץ יכתלם, עולה 1833 ועוד 24 אותיות עולה **1857**
<u>קרבנות שריחן עולה לשמים</u> עולה **1857**

11) "**מגיע השמימה והנה מלאכי א-ל-ה-ים**"
באתב"ש:
ירמז צבימיץ פצטץ יכתלם ת-כ-צ-מי
עולה 1828 ועוד 24 אותיות ועוד 5 מילים עולה **1857**
<u>קרבנות שריחן עולה לשמים</u> עולה **1857**

* * * * * * * *

"עלים וירדים בו"

פרק כ"ח פסוק י"ב:
"ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-ל-ה-י-ם עלים וירדים בו"
רש"י: "עולים תחילה ואחר כך יורדים. מלאכים שליווהו בארץ אין יוצאים חוצה לארץ, ועלו לרקיע, וירדו מלאכי חוצה לארץ ללוותו"

ביציאתו מהארץ, בדרכו לחרן, בחלום ראה יעקב אבינו מלאכים.
מלאכי ארץ ישראל עולים מללוותו, ומלאכי חוץ לארץ יודים לקבלו וללוותו.

במישור הרעיוני:
הסלם חיבור רוחני בין שמים לארץ (הסלם מייצג דרגות הרוחניות של האדם).
בעולם הגשמי:
רבינו בחיי: "הצדיקים בארץ כמלאכים בשמים לעשות רצון קונם"

אנו האנשים הפשוטים לפעמים דואגים לא רק מהנפילות שלנו ברוחניות (מהירידה בסולם) אלא, גם מהקושי, ולפעמים מהאי יכולת שלנו לעלות ברוחניות (לעלות בסולם).

אבל אין לנו הבינוניים והפשוטים על מה להתייאש מזה.
זה סדר העולם גם הצדיקים בארץ שהם דומים למלאכים, עולים ויורדים בו.
(אין מצב קבוע. או שעולים או שיורדים. תמיד יש צדיק שהוא צדיק יותר)

וכדי להצליח נשים לב לכלל כאן:
אלו שעולים באים מלווי, ואלו שיורדים באים ללוות.
כדי לעלות ברוחניות צריך לבוא מליווי הצדיק. צריך להידבק בצדיקים ובמעשיהם ואז נצליח להיות תמיד בעליה.

* * * * * * * *

יעקב מגיע לפדן ארם

פרק כ״ח פסוק י״ב:
״ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו״

ונשאלות השאלות:

1) למה כתוב כאן ״**אחי אמו**״ כמה פעמים?
2) למה גם כתוב ״**לבן**״ כמה פעמים?
3) למה פירט ״**ויגש יעקב**״ וגם ״**ויגל יעקב**״? (אם היה כתוב רק ״ויגל יעקב״ מבינים שהוא ניגש לבאר)

מתרצים המפרשים שהביטוי ״**אחי אמו**״ חוזר על עצמו כאן כדי להדגיש שיעקב עשה את הדברים האלו בשביל כבוד אמו ולא בשביל איזה נימוק של תאווה כלפי רחל או בגלל סיבה אחרת. ועוד כדי שלא יחשדו אותו הרועים למה הוא מתעסק עם נערה (אור החיים) . הכול בגלל שהוא בן משפחה של רחל, קרי אביה לבן ״אחי אמו״.

ואולי יש עוד רמז כאן:
בסוף הפרשה כאשר לבן משיג את יעקב בהר הגלעד, לבן אומר:
״**ויאמר אל יעקב הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא...**״
כלומר לבן מתיחס לכל הרכוש ולכל בעלי החיים כאילו הם שלו. ולפי המשנה במסכת אבות האומר ״**שלי שלי ושלך שלי, רשע**״. אולי כאן חזרה על המילה ״לבן״,קרי ״**בת לבן**״, ״**ואת צאן לבן**״, ״**וישק את צאן לבן**״, בא גם להראות שמבחינת לבן הכול שייך לו, לא רק עכשיו, אלא גם בעתיד לבן יחשוב ככה, גם אחרי שיעקב רוכש חלק מהצאן בתשלום עבור עבודתו וגם אחרי שיעקב נושא בנותיו לנשים.

ואולי בהמשך לרעיון הזה ניתן להגיד שמה שכתוב ״**ויגש יעקב**״ זה בדומה לפירוש על המילים ״ויגש אליו יהודה״. אצל יהודה הוא הכין את עצמו לפיוס (לבקש רחמים מיוסף) וגם למלחמה. ואולי גם כאן יעקב הכין עצמו למפגש הראשון עם בית לבן (עם ביתו וצאנו) בשני אופנים. מצד אחד הוא היה מוכן ליחס הוגן מצד לבן, קרי אם לבן מתנהג כמו משפחה כמו ״**אחי אמו**״, ומצד השני הוא מוכן ליחס לא הוגן מצד לבן, אם לבן מתנהג עמו כמו רמאי, קרי כמו ״**לבן**״.
(אותו רעיון מביא רש״י על פי המדרש על הפסוק הבא, ״ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא...״. ואולי ההבדל שכאן יעקב הכין את עצמו מבחינה נפשית להתמודדות עם לבן אבל בפסוק הבא הוא ממש רמז לרחל שהוא מוכן ושיש לו היכולת להתמודד עם כל יחס שיבוא אליו מצד לבן).

אחרי שיעקב ניגש לבאר ״**ויגל את האבן מעל פי הבאר**״.
<u>רש״י</u>: ״כמו שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית, להודיעך שכחו גדול (ב״ר)״

יעקב איש תם יושב אוהלים מראה כאן שכחו גדול. ואולי בגלל שהוא בא בידים רקות הוא היה צריך לזה להראות גבורתו (רשב״ם) וחשיבותו. והוא לבד (רשב״ם, רד״ק) או ביחד עם הרועים (רד״ק) 'הרים' את האבן מעל הבאר (״ויגל, ולא ויגלל״, ראה שפתי חכמים). אומרים חז״ל שהכוח היתר הזה בא לו מברכת הא-ל (רד״ק) ונחת עליו רוח הקודש (מהר״ם). ויכול להיות שהכוח נחת עליו פתאום כאשר ראה את בת לבן ואת צאן לבן

(״ויהי כאשר ראה יעקב״) ולא לפני זה.
(ואולי זה מסביר למה לא עזר לרועים לסלק האבן מעל פי הבאר לפני שבא רחל. אמנם מסביר הספורנו שלא רצה שיהיה לו חוב לאחרים, וגם שאולי חשש שהשלושה עדרים לא ימתינו לעזור לאחרים וילכו למראה עם הצאן.)
ואולי נחת עליו רוח הקודש דווקא כאשר יעקב ראה את רחל (מהר״ם) וכאשר ראה את צאן לבן כי רק עכשיו הרגיש בשמחה כי הוא מתחיל להגשים מטרתו (ולכבד צווי אביו ואמו), להגיע לבית לבן (כמו שאמר לו אמו, ״ברח לך אל לבן אחי חרנה״) ולישא בת לבן (כמו שצווה אותו אביו, ״וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך״).

* * * * * * * *

תשובה מהלב

פרק כ"ח פסוק י"ב:
"**והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה**"
חז"ל דרשו על הפסוק הזה (ויצא רבה ס"ח, י"ב):
"והנה סלם" – "זה הכבש" (שעולים בו למזבח)
"מצב ארצה" – "זה מזבח" (מזבח החיצון, מזבח העולה)
"וראשו מגיע השמימה" – "אלו הקרבנות"
רואים מזה, שיש קשר בין המזבח, שמכפר על האדם, לבין "סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה".

ובמישור הרעיוני:
היום שאין לנו, לא מזבח, ולא כבש, ולא קרבנות התפילות באים במקום הקרבנות לכפר עלינו (ולפי, הושע י"ד, ג': "ונשלמה פרים שפתינו").
וזה רחמים גדולים, שניתן לנו האפשרות להתפלל ולחזור בתשובה ולהשיג סליחה מחילה וכפרה (בדומה לעבודת הקרבנות).

וכדי שהתפילה (וגם התשובה) יהיו:
"**מצב ארצה**" – משפיעה על הגשמיות לשנות הרגלים (ולהיות יציב ואמת ואיתן), ומושלם, צריך שיהיה: "**סלם**", אותיות: **ס', ל', ם'**
ס' – סליחה
ל' – לב
מ' –מוח
צריך בקשת הסליחה לבוא גם מהלב (מהרגש) וגם מהמוח (השכל), ולא רק מהמוח (מקום השכל) שמשם ההחליטה להתפלל ולעשות תשובה, ואז:
"**וראשו מגיע השמימה**"- ראש הסלם מגיע השמימה. מגיע השמימה מה שרמוז בראש המילה "**סלם**", מה שרמוז מהאות **ס'** (האות ס' בראש המילה 'סלם') , וזה בקשת **סליחה**.
ודרך הסלם מגיע השמימה לא רק בקשתו לסליחה, אלא גם בקשתו למחילה ולכפרה,

ולפי:
"**מגיע השמימה**" עולה **523**
סליחה ומחילה וכפרה עולה **523**

ובגלל "סלם" הרוחני שבנה יזכה לרמוז מאותיותיו:
"**סלם**", אותיות: **ס', ל', ם'**
באתב"ש:
"**חכי**", אותיות: **ח', כ', י'**

יזכה ל:
ס'– סליחה
ל' –לאלתר

לסליחה מיד, וגם יזכה ל:
מ'– מחילה
ח' – חנינה, חיים
כ' – כפרה
י'- ישועה

ואז:
"**והנה מאלכי אלקים עולים וירדים בו**" –
"**והנה מאלכי אלקים עולים**" –
בקשתו לסליחה, המלווה במעשה התשובה שבא מהמוח ומהלב, מהווה "סלם" שדרכו תעלה תפילתו השמימה כמלאך המליץ יושר. ולפי:
<u>אבות פרק ד' משנה י"א</u>: "רבי אליעזר בן יעקב אומר העושה מצווה אחת קונה לו פרקליט אחד"
"**וירדים בו**" –
ובזכות סלם הרוחני שבנה ירדו מלאכים לשמור עליו, ולפי:
<u>תהילים צ"א, י"א</u>: "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך"

* * * * * * * * *

מאבק תרבויות

העולם הזה מחולק במאבק של תרבויות. מלחמה בין תרבות הגשמיות לבין תרבות הרוחניות. המאבק בעולם הינו בין התרבות של יעקב אבינו (תרבות הרוחניות, תרבות ישראל) לבין התרבות של עשו אחיו (תרבות הגשמיות, תרבות אדום).

ובמישור הרעיוני:
פרק כ"ח פסוק י"ב:
"**והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה**"
לפי חז"ל "**סלם**" הנו כמו 'כבש' שעולים בו למזבח (ויצא רבה). והוא המקשר בין הארץ (עניין גשמי) לבין המזבח מקום הקרבת הקרבנות (עניין רוחני). הסלם הזה ראשו אחד בארץ וראשו השני בשמים. ואומרים חסידי ברסלב 'העולם הזה גשר צר מאוד'. העולם הזה דומה לגשר שעוברים בו כדי להגיע לעולם הבא. ויש קצת דמיון בין הגשר הצר הזה, המקשר בין עולם הזה הגשמי לבין העולם הבא הרוחני, לבין ה "סלם" שראשו אחד רומז על גשמיות העולם ("מצב ארצה") , וראשו השני רומז על רוחניות העולם ("מגיע השמימה").

המאבק התרבותי הזה כבר התחיל כאשר רבקה אמנו הייתה בהריון, ולפי הכתוב, "והנה תומם בבטנה" (והיו מנוגדים זה לזה):
רש"י (על המילה "תומם"): "חסר, ובתמר 'תאומים' מלא, לפי ששניהם צדיקים. אבל כאן אחד צדיק ואחד רשע"
ובאותו לשון ("והנה") כתוב על הסלם:
"**והנה סלם**"
באתב"ש: **פצטץ חכי** עולה **307**
רבקה עולה **307**
במישור הרעיוני ה"סלם" קשור לאמנו רבקה, ולדייק, להריון וללדתה של רבקה, במובן שהתאומים יעקב ועשו מהווים את שני הראשים של "סלם". עשו בעיקר "מצב ארצה" (עמוק בתוך גשמיות העולם הזה) , ויעקב בעיקר "ראשו בשמים" (עמוק בתוך רוחניות העולם). והרמז שהם במאבק על הסלם:
"**סלם מצב ארצה**" עולה **558**
יעקב עשו עולה **558**

גם עשו וגם יעקב אחזו בסולם בשיטת 'נקיון כפי':
"**והנה סלם מצב**" עולה **328**
"**בנקיון כפי**" עולה **328**

ולא רק יעקב אבינו הגיע למזבח אלא גם עשו הגיע קצת למזבח (לרוחניות):
יעקב עשו באתב"ש: **מזדש זבפ** עולה **440**
מזבח באתב"ש: **יעשס** עולה **440**

ואסביר:
עשו זכה לקצת חלק רוחני, וגם ליעקב יש חלק גשמי.
החלק הרוחני של עשו זה בגלל המאמץ שלו בקיום מצוות כבוד אב.
עשו היה מתלבש יפה ומדבר כצדיק בפני אביו, ודואג לספק לאבא אוכל (ציד). ובגלל זה, למרות שהוא היה מראה את עצמו כאילו 'רוחץ בניקיון כפיו' (כי הוא לא היה צדיק), הוא זכה שראשו קבור במערת המכפלה בתוך חיקו של יצחק אביו.

(והדבר הזה מובא בגמרא ובמדרשי חז"ל. שחושים בן דן או יהודה הרג את עשו. ולפי המדרש, כאשר באו לקבור את יעקב אבינו במערת המכפלה, בא עשו ותבע את מקומו במערה. שלחו את נפתלי בחזרה למצרים להביא את שטר הקניה של המערה והשדה. וחושים בן דן חשש לביזיון של יעקב אבינו שיצטרך לחכות עד שנפתלי יחזור והוא קם וחתך את ראשו של עשו. ולפי המדרש ראשו התגלגל לתוך המערה לתוך חיקו של אביו שהיה קבור שם. ובניו של עשו קברו את גופו בשדה מחוץ למערה)

וכאילו ראשו הגיע קצת השמימה בגלל מעשיו, ולפי:

1) "**וארחץ בנקיון**" עולה **523**
"**מגיע השמימה**" עולה **523**

2) "**איש ידע ציד**" עולה **499**
"**מגיע השמימה**" באתב"ש: **ירמז צבימיץ** עולה **499**

("וארחץ בנקיון"- שהיה מרמה את אביו, צד את אביו, אבל למטרה טובה, וככה קיים מצוות כבוד אב ברמה גבוה)

וגם ליעקב אבינו יש חלק גשמי. הוא התחפש לאחיו עשו (עשה את עצמו כאילו הוא מי שהוא איננו) להתמודד עם העולם הזה (הגשמי) ואמר לאביו:

"**אנכי עשו**" עולה **457**
העולם הזה באתב"ש: **צזפכי צעץ** עולה **457**

גם זה כמין 'רחץ בניקיון כפיו' – כי למרות שהוא באמת היה צדיק, הוא התנהג במעשה מרמה (רש"י: "בחכמה") כדי לקבל את 'הברכות' מאביו, ולפי:

"**וארחץ בנקיון כפי**" עולה **633**
הברכות עולה **633**

כלפי חוץ הוא הראה את עצמו כאילו הוא עשו אחיו, הוא התחזה לאחיו.
'התנהגות' כזאת דומה למעשה של 'נקיון כפי', וכמו המעשה שעשה אחיו - אחיו הראה את ניקיון כפיו כלפי אביו.

וכמו שהוכיח אביו לעשו כאשר אמר לו:

"**בא אחיך במרמה**" עולה **329**
"**בנקיון כפי**" עולה **328**

המעשה של אחיך, דומה למרמה ולניקיון שלך כלפי.

ידוע שיעקב אבינו היה:
פרק כ"ה פסוק כ"ז: "איש תם ישב אהלים"
רש"י (על המילה תם"): "מי שאינו חריף לרמות קרוי תם"
רש"י (על המילים "ישב אהלים"): "אהלו של שם ואהלו של עבר (בראשית רבה)"
טבעו של יעקב אבינו לשבת וללמוד בישיבת שם ועבר ולהתעסק עם הבריות ביושר ונקיית כפים.

וידוע שעשו אחיו היה:
פרק כ"ה פסוק כ"ז: "איש ידע ציד איש שדה"
רש"י (על המילים "יודע ציד"): "לצוד ולרמות את אביו בפיו"
רש"י (על המילים "איש שדה"): "אדם בטל וצודה בקשתו חיות ועופות"
טבעו של עשו להיות בטל ומרמה את הוריו.
וכתוב:
פרק כ"ה פסוק כ"ח: "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב"
לפי הפשט יצחק אבינו נוטה לאהוב את עשו הרשע יותר מיעקב הצדיק, וקשה.
ויש שפרשו (ספרנו) "גם את עשו, אף על פי שיודע בלי ספק שלא היה שלם כיעקב".
ויש שפרשו (חיקוני) "שלא היה יצחק אוהבו תדיר, אלא באותו זמן כי ציד בפיו".
לפי זה יצחק אבינו אהב את יעקב וגם את עשו, ובמיוחד כאשר עשו כיבד אותו בציד.
ורבקה אמנו "אוהבת את יעקב" - כאן לא קשה, כי יעקב הוא צדיק.

ורואים מזה שיעקב אבינו חלש בגשמיות של העולם הזה ("איש תם", "מגיע השמימה"), ועשו אחיו מאד חסר ברוחניות של העולם הזה (איש שדה", "מצב ארצה").

ויעקב אבינו צריך חיזוק בגשמיות העולם הזה כדי לזכות בברכות.
ולפיכך אמו, שאוהבו, דוחפת אותו (ולא אביו דוחף אותו) לקבל את הברכות.
ואולי בגלל זה:
יעקב בן רבקה עולה **541**
ישראל עולה **541**
השררה והרוחניות שלו (הרמוז בשם "ישראל") מוערך על ידי אמו ("רבקה אהבת את יעקב", את הצד של "ישראל' שבו).

אבל כבר בזמן הלידה, יעקב אבינו מראה שלפי הצורך הוא גם יכול להיאבק על העולם.
ולמרות שהוא "איש תם", וממוקם בקצה העליון של הסלם , כדי לקבל את הברכות מאביו, הוא גם יכול להשתמש בשיטת אחיו (מרמה). הוא גם יכול להגיע לחלקו התחתון של הסולם המוצב ארצה בגשמיות העולם הזה:
"**סלם מצב**" באתב"ש: **חכי יהש** עולה **353**
גשמי עולה **353**

והתכונה הזאת של יעקב אבינו שהתחילה בלידה כאשר אחז את כף אחיו, ונגמרה כשהוא בא בחכמה לקבל הברכות מעורך על ידי אביו.
ואולי בגלל זה:
1) "**וידו אחזת**" עולה **442**
יעקב בן יצחק עולה **442**

2) "**מצב ארצה וראשו מגיע**"
באתב"ש:
יהש תגהץ פגתבף ירמז
ראש תיבות, אותיות: **י', ת', פ', י'** עולה **500**
"**ויעקבני זה פעמים**" עולה **500**
(ההתמודדות של יעקב אבינו שעשה מעשה גשמי, "מצב ארצה", מוערך על ידי אביו, ובאמצעותו הוא התגבר על אחיו)

ובגלל שהוא, לפי הצורך "מצב ארצה", מעורב בגשמיות העולם הזה, וגם "וראשו מגיע" ("השמימה"), מעורב ברוחניות העולם, הוא הבן שיצחק אביו תמיד מעריך ואוהב, והוא זה שמגיע לו הברכות של אברהם אבינו והמשך דרכו של אביו:
"**ארצה וראשו**" עולה 809 ועוד 2 מילים עולה **811**
יעקב בן יצחק בן אברהם אבינו עולה **811**

כי ביעקב אבינו יש השילוב הנכון של רוחניות וגשמיות:
"**איש תם ישב**" עולה **1063**
"**ארצה וראשו**" באתב"ש: **תגהץ פגתבף** עולה **1063**
למרות שהוא "איש תם ישב" ("אהלים") הוא יודע איך להתעסק בגשמיות העולם הזה (הרמוז במילה "ארצה") דרך חכמת 'התורה' (הרמוז במילה "וראשו") כדי להשיג את המגיע לו וכדי לקיים את המצוות:
"**וידו אחזת בעקב**" עולה **616**
התורה עולה **616**

ובגלל זכות התורה בני יעקב אבינו ישלטו ויתגברו על בני עשו:
"וידו אחזת בעקב עשו"- 'מעשה אבות סימן לבנים', בני יעקב אוחזים, שולטים 'בעקב', בזמן סוף הדורות על בני עשו, ולפי:
<u>עובדיה א', י"ח</u>: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו"
<u>עובדיה א', כ"א</u>: "ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו..."

* * * * * * * * *

"סלם"

פרק כ"ח פסוק י"ב :
"**ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה**"

במישור הרעיוני :
הסלם כמין חיבור בין שמים לארץ.

באפוד שלבש הכהן הגדול היו שתי אבני שהם בכתפות האפוד, ולפי :
שמות פרק כ"ח פסוק י"ב :
"**ושמת את שתי האבנים על כתפת האפד אבני זכרן לבני ישראל ונשא אהרן את שמותם לפני ה' על שתי כתפיו לזכרן**"
רש"י (על המילה "לזכרן") : "שיהא רואה הקב"ה השבטים כתובים לפניו ויזכור צדקתם"

אבני השהם משתתפים בחיבור בין ה' לבני ישראל במובן שהם זיכרון לבני ישראל לפני ה'.
ובמידה מסוימת זה דומה קצת לסולם שמקשר בין שמים וארץ.
ורמזים :

1) "**סלם מצב ארצה**" באתב"ש : **חכי יהש תגהץ** עולה **851**
אבני שהם באתב"ש : **תשטם בצי** עולה **851**

2) "**והנה סלם**" באתב"ש : **פצטץ חכי** עולה **307**
"**לזכרן**" עולה **307**

3) "**מצב**" עולה **132**
"**לזכרן**" באתב"ש : **כעלגט** עולה **132**

ועוד :
אולי יש גם רמז במילה 'סלם' לתפקיד של 'אבני שהם' :
"**סלם**", אותיות : **ס', ל, ם'**
ס' –סליחה
ל' – לזיכרון
ם' – מחילה

האפוד בא לכפר על ע"ז. אבני השהם באים לזיכרון צדקתם של בני ישראל לפני ה'.

* * * * * * * * *

״עלים וירדים בו״

פרק כ״ח פסוק י״ב:
״ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-ל-ה-י-ם עלים וירדים בו״
רש״י: ״עולים תחילה ואחר כך יורדים. מלאכים שליווהו בארץ אין יוצאים חוצה לארץ, ועלו לרקיע, וירדו מלאכי חוצה לארץ ללוותו״

ביציאתו מהארץ, בדרכו לחרן, בחלום ראה יעקב אבינו מלאכים.
מלאכי ארץ ישראל עולים מללוותו, ומלאכי חוץ לארץ יודים לקבלו וללוותו.

במישור הרעיוני:
הסלם חיבור רוחני בין שמים לארץ (הסלם מייצג דרגות הרוחניות של האדם).
בעולם הגשמי:
רבינו בחיי: ״הצדיקים בארץ כמלאכים בשמים לעשות רצון קונם״

אנו האנשים הפשוטים לפעמים דואגים לא רק מהנפילות שלנו ברוחניות (מהירידה בסולם) אלא, גם מהקושי, ולפעמים מהאי יכולת שלנו לעלות ברוחניות (לעלות בסולם).

אבל אין לנו הבינוניים והפשוטים על מה להתייאש מזה.
זה סדר העולם גם הצדיקים בארץ שהם דומים למלאכים, עולים ויורדים בו.
(אין מצב קבוע. או שעולים או שיורדים. תמיד יש צדיק שהוא צדיק יותר)

וכדי להצליח נשים לב לכלל כאן:
אלו שעולים באים מלווי, ואלו שיורדים באים ללוות.
כדי לעלות ברוחניות צריך לבוא מליווי הצדיק. צריך להידבק בצדיקים ובמעשיהם ואז נצליח להיות תמיד בעליה.

* * * * * * * *

״הארץ אשר אתה שכב עליה״

פרק כ״ח פסוק י״ג:
״והנה ה׳ נצב עליו ויאמר אני ה׳ אלקי אברהם אביך ואלקי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך״
רש״י: ״קיפל ד׳ כל ארץ ישראל תחתיו״

״**אשר אתה שכב עליה לך אתננה**״ עולה למנין 1900 ועוד 20 אותיות
ועוד 6 מילים עולה **1926**
קיפל כל ארץ ישראל תחתיו עולה **1926**

אולי רמז לדברי רש״י.

* * * * * * * *

רמז למשיח

פרק כ"ח פסוק י"ד:
"והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה צפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך"
כלי יקר: "..וזה הבטחה על הגאולה האחרונה"

" **<u>הארץ ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה</u>** " עולה **1513**
<u>והקץ צפון פרץ מתמר ויהודה</u> עולה **1513**

(אולי ההתאמה הגמאטרית והרמז הסמנטי הם הרקע לדברי הכלי יקר.)

* * * * * * * *

״אל האדמה הזאת״

פרק כ״ח פסוק ט״ו:
״והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך״

ונשאלת השאלה:
למה כתוב ״אל האדמה הזאת״ ולא ׳אל הארץ הזאת׳?

נראה להגיד שיש כאן רמז לקבורתו, שתהיה במערת שדה המכפלה.
״האדמה״ –באדמה שקנה אברהם אבינו לאחוזת קבר
ולפי:
״האדמה הזאת״ עולה **468**
קבורתו באתב״ש: **דשפגלאף** עולה **468**

וגם:
״אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר״
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א׳+ך׳, ע׳+ד׳, א׳+ר׳, א׳+ם׳, ע׳+י׳, א׳+ת׳, א׳+ר׳ עולה **1019**
תקבר במערה עולה **1019**

ועוד:
שום גורם לא יוכל לעקב את זה, גם פרעה יתן רשות לזה:
״והשבתיך א-ל האדמה״
באתב״ש:
פצבשאמל תך צתקיץ עולה 1653 ועוד 14 אותיות ועוד 3 מילים עולה **1670**
״וקבר את אביך כאשר השביעך״ עולה **1670**
(בראשית נ׳, ו׳)

* * * * * * * *

בתי המקדש

פרק כ״ח פסוק ט״ז:
״**ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה**״

כותב הכלי יקר שבפסוקים כאן המילה ׳מקום׳ כתוב 3 פעמים להראות על 3 בתי מקדשים.

נשאלת השאלה, מה מוסיף המילה ״**אכן**״? אפשר להבין אותו הדבר מהביטוי אם היה כתוב רק ״**יש ה׳ במקום הזה**״.

ואולי ניתן לתרץ שגם בזה יש רמז ל3 בתי מקדש (לניסים שבהם) לפי סדר האותיות במילה ״**אכן**״, אותיות: **א׳, כ׳, ן׳**.

בית ראשון:
אות **א׳** - **ארון, אורים, אש.**
בבית המקדש הראשון היו 5 דברים שנחסרו בבית שני (3 מהם היו בגדר נסים גלויים לכהנים במקדש). בבית הראשון היה הארון שלא היה מן המימד (קרי בנס עמד במקום שהיה קטן מדי בשביל ממדיו). אותיות האורים היו נדלקות ומפענחות לפי נבואה. אש ירד מהשמים לשרוף קרבנות. בבית שני לא היו אורים ותומים, לא היתה אש יורדת מהשמים, לא היה ארון הקודש עם הלוחות (גנזו אותם הכהנים בסוף בית ראשון), ולא היתה נבואה או שכינה.

בית שני:
אות **כ׳** – **כהנים, כד** (השמן).
בבית שני נעשתה נס גדול על ידי הכהנים בני חשמונאים.

בית שלישי:
אות **ן׳** – **נצחי**.
בית שלישי יהיה נצחי.

וכאילו כתוב:
״**אכן יש ה׳ במקום הזה**״:
״**אכן**״ – באמת, הדברים המרומזים במילה ׳אכן׳, מראים ״**יש ה׳**״ – יש ה׳, ״**במקום הזה**״ –בביתי המקדש (לפי הכלי יקר המילה ׳מקום׳ רמז למקדש).
]

* * * * * * * *

"עמדי"

פרק כ"ח פסוק כ':
"וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך"

יעקב אבינו השתמש במילה "**עמדי**".

ואולי יש רמז מתוך המילה "עמדי" לפחדים שלו מצרות שיהיו לו בעתיד.
"**עמדי**", אותיות: **ע', מ', ד', י'**:
ע' – עשו
מ'- מלאך (שרו של עשו)
ד' – דינה
י' – יוסף

* * * * * * * *

אבני יעקב

בפרשת ויצא יש שלושה מקרים עם אבן:
1) פרק כ״ח פסוק כ״ב:
״ יאשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים״

2) פרק כ״ט פסוק י׳:
״ויגל את האבן מעל פי הבאר״

3) פרק ל״א פסוק מ״ה:
״ויקח יעקב אבן וירימה מצבה״

שמעתי שהאבנים האלו מרמזים על יסודו של עולם.
<u>פרקי אבות פרק א׳ משנה ב׳:</u>
״ שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על שלשה דברים העולם עומד על **התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים**״

האבן הראשון רמז **לתורה**
המקדש זה מקום הארון ושם התורה והלוחות

האבן השלישי רמז **לעבודה**
היה מותר לעבור את הגל לנושאי עבודה ופרקמטיה

האבן השני רמז **לגמילות חסדים**
יעקב אבינו עזר לגלל האבן (לעזור לזולת)

ואולי שלושת האבנים האלו רמז גם לשלושה בתי מקדש.
האבן הראשונה- רמז לבית המקדש הראשון:
בית הראשון היה קיים כל זמן שהיה יראת ה׳. כתוב בנושא אבן הראשון:
פרק כ״ח פסוק י״ז:
״ווייָרא ויאמר מה נורא״

האבן השלישית- רמז לבית מקדש השני.
בית המקדש השני היה קיים כל זמן שהיה אהבה, ונחרבה בגלל שנאת חינם.
רמז לזה: שנאת לבן ליעקב, שאמר לו **לא לעבור את הגל הזה**

האבן השניה רמז לבית המקדש השלישי
בית המקדש השלישי יבנה על אהבת חינם
רמז לזה: אהבת יעקב לרחל , שבא וגילה את האבן מעל הבאר

* * * * * * * *

יעקב הולך לפדן ארם

פרק כ״ט פסוק א׳:
״**וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם**״

״רגליו וילך ארצה״
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ר׳+ו׳, ו׳+ך׳, א׳+ה׳**, עולה **238**
רחל עולה **238**

יש אומרים שרגליו של יעקב אבינו לא רצו ללכת לחרן, ורצו להשאיר אותו בישיבת שם ועבר:
״**וישא יעקב רגליו וילך**״ – לקח את רגליו, לקח את עצמו (לקיים ציווי הוריו) בכוח ללכת
״**ארצה**״ – להתעסק בעולם הגשמי כדי למצוא האישה שיהיה אהובה עליו , **רחל**.

* * * * * * * * *

"והגית בו יומם ולילה"

אמרו חז"ל:
<u>עירובין ס"ה, א'</u>: "לא אברא סיהרא אלא לגירסא'
לא נברא הלילה אלא ללמוד (תורה).
לילה זה הזמן החשוב ביותר ללמוד ולהשיג רזי התורה.
ועוד אמרו חז"ל: עיקר לימוד תורה שבכתב ביום, ועיקר לימוד תורה שבעל פה בלילה.

במישור הרעיוני:
פרק כ"ט פסוק ב':
"**וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר**"
פרק כ"ט פסוק ג':
"**ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה**"

"**והנה באר בשדה**" – 'באר' זה מקום התורה וסודותיה, זה ביתי מדרשות, וישיבות (התורה נמשלה למים, והמים בבאר).

"**שם שלשה עדרי צאן**" – אלו 3 קבוצות של לומדי תורה ביום (לומדי תורה שבכתב), והם: לומדי חמישה חומשי תורה, לומדי נביאים, ולומדי כתובים.

"**רבצים עליה**" – יושבים (בישיבות) ללמוד תורה.

"**כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים**"– כי דווקא בישיבות ובביתי המדרשות ניתן למלות צמאתם לידיעת התורה. להבין עמקה של תורה. אבל קשה להצליח ולעשות את זה רק בסדר לימוד של היום.
כי:
"**והאבן גדלה**"– רמז לסוד התורה. "**האבן**" עולה **58**, למנין המילה '**חן**'.
רמז לתורת החן, תורת הנסתר. וחן התורה:
"**על**" – נמצאת
"**פי הבאר**"– בתורה של בעל פה (משנה, גמרא, קבלה, מדרש, פלפול הלימוד)
אבל כאשר:
"**ונאספו שמה כל העדרים**"– אלו לומדי התורה בלילה. לומדי תורה שבעל פה.
"**וגללו את האבן מעל פי הבאר**"– יגלו (יחשפו) את תורת החן הנמצאת בתורה שבעל פה.

ועוד רמזים:

1) '**אבן**' עולה 53 ועוד 3 אותיות עולה **56**
'**עין**' באתב"ש: **זמט** עולה **56**
לרמוז לך "וגללו את האבן" – יהיה גילוי **עין** רוחני להבין חן התורה.

2) "**האבן**" עולה 58 ועוד המילה עולה **59**
גילוי עולה **59**
לרמוז לך "וגללו את האבן" – יהיה **גילוי עין** רוחני להבין חן התורה.

3) "**ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ש', כ', ה', ו', א', ה', מ', פ'** עולה **463**
גילוי עין רוחני עולה **463**

4) "**העדרים וגללו**" עולה **404**
עין רוחני עולה **404**

5) "**ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל**"
באתב"ש:
פטתחוף ביץ לך צזקגמי פרככף תא צתשט יזך
ראש וסוף תיבות, אותיות:
פ'+ף', ב'+ץ', ל'+ך', צ'+י', פ'+ף', ת'+א', צ'+ט', י'+ך' עולה **1092**
סודות התורה עולה **1092**

"**והשקו את הצאן**"– וימלאו צמאונם של לומדי התורה להשיג עומקה של התורה.

אבל בבוקר כשחוזרים ללמוד תורה שבכתב:
"**והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה**"– יסתמו סודי התורה מלהתגלות עד הלילה הבא.

* * * * * * * * *

"וגללו את האבן"

פרק כ"ט פסוק ב':
"וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר"

פרק כ"ט פסוק ג':
"ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה"

במישור הרעיוני (ביחס לגלויות):
"**והנה באר בשדה**" – 'באר' רמז למקום התורה (כי בבאר יש מים והתורה נמשלה למים).

"**והנה שם שלשה עדרי צאן**" – "עדר" משמעו 'פורענות'
(לפי הדרש, ראה רמב"ן שמות ל"ב, י"ז).
כמו, בראשית ל"ב, י"ז: "ורוח תשימו בין עדר ובין עדר".
שם 3 פורעניות שיקראו לצאן (לבני ישראל). והם 3 גלויות: גלות מצרים, גלות בבל, וגלות אדום (רומה). והם פורענויות קשות.

"**רבצים עליה**" – הפורעניות כאילו יושבות בדרך 'לבאר'. גורמות צרות רבות לבני ישראל ומונעים מהם לקיים התורה ולחיות חיי תורה.

"**כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים**"– כי אם ישמרו התורה והמצוות ימנעו הפורעניות
(ולפי משנה אבות ד', י"ג: "רבי אליעזר בן יעקב אומר...תשובה ומעשים טובים כתריס בפני הפרענות").
"**ישקו העדרים**" – הבאר, התורה, תשטוף אותם (הפורעניות), ינקו אותם, שלא יהיו.

אבל:
"**והאבן** "– יצר הרע.

"**גדלה**"– חזקה

"**על פי הבאר**"– ומונע תשובה ומעשים טובים. הפורעניות של ייסורים, רדיפות, גזרות, ושמד, מצד אחד מזככים עוונותיהם של בני ישראל, ומצד שני מחלשת כוחם ושוברת רוחם של בני ישראל.
(כמו שכתוב על בני ישראל במצרים, שמות ו', ט': "ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה").

אבל כאשר:
"**ונאספו שמה כל העדרים**"– בסוף אחרי שתגיע צרות רבות (אחרי כל הפורעניות)

"**וגללו את האבן מעל פי הבאר**"– יחלש כוח יצר הרע

"**והשקו את הצאן**"– כאשר הפורענות מזככת את בני ישראל מעוונותיהם, כאילו משקה אותם וזורקת עליהם מים טהורים. והם מקבלים כוח רוחני להילחם ביצר ולהכניע אותו.

אבל:
"והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה"– כאשר הגורם להסרת האבן, לתגבור כוח הרוחני שעוזר להתגבר על יצר הרע, הוא בגלל הפורעניות, הדבר תלוי בפורעניות. וכאשר מסירים את הפורעניות, גם הסרת האבן מעל פי הבאר לא להרבה זמן, והיצר יחזור לפעול במרץ.

אז מה ניתן לעשות כדי להתגבר על היצר כאשר נמצאים בתוך הגלות המחלישה את כוחנו (וגם נמצאים בתוך תקופה של הקלה בפורעניות)?
התשובה- צריך להתנהג ולרכוש מידות כפי שרומז לנו המעשה של יעקב אבינו עם הרועים. כדי להכניע את היצר לטווח ארוך, גם לתקופה אחרי שנעלמת הפורעניות.
ואסביר:
יעקב אבינו אומר לרועים ('הרועים' רמז לרשעים ואולי גם לבנוניים שבבני ישראל, 'לעם'):
פרק כ"ט פסוק ז':
"ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו"
"הן עוד היום גדול" – נכון יש עוד הרבה זמן
"לא עת האסף המקנה" – עד סוף הפורעניות. "המקנה" כאן רמז לעדרים, לפורעניות. יש עוד הרבה זמן של פורענות לפניכם. לא צריכים לחכות עד שיבוא משיח כדי לקיים המצוות.
"השקו הצאן" – תלמדו תורה עכשיו. אל תשבו בהרמת ידיים. לא לחכות עד סוף כל הפורעניות.
והם עונים לו:
פרק כ"ט פסוק ח':
"ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן"
"לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים"– הרועים טוענים כי הם לא יכולים להתגבר על היצר ("האבן") עד שיבואו כל הפורעניות עליהם לזכך אותם. ואז:
"וגללו את האבן מעל פי הבאר" – נצליח להוריד את "האבן" (את יצר הרע) מעל "הבאר" (מהפרעתו ללימוד התורה).
הם לא יכולים ללמוד תורה כאשר 3 עדרי צאן רובצים על הבאר, כאשר 3 פורענויות פוקדות את הצאן, את בני ישראל, ובכלל זה את קיום התורה. מהפורעניות נחלשת כוחם ואין ברוחם להלחם נגד היצר כדי ללמוד תורה ולקים המצוות. הגיעו לייאוש גשמי מוחלט.

יעקב אבינו נגש וגולל האבן מעל פי הבאר.
פרק כ"ט פסוק י':
"ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן"
רש"י: "כאדם המעביר פקק מעל הצלוחית. להודיעך שכחו גדול (בראשית רבה ט', י"ב)"

יעקב מקבל כוח רוחני וגשמי עצום ומסיר את האבן מעל פי הבאר. וזה קורה אחרי שהוא ראה:
פרק כ"ט פסוק י':
"ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו"
"כאשר ראה יעקב את רחל בת אחי אמו" – גובר אצלו כוח 'האהבה'.
(עושה המעשה לכבוד אמו שאוהבתו, רבנו בחיי).

"ואת צאן לבן"– רואה "צאן לבן", צאן שצבעו לבן. רמז לבני ישראל הנקיים מעוונות

(לבן זה צבע הכפרה).
רומז על 'היראה'. כי הנקי מעוונות זה מי שיראה מהחטא ולא חוטא.
השילוב הזה של אהבה ויראה שומר את בני ישראל נקיים מעוונות.
כי אם הם כן נכשלים, הם מיד חוזרים בתשובה 'מאהבה' וזדונותיהם נהפכים לזכויות.

ובזה רומז לבני ישראל לא להתייאש מהפורענות (מהעדרים הרובצים על הבאר).
כי עם אהבת ה', ועם יראת ה', יתווסף להם כוח עצום כדי שיוכלו, גם כאשר נמצאים בגלות בתוך הפורעניות, להתגבר על היצר ("וגללו את האבן") , כדי להגיע לתורה ("הבאר") ולתשובה ולמעשים טובים (שהם "כתריס בפני הפרענות").
כי במידות האהבה והיראה ניתן לקיים את כל מצוות התורה.
כי דרך אהבת ה' מקיימים את מצוות "עשה', ודרך יראת ה' מקיימים את מצוות 'לא תעשה'.

יעקב אבינו מצליח להרים האבן ולהסיר אותה לגמרי מעל פי הבאר, ולגרום לגילוי הבאר (ולא רק לגולל את האבן לצד. והאבן לא חוזר על הבאר). כי כוחו נובע מאמונה ובטחון בה'.

אב"ן:
א'– אמונה
ב', ן'– בטחון
כאשר יש אמונה ובטחון (אב"ן), ניתן להתגבר על היצר המכונה 'אבן'.

* * * * * * * * *

"להשיג כפרה"

פרק כ"ט פסוק ב':
"וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר"

פרק כ"ט פסוק ג':
"ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה"

במישור הרעיוני:
"והנה באר בשדה" – 'באר' זה בית הכנסת (ויצא רבה ע', ח'). וגם, 'באר' זה מקום התורה ולמדיה זה ביתי מדרשות, וישיבות (התורה נמשלה למים, והמים בבאר)

"שם שלשה עדרי צאן" – אלו 3 סוגי אדם: רשעים (שעוונותיהם יותר מזכיותיהם), בינוניים (שעוונותיהם שווה לזכויותיהם), וצדיקים (שזכויותיהם יותר מעוונותיהם).

"רבצים עליה" – רובצים על 'הבאר', יושבים במקום שנמצא בו תורה.
יושבים בביתי כנסיות, ובביתי כנסיות, ובביתי מדרשות.
ומנסים להשיג כפרה באמצאות 3 דברים שמעבירין את רוע הגזירה, והם:
תשובה (למוד התורה), ותפלה (3 תפלות בכל יום: שחרית, מנחה, מעריב), וצדקה.

"כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים"– כי שמה יוכלו להשיג כפרה.
כי התורה נמשלה למים ולימודה מכפרת ("וזרוק עלינו מים טהורים". וגם מקווה מים מטהר).

אבל:
"והאבן "– יצר הרע (ויצא רבה ע', ח').

"גדלה"– חזקה

"על פי הבאר"– מפריע לאדם להתקרב ולהתכפר. מפריע להתפלל, ולחזור בתשובה, וללמוד תורה, ולקיים המצוות.
אבל כאשר:
"ונאספו שמה כל העדרים"– זה ביום הכיפורים שבאים ביחד כולם, אנשים, נשים, וטף, רשעים, בינוניים, וצדיקים, ומתפללים כל סוגי התפלות: מעריב, שחרית, מנחה, מוסף, נעילה, וצמים, ואומרים כל סוגי הוידויים.
"וגללו את האבן מעל פי הבאר"– יצליחו להעביר ולהקטין קטרוג יצר הרע (לזמן מועט).
"והשקו את הצאן"– וישיגו כפרה ויוכלו ללמוד תורה ולקים מצוותיה יותר בנחת.

אבל למחרת יום הכיפורים:
"והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה"– לאט, לאט, יצר הרע חוזר לפעול ולהפריע.
ועל זה אמרו חז"ל, "**השטן**" עולה **364**. שהשפעתו רק 364 ימים בשנה, ולא 365 ימים.
יש יום אחד, יום הכיפורים, נחלש השפעתו.

* * * * * * * * *

שעבוד גלויות

פרק כ״ט פסוק ב׳:
״וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר״

פרק כ״ט פסוק ג׳:
״ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה״

במישור הרעיוני (ביחס לגלות הארוכה):
״והנה באר בשדה״ – ׳באר׳ זה בית הכנסת (ויצא רבה ע׳, ח׳). וגם, ׳באר׳ זה מקום התורה ולומדיה זה בתי מדרשות, וישיבות (התורה נמשלה למים, והמים בבאר)

״שם שלשה עדרי צאן״ – אלו בני ישראל: כהנים, לויים, וישראלים.

״רבצים עליה״ – רובצים על ׳הבאר׳, יושבים במקום שנמצא בו תורה. יושבים בביתי כנסיות, ובביתי כנסיות, ובביתי מדרשות.

״כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים״– כי שמה יוכלו להשיג הבנת התורה.

אבל:
״והאבן ״– שעבוד המלכויות. **׳אב״ן׳**, **א**- אדום, **ב**׳- בבל, **ן**׳- יון.

״גדלה״– חזקה (השעבוד ערוכה וכבדה).

״על פי הבאר״– חוסם פי הבאר, מונעת מבני ישראל מלהגיע לפתחי ביתי מדרשות ולקיים חיי תורה.
אבל כאשר:
״ונאספו שמה כל העדרים״– בסוף הזמן של השעבוד של כל אחד ואחד של מלכויות הרשע יאספו בני ישראל להיות עוד הפעם ביחד.

״וגללו את האבן מעל פי הבאר״– ואז (לזמן מועט) יגללו, יסירו (השעבוד), חוסמי הגישה ללימוד תורה ולקיום מצוותיה.
״והשקו את הצאן״– ויוכלו ללמוד ולהפיץ תורה ברבים ולקיים מצוותיה ביותר נחת.

אבל:
"והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה"– יבוא עוד מלכות רשע לשעבד את בני ישראל ולמנוע מהם ללמוד התורה.

ועוד:
פרק כ"ט פסוק י':
"ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן"
עד שיבוא מלך המשיח ואז יגללו את האבן, יפרקו עול שעבוד המלכויות מעל בני ישראל לגמרי, לצמיתות, ולא יחזור (כי לא כתוב שיעקב אבינו החזיר את האבן למקומה).

* * * * * * * * *

כח יעקב אבינו

פרק כ״ט פסוקים ב׳- ג׳:
״וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר. ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה״

״שלשה עדרי צאן״- רמז לעם ישראל המתכנס (עדרי צאן) שלוש פעמים ביום כדי להתפלל שלוש תפילות.

״והאבן גדלה על פי הבאר״-

<u>מדרש רבה פרשה ע׳ ס׳ ח׳</u>: ״והאבן גדולה זה יצר הרע״. כלומר אין בכוחם של תפילות אלו לבטל את היצר הרע. אך דווקא בתפילות היום יומיות אין כח לבטל את יצר הרע. אולם ביום הכיפורים..

״ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן ״- ביום אחד נורא- יום הכיפורים כאשר נאספים כל עם ישראל ומרבים בתפילות, (׳ונאספו שמה׳- אפשר לומר ג״כ שנאספו התפילות, שביום כיפור אומרים את כל חמשת התפילות שתיקנו חז״ל) אז,״וגללו את האבן מעל פי הבאר״- מתבטל יצר הרע.

״והשיבו את האבן למקמה״- אך לא לעולם. מיד לאחר יום כיפור חוזר יצר הרע למציאות היום יומית של חיינו.

אבל לעתיד לבוא יבוטל היצר כמו שרמוז בפסוק ט׳:״... **ורחל באה עם הצאן אשר לאביה״**- כאשר תחזור רחל לעתיד לבוא, ׳עם הצאן אשר לאביה׳, שארית עם ישראל שעדיין מאמינים בהקב״ה (אביה), אז, פסוק י׳:**״ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר ...** ״- לעתיד לבוא לא יהיה יצר הרע.

* * * * * * * *

"ויגל את האבן"

פרק כ"ט פסוק י':
"ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו"
רש"י: "כמי שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית להודיעך שכחו גדול (ב"ר)".

"ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן" עולה **2264**
כמו שמעביר פקק מעל פי צלוחית להודיעך שכחו גדול עולה **2264**

* * * * * * * *

"וישא את קלו"

פרק כ"ט פסוק י"א:
"**וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך**"
רש"י (על המילה "ויבך"): "לפי שצפה ברוח הקודש שאינה נכנסת עמו לקבורה. דבר אחר, לפי שבא בידים ריקניות. אמר: אליעזר עבד אבי אבא היו בידיו נזמים וצמידים ומגדנות, אני אין בידי כלום. לפי שרדף אליפז בן עשו במצות אביו אחריו להרגו, והשיגו, ולפי שגדל אליפז בחיקו של יצחק (דברים רבה ב', כ') משך ידו אמר לו: מה אעשה לצווי שלאבא אמר לו יעקב: טול מה שבידי והעני חשוב כמת (בראשית רבתי)"

יעקב אבינו בכה בגלל שהיה עני- לא היה בידו כלום –הגיע בידיים ריקניות.
ובגלל שצפה ברוח הקודש שרחל לא נכנסת עמו לקבורה.
ורמזים:

1) "**קלו**" עולה **136**
עוני עולה **136**
(בגלל "עוני" הרים "קלו" בבכי)

2) "**קלו ויבך**" עולה 174 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **183**
"**אין בידי כלום**" עולה **183**

3) "**את קלו ויבך**"
באתב"ש:
תא דכף פמשל עולה **955**
העני נחשב כמת עולה **955**

4) "**לרחל וישא את קלו ויבך**"
באתב"ש:
כגסך פמבת תא דכף פמשל עולה **1580**
'צפה שאינה נכנסת עמו לקבורה' עולה **1580**

* * * * * * * * *

"ויגד יעקב לרחל"

פרק כ"ט פסוק י"ב:
" ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה "
רש"י: "מדרשו אם לרמאות הוא בא גם אני אחיו ברמאות ואם אדם כשר הוא גם אני בן רבקה." (ראה יונתן בן עזיאל)
דורש רש"י את הפסוק ואומר כי יעקב מרמז ללבן כי יש בו את תכונת הרמאות והיושר במידה מספקת בכדי להתמודד עמו.

"ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא"
עולה 956 ועוד 11 מילים עולה **970**
אני גדול ממנו בחכמה וברמאות עולה **970**

* * * * * * * *

"ויהי כשמע לבן"

פרק כ"ט פסוק י"ג:
"ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו... ויספר ללבן את כל הדברים האלה"
רש"י: "שלא בא אלא מתוך אונס אחיו ושנטלו ממונו ממנו".

אור החיים: "ואשר עבר עליו עם אליפז, כי נטל ממנו הכל ברודפו אחריו".

'האל"ה'- נוטריקון: **ה'**- היאד, **א'**- אליפז, **ל'**- לקח, **ה'**- הכל.

* * * * * * * *

"אך עצמי ובשרי אתה"

פרק כ"ט פסוק י"ג:
"ויספר ללבן את כל הדברים האלה"
יעקב אבינו מספר ללבן מה שקרה לו, קרי שאליפז בכור של עשו רדף אחריו ולקח ממנו את הכול (ראה רש"י). ולבן אמר לו:

פרק כ"ט פסוק י"ד:
"ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים"
רש"י: "מעתה אין לי לאספך הביתה הואיל ואין בידך כלום אלא מפני קורבה אטפל בך חדש ימים וכן עשה, ואף זו לא לחנם שהיה רועה צאנו"

למרות שלא נשאר לך כלום, אני כדוד שלך רואה בך אחד ממשפחתי ומזמין אותך להישאר אצלי חודש ימים.
וזה מצד המידות הטובות שהיו למשפחתו (בחרן) של אברהם ויצחק אבינו (הכנסת אורחים).

אבל רש"י מאיר עינינו שההזמנה לא היתה בלי תנאים ובחינם, אלא יעקב אבינו היה רועה צאנו של לבן במשך החודש הזה.

ונשאלת השאלה למה לבן אמר ליעקב אבינו גם "עצמי" וגם "בשרי"? נראה שהיה מספיק לו לומר "בשרי אתה".

ונתרץ:
חזקוני: "מן הדין היה לי להרחיקך מעלי כמו שהתרחקת משאר קרוביך מאחר שרמית את אחיך פעמים אך עצמי ובשרי אתה ולא ארחיקך מעלי"
כלי יקר: "שספר לו איך שרימה את עשו בלקיחת הבכורה אמר אך עצמי ובשרי אתה רמאי כמוני על כן ראוי לקרבך אלי כי כמוני כמוך"

כאן מוסיף לנו החזקוני והכלי יקר שיעקב אבינו גם סיפר ללבן על הבכורה ועל הברכה שלקח מעשו.
ועכשיו (בהתאם לפרוש הכלי יקר) ניתן להבין כפל הלשון שהשתמש בו לבן, "עצמי" וגם "בשרי":
ללבן היה צד של קרוב משפחה ("אחי אמו"), וגם צד של רמאי ("לבן הארמי").
מצד אישיותו של קרוב משפחה הוא אמר "בשרי", ומצד אישיותו של רמאי הוא אמר "עצמי". כי אחרי שיעקב אבינו סיפר ללבן "את כל הדברים האלה" - קרי על אליפז ועל איך הוא קיבל הבכורה והברכה מעשו, לבן רואה ביעקב אבינו לא רק בן משפחה אלא "עצמי", מי שהוא דומה לעצמי ומשתמש ברמאות כמוני להשיג מטרתו.

ועוד:
למה יעקב אבינו בכלל סיפר ללבן שלקח את הבכורה והברכה במרמה (קרי בחכמה, רש"י) מעשו?
ונראה להגיד כדי לומר ללבן שלמרות שהגיע אליו בלי כלום, הוא הבכור והוא הממשיך את דרכו של אביו, ויש לו האמצעים לישא את ביתו. וגם שיש לו מספיק חכמה להתמודד אתו. לבן מצידו שמע איך יעקב לקח במרמה את הבכורה והברכה והבין את

זה כמו שאמר עשו "ויעקבני זה פעמים" (כמו מרמה - ראה אבן עזרא, רמה אותי - רד"ק), שיעקב רמה את עשו.
ולמרות שללבן אמר "עצמי" – קרי שאתה רמאי כמוני, אתה לא מדויק כמוני.
אור החיים: "פ' עצמו ואינו עצמו כי השכיל שאינו מבחינתו שלא תדמה בבח' כי לבן חושך ולא אור ולזה דייק באו' אך עצמי למעט...

לפי זה יוצא שהסמיכות של המילה "**אך**" למילה "**עצמי**" בא למעט מהעצמי.
וניתן להוסיף:
לא רק שהם שונים, אלא לבן כאילו רומז ליעקב אבינו אתה גם רמאי (כמוני) אבל לא הגעת לרמה שלי עדיין, קרי אתה "אך עצמי" פחות מעצמי ברמאות. תישאר אצלי ותלמד להיות רמאי מקצועי.
וללבן כרמאי מקצועי אומר ליעקב אבינו:

"אך עצמי ובשרי אתה" - הקדים לו המילה "**אך**", העולה **21**, לפני שהזמין אותו להישאר אצלו. לרמוז לו שהישיבה אצלו, לקחת לעצמו אישה, לא יהיה "ימים אחדים" (קרי קצת זמן) כמו שאמרה לו אמו, אלא יהיה עד סוף 20 שנה.
כי אחרי שאני גומר לרמות אותך אתה תעבוד אצלי 7 שנים בלאה, ו7 שנים ברחל, ו6 שנים בצאני, ורק אחרי זה , לקראת השנה ה21, אתה תחזור למקומך.

* * * * * * * *

"גדלה", "קטנה"

כתוב אצל לאה אמנו ורחל אמנו, "הגדלה", "הקטנה", ולפי:
בראשית פרק כ"ט פסוק ט"ז:
"וללבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל"

וכתוב אצל עשו ויעקב אבינו המילים "בנה הגדל", "בנה הקטן", ולפי:
בראשית פרק כ"ז פסוק מ"ב:
"ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן"
וזה אומר דרשני. כי ידוע שעשו נולד ראשון והוא הגדול ויעקב הקטן.
אמנם אולי יש כאן רמז לתכונותיהם.
יעקב אבינו "איש תם יושב אהלים". הוא "הקטן", קרי "תם", תמיד מקטין עצמו, רוח נמוכה. וגם הוא אומר "קטנתי מכל החסדים". חשב את עצמו לקטן בזכויות, והתפלל לישועה.
אבל אחיו עשו "ידע ציד איש שדה". "ציד", צר יד. מתנהג בכוח ידו לצער את הבריות.
"שדה", שופך דם הבריות (וכאן הוגד לרבקה אמנו שעשו מתכוון להרוג את יעקב אבינו).
הוא "הגדל", משתמש בכוח גדול, ורוחו גבוהה.

ועוד:
אולי הזכיר הכתוב נושאי גדול וקטן אצל עשו ויעקב אבינו לרמוז למה שאמרו חז"ל:
'הגדלה לגדול, והקטנה לקטן', קרי לאה אמנו לעשו, ורחל אמנו ליעקב אבינו.

וגם:
בגלל שהפסוק מדבר על כוונת עשו להרוג את אחיו, אולי המילה "הגדל" רומז שהוא "הגדול" לעברות. ויעקב אבינו הוא "הקטן" לעברות.
ואולי רמז:
"**הגדל**" באתב"ש: **צרקך** עולה 410 ועוד המילה עולה **411**
לעברות באתב"ש: **כזשגפא** עולה **411**
לעשו עולה 406 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **411**

וגם:
"**בנה הקטן**" באתב"ש: **שטץ צדנט**
ראש תיבות, אותיות: **ש'**, **צ'** עולה 390 ועוד 2 אותיות עולה **392**
עברות באתב"ש: **זשגפא** עולה 391 ועוד המילה עולה **392**

"**ליעקב בנה הקטן**" באתב"ש: **כמזרש שטץ צדנט**
ראש תיבות, אותיות: **כ'**, **ש'**, **צ'** עולה **410**
לעברות באתב"ש: **כזשגפא** עולה **411**

ועוד:
כדי לקבל הברכות מאביו, רבקה אמנו ביקשה מיעקב אבינו להביא לה "שני גדיי עזים טבים" כדי לעשות מטעמים לאביו, וגם הלבישה את יעקב אבינו בבגדי החמדת של עשו.
פרק כ"ז פסוק ט"ו:
"**ותלבש את יעקב בנה הקטן**"
"**בנה הקטן**" עולה **221**
"**ויהי בחצי הלילה**" עולה **221**
לרמוז:
התלבש כמו שאחיו עשו היה מתלבש כאשר בא לאביו בבגדים נאים וגם לקראת החג, כי לפי חז"ל היה פסח (ראה תרגום יונתן בן עוזיאל). רבקה אמרה לבנה הקטן להביא לאביו שני גדיי עזים זכר לקרבן פסח ולקרבן חגיגה:
"**גדיי עזים טובים**" עולה **221**
(בזה רמז בעלמא כי בתורה המילה 'טובים' בלי האות ו', "טבים")

ונראה להגיד שהקשר בין "בנה הקטן" לעניין "חצי הלילה" בא לרמוז:
כמו שיעקב אבינו קיבל הברכות בליל פסח וניצל ממכת בכור (הלא יעקב אבינו קנה את הבכורה מאחיו והוא בגדר בכור), וניצל ממכת אחיו עשו שעדיין חשב עצמו לבכור (הלא עשו אמר לאביו, "אני בכרך עשו"), כך זרעו של בנה הקטן ינצלו ממכת בכורות בחצי הלילה בליל פסח במצרים.

* * * * * * *

קבלת פנים ליעקב אבינו

כאשר אליעזר עבד אברהם מגיע לחרן לבן רץ החוצה לקבל אותו וככה כתוב:
פרק כ"ד פסוקים כ"ח-לא':
" ותרץ הנער ותגד לבית אמה כדברים האלה. ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין. ויהי כראת את הנזם ואת הצמדים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין. ויאמר בוא ברוך ה' למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים"

כאשר לבן רואה את הנזם והצמידים ואת הגמלים מלאים כל טוב שם עיניו בכסף ועושה מאמץ להכניס האיש לביתו. לבן מפנה את ע"ז מביתו, ומכין מקום לאליעזר, אנשיו וגמליו.

<u>קבלת פנים ליעקב אבינו על ידי לבן</u>

כאשר יעקב אבינו מגיע לחרן כתוב:
פרק כ"ט פסוק י"ג:
"ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו, ויחבק לו וינשק לו ויביאהו אל ביתו..."

כאשר לבן שומע שיעקב בן אחותו הגיע, הוא כנראה זכר את אליעזר עבד אברהם ואמר לעצמו העבד הביא עשרה גמלים בטח הנכד יותר. ולתדהמתו הוא רואה אותו עומד בחוץ עם ידים רקות אפילו בלי אתון, חמור או גמל. ולפי חז"ל (ראה רש"י) לבן לא מתיאש ומחבק את יעקב אבינו לראות אם יש מעות מתחת לבגדיו ומנשק ליעקב אבינו לראות אם יש אבן טובה בפיו. ואולי למדו את זה מהמילה "**לו**" "**ויחבק לו, וינשק לו**" ולא כתוב ויחבקהו או וינשקהו. כאילו כתוב שהחבוק והנשיקה היתה רק בשביל "**לו**"

עבור בדיקת הגוף שלו (או בשביל "לו", לבן) ולא מאהבה אמיתית. בסוף כתוב "**ויביאהו אל ביתו**", אבל כאן לא כתוב שהוא פינה הבית מע"ז. רק בגלל שיעקב אבינו הוא ממשפחתו הוא הכניס אותו הביתה לזמן מוגבל של חודש ימים וגם בתקופה ההוא יעקב אבינו עבד כרועה צאנו.

<u>קבלת פנים ליעקב אבינו על ידי עשו</u>

כאשר עשו (הבא לקראתו עם ארבע מאות איש) פוגש את יעקב אבינו כתוב:
"**וירץ עשו לקראתו, ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו**"
כאן לא כתוב "ויחבק לו , וינשק לו" כמו אצל לבן אלא, "**ויחבקהו וישקהו**".
ובגלל שנקוד על "**וישקהו**" חז"ל אמרו שניסה לנשוך אותו. אבל יש פירוש נוסף (ראה רש"י) שאומר שנכמרו רחמיו על יעקב אבינו באופן רגעי (אחרי שראה כל ההשתחוואות ואולי גם המתנות) וחבקו ונשקו בכל לבו.

* * * * * * * *

"אעבדך שבע שנים ברחל"

פרק כ"ט פסוק י"ח:

"ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה".

רש"י: "כל הסימנין הללו למה? לפי שהוא יודע בו שהוא רמאי אמר לו: 'אעבדך ברחל' ושמא תאמר רחל אחרת מן השוק? ת"ל בתך. ושמא תאמר אחליף ללאה שמה ואקרא שמה רחל? ת"ל הקטנה. ואף על פי כן לא הועיל שהרי רמהו".

"**ואף על פי כן לא הועיל שהרי רמהו**"- כיון שלבן היה רמאי מתוחכם הרבה יותר ממה שנראה.
כאשר יעקב אמר "**אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה**" לבן הסכים לתת לו את בתו, רחל, הקטנה, תמורת שבע שנים של עבודה. השאלה לאיזה שבע שנים?

יעקב- התכוון לשבע שנים הקרובות, שבע שנים מהיום שבו התחיל לעבוד.
אך לבן- כבר הכין את התירוץ "לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה", וכאילו היה ברור לו ששבע שנים ראשונות עליו לעבוד בשביל לאה. ורק לאחר מכן רשאי להתחיל את שבע השנים של רחל.

"ויאמר יעקב אל לבן הבה את **אשתי**... "- בתום שבע שנים, יעקב דורש את רחל.
"ויהי בערב ויקח את **לאה** בתו... "- לבן עונה לו אשתך תמורת שבע שנים אלו, היא לאה, זה פשוט! כל מה שאנחנו דיברנו הוא על שבע השנים הבאות.

רש"י: "ונתנה לך גם את זאת- מיד לאחר שבעת ימי המשתה ותעבוד לאחר נשואיה".
יעקב פחד שגם הפעם יצליח לבן לרמות אותו. כדי למנוע זאת, יעקב דרש לקבל את רחל עוד לפני שיתחיל לעבוד. אז כבר אין אפשרות שלבן ירמהו ויאמר התכוונתי לשבע שנים אחרות, שהרי נתן לו את רחל בעצמו.

* * * * * * * *

"ועיני לאה"

פרק כ"ט פסוק י"ז:
"ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה"
רש"י: " שהיתה סבורה לעלות בגורלו של עשו ובוכה..."

עיני לאה נשואות ליעקב אבינו להיות אשתו:
"**ועיני לאה**" עולה **182** למנין המילה '**יעקב**'.

והם רכות מבכיה שתיפול לעשו:
"**רכות**" באתב"ש: **גלפא** עולה **114**
לעשו באתב"ש: **כזבף** עולה 109 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **114**

* * * * * * * *

ימים אחדים

פרק כ״ט פסוק י״ח:
״ואהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה״

יעקב אבינו אומר ללבן שהוא יעבוד שבע שנים עבור רחל. וזה אומר דרשני. מניין ליעקב מספר שנים כל כך ארוך. הוא היה יכול להציע שנה או שנתיים? ומסביר חז״ל שעבד עברי עובד שש שנים ויוצא לחופש. (ובמצבו הנוכחי הוא היה עני, אליפז בן עשו לקח הכל ממנו,וכאילו הוא צריך לעבוד עבור קיומו). אז יעקב אבינו הוסיף עוד שנה והציע שבע שנים להראות כמה חשובה רחל בעיניו.

רש״י: ״ (ב״ר) הם ימים אחדים שאמרה לו אמו...״

אבל בכל זאת הוא היה צריך להיות מחוץ לביתו עד שב חמת אחיו. וכמה זמן זה? יתכן שרבקה אימנו רמז לו באמרה:

פרשת תולדות פרק כז פסוק מד-מה:
״וישבת עמו ימים אחדים עד תשוב חמת אחיך. עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם...״

רבקה אימנו אמר לו ״**ימים אחדים**״. ואולי כאן הרמז. כאילו היא אמרה לו שב אצל אחי לפחות מספר זמן של ׳ימים אחדים׳.
זאת אומרת, עד זמן השוה לסוג וכמות של ימים אחדים. למילה ימים יש פירוש ימים ממש וגם שנים. בכל שנה יש ימים חד ספרתיים. הימים מ1-9 בשנה. ׳ימים אחדים׳ אולי רמז לימים כאלו (אחדים, חד ספרתיים). וכמה ימים כאלה? לפי חשבון המילה ׳אחדים׳.
׳אחדים׳ עולה למנין **63**. ואם בכל שנה יש **9** ימים כאלו, בשבע שנים יש **63** ימים אחדים.

״ימים אחדים עד״ סוף תיבות אותיות: **ם,ם,ד** עולה למנין **84**.
יעקב אבינו היה בן 77 כאשר הגיע לבית לבן. והוא אומר ללבן בתום שבע שנות עבודתו עבור רחל:
פרק כ״ט פסוק כ״א:
״ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה״

רש״י: ״ ... ועוד מלאו ימי שהרי אני כבן פ״ד שנה ואימתי אעמיד י״ב שבטים...״

כאילו רבקה אמנו רמז לא שימים אחדים זה עד שאתה בן 84, בעוד שבע שנים.

ועוד:
<u>פרשת תולדות פרק כז פסוק מה:</u>
"עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם..."

"**עד שוב אף אחיך**" ראש תיבות אותיות: **ע,ש,א,א** עולה למנין המילה שבע.

* * * * * * * *

"טוב תתי אתה לך"

פרק כ"ט פסוק י"ט:
"ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי"

"**<u>טוב</u>**" עולה 17 ועוד 3 אותיות עולה **20**

אולי רמז ל **20** שנה שיעקב אבינו יעבד אצלו.

ועוד:
לבן מסכים לתת בתו ליעקב. ואולי יש כאן רמז לעתיד.
מטרת יעקב אבינו זה להקים 12 שבטים. ומזרעם יצא מלך המשיח. מיוסף יצא משיח בן יוסף. ומיהודה יצא דוד המלך וממנו משיח בן דוד שיביא את הגאולה האחרונה.

דוד המלך היה זרעו של בועז ורות. כאשר בועז רצה לישא את רות לאשה הוא היה צריך לחכות עד שגואל אחר יוותר על זכותו לגאול אותה לפניו. ואומרים חז"ל ששמו של הגואל האחר היה "טוב". ואולי זה הרמז כאן. לבן רומז (בלי לדעת) ש "טוב" תתן "אתה לך" (ליעקב, לזרעו של יעקב). שבועז יקבל מהאיש ושמו "טוב" "אותה", קרי רות.

1) **"<u>אתה לך מתתי אתה לאיש אחר</u>"**
ראש תיבות, אותיות: **א', ל', מ', א', ל', א'** עולה **103**
<u>זהו בועז</u> עולה **103**

2) **"<u>תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה</u>"**
ראש תיבות, אותיות: **ת', א', ל', מ', א', ל', א', ש'** עולה **803**
<u>בעז יקח רות</u> עולה **803**

3) **"ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה"**
באתב"ש:
פמתיג כשט נפש אאם תאץ כל יאאם תאץ כתמב תסג בשץ
ראש תיבות, אותיות: **פ', כ', נ', א', ת', כ', י', ת', כ', ת', ב'** עולה **1403**
<u>בועז ישא את רות</u> עולה **1403**

4) **"ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה"**
באתב"ש:
פמתיג כשט נפש אאם תאץ כל יאאם תאץ כתמב תסג בשץ
סוף תיבות, אותיות: **ג', ט', ש', ם', ץ', ל', ם', ץ', ב', ג', ץ'** עולה **697**
<u>בועז ורות</u> עולה **697**

5) **"טוב תתי אתה לך מתתי"**
באתב"ש:
נפש אאם תאץ כל יאאם עולה **1065**
בעז ישא רות המואביה עולה **1065**

ועוד:
פרק כ"ט פסוקים י"ט- כ':
"ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי.
ויעבד יעקב ברחל שבע שנים... "

יתכן ורחל היתה מיועדת לעשו ע"פ חז"ל: "שני בנים ליצחק ושתי בנות ללבן".

1. **"אתה"**, עולה למנין **406**

"לעשו", עולה למנין **406**

2. **"לאיש אחר שבה עמדי ויעבד"**, ראשי תיבות **'לאשע"ו'**. אותיות אל עשו.

3. **"אתה לאיש אחר שבה עמדי"**, עולה למנין **1333**

עשו ישא בתו רחל עולה למנין **1333**

4. אולי אפשר לומר שפסוק זה רומז על שני הביאות של עם ישראל לארץ ושני בתי המקדש שנחרבו, והגאולה השלישית.

א. **"טוב תתי"**,
'טוב' עולה למנין 17, + 3 האותיות = 20
'תתי' עולה 810 810 + 20 = **830**

בית המקדש הראשון היה קיים **410** שנים.
בית המקדש השני היה קיים **420** שנים. 410 + 420 =**830**

ב. **"תתי אתה"**, עולה **1216**

שני בתי מקדש, עולה **1216**

ג. **"שבה עמדי"**, נוטריקון: **ש'**- שבו, **ב'**- בגלות, **ה'**- הזאת, **ע'**- עד, **מ'**- משיח, **ד'**- (בן) דוד, **י'**- יבוא.

ד. יתכן וכל שלושת הביאות לארץ והגאולות רמוזות ב"שבה עמדי":
"שבה עמדי"- **'שבה'** מלשון שיבה, כלומר תשובו לארץ. מתי...?
'עמדי' נוטריקון: **ע'**- עזרא, **מד'**- משיח (בן) דוד, **י'**- יהושוע.

* * * * * * * *

"הבה את אשתי"

פרק כ"ט פסוק כ"א:
"ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה"

מדרש רבה פרשה ע' ס' י"ח: "ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי א"ר אייבו: אפילו אדם פרוץ אין אומר כלשון הזה... אלא כך א"ל: אמר לי הקב"ה שאני מעמיד י"ב שבטים, עכשיו הרי אני כבן שמונים וד' שנים ואם אין אני מעמידן עכשיו אימתי...?".

1. "**הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה**" עולה למנין **1318**

"**שאני מעמיד יוד בית שבטים**" עולה למנין 1312, + 6 המילים עולה **1318**

2. " **אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה**"
עולה למנין 1431, + 42 האותיות עולה **1473**
"**הרי אני כבן שמונים וארבע שנים**" עולה למנין **1473**

3. **"הבה"**, עולה למנין **12** (י"ב שבטים).

ועוד:
רש"י: "...ועוד מלאו ימי שהרי אני בן פ"ד שנה ואימתי אעמיד י"ב שפטים..."

"הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה"
ראשי תיבות, אותיות: **ה, א, א, כ, מ, י, ו, א** עולה למנין **84**

* * * * * * * * *

"תתי אתה"

פרק כ"ט פסוק כ"ה:
"ויהי בבקר והנה הוא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני"

יעקב אבינו מבקר את לבן על שהחליף את רחל בלאה ואומר, "**מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתיך**".

ואולי יעקב מזהה עכשיו שזה היתה תכנית של לבן מההתחלה, שמראש לבן התכוון ללאה, בו זמנית שיעקב אמר בפרוש שהוא רוצה את רחל.

לפני שבע שנים לבן אמר ליעקב, **"טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר"**
ועכשיו יעקב אומר ללבן: "**זאת עשית לי**", סוף תיבות, אותיות: **ת, ת', י'**, המילה **תתי**. עכשיו הבנתי מה זה "**תתי**" שלך שאמרת לי ("טוב תתי") , התכוונת לזאת, ללאה. רמז מהמילה הבאה אחרי הביטוי הזה המילה "**הלא**" ("מה זאת עשית לי הלא"), אותיות **לאה** (הרמז, 'תתי לאה'), אבל אני עבדתי עבור רחל.

* * * * * * * *

קיבל רחל מיד אחרי המשתה

פרק כ"ט פסוק כ"ז:
"**מלא שבע זאת ונתנה לך גם את זאת בעבדה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות**"
רש"י (על המילים "ונתנה..גם את זאת"): "מיד , ולאחר שבעה ימי המשתה"

מפרש רש"י שלבן נתן את רחל ליעקב אבינו לאישה מיד אחרי שבעה ימי המשתה שעשה ללאה. ויעקב אבינו התחייב לעבוד עבור רחל עוד שבע שנים נוספות.

ורמזים:

1) "**לך גם את זאת בעבדה אשר**" עולה **1486**
"**מיד ולאחר שבעה ימי המשתה**" עולה **1486**

2) "**זאת ונתנה לך**" עולה **969**
אחרי המשתה עולה **969**

3) "**זאת ונתנה לך גם את זאת**"
ראש תיבות, אותיות: **ז', ו', ל', ג', א', ז'** עולה **54**
מיד עולה **54**

4) "**את זאת בעבדה אשר**" עולה 1393 ועוד 13 אותיות עולה **1406**
אחרי שבעה ימי המשתה עולה **1406**

5) "**זאת ונתנה לך גם את**"
עולה 1413 ועוד 14 אותיות ועוד 5 מילים עולה **1432**
"**ולאחר שבעה ימי המשתה**" עולה **1432**

6) "**ונתנה לך גם את זאת**"
עולה 1413 ועוד 14 אותיות ועוד 5 מילים עולה **1432**
"**ולאחר שבעה ימי המשתה**" עולה **1432**

7) "**מלא שבע**"
באתב"ש:
יכת בשז עולה 739 ועוד 6 אותיות עולה **745**
משתה עולה **745**

8) "**שבע זאת ונתנה**"
באתב"ש:
בשז עתא פטאטץ עולה **969**
אחרי המשתה עולה **969**

9) "**שבע זאת ונתנה לך**"
באתב"ש:
בשז עתא פטאטץ כל
עולה 1019 ועוד 13 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1036**
אחרי ז' ימי המשתה עולה **1036**

ועוד:
רש"י (על המילים "עוד שבע שנים אחרות"): "הקישן לראשונות, מה הראשונות באמונה אף האחרונות באמונה"

ורמז:
"**לך גם את זאת בעבדה אשר תעבד עמדי עוד שבע**"
באתב"ש:
כל רי תא עתא שזשקץ תבג אזשק זיקם זפק בשז
עולה 3395 ועוד 3 אותיות ועוד 10 מילים עולה **3436**
"**הקישן לראשונות מה הראשונות באמונה אף האחרונות באמונה**" עולה **3436**

וכמו שכתוב לפני זה על שבע השנים הראשונות:
פרק כ"ט פסוק כ': "ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה"

* * * * * * * * *

״מלא שבע זאת״

בראשית פרק כ״ט פסוק כ״ז:
״מלא שבע זאת ונתנה לך גם את זאת בעבדה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות״

״מלא שבע זאת ונתנה״
ראש תיבות, אותיות: **מ׳, ש׳, ז׳, ו׳** עולה **353**
ז׳ ימי המשתה באתב״ש: **ע׳ מימ ציבאץ** עולה **353**

״מלא שבע זאת ונתנה לך גם את זאת בעבדה אשר תעבד עמדי״
באתב״ש:
יכת בשז עתא פטאטץ כל רי תא עתא שזשקץ תבג אזשק זיקם
סוף תיבות, אותיות:
ת׳, ז׳, א׳, ץ׳, ל׳, י׳, א׳, א׳, ץ׳, ג׳, ק׳, ם׳ עולה **773**
ז׳ ימי משתה לאה באתב״ש: **ע׳ מימ יבאץ כתץ** עולה **773**

* * * * * * * * *

"על כן קרא שמו לוי"

פרק כ"ט פסוק ל"ד:
"כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי"
רש"י (קרא שמו לוי): "...ויש מדרש אגדה באלה הדברים רבה ששלח ה' גבריאל והביאו לפניו וקרא לו שם זה ונתן לו כ"ד מתנות כהונה ועל שם זה שלוהו במתנות קראו לוי"
"**בנים על כן קרא שמו לוי**" עולה 965 ועוד 17 אותיות עולה **982**
מתנות כהונה עולה **982**

* * * * * * * *

"הבה לי בנים"

פרק ל' פסוק א':
"...ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי"
רש"י: "מכאן למי שאן לו בנים שחשוב כמת (ב"ר)"

ואולי יש כאן עוד רמזים:
"יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי"
סוף תיבות אותיות: **ב, ה, י, ם, ם, ן, ה, י** עולה **162**
בנימין עולה **162**

אין:
א': **א**חרי
י': **י**צא
ן': **נ**פשי

ואולי אפשר להגיד כאילו אמרה:
הבה לי בנים - מעוט בנים שנים, יוסף ובנימין, **ואם** - ואם יהיה כן שיהיה לי בנים, קרי 2, "**אין**" - אחרי יצא נפשי, "**מתה אנכי**", ומתה אנכי.

* * * * * * * *

"ואבנה ממנה"

לפנינו מעשים דומים אצל שרה ורחל.
אצל שרה כתוב:
פרשת לך לך פרק ט"ז פסוק ב':
"**ותאמר שרי אל אברם הנה נא עצרני ה' מלדת בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה**"

אצל רחל כתוב:
פרשת ויצא פרק ל' פסוק ג':
"**ותאמר הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה**"

שרה לא יכלה להוליד מאברהם (לפי מדרש רבה מ"ה, א' – "רבי יהודה אמר לאברם לא ילדה אבל אילו נשאת לאחר ילדה, ורבי נחמיה אמר לא לו ולא לאחר"). ורחל לא יכלה להוליד מיעקב. שרה בקשה מאברהם להתחתן עם הגר שפחתה. ורחל אמר ליעקב להתחתן עם בלהה שפחתה.

למרות שנראים שני המקרים דומים יש שוני ביניהם, ונשאלות השאלות:

1) למה שרה אמרה, "**בא נא אל שפחתי**", המילים "**בא נא**" לפני המילה "**שפחתי**", ואצל רחל כתוב "**אמתי בלהה בא אליה**", המילים "**אמתי בלהה**" לפני המילים "**בא אליה**"?
2) למה כתוב אצל שרה המילה "**שפחתי**" ואצל רחל המילים "**אמתי**"?
3) למה רחל אמרה שם שפחתה - "**אמתי בלהה**" ולא אמרה סתם "**אמתי**"?
4) למה שרה אמרה "**אולי אבנה ממנה**", ורחל אמרה "**ואבנה גם אנכי ממנה**"? אצל שרה נראה כאילו היא לא בטוחה ואצל רחל נראה שאין לה שום ספק בדבר.
5) למה רחל אמרה "**גם**", ושרה לא אמרה 'גם'? מה זה בא לרבות?
6) למה רחל אמרה "**ותלד על ברכי**", ושרה לא אמרה את זה?

7) למה שרה אמרה "**בא נא אל**" ורחל אמרה "**בא אליה**"? רחל לא אמרה בלשון '**נא**'.

<u>אור החיים</u>:
"דקדקה לומר אמתי קודם שהזכירה ביאתו אליה ולא אמרה בא אל אמתי כמו שאמרה שרה. כמו שפי' שם נתכוונה לומר שאחר שיבא אליה לא תקרא אמתה עוד ולזה אמר אח"כ ותתן לו בלהה שפחתה לאשה. אשות יש לה בה ובניה חורין וכמו כך עשתה לאה שנתנה לו לאשה ונעקר מזלפה שם שפחה"

לפי הפרוש הזה יוצא שאצל רחל מיקום המילה "**אמתי**" לפני המילה "**בא** מראה שלפני שיעקב 'בא' אליה בלהה היתה בגדר "**אמה**". אבל אחרי שנישאה לו היא היתה בגדר 'אשה' משוחררת.

לשון 'אמתי' ולשון 'שפחתי'

שימוש במילה "**אמתי**" (אצל רחל) במקום המילה "**שפחה**" (אצל שרה) מראה על קצת שוני בדרגות השעבוד של הגר לשרה לעומת השעבוד של בלהה לרחל.

בעל הטורים:

"ולא אמרה שפחתי כדכתיב בהגר לפי שהיתה בת לבן מפילגש"

לפי המדרש (ויונתן בן עוזיאל) זלפה ובלהה היו בנות של לבן מפילגשים. אמנם לבן נתן אותם לבנותיו כשפחות אבל הם התיחסו להם כחצי אחיות (כי באו מאותו האב). לפי המדרש הגר המצרית היתה בת פרעה. ובזה יש שוני משמעותי בין זלפה ובלהה לבין הגר. זלפה ובלהה היו (כנראה) מזרע של 'שם' עם מידות טובות שעשו אותם ראויות להוליד ארבעה שבטים, ולא כמו הגר שהיתה אמנם בת מלך עם מידות טובות אבל מזרע של 'חם'. ואנו עדים לצווי של אברהם לא לקחת אישה לבנו מהכנעני אשר הוא ישב בקרבו, וגם הם היו מזרע של חם.

בניגוד לבלהה שיצאה לחירות מרחל אחרי שנישאה ליעקב, הגר נשארה שפחה לשרה גם אחרי שהיא נישאה לאברהם. הזיקה של הגר לשרה לא פג אחרי שהיא נישאה.

חזקוני:

"שפחת מלוג היתה והיה חייב במזונותיה ולא היה רשאי למוכרה"

לפי המדרש הגר היתה שפחת מלוג לשרה. נכס מלוג זה נכס שהאישה מביאה איתה מבית אביה וזה שייך לה. בעלה רק יכול להשתמש בפירות מהנכס. כגון שדה, הבעל יכול להשתמש בשדה לגדל פירות, הגידולים מהשדה הוא יכול למכור אבל השדה נשאר רכוש של האשה והוא לא יכול למכור את השדה. גם כאן הגר היתה רכוש של שרה (לפי המדרש פרעה עצמו נתן את בתו הגר לשרה לשפחה. כמו שכתוב במדרש רבה – "מוטב שתהה בתי שפחה בבית זה ולא גבירה בבית אחר"). אברהם היה חייב במזונותיה ולא היה יכול למכרה. ורואים מזה שהגר היתה רכוש ושפחה של שרה כל עוד שרה חיה.

שרה אמרה רק המילה "**שפחתי**" אבל רחל אמרה "**אמתי בלהה**".
רחל התיחסה לאמתה בשם שלה, בלהה, ולא אמרה סתם "אמתי". ואולי זה מראה על קצת חיבה בניהם (ולא רק יחס של שפחה לגברתה. הלא הם היו חצי אחיות).

"אולי אבנה ממנה"

שרה (שאמרה "אולי אבנה ממנה") וגם רחל (שאמרה "ואבנה גם אנכי ממנה") בהיותם עקרות ולא יכולות ללדת השתמשו בשפחות שלהן כדי להיבנות מהן ("אבנה" - מלשון 'בן', כי הבנים הם הבונים את העולם, והבן בנין האב והאם). והשאלה הנשאלת - איך בדיוק זה עובד? מה עוזר להם אם שפחותיהן יולדות? לפי הפשט, כל מה ששייך לעבד שייך לאדונו, אז כאילו יש להם חלק בנולד. ועוד הם ירגישו שיש להן חלק עם הנולד, כאשר הם עוזרות בגידולו (כמו אמהות מאמצות).

<u>רש"י</u>: "בזכות שאכניס צרתי לתוך בתי"
<u>חזקוני</u>: "אולי קנין הירך תעורר הכח לפעילותיו ויתחזק להשיג זרע"
(מבוסס על גמרא מגילה י"א, א', "אין אשה מתקנאה אלא בירך חברתה")

לפי רש"י עצם הכנסת אשה נוספת לבית (צרתה) (כמובן לשם שמים להביא ילדים לעולם) זכות למכניסה. והזכות הזה ישנה מאזן הזכויות של המכניסה וגם היא תזכה ללדת

(״אבנה ממנה״).
ולפי החזקוני (על בסיס הגמרא) הקנאה הנגרמת על ידי עוד אישה עם בעלה, אולי יעורר כוחות שיעזרו לה ללדת.

לפי זה אנו מבנים למה שרה אמרה ״**אולי**״ (״אולי אבנה ממנה״), הדבר עדיין לא ודאית. אולי יתעורר הכוחות אולי לא. אולי יהיה לי מספיק זכות מזה אולי לא.
ונראה לי להגיד שאולי גם יש ספק אם אברהם יוליד ״**ממנה**״ (מהגר). כי ה׳ אמר לאברהם (רש״י) ״צא מאצטגנינות שלך שראית במזלות שאינך עתיד להעמיד בן, אברם אין לו בן אבל אברהם יש לו בן. שרי לא תלד אבל שרה תלד״.
וכרגע שמו ׳אברם׳ ולא ׳אברהם׳.

רחל לא צריכה להגיד ״**אולי**״ כי אצלה אין הספקות האלו. כי לעקב כבר יש לו בנים מלאה וגם רחל ראתה שאצל שרה אחרי שהיא הכניסה צרתה לביתה וקנאה בצרתה (זה הטבע) שרה זכתה ללדת.

״גם אבנה ממנה״

רחל הוסיפה המילה ״**גם**״ (״גם אנכי אבנה ממנה״) להגיד, שנוסף לאחותי,לאה) ״**גם אנכי אבנה**״ (רד״ק). או להגיד, שכמו שרה ״**גם אנכי אבנה**״ (רש״י). אבל אצל שרה הלשון ׳גם׳ לא שייך.

״ותלד על ברכי״

רחל גם הוסיפה המילים ״**ותלד על ברכי**״, להגיד שבגלל שבלהה היתה בדרגה של ״**אמתי**״ (ולא שפחתי) כאשר אני משחררת אותה להיות אישה לבעלי אין לי שייכות לוולד כי היא כבר משוחררת לגמרי. וכדי לזכות קצת בוולד אני צריכה מעשה ״**ותלד על ברכי**״. אבל הביטוי הזה לא שייך אצל שרה כי כמו שאמרנו, גם אחרי נתינת הגר לאברהם לאישה, הגר עדיין בגדר שפחת שרה.

״בא נא״

שרה מבקשת מאברהם ״**בא נא אל שפחתי**״, בשימוש המילה ״**נא**״, לשון בקשה, ולא כמו אצל רחל שאמר ליעקב ״**בא אליה**״, כאילו בצווי.
כתוב:
״וישמע אברם לקול שרה״
רמב״ן: ״כי אף על פי שאברם מתאוה מאד לבנים לא עשה כן בלא רשות שרי...כל כוונתו לעשות רצון שרי שתבנה ממנה״
אברהם לא קבל את הגר אלא אחרי בקשת שרה וברשותה.
ועוד:
פרק ט״ז פסוק ג׳:
״ותקח שרי אשת אברם את הגר המצרית שפחתה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ותתן אתה לאברם אישה לו לאשה״
רמב״ן: ״שלא מהר אברם לדבר עד שלקחה שרי ונתנה בחיקו״
מפרשים את המילים ״**ותקח שרי**״ ששרה ממש לקחה את הגר ושמה אותה בחיקו של אברהם. ורש״י מפרש ששרה לקחה את הגר בדברים לשכנע אותה להידבק בגוף קדוש כזה.

אבל רחל לא 'בקשה' אלא אמרה "**בא אליה**". כאילו יש כאן זריזות, למהר לעשות הדבר. ואולי זה לפי פרוש חזקוני על המילים "**ותקנא רחל באחתה**":
חזקוני: "לא נתקנא בה עד שילדה בן רביעי שעכשיו נטלה יותר מחלקה הראוי לה מי"ב שבטים"
רחל עכשיו נכנסה ללחץ כי אחותה כבר עבר את חלקה בי"ב שבטים. והיא ניסתה לזרז את יעקב לעשות מעשה כדי שגם לה יהיה חלק בהקמת י"ב השבטים. (4 אמהות לי"ב שבטים, חלוקה שווה, 3 בנים לכל אחת).

* * * * * * * *

נתינת שם לילד

נתינת שם של לילד זה דבר חשוב. בדרך כלל אמו או אביו נותנים לו שם.
האמא יולדת את גופו הגשמי של הילד, אבל נתינת השם הוא עניין רוחני המבטא את מהות הילד בעולם.

ורחל אמנו מאוד רצתה ללדת בן, ולפי:
פרק ל' פסוק א':
"ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחתה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי"
כי אמרו חז"ל:
רש"י: "...למי שאין לו בנים נחשב כמת"

והיא אמרה "**הבה לי בנים**", "**הבה**" עולה **12**, "**בנים**" רבים, ומיעוט רבים **2**.
אולי בנבואה, שהיא תזכה להשלים הבנים למספר 12. וכדי לעשות את זה היא צריכה להוליד 2 בנים.
ומתוך דבריה, אולי בנבואה, יש רמז לכל השמות של הבנים שיוולדו לה, יוסף, בנימין, בנימן, בן אוני:

1) "**בנים ואם**" עולה 149 ועוד 7 אותיות עולה **156**
יוסף עולה **156**

2) "**יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה**"
סוף תיבות, אותיות: **ב', ה', י',** ס', **ם', ן', ה'** עולה **152**
בנימן עולה **152**

3) "**יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי**"
סוף תיבות, אותיות: **ב', ה', י', ם',** ס', **ן', ה', י'** עולה **162**
בנימין עולה **162**

4) "**בנים ואם אין מתה**"
באתב"ש:
שטמי פתי תמט יאץ
סוף תיבות, אותיות: **י', י', ט', ץ'** עולה **119**
בן אוני עולה **119**

האמהות, לאה אמנו ורחל אמנו, נתנו שמות ל10 מבני יעקב. (לראובן, שמעון, יהודה, יששכר, זבולן, דן, גד, אשר, נפתלי, יוסף). לוי קיבל את שמו על ידי יעקב אבינו או על ידי הקב"ה (ראה רש"י בראשית כ"ט, ל"ד על המילים "קרה שמו לוי"). כלומר, לכל אחד מ11 הבנים האלו או לאה אמנו או רחל אמנו או יעקב אבינו או הקב"ה נתנו להם את שמם.
אבל בנימין קיבל שם גם מרחל אמנו וגם מיעקב אבינו.
פרק ל"ה פסוק י"ח:
"ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין"

והמשמעות של השמות האלו שונות אחת מהשניה.

"**בן אוני**"– (רש"י) "בן צערי". (אבן עזרא) "בן אבלי". (בעל הטורים) "על שם דפלגש בגבעה".
"**בנימין**"– (רש"י) "בן ימין". (רשב"ם) "בן זקונים"
מצד אחד, יש בו צד של צער, רחל אמנו מתה בלידתו, ופלגש בגבעה.
ומצד שני, יש בו צד של שמחה לאביו כי הוא לו בן זקונים, והוא הבן היחיד שנולד בארץ כנען (רש"י). והשם שלו בצורתו המלאה, "בנימין" כתוב על אבני השהם הנמצאים על כתפי הכהן הגדול.
והשם שנתן לו יעקב אבינו זה השם שהמשיך אצלו (כתיב מלא "בנימין" או חסר "בנימן").

ואמרה לה המילדת:
פרק ל"ה פסוק י"ז:
"ויהי בהקשתה בלדתה ותאמר לה המילדת אל תראי כי גם זה לך בן"

על המילה "**גם**" אמרו חז"ל:
<u>רש"י</u>: " נוסף על יוסף, ורבותינו דרשו על כל שבט נולדה תאומה ועם בנימין נולדה תאומה יתירה"

ובגלל שהייתה כאן עוד נקבה (תאומות יולדו עם בנימין) אמרה לה המילדת:
"**אל תראי**"

ופירשו, שהיא היתה חרדה מלדת הנקבות, ולפי:
<u>נידה ל"א, א'</u>: "חבלי של נקבה מרובין משל זכר"

"אל תראי כי גם זה לך בן"–
<u>ספורנו</u>: "אל תראי שיהיה הולד נקבה"
בגלל שהקשתה בלידתה חששה שהיא יולדת נקבה ואז יראה שלא תזכה להוליד בן ה12 ליעקב אבינו.
ואמר לה המילדת "**אל תראי**" זכית להשלים הבן ה12 ליעקב אבינו.
ורמז:
"**כי גם זה**", "**זה**" עולה **12**.

ונראה לי להוסיף:
רחל אמנו קראה לו "**בן אוני**" העולה **119**
יעקב אבינו קרא לו "**בנימין**" העולה **162**
ההפרש בין השמות **43** (162-119) עולה למנין המילה "**גם**"
ואולי רמז במילה "**גם**" שאמרה המילדת, שלמרות שיעקב אבינו ישנה את שמו לבנימין (הפרש של 43 מהשם שאת נתנה לו), זה לו יפגע במהות הרוחנית של הילד.
כי השם משקף את מהותו הרוחנית של הילד, ושינוי השם יכול לשנות דברים.
ואולי נרמז לה, הוא יהיה "בן אוני" וגם "בנימין", "גם זה לך בן" מהותו הרוחנית רק תתרחב ולא תפגע מהשינוי הזה. כי:
"**זה**" באתב"ש: **עץ** עולה 160 ועוד 2 אותיות עולה **162** למנין המילה "**בנימין**".
גם אחרי שינוי שמו לבנימין הוא יישאר בנך, קרי בן אוני, וגם בנימין.

* * * * * * *

"ואבנה גם אנכי ממנה"

פרק ל' פסוק ג':
"**ותאמר הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה**"
רש"י: "אמרה לו: זקנך אברהם היו לו בנים מהגר, וחגר מתניו כנגד שרה, אמר לה: זקנתי הכניסה צרתה לביתה. אמרה לו: אם הדבר הזה מעכב 'הנה אמתי [בלהה] ואבנה גם אנכי ממנה', כשרה"

רחל אמנו רצה לעשות כשרה אמנו ולהכניס צרתה לביתה ולהיבנות ממנה.
ורמזים:

1) "**על ברכי ואבנה גם אנכי**"
עולה 520 ועוד 5 מילים עולה **525**
כשרה עולה **525**
"**שרה**" באתב"ש: **בגץ**. "**כשרה**" באתב"ש: **לבגץ**

2) "**ותאמר הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ה', א', ב', ב', א', ו', ע', ב'** עולה **95**
בגץ עולה **95**

3) "**הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה**"
ראש תיבות, אותיות: **ה', א', ב', ב', א', ו', ע', ב', ו'** עולה **95**
בגץ עולה **95**

4) "**בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם**"
סוף תיבות, אותיות: **א', ה', ד', ל', י', ה', ס'** עולה **95**
בגץ עולה **95**

5) "**על ברכי ואבנה גם אנכי**"
סוף תיבות, אותיות: **ל', י', ה', ס', י'** עולה **95**
בגץ עולה **95**

6) "**הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי**"
סוף תיבות, אותיות: **ה', י', ה', א', ה', ד', ל', י', ה', ס', י'** עולה **125**
לבגץ עולה **125**

7) "**אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי** ממנה"
סוף תיבות, אותיות: **י', ה', א', ה', ד', ל', י', ה', ס', י', ה'** עולה **125**
לבגץ עולה **125**

* * * * * * * * *

בנות שבט 'אשר' נשואות לכהנים גדולים

פרק ל' פסוק י"ג:
"ויאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות..."

דברים פרק ל"ג פסוק כ"ד:
" ולאשר אמר ברוך מבנים אשר יהי רצוי אחיו וטבל בשמן רגלו "
רש"י: " ...ד"א, 'יהי רצוי אחיו', שהיו בנותיו נאות, והוא שנאמר (בדברי הימים א', ז') 'הוא אבי ברזית', שהיו בנותיו נשואות לכהנים גדולים הנמשחים בשמן זית"

"**באשרי כי אשרוני בנות**" עולה 1568 ועוד 17 אותיות עולה **1585**
בנותיו נאות ונשים לכהנים גדולים עולה **1585**

אולי יש כאן גם רמז לעתיד, שיהיו בנות שבט אשר נאות, והן יהיו נשותיהם של כהנים גדולים.

* * * * * * * * *

"וימצא דודאים בשדה"

פרק ל' פסוק י"ד:
"וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם אל לאה אמו... "
רש"י: "... ולא פשט ידו בגזל להביא חטים ושעורים אלא דבר ההפקר שאין אדם מקפיד בו".

"<u>וימצא דודאים בשדה</u>" עולה למנין **523**

<u>לקח הפקר</u> עולה למנין **523**

* * * * * * * *

הדודאים ויששכר

פרק ל' פסוק י"ד:
"וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם אל לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך"

ראובן בנה של לאה אמנו הלך "בימי קציר חטים" לשדה ומצא דודאים והביא אותם ללאה אמו. ונזכר "בימי קציר חטים", באביב, כי אז הדודאים נמצאים בשדות.
"**בימי קציר חטים**" ראש תיבות, אותיות: **ב', ק, ח'** עולה **110**
"**הדודאים**" עולה **110**
ולפי חז"ל כתוב "בימי קציר חטים" להגיד שבחו של ראובן:
רש"י: "לא פשט ידו בגזל להביא חטים ושערים אלא דבר הפקר שאין אדם מקפיד בו"

(וצריך קצת עיון. אולי בעל השדה לא מקפיד על הדודאים בשדהו, אבל רחל אמנו ולאה אמנו כן הקפידו על הדודאים. כי לא תמיד מוצאים דודאים. ואולי כל השדה הייתה שדה הפקר. וזה שבחו של ראובן שהלך דווקא לשדה הפקר להביא מן ההפקר)

ובדודאים יש רמז לעתיד.
רמז שבגלל המעשה שהביא דודאים לאמו, לאה אמנו תוליד את יששכר:
"**ויבא אתם אל לאה אמו**" סוף תיבות, אותיות: **א', ם', ל', ה', ו'** עולה **82**
"**יששכר**" באתב"ש: **מבבלג** עולה 77 ועוד 5 אותיות עולה **82**

ואיך התגלגלו הדברים?
רחל אימנו בקשה מלאה אחותה לתת לה מדודאי בנה.
תמורת הזכות לשכב עם יעקב אבינו באותו לילה:
הדודאים עולה **110**
"**לכן ישכב עמך**" ראש תיבות, אותיות: **ל', י', ע'** עולה **110**

וכתוצאה מזה לאה הייתה עם יעקב אבינו והרתה והולידה זכר, את יששכר.
ורמזים שיצא ממעשה הדודאים יששכר:
"**הדודאים**" עולה 70 ועוד 7 אותיות עולה **77**
"יששכר" באתב"ש: מבבלג עולה **77**
"**עמה בלילה הוא**" ראש תיבות, אותיות: **ע', ב', ה'** עולה **77**
"**לכן ישכב עמך הלילה**" סוף תיבות, אותיות: **ן', ב', ך', ה'** עולה **77**

וגם:
יששכר" עולה **830**
מהדודאים באתב"ש: **יצקפקתמי** עולה **830**
לרמז:
כתוצאה מכך שלאה אמנו נתנה לרחל אמנו מהדודאים של בנה ראובן, לאה אמנו הולידה בן חמישי ליעקב אבינו. "ותקרא שמו יששכר", עם פעמים האות ש', ולפי:
רשב"ם: "שני שכרים, אחד שכר הדודאים, ואחד שכר שנתתי שפחתי לישי"

ובגלל שרחל אמנו נתנה את יעקב אבינו ללאה אמנו עבור "דודאי בנך" של לאה אמנו, היא נענשה. ולפי חז"ל כי היא זלזלה במשכב הצדיק:

"**דודאי בנך**" עולה **97**
היא זלזלה עולה 95 ועוד 2 מילים עולה **97**

ובגלל זה היא לא נקברה אתו במערה (ראה בעל הטורים):

לא נקברה אתו עולה **795**
"**הדודאים נתנו ריח**" עולה **794**
(שיר השירים ז', י"ד- "הדודאים נתנו ריח")

* * * * * * *

'זלזל במשכב הצדיק'

פרק ל' פסוק ט"ו:
"ותאמר המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך"
רש"י: "..ולפי שזלזלה במשכב הצדיק לא זכתה להקבר עמו" (נדה ל"א).
בעל הטורים: "ע"כ לא נקברה עמו במערה".

1. "**ותאמר המעט קחתך את אישי ולקחת גם את**"
סוף תיבות, אותיות: **ר,ט,ך,ת,י,ת,ם,ת,** עולה **1479**
זלזלה במשכב הצדיק ולא נקברה עמו במערה עולה **1479**

2. "**את דודאי בני ותאמר רחל לכן**" עולה 1473 ועוד 6 מילים עולה **1479**
זלזלה במשכב הצדיק ולא נקברה עמו במערה עולה **1479**

3. "**הלילה תחת דודאי**" עולה 913 ועוד 3 מילים עולה **916**
לא זכתה להקבר עמו עולה **916**

4. "**תחת דודאי בנך**" עולה 905 ועוד 11 אותיות עולה **916**
לא זכתה להקבר עמו עולה **916**

אולי רמז לדברי הפרשנים.

* * * * * * * *

רמז לישׁשכר

פרק ל' פסוק ט"ז:
"...כי שכור שכרתך..."
כי שכור שכרתך
אותיות: ישׁשכר

* * * * * * * *

"ואחר ילדה"

פרק ל' פסוק כ"א:
" ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה "
<u>אבן עזרא</u>: " יש אומרים כי עם זבולון היתה בבטן אחת"

"**<u>ואחר ילדה</u>**" עולה 264 ועוד 2 מילים ועוד 8 אותיות עולה **274**
<u>בבטן עם זבולון</u> עולה **274**

* * * * * * * *

נולד שטנו של עשו

פרק ל' פסוק כ"ה:
"ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי ולארצי"
רש"י: "משנולד שטנו של עשו ..."

יעקב אבינו ברח מביתו בגלל עשו ועכשיו כאשר נולד יוסף שטנו של עשו, ביקש ללכת לביתו, ולפי:

1) **"את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל"**
ראש תיבות, אותיות: **א', י', ו', י', א', ל', ש', ו', א'** עולה **365**
שטנו עולה **365**

2) **"ויאמר יעקב אל"** עולה 470 ועוד 3 מילים עולה **473**
"משנולד שטנו של עשו" באתב"ש: **יבטפכק בנטף בך זבף** עולה **473**

3) **"את יוסף ויאמר"**
באתב"ש:
תא מפחו פמתיג עולה 1068 ועוד 3 מילים עולה **1071**
שטנו של עשו עולה **1071**

4) **"כאשר ילדה רחל את"**
באתב"ש:
לתבג מכקץ גסך תא
ראש תיבות, אותיות: **ל', מ', ג', ת'** עולה **473**
"משנולד שטנו של עשו" באתב"ש: **יבטפכק בנטף בך זבף** עולה **473**

* * * * * * * *

שכר יעקב אבינו וצאן לבן

פרק ל' פסוק כ"ז:
"ויאמר אליו לבן אם מצאתי חן בעניך נחשתי ויברכני ה' בגללך. ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה"

ונשאלת השאלה, על איזה שכר מדובר? הלא עבור ה14 שנה שכבר עברו יעקב אבינו עבד בשביל לאה ורחל, וזה היה שכרו. ולמה מציע לו לבן שכר?

לפי הפשט לבן מודה ליעקב אבינו שהוא קבל ברכה בנכסיו בגלל יעקב. ואולי על זה הוא רוצה לתת ליעקב אבינו תגמול.
אבל ידוע שלבן היה חומד כסף ולא נראה הגיוני שהוא היה מציע ליעקב סתם משכורת על העבר. ואולי כוונתו כך:
אני ראיתי את הברכה שקבלתי (למשוך את יעקב אבינו בדברים) ואני רוצה שתישאר איתי עוד, אז כמה אתה רוצה להמשיך לעבוד עבורי? אל תחשוב שלבן מסכים לתת ליעקב אבינו משכורת השוה לברכה שקבל או שווה לברכה שיקבל בעתיד עבור המשך העבודה אצלו. הוא כנראה הציע לא משכורת רועים (ראה ספורנו) שזה משכורת נמוכה.

ואולי אפשר להגיד במישור הרמז:
"ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה", זאת אומרת כאילו לבן רומז ליעקב אבינו, **"נקבה"**, המילה "נקבה". **"שכרך"** שהיה **"עלי"** לתת לך, קרי הנקבות (הבנות שלי) עבור 14 שנות עבודה עד עכשיו, **"ואתנה"**, נתתי לך. כאילו עכשיו אם אתה רוצה לעזוב לא מגיע לך כלום.
יעקב אבינו מכיר את לבן הארמי, וכבר שמע ממנו אותו סגנון דיבור כאשר הוא הגיע אליו בהתחלה. אז אמר לו לבן:
"ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתני חינם הגידה לי מה משכרתך"
"מה משכרתך", ויעקב אמר לו אז המשכורת שהוא רוצה לקבל (את רחל), ולמרות זאת לבן הרמאי הצליח להחליף את לאה ברחל.

יעקב אבינו עונה ללבן בחכמה וטוען שהוא מוכרח להישאר להרוויח עבור ביתו. לא משכורת של רועים, זה לא יספיק, אלא הוא צריך עדרים. יעקב אבינו לא רוצה שום דבר מההון הנוכחי או מהחפצים של לבן. ברור שלבן לא יסכים לתת לא משלו כלום.
יעקב אומר ללבן **"לא תתן לי מאומה"** ובזה יעקב אבינו משך את לבן למלכודת עם הצעה שלבן לא יכול לסרב לה. לבן מצידו כנראה חשב שהוא יצא מזה נשכר פעמיים. יעקב אבינו ימשיך לעבוד עבורו והוא יהנה מהמשך ברכה בנכסיו, ועוד התמורה שביקש יעקב אבינו עבור העבודה (שלא פוגע במה שיש ללבן עכשיו) כמעט בלתי אפשרי שיעקב אבינו יקבל מזה מה שהוא. החמדה לכסף סתמה את עיני לבן והוא הסכים להצעת יעקב אבינו בלי להצטרך להשתמש בהרבה רמאות נגד יעקב אבינו. לבן אומר ליעקב אבינו **"הן לו יהי כדברך"**. אולי לבן רמז ליעקב אבינו אני מסכים למה שאתה אומר, שיהיה בדיוק כמו שאתה בעצמך אמרת **"לא תתן לי מאומה"**, שזה מה שאני מקווה שתקבל. **"הן לו"** (עם הכולל) עולה למנין **"מאומה"**.

יעקב אבינו משתמש בחכמה המבוססת על נבואה שנאמרה לו בחלום יעקב והוא פורש לפני לבן מה הוא מצפה לקבל עבור העבודה שלו בעתיד. הוא אומר ללבן להפריש כל

שה חום בכבשים וטלוא ונקד בעזים מעדר לבן. בעלי החיים מסוגים אלו יהיו שכרו. ושאר צאן לבן (צאן לבן הנותרות) ישאר אצל יעקב אבינו והוא ישמור עליהם. הוא אומר ללבן עוד, אם תמצא אצלי שה שאיננו חום או עז שאיננו טלוה ונקד, גנוב הוא אצלי. זאת אומרת גנבתי זה מן העדר שאני שומר בשבילך (צאן לבן הנותרות). יעקב אבינו לא פירש ללבן איך הוא יקבל שה חום ועז טלוה ונקד מצאן לבן הנותרות (שהם אינם כאלה). וכנראה הוא עשה העסקה בינו לבין לבן מאוד אטרקטיבית ללבן, כנראה הוא נתן ללבן גם לבחור איזה סוג ולדות שיולדו יהיו ליעקב ואיזה לא. לבן ליתר בטחון הרחיק את הצאן שהוא הפריש מרחק של שלושה ימים למנוע כל מגע אפשרי בן העדרים. לבן רגוע ובטוח, יעקב לא יקבל כלום. ואם זה לא היה מספיק, לבן הרמאי כדרכו מתנהג ומנסה בכל שיטה למנוע מיעקב להרוויח. יעקב אומר על התנהגות לבן בעסקה ,"**אם כה יאמר נקדים יהיה שכרך ילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצטן עקודים**". לבן שינה התנאים הרבה פעמים בניסיון למנוע מיעקב אבינו להרוויח, כמו שאומר יעקב אבינו ללבן "**ותחלף את משכרתי עשרת מנים**".

(לפי רש"י, "אין מונים פחות מעשרה. מנים, לשון סכום כלל החשבון, והן עשיריות, למדנו שהחליף תנאו מאה פעמים". וראה רד"ק המסביר שהצאן יולדות פעמים בכל שנה. וכאשר לבן ראה בשנה הראשונה שנולד לפי תנאו הוא התחיל להחליף כל פעם אחרי שראה מה הצאן הולידו. יוצא בשש שנים החליף 10 פעמים. פעם אחד בשנה הראשונה, פעמים במשך ארבעת השנים הבאות, ופעם אחד בשנה האחרונה, עד כאן רעיון הרד"ק. ואולי הרמז כאן הוא המילה "**מנים**", כל פעם אחרי עונת לידת הצאן הרועה מעברן תחת שבטו, ומונים אותם, וכאן מנה אותם עשר פעמים בשש שנים, ולפחות בכל פעם לבן החליף התנאי).

לבן כנראה הרגיש שיעקב אבינו עושה מה שהוא כדי שהצאן יולידו נקודים וטלואים. ולבן כנראה חשב שבהחלפתו את תנאי ההסכם הרבה פעמים זה יקשה על פעולת יעקב אבינו. אבל זה בכלל לא עזר ללבן למנוע הצלחת יעקב אבינו לבנות עדרים לעצמו כמו שכתוב במדרש ילקוט שמעוני (ויצא, ל"א) על המילים ,"**אם כה יאמר נקדים יהיה שכריך**", "...צפה הקב"ה מה שעתיד לעשות לבן עם אבונא יעקב והיה צר צורה כיוצא בה. אם כה אמר אין כתיב כאן אלא אם כה יאמר...".

למרות שלבן נכשל במאבק עם יעקב אבינו, אחרי שהוא רדף אחריו והשיג אותו בהר הגלעד לבן אומר לו (אחרי ויכוח), "**ויען לבן ויאמר אל יעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא**". כתוב במשנה אבות (פרק ה' משנה י"ד), "**ארבע מדות באדם...שלך שלי ושלי שלי, רשע**". יעקב אבינו המסמל את האמת "**תתן אמת ליעקב**", לא רק שהוא פועל לפי האמת אלא גם גורם להורדת כיסוים ונותן לאמת להתגלות בעולם. ובסופו של דבר הצבע **האמיתי** של לבן מתגלה ממעשיו ומדבורו עם יעקב אבינו, וזה לא צבע לבן (המראה על אמת, על צדיקות, על קדושה), אלא ההפך מזה.

* * * * * * * *

"ויפרץ לרב"

פרק ל' פסוק כ"ז:
"ויאמר אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי ויברכני ה' בגללך"

לפי פירוש רש"י כאשר יעקב אבינו הגיע לבית לבן לא היו ללבן בנים.
ועכשיו יש לו בנים.
ואולי רמז שמדובר בבנים:
"**בעיניך נחשתי**" ראש תיבות, אותיות: **ב', ן'** המילה '**בן**'.
וגם:
"**חן בעיניך**"
באתב"ש:
סט שזמטמל
ראש תיבות, אותיות: **ס', ש'** עולה **360**
דברי בני לבן עולה **360**
("וישמע את דברי בני לבן", יש לו בנים עכשיו.)

ועוד:
פרק ל' פסוק ל':
"כ מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתך לרגלי..."
<u>רבינו בחיי</u>: "מתחילה לא מסר בידו אלא שבעים ועלו לששים רבוא ואמרי לה למאה עשרים רבוא (תנחומא ישן כ"ד) וכן דרשו בבראשית רבה (ע"ג, ח') 'מעט אשר היה לך לפני', רבי שמעון בשם רבי חזקיה אמר מעט שבעים נאמר כאן מעט, ונאמר להלן (דברים כ"ו, ה') 'ויגד שם במתי מעט', מה להלן שבעים, אף כאן שבעים"

לפי פירוש רבינו בחיי על סמך המדרש לבן מסר רק 70 מקנה ליעקב אבינו והם הגיעו לס' ריבוא (או ל120 ריבוא)
ואולי רמז:
"**ויברכני**" עולה 298 ועוד 7 אותיות עולה **305**
בבנים ומקנה עולה **305**

לבן נתברך בבנים ובמקנה בזכות יעקב אבינו.

וגם:
"**היה לך**" עולה **70** רמז שרק מסר ליעקב 70 מקנה.
וגם:
"**לך לפני ויפרץ**" סוף תיבות, אותיות: **ד', י', צ'** עולה **120** רמז שעכשיו הגיעו ל120 ריבוא.

ועוד רמזים:
1) "**ויפרץ לרב ויברך**" עולה 856 ועוד 3 מילים עולה **859**
ששים רבוא עולה **859**

2) "**ויפרץ לרב ויברך**" עולה 856 ועוד 13 אותיות עולה **869**
ששים ריבוא עולה **869**

3) "**היה לך לפני ויפרץ לרב**" עולה 858 ועוד 17 אותיות עולה **875**
מאה עשרים רבוא עולה **875**

4) "**לרב ויברך ה' אתך**" עולה 917 ועוד 4 מילים עולה **921**
למאה ועשרים ריבוא עולה **921**

5) "**היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתך לרגלי ועתה מתי אעשה**"
באתב"ש:
צמץ כל כוטס פמוגה כגש פמשגל מ--ץ תאל כגרכם פזאץ יאם תזבץ
סוף תיבות, אותיות:
ץ', ל', ם', ה', ש', ל', ץ', ל', ם', ץ', ם', ץ' עולה **875**
מאה עשרים רבוא עולה **875**

6) "**היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם**"
באתב"ש:
צמץ כל כוטס פמוגה כגש פמשגל מ--ץ תאל כגרכם פזאץ יאם תזבץ רי
סוף תיבות, אותיות:
ץ', ל', ם', ה', ש', ל', ץ', ל', ם', ץ', ם', ץ', י' עולה **885**
מאה עשרים ריבוא עולה **885**

7) "**לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי**"
באתב"ש:
כל כוטס פמוגה כגש פמשגל מ--ץ תאל כגרכם פזאץ יאם תזבץ רי תטלם כשמאם
סוף תיבות, אותיות:
ל', ם', ה', ש', ל', ץ', ל', ם', ץ', ם', ץ', י', ם', ם' עולה **875**
מאה עשרים רבוא עולה **875**

ועוד:
<u>אבן עזרא (על המילה "נחשתי")</u>: "כמו נסיתי, כי הולך היה לקראת נחשים ויש לו תרפים"
<u>חזרוני</u>: "תרפים היו לו ובשביל כך היה הולך לקראת נחשים"

שהיה מנחש לו בתרפים.
ורמזים:
1) "**נחשתי**" עולה **768**
לו בתרפים עולה **768**

2) ״**מצאתי חן בעיניך נחשתי ויברכני ה׳׳׳**
באתב׳׳ש :
יהתאם סט שזמטמל טסבאם פמשגלטם מ-ץ
עולה 1865 ועוד 6 מילים עולה **1871**
לקראת נחשים בתרפים עולה **1871**

* * * * * * * *

"שכרך עלי"

פרק ל' פסוק כ"ז:
"ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה"

המילה "**עלי**" כאילו תוספת במשפט. גם אם היה כתוב רק, "ויאמר נקבה שכרך ואתנה", היינו מבנים אותו הדבר. ואולי יש כאן רמז בדברי לבן. כאילו יש רמז ליעקב אבינו שהוא יקבל שכרו "**על"י**", **עד לדת יוסף**. ובאמת כאשר נולד יוסף יעקב אבינו קרא לנשיו ואמר שהגיע הזמן ללכת.

"**שכרך עלי ואתנה**", ראש תיבות, אותיות: **ש', ע', ו'**, המילה עשו. ואולי רמז לו שחלק מהשכר שהוא יקבל הוא יצטרך לתת לעשו. ואולי זה הדורון המכובד ששלח יעקב אבינו לעשו (לפי מדרש רבה יעקב אבינו שלח אותו דורון במשך 9 שנים לעשו, גם ראיתי דעה במפרשים שהוא שלח לעשו אותו דורון כל חודש ולא רק פעם בשנה).

* * * * * * * *

"לא תתן לי מאומה"

פרק ל' פסוק ל"א:
"ויאמר מה אתן לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה"

כאשר יעקב אבינו ביקש מלבן "שלחני ואלכה אל מקומי ולארצי", לבן מצווה לו:
"ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה". תגיד לי כמה שכר אתה רוצה להישאר לעבוד אצלי בעתיד (או כמה שכר אתה רוצה עבור העבודה שלך בעבר).

יעקב אבינו לא רוצה להישאר אצלו כפועל המקבל משכורת, (או לקבל ממנו תשלום עבור עבודה שהוא עשה בעבר עבור נשיו). והוא ממשיך להגיד ללבן איך לבן גדל והתעשר בגללו.
יעקב המכיר את קמצנות של לבן ואומר לו "ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי".
ורומז לו בשימוש הלשון:
"**ועתה מתי אעשה**", ראש תיבות, אותיות: **ו', מ', א'**, אות "ו" והמילה "מא" ("מא" תרגום של המילה "מה").
מתי אני אעשה ולו מעט, 'מה' בשביל לי.
ואז לבן אומר "**ויאמר מה אתן לך**".
לכאורה נשמע שלבן שואל בבכיינות מה הוא יכול ליתן ליעקב אבינו. אבל לבן, כרמאי מקצועי, מדבר בשני מישורים, בגלוי וברמז.
בגלוי – אני מוכן לתת לך משהו כדי שתישאר אצלי
אבל בו זמנית רומז לו:
ברמז – 'מה' שתקבל ממני יהיה דבר "מה" ("מה אתן"), רק דבר מועט.
ולבן רומז לו בשימוש הלשון:
"**ויאמר מה אתן**", ראש תיבות, אותיות: **ו', מ', א'**
רומז לא גם המילה "מא" (תרגום של המילה "מה") ועוד האות "ו". ביחד עם המילה "מה" שאמר בפרוש, משלים למילה 'מאומה' ('מאו', ועוד 'מה'). קרי, רמז ליעקב אבינו שאני אתן לך מעט ממעט.

יעקב מפתיע את ללבן:
"ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה"

"**מאומה**", עולה 92 ועוד 5 אותיות עולה **97**
כלום, עולה 96 ועוד המילה עולה **97**

אני לא רוצה 'כלום' ממך, לא "מה" (כפי שאמרת) דבר מועט, וגם לא "מאומה" (כפי שרמזת) דבר מועט ממועט.

* * * * * * * *

"לו יהי"

כאשר יעקב אבינו אמר ללבן מה משכורתו, לבן ענה לו:
פרק ל' פסוק ל"ד:
"**ויאמר לבן הן לו יהי כדברך**"
הלואי שיהיה כמו שאמרת.

אחרי שיעקב אבינו עבד עוד 6 שנים ועשה עדרים לעצמו כתוב:
פרק ל' פסוק מ"ג:
"**ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים**".
"**ויהי לו**" - אותו הלשון שאמר לו לבן "**לו יהי**".

ועוד:
יעקב אבינו קרא לנשיו ואמר להם:
פרק ל"א פסוק ט':
"**ויצל אלקים את מקנה אביכם ויתן לי**"
"**ויתן לי**", ראש תובות אותיות: **ו', ל'**, המילה '**לו**'.
לבן אמר בלשון "**לו**", ויעקב אמר, ברמז ללשון לבן, שכך היה - "**ויתן לי**"

* * * * * * * *

מאה ועשרים רבוא עדרים

פרק ל' פסוק מ"ג:
"ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות... "
<u>בראשית רבה (ע"ג, י"א)</u>: " רבי אבא בר כהנא אמר מאה ותרתין רבוון שבעה אלפים מאתן עדרין הוו ליה לאבינו יעקב. רבי לוי אמר ששים רבוא כלבים רבנו אמרי מאה ועשרין רבוא..."
<u>רש"י (על מדרש רבה)</u>: "ק"כ ריבוא צאן היה לו ליעקב אבינו"

לפנינו גרסאות שונות כמה צאן היו ליעקב אבינו. יש אומרים 120 ריבוא עדרי צאן, ויש אומרים 120 ריבוא צאן. ולמדו את זה מהכתוב. כאן כתוב "מאד מאד" ואצל בני ישראל במצרים כתוב "מאד". והם היו 60 ריבוא. אז כאן כפול. (ויש אומרים שהיו לו כפליים ממספר בני ישראל בדגלים).
ולפי האומר 'עדרים' היו לא גם כלבים לשמור על העדרים במספר דומה או כפול למספר העדרים.

ורמזים לזה:

1) "**ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות**" עולה **1608**
מאה ועשרים רבוא עדרי צאן היו לאבינו יעקב עולה **1608**

2) "**ויפרץ האיש**"
באתב"ש:
פמוגה צתמב עולה **666**
מאה עשרים עולה **666**

3) "**מאד מאד ויהי לו צאן**"
באתב"ש:
יתק יתק פמצם כף התט
סוף תיבות אותיות: **ק', ק', ם', ף', ט',** עולה **329**
ק"כ רבוא עולה **329**

4) "**מאד מאד ויהי לו**"
באתב"ש:
יתק יתק פמצם כף
ראש תיבות אותיות: **י', י', פ', כ',** עולה **120**

5) **"ויהי לו"**
באתב"ש:
פמצם כף
סוף תיבות אותיות: **ם', ף',** עולה **120**

* * * * * * * *

יעקב עבד עבור לאה ורחל

יעקב אבינו עבד מאד קשה 14 שנה עבור רחל ולאה (״טרפה לא הבאתי...גנבתי יום וגנבתי לילה. הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני״).
אחרי 14 השנה הוא עשה עוד 6 שנים עבור עצמו ובעזרת ה׳ הוא הצליח לבנות עדרים לעצמו (״ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים״).

ואולי זה הרמז כאן:
המילה ׳**רחל**׳ והמילה ׳**לאה**׳ ביחד עולים **274**, כמנין המילה ׳**עדר**׳.
ששכרו עבור עבודתו הקשה במקנה לבן עבור ׳רחל ולאה׳, היה ׳עדר׳, עדרים לעצמו.

* * * * * * * *

"פני לבן"

פרק ל"א פסוק ב':
"**וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום**"
<u>ספורנו</u>: "ראה שקבל את הלשון הרע"

ורמזים:

1) "**פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום**"
עולה 1693 ועוד 7 מילים עולה **1700**
ראה שקבל את לשון הרע עולה **1700**

2) "**עמו כתמול שלשום**"
עולה 1288 ועוד 13 אותיות ועוד 3 מילים עולה **1304**
הסכים עם לשון הרע של בניו עולה **1304**

3) "**פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום**"
באתב"ש:
וטם כשט פצטץ תמטטף זיף לאיפך בכבפי
עולה 1693 ועוד 7 מילים עולה **1700**
ראה שקבל את לשון הרע עולה **1700**

4) "**את פני לבן**"
באתב"ש:
תא וטם כשט
עולה 785 ועוד 8 אותיות עולה **793**
קבל לשון הרע עולה **793**

5) "**לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום**"
באתב"ש:
כשט פצטץ תמטטף זיף לאיפך בכבפי
עולה 1488 ועוד 6 מילים עולה **1494**
שקבל את לשון הרע עולה **1494**

6) "**את פני לבן והנה איננו**"
באתב"ש:
תא וטם כשט פצטץ תמטטף
ראש תיבות, אותיות: **ת', ו', כ', פ', ת'** עולה **906**
הסכים עם לשון הרע עולה **906**

7) "**פני לבן והנה**"
באתב"ש:
וטם כשט פצטץ
עולה 653 ועוד 10 אותיות ועוד 3 מילים עולה **666**
הלשון הרע עולה **666**

ועוד:
"**עמו כתמול**" עולה **612** למנין המילה '**ברית**'.
למרות שלבן רימה אותו הוא התנהג אתו כמו בן ברית.
ועכשיו בגלל שקבל הלשון הרע של בניו השתנתה ההתייחסות של לבן ליעקב אבינו.
ובסוף הם היו צריכים לכרות ברית בהר הגלעד.

ועוד:
פרק ל"א פסוק ה':
ויאמר להן ראה אנכי את פני אביכן כי איננו אלי כתמל שלשם"

1) "**ויאמר להן ראה אנכי את פני אביכן כי איננו אלי כתמל שלשם**"
ראש תיבות, אותיות:
ו', ל', ר', א', א', פ', א', כ', א', א', כ', ש' עולה **661**
לשון הרע עולה **661**

2) "**את פני אביכן כי איננו**"
עולה 771 ועוד 17 אותיות ועוד 5 מילים עולה **793**
קבל לשון הרע עולה **793**

3) "**להן ראה אנכי את פני אביכן**"
ראש תיבות, אותיות: **ל', ר', א', א', פ', א'** עולה **313**
הסכים עם בניו עולה **313**

* * * * * * * * *

"קום צא"

פרק ל"א פסוק י"ג:
"**עתה קום צא מן הארץ הזאת**"

"**קום צא מן**", ראש תיבות, אותיות: **ק', צ', מ'**, המילה '**מקץ**'.

הגיע הקץ לשהיתו של יעקב אבינו בארץ ארם ועכשיו הזמן לצאת משם.

ועוד:
"**קום צא מן**", עולה למנין '**מקץ 97**'
זה מקץ 97 שנה ליעקב אבינו.

יעקב אבינו עזב את ביתו בגיל 63 (רש"י). הוא הטמין את עצמו 14 שנה בישיבת עבר ועבד 14 שנה עבור בנות לבן ועוד 6 שנים עבור עצמו, סה"כ הוא היה בן **97** שנה.

* * * * * * * *

"ותגנב רחל את התרפים"

פרק ל"א פסוק י"ט:
"...ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה"
רש"י: "להפריש את אביה מע"ז נתכוונה"

ורמז:
תרפים באתב"ש: **אגומי** עולה 60 ועוד המילה עולה **61**
טומאה עולה **61**
לרמוז:
התרפים הם ע"ז שמעשיהם טומאה.

* * * * * * *

להציל מפני הדלקה

חז"ל מכירים בעובדה שאדם בהול על ממנו תמיד. עד כדי כך שהתירו לאדם להציל מפני הדלקה בשבת מזון סעודות לשבת (שלא יבוא לכבות).

ובפרשתנו:
יעקב אבינו בורח מלבן.

פרק ל"א פסוק כ"א:
"**ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר**..."

ולבן רץ אחריו ומשיג אותו ביום השביעי. ולבן שואל את יעקב:
פרק ל"א פסוק כ"ז:
"**למה נחבאת לברח ותגנב אתי**..."

ויעקב עונה ללבן:
פרק ל"א פסוק ל"א:
"**ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי כי אמרתי פן תגזל את בנותיך מעמי**"
פרק ל"א פסוק ל"ו:
"**ויחר ליעקב וירב בללבן ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי**"

מפני דלקה כזו אין ברירה מוכרחים לברוח ולהציל הכול.

* * * * * * * *

"נכריות נחשבנו"

פרק ל"א פסוק ט"ו:
"הלוא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו"
רש"י: "אפילו בשעה שדרך בני אדם לתת נדוניא לבנותיו, בשעת נשואין, נהג עמנו כנכריות, כי מכרנו לד"

ותאמרנה רחל ולאה ליעקב, אצל אבא:
"**נכריות נחשבנו לו**" – לא התנהג אתנו כבנות שלו, אלא כבנות בעלמא ממשפחה אחרת, כנכריות (כזרות).

אבל בסוף, כאשר ללבן משיג את יעקב בהר הגלעד, הוא אומר:
פרק ל"א פסוק מ"ג:
"**הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא**"
ונראה ממה שהוא אומר, שהוא כן מחשיב אותם כבנות שלו (למרות שלא התנהג איתם בנישואיהם ככה).

אלא נראה לי להגיד:
לבן שהוא רמאי לא רצה לתת משלו ליעקב שום דבר (הוא לא יכול להתנתק משום דבר שהוא שם את ידו עליו). הוא כביכול מכר ליעקב את בנותיו ("כי מכרנו") לנשים.
אבל מבחינתו של לבן הם לא מכורים ליעקב מכירה גמורה, אלא הם כשכורים ליעקב (עבור עבודתו 14 שנה).
בדומה לשומר שכר, הם לשימוש של יעקב להביא ילדים לעולם. וגם הילדים הוא חושב אותם לשלו (ובדומה לנותן לעבד עברי שפחה כנענית להביא וולדות).
הוא מתייחס לכל דבר כאלו עדיין שלו.
ונראה שהוא גם התייחס אל זלפה ובלהה כנכריות. כי לפי חז"ל גם הם בנותיו מפילגשו. והוא נתן אותם כשפחות לבנותיו (ללאה ולרחל שנולדו מעדינה אמם). הוא גם התייחס אליהן כרכוש שלו ולא כבנותיו.

ואולי המילה "**נכריות**" מסכמת את יחסו של ללבן לבנותיו, שהם נחשבות לו:
"**נכריות**", אותיות: **נ', כ', ר', י', ו', ת**
נ' – נכסיו
כ' – כספיו
ר' – רכושיו
י' – יולדות בשבילו (להשיא אותנו כדי להביא עוד ילדים בשבילו לעולם)
ו' – וולדותיו (כל וולדותיהם שלו הוא)
ת' – תפלות (הם בעיניו, ונראה שוות פחות משפחות, שלפחות נתן בלהה וזלפה במתנה ולא בשכר)

* * * * * * * * *

ויברח יעקב

פרק ל״א פסוק כ״א:
״ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד ״
יונתן בן עוזיאל: ״ושוי ית אנפוי למיסוק לטוורא דגלעד ארום חמא ברוח קודשא דתמן עתיד למהוי שיזבותא לבנוי ביומי דיפתח דמן גלעד״

יעקב אבינו ראה ברוח הקודש שיהיה ישועה לבניועל ידי יפתח הגלעדי. וכתוב:
שופטים פרק י״א פסוק א׳:
״ויפתח הגלעדי היה בן גבור חיל...״

ורמזים:

1) **״הנהר וישם את פניו״**
סוף תיבות, אותיות: **ר׳, ם׳, ת׳, ו׳,** עולה **646**
״ויפתח הגלעדי היה״ עולה **646**

2) **״וישם את פניו הר״**
סוף תיבות, אותיות: **ם׳, ת׳, ו׳, ר׳,** עולה **646**
״ויפתח הגלעדי היה״ עולה **646**

3) **״לו ויקם ויעבר את״**
סוף תיבות, אותיות: **ו׳, ם׳, ר׳, ת׳,** עולה **646**
״ויפתח הגלעדי היה״ עולה **646**

4) **״ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר״**
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו׳+ם׳, ו׳+ר׳, א׳+ת׳, ה׳+ר׳, ו׳+ם׳, א׳+ת׳, פ׳+ו׳, ה׳+ר׳, עולה **1596**
״שיזבותא לבנוי ביומי דיפתח דמן גלעד״ עולה **1595**

5) **״לו ויקם ויעבר את הנהר וישם״**
באתב״ש:
כף פמדי פמזשג תא צטצג פמבי
ראש וסוף תיבות, אותיות:
כ׳+ף׳, פ׳+י׳, פ׳+ג׳, ת׳+א׳, צ׳+ג׳, פ׳+י׳, עולה **857**
״ויפתח הגלעדי היה גבור״ עולה **857**

* * * * * * * * *

"וירדף אחריו"

פרק ל"א פסוק כ"ג:
"**וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אתו בהר הגלעד**"
רש"י: "כל אותן שלשה ימים שהלך המגיד להגיד ללבן הלך יעקב רחוק מלבן לדרכו. נמצא יעקב רחוק מלבן ששה ימים ובשביעי השיגו לבן. למדנו שכל מה שהלך יעקב בשבעה ימים הלך לבן ביום אחד"

וניתן להקשות הלא אין שבעה ימים בלא שבת. ואם יעקב אבינו שמר את התורה איך המשיך ללכת בשבת?
ואם נגיד פיקוח נפש דוחה שבת (או שהיה בחוץ לארץ, ושמה לא שמר את התורה- רמב"ן) די לנו. ואם נגיד שהמצב לא היה בגדר פיקוח נפש ממש, וגם שיעקב אבינו לא יצא ביום הראשון בשבוע, אז יעקב אבינו הלך פחות משש ימים ברצף כי הוא נח ביום השבת.

רבנו בחיי (ל"א, כ"ג): "ואפשר שהתחיל יעקב לנסוע מפדן ארם ביום ראשון, ויום השביעי שבו הלך לבן והשיגו היה יום שבת"

אלא נראה לי נכון להגיד (ולפי מה שהציע רבנו בחיי) שיעקב אבינו יצא ביום ראשון בשבוע מפדן ארם, ולבן השיג אותו אחרי שבעה ימים ביום השבת כאשר יעקב נח בהר.

ואולי רמז שיצא ביום הראשון:
פרק ל"א פסוק כ"א:
"**ויברח הוא וכל אשר לו**"
"**הוא וכל אשר לו**" עולה 605 ועוד 11 אותיות ועוד 4 מילים עולה **620**
ביום הראשון עולה **620**

ואולי רמזים שהשיגו ביום השבת:
1) "**וירדף אחריו דרך**" עולה 749 ועוד 13 אותיות ועוד 3 מילים עולה **765**
ביום השבת עולה **765**

2) "**וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק**"
באתב"ש:
פמגקו תסגמף קגל בשזא מימי פמקשד
ראש תיבות, אותיות: **פ', ת', ק', ב', מ', פ',** עולה **702**
שבת עולה **702**

* * * * * * * * *

"וידבק אתו"

כאשר הוגד ללבן שיעקב אבינו ברח, לבן לקח את קרוביו (אחיו) עמו ורדף אחרי יעקב אבינו.
והדביק את יעקב אבינו בהר הגלעד, ולפי:
פרק ל"א פסוק כ"ג:
"ויקח אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אתו בהר הגלעד"
ומיד אחרי זה כתוב עוד הפעם:
פרק ל"א פסוק כ"ה:
"וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד"

פעם כתוב "**וידבק**", ופעם כתוב "**וישג**". ונשאלת השאלה למה?

<u>יונתן בן עוזיאל (על פסוק כ"ה)</u>: "ואדבק לבן ית יעקב ויעקב פרס ית משכניה בטוורא ולבן אשרי ית אחוי בההוא טוורא דגלעד"
<u>אונקלוס</u>: "ואדבק לבן ית יעקב"
כאן מתרגם המילה "**וישג**", "**ואדבק**". וגם רב סעדיה גאון פירש "וידבק" זה "וישיגהו".
לפי זה אין הבדל בפשט ביניהם, "**וידבק**" זה "**וישג**".
אבל בכל זאת למה שינה הכתוב את המילה? וגם מה זה מחדש לנו "וישג", הלא כבר כתוב "וידבק אתו"?

ונראה שבכל זאת יש שוני בין המילים.
שתי המילים מראות שלבן הגיע אל יעקב אבינו.
אבל המילה "וידבק" מורה שהגיע קרוב ליעקב אבינו אבל עדיין היה מרחק בניהם.
הרמב"ן מפרש שלבן הדביק את יעקב אבינו, כלומר הגיע קרוב אליו, לתחתית ההר, כאשר אהל יעקב אבינו היה למעלה בהר. ושם ישן לבן בלילה. ובלילה ההוא ה' בא אל לבן והזהיר אותו מדבר עם יעקב אבינו "מטוב עד רע".
בבוקר לבן עלה בהר ובא פנים אל פנים מול יעקב אבינו.
המילה "וישג" מורה שהגיע ממש מול יעקב אבינו.
הרד"ק כתב, שכתוב פעם שניה להגיד שיעקב אבינו לא ברח מלבן ונשאר למעלה בהר. יעקב אבינו לא ברח והוא נתן ללבן להשיג אותו, כלומר להגיע אליו ממש.

ואז במפגש ביניהם יעקב אבינו אומר ללבן:
פרק ל"א פסוק ל"ו:
"ויחר ליעקב וירב עם לבן ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי"
כאן כתוב "**דלקת**" אבל כאשר לבן יצא לדרך כתוב "**וירדף**".
לפי הפשט "דלקת" זה 'רדפת'.
אבל בכל זאת למה שינה הכתוב את המילה?

ונראה שהתשובה בפירוש של:
רש"י (ל"א, כ"ג): "מה שעשה יעקב אבינו בשבעה ימים הלך לבן ביום אחד"

לבן רדף כל כך מהר שהלך ביום אחד מה שיעקב אבינו הלך בשבעה ימים.
"**דלקת**"– רדף מהר מאוד.
ורמז:
"**דלקת**" עולה 534 ועוד המילה עולה **535**
הלך שבעה ימים בא' עולה **535**

וגם:
"ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אתו בהר הגלעד"
"**אחריו דרך שבעת ימים**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ד', ש', י'** עולה **315**
לבן הלך ז' ימים ביום אחד עולה **315**
וגם:
"**וידבק אתו בהר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ק', א'+ו', ב'+ר'** עולה **315**
לבן הלך ז' ימים ביום אחד עולה **315**
וגם:
"**דרך שבעת**" עולה 996 ועוד 2 מילים עולה **998**
הלך שבעת ימים ביום אחד עולה **998**
וגם:
"**ימים וידבק**" עולה 222 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **233**
הלך ז' ימים ביום אחד עולה **233**

ועוד:
פרק ל"א פסוק כ"ה:
"וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד"
ונשאלת השאלה:
למה אצל יעקב אבינו כתוב "**תקע את אהלו בהר**", ואצל לבן כתוב "**תקע את אחיו בהר הגלעד**"?
הלא שניהם היו באותו ההר (ראה יונתן בן עוזיאל). וגם למה אין את המילה 'אהלו' אצל לבן?

ונראה להגיד שאצל יעקב אבינו "אהלו" מסמל קודש, משכן:
"**ויעקב תקע את אהלו בהר**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ת', א', א', ב'** עולה **410**
קודש עולה **410**
משכן עולה **410**

מקום של רוחניות:
"**יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר**"

סוף תיבות, אותיות: **ב', ב', ע', ת', ו', ר'** עולה **680**
רוחניות עולה **680**

של לימוד תורה:
"**את אהלו בהר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+ת', א+ו', ב'+ר'** עולה 610 ועוד 6 אותיות עולה **616**
למנין המילה '**התורה**'.

ומקום של תפלה, ולפי:
יונתן בן עוזיאל (ל"א, כ"ג): "וארע יתיה דשרי בטוור גלעד מודי ומצלי קדם א-ל-ה-י-ה"
כאשר לבן הדביק את יעקב אבינו, והגיע קרוב בתחתית ההר, לבן ראה את יעקב אבינו משבח, ומתפלל לה'.

ולפי זה מקום "אהלו" היה "בהר", ולא כתוב איזה הר.
"**בהר**" עולה **207** למנין המילה '**זקנים**' (רמז לצדיקים) וגם עולה למנין המילה '**התפלה**'
(באתב"ש: צאוכץ).
כי מקום 'אהלו" של יעקב אבינו זה מקום רוחני של צדיקים, ונמצא איפה שנמצא הצדיק. ושם מודה (משבח) הצדיק לה' על כל הטוב ומתפלל באמונה וביטחון לישועה
(תהלים קכ"א-"אשא עיני אל ההרים").

ולמרות שגם אצל לבן אפשר למצוא רמזים לקודש ולרוחניות, זה רק שטחי, כי לבן הוא רמאי. מבחוץ נראה אחרת ממה שהוא בפנים. אין תוכו כבורו.
ולפי זה נראה להגיד שלא כתוב 'אהלו' אצל לבן בכלל, וגם לא כתוב "בהר" (לבד, סתם).
כי מקום חנייתו היה חול, וגשמי, ואיפה שהוא עכשיו, כלומר לבן, הוא בהר מסוים, "בהר הגלעד".
ועוד:
כבר כתוב, "וידבק אתו בהר הגלעד".
ולמה קבלנו עוד פרטים, "ויעקב תקע את אהלו בהר", "ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד"?
אלא נראה להגיד, שכאשר:
"**וישג לבן את יעקב**" באתב"ש: **פמבר כשט תא מזדש** עולה **1403**
הוא תקע שם "אחיו" (רש"י- "קרוביו"):
"**ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד**" עולה **1403**
לבן לא בא לבד, אלא בא עם עוד אנשים. בדומה לעשו,
בראשית פרק ל"ג פסוק א': "ויבא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש".
ואולי זה גם מהווה מין מפגן כוח ואיום על יעקב אבינו:
סוף תיבות, אותיות: **ז', א', ף', ג'** עולה **91** למנין המילה '**לאיים**'.
וגם:
"**תקע**" עולה **570** למנין המילה **ואיים** (באתב"ש: פתממי).
וגם (לפי תרגום יונתן בן עוזיאל למילים "תקע את אחיו", "אשרי ית אחוי"):
"**אשרי**" עולה **511** למנין המילה "**לאיים**" (באתב"ש: כתממי, כולל המילה)

ועוד:
אצל אברהם אבינו כתוב:
<u>בראשית פרק י״ב פסוק ה׳</u>:
״ויעתק משם ההרה מקדם לבית א-ל ויט אהלה בית א-ל מים והעי מקדם...״
<u>יונתן בן עוזיאל</u>: ״ואסתלק מתמן לטורא דממדנח לבית אל ופרסיה משכנא...״
בקשר לפריסת אוהלו של אברהם אבינו כתובה המילה ״ויט״, ותרגומה ״ופרסיה״.

<u>יונתן בן עוזיאל</u>: ״ואדבק לבן ית יעקב ויעקב פרס ית משכיה בטוורא ולבן אשרי אחויב ההוא טוורא דגלעד״
אצל יעקב אבינו בקשר לאוהלו כתובה המילה ״**תקע**״. ותרגומה **׳פרס׳**.
ואצל לבן בקשר לאחיו כתובה המילה ״**תקע**״. ותרגומה **׳אשרי׳**.
אצל יעקב אבינו משמעות ״תקע״, שהקים את אוהלו.
אבל אצל לבן משמעות ״תקע״, שאילץ את קרוביו לחנות (להיות) בהר הגלעד (כאילו תקע אותם בכוח שמה).

ונשאלות השאלות:
למה בקשר לאוהל של יעקב אבינו כתוב כאן ״תקע״ ולא ״ויט״ (כמו אצל אברהם אבינו)?
ולמה השתמש באותה מילה (״תקע״) בקשר לאוהל יעקב, ובקשר לאחיו של לבן?

ונראה להגיד, במישור הרעיוני:
יעקב אבינו ״**תקע את אהלו**״.
לרמוז:
׳**תק״ע**׳– **ת**פלה, **ק**דושה, **ע**סק
״אהלו״ מקום של קדושה, ותפלה, ועסק תורה.
״**תקע**״ עולה **570**
׳בית מדרשו של שם׳ באתב״ש: **שמא יקגבף בך בי** עולה **570**
רומז על לימודו (על קדושה ותורה) שרכש בבית מדרשו של עבר (שקיבל תורתו משם אביו).

כאשר יעקב אבינו ברח מבית לבן כתוב:
פרק ל״א פסוק י״ח:
״וינהג את כל מקנהו ואת כל רכשו אשר רכש מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם...״
ולבן:
״**תקע״ את אחיו**״– אילץ אותם, משך אותם, לחנות בהר הגלעד אתו, בהבטחת:
׳**תק״ע**׳– **ת**רפים, **ק**נינו, **ע**דרים
לרמוז:
שייקחו מיעקב אבינו התרפים, קנינו שרכש, וכל העדרים שעשה בביתו.
וכמו שהודה לבן ליעקב אבינו:
פרק ל״א פסוק מ״ג:
״הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא״

לבן ואחיו לא הצליחו לקחת מאומה מיעקב אבינו.
כי:
"**וישג**" עולה **319**
במפגש פנים אל פנים בין לבן ליעקב אבינו:
"**בהר הגלעד**" עולה **319**
לבן בא לעשות רע ליעקב אבינו, וכמו שאמר:

פרק ל"א פסוק כ"ט:
"יש לאל ידי לעשות עמכם רע..."
(ואיים בכוונתו לעשות רע- 'ואיים' עולה 67 למנין המילים "עמכם רע" באתב"ש: זילי גז)

אבל ה' הזהיר אותו בחלום, שכאשר יהיה אצל יעקב אבינו:
"**וישג לבן**" עולה **401**
"השמר לך מדבר עם יעקב":
"**מטוב עד רע**" עולה **401**

האזהרה הזאת:
"**מטוב עד רע**" עולה 401 ועוד 3 מילים עולה **404**
עומדת נגד:
"**תקע את אחיו בהר**" ראש תיבות, אותיות: **ת', א', א', ב'** עולה **404**
(נגד "תקע" של לבן, שיש בה רמז למה שרצה לקחת)

* * * * * * * * *

״ואשלחך בשמחה״

פרק ל״א פסוק כ״ז:
״**ואשלחך בשמחה ובשרים בתף ובכנור**״

לבן אומר ליעקב שהיה שולח אותו בטכס מלא אם היה לו ההזדמנות. אבל לפי טבעו של לבן אולי אפשר להבין את זה ככה:
הייתי שולח אותך ״**בשמחה ובשרים בתף ובכנור**״, קרי **רק** עם הדברים האלו. שמחה ושירים לא עולה ללבן שום דבר, ותוף וכינור, זה תוף אחד וכינור אחד לליווי (אבל גם הם ישארו אצל ללבן).

ואולי הרמז:
״**בשמחה ובשרים בתף ובכנור**״, סוף תיבות, אותיות: **ה׳, ם׳, ף׳,ר׳**, המילה **המפר**.
אני זה ׳המפר׳ את דברי, קרי לא מקיים הסכמים. אתה היית יוצא ממני בדיוק עם מה שאמרתי (״בשמחה ובשרים בתף ובכנור״), ובלי שום דבר נוסף.

* * * * * * * *

"אמש אמר אלי"

כאשר לבן השיג את יעקב אבינו בהר הגלעד, לבן אמר ליעקב אבינו:
פרק ל"א פסוק כ"ט:
"יש לאל ידי לעשות עמכם רע ו-א-ל-ה-י אביכם אמש אמר אלי השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע"
רש"י: "יש כוח וחיל בידי לעשות עמכם רע"

יש לי כוח לעשות עמכם רע. אבל הוזהרתי "אמש" לא לעשות את זה.
אמר בשימוש המילה "אמש".
לבן העיד בזה שהדיבור אליו היה אתמול בלילה ולא ביום.
(כמו אצל אבימלך ובלעם באופן עראי. ולא כמו אצל משה רבנו)

צריך לבדוק הרעיון הזה.
ואולי יש במילה "**אמש**" עוד רמז:
'אמ"ש'– אנוס, מזיד, שוגג
לבן מעיד:
"**אמש אמר אלי**"
אולי לבן הוזהר לא לדבר עם יעקב אבינו מטוב עד רע לא במזיד, לא בשוגג, ולא באונס.
ואולי קצת רמז:
"**אמש אמר**" עולה **582**
"**יעקב מטוב עד רע**" עולה **583**

אם המטרה שלא ידבר עם יעקב אבינו רע, למה הוזהר "מטוב עד רע"?
אלא נראה להגיד:
דרכו של רמאי להטות הבריות. מתחיל בטוב כאשר מטרתו לרע, ומסיים ברע.
ולבן הארמי יכול בקלות להיכשל בזה.
(וחז"ל אמרו שגם טוב אצל רשע, רע אצל צדיק. אז כאן הוזהר נגד כל דבר רע)

"**מטוב**"– הרבה פעמים האות 'מ' בראש מילה באה למעט (כמו אצל המילה 'מראשית', שאמרו חז"ל בהבאת בכורים, לא כל ראשית, אלא רק משבעת המינים). ואולי כאן גם שלא יתחיל לדבר קצת טוב כדי לכסות כוונתו, אלא שידבר רק מה שטוב ליעקב אבינו.

במישור הרעיוני:
שמו של 'לבן' מטעה, כאילו הוא 'לבן', קרי נקי וישר. אבל חז"ל כינו אותו לבן הארמי.
אולי הוא 'לבן' כלפי חוץ, אבל רמאי מבפנים (אין תוכו כבורו).
דרכו של רמאי להטות הבריות. מתחיל בטוב כאשר מטרתו לרע, ומסיים ברע.
הרמאי ינסה בכל הדרכים לרמות.
לרשע כזה צריך אזהרה חמורה, כמו שקיבל לבן:
"אמש אמר אלי השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע"
העיד שה' הזהיר אותו אתמול בלילה על מפגשו העתידי עם יעקב אבינו.

בגלל טבעו של רמאי מקצועי, הוא צריך אזהרה שלא ירמה בשום פנים ואופן, לא במזיד, לא בשוגג, ולא באונס.

ובדומה, יצר הרע מנסה כל הזמן לרמות אותנו.
כאשר היצר אומר לאדם לעשות מעשה רע, הרבה אנשים לא שומעים ליצר. הם מזהים את
הדבר ובורחים ממנו. אבל כאשר היצר מרמה את האדם ואומר לאדם לעשות מעשה שעל פניו נראה טוב, אבל באמת בסוף יצא מזה דבר רע, הרבה אנשים נכשלים.

וכדי להינצל מהרמאות של היצר, היהודי צריך כל הזמן להזהיר את עצמו, שלא יכשל בתחבולות היצר. כי היצר מדבר איתנו כל הזמן, והיצר חלק בלתי נפרד מהקול הפנימי המדבר במוחנו. היהודי צריך לשמוע לקול:

יצר הטוב עולה **322**
אומר להם עולה **322**

האומר להם, מזהיר אותם:

"**אמש אמר אלי השמר לך**" –
'**אמ"ש**'– **אנוס**, **מזיד**, **שוגג**
"**אמר אלי**"– הקול הפנימי הטוב
"**השמר לך**"– תזהר מלהיכשל באונס, במזיד, ובשוגג בקול יצר הרע:
"**אמש אמר אלי השמר לך**"

סוף תיבות, אותיות: **ש', ר', י', ר', ך'** עולה **730**
זה בקול היצר הרע עולה **730**

תשמר מקול יצר הרע.
"**מדבר עם יעקב**"– תזהר מקול הפנימי המדבר עם יעקב קרי עם ישראל, עם היהודי וזה הקול הפנימי של עצמך, היצר:

יצר עולה 300 ועוד המילה עולה **301**
קול הפנימי באתב"ש: **דפך צוטמים** עולה 299 ועוד 2 המילים עולה **301**
(סתם 'יצר' זה כינוי ליצר הרע)

וגם:
"**מדבר עם יעקב מטוב עד רע**"
באתב"ש:
יקשג זי מזדש ינפש זק גז
סוף תיבות, אותיות: **ג', י', ש', ש', ק', ז'** עולה **720**
זה בקול יצר רע עולה **720**

תבדוק מה יוליד קול היצר:
"**מטוב עד רע**"– שלא יטעה אותך בדבר שנראה טוב אבל ייגמר ברע.

* * * * * * * * *

"עם אשר תמצא"

פרק ל"א פסוק ל"ב:
"עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך "
רש"י: "ומאותה קללה מתה רחל בדרך (בראשית רבה ד', ט')"

בראשית פרק ל"ה פסוק ט"ז:
"ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה"

ורמז:
"**ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש**"
באתב"ש:
פמחזף ישמא תך פמצם זפק לשגא צתגה כשפת תוגאץ פאכק גסך פאדב
ראש וסוף תיבות, אותיות:
פ'+ף', י'+א', ת'+ך', פ'+ם', ז'+ק', ל'+א', צ'+ה', כ'+ת', ת'+ץ', פ'+ק', ג'+ך',
פ'+ב', עולה **2139**
"**אשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי**" עולה **2139**

אולי רמז שרחל תתקשה בלדתה ותמות בגלל מה שאמר יעקב אבינו.

ועוד:
ומצאתי הסבר לדבר בדברי תורה של הרב יוסף צ. בן-פורת (והנה הרעיון בדבריו ולא ציתות של דבריו ממש):
כתוב בזוהר (ח"א קע"ה, א') שיעקב אבינו גרם למיתתה של רחל שקללה שלא בכוונה. והרעיון - שאפילו שלא נתכוון הצדיק כלל לקלל, כיון שיצא הקללה מפיו, מקבל אותה היצה"ר ומקטרג עמו בשעת הסכנה. ויעקב אבינו אמר: "עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה". ואף על פי שהוא לא ידע שרחל גנבה את התרפים אשר לאביה, קבל את אותו דיבור השטן, הנמצא תמיד אצל בני אדם, ומקטרג עליו בשעת הסכנה. ולפי:
מסכת מכות (פ"ב): "אמר רבי אבהו קללת חכם אפילו על חנם היא באה"

והרמז:

1) "**אשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד**" עולה **1620**
"**ותקבר בדרך אפרתה**" עולה **1620**
(בראשית ל"ה, י"ט- ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה הוא בית לחם")

2) "**את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ת', א'+ך', ל'+א', י'+ה', נ'+ד', א'+ו', ה'+ר', ל'+ד', מ'+ה', ע'+י'
עולה **909**
"**מתה רחל בדרך**" עולה **909**

3) **"את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי"**
ראש תיבות, אותיות: **א', א', ל', י', נ', א', ה', ל', מ', ע'** עולה **238**
רחל עולה **238**

4) **"עמדי וקח"** עולה **238**
רחל עולה **238**
(אולי רמז שרחל שהיה עמו נלקח ממנו בגלל מה שאמר)

5) **"עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה"**
באתב"ש:
זי תבג איהת תא תכצמל כת מסמץ
סוף תיבות, אותיות: **י', ג', ת', א', ל', ת'**, ץ' עולה **934**
"ותקבר בדרך" עולה **934**

6) **"יחיה נגד אחינו הכר לך"**
באתב"ש:
מסמץ טרק תסמטף צלג כל עולה 1301 ועוד 5 מילים עולה **1306**
"ומאותה קללה מתה רחל" עולה **1306**

* * * * * * * * *

"ויוכח אמש"

פרק ל"א פסוק מ"ב:
"**...כי עתה ריקם שלחתני את ענייי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח אמש**"
רש"י (על "ויוכחי): "לשון תוכחה הוא ולא לשון הוכחה הוא"
רמב"ן: "...ויותר נכון לשון הוכחה כי אמר למעלה ויוכיחו בין שנינו..."

יש כאן שתי אפשריות לפרוש המילה "**ויוכח**":
אפשרות אחת (לפי רש"י) - "**ויוכח אמש**" מתיחס למה שאמר לבן ליעקב "**ואלקי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע**".
כאן השיחה היתה בתור 'תוכחה' ללבן- קרי תיזהר כאשר אתה מדבר עם יעקב.

אפשרות שניה (לפי הרמב"ן) - "**ויוכח אמש**" מתיחס למה שאמר יעקב ללבן "**ויוכיחו בין שנינו**".
כאן השיחה היתה בתור 'הוכחה' ללבן - שיעקב לא גנב או לקח ממנו שום דבר.

פרוש הרמב"ן נראה יותר קשה להבין. הוא מצטט פסוק המדבר על אירוע ("ויוכיחו בין שנינו") שהתרחש 'היום' ולא 'אמש'. אז אפוא 'ההוכחה' במה שנאמר "**ויוכח אמש**"?

ונראה לי להגיד שלפי 'הפשט' הפרוש של המילה "**ויוכח**" תלוי באם רואים את המילה "**ויוכח**" כמילה בודדת בלי קשר חזקה למילה "**אמש**" הסמוכה לה, או רואים את שתי המילים עם קשר חזק כביטוי אחד, קרי "**ויוכח אמש**".
ואסביר:
אם רואים שתי המילים כביטוי אחת אז השיחה ללבן "**אמש**" נשמע כמו 'תוכחה', קרי "**ויוכח אמש**" (שיטת רש"י).
אבל אם רואים כל מילה כעומד בפני עצמו, "**ויוכח**" יכול להתפרש בפני עצמו ולהתיחס לדבר שלא התרחש 'אמש' אלא 'היום' קרי, "**ויוכיחו בין שנינו**" וזה 'הוכחה' (שיטת הרמב"ן).

והמילה "**אמש**" אולי בא להוסיף 'במישור הרמז' גם סוג של 'הוכחה' (לפי שיטת הרמב"ן).
כי מן השיחה ללבן 'אמש', קרי "**השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע**" אולי אפשר להבין שלא תדבר אתו "**מטוב עד רע**" כי הוא לא אשם בשום דבר.

ואולי יש כאן רמז למשמעות המילה "**ויוכח**" מסמיכות המילה "**ויוכח**" למילה "**אמש**":
"**אמש**", אותיות: **א', מ', ש'**
א' – אמת
מ'- משפט
ש' – שלום

רמז למילים: "**אמת ומשפט שלום**", המופעים במסכת אבות (פרק א' משנה י"ח):
" רבי שמעון בן גמליאל אומר על שלושה דברים העולם קיים על הדין ועל האמת ועל השלום שנאמר 'אמת ומשפט שלום שבטו בשעריכם' ".

"**ויוכח אמש**" - רמז לדברים המקימים את העולם.
"**ויוכח** – 'תוכחה' וגם 'הוכחה'. שרק "**אמש**", קרי דרך "**אמת ומשפט שלום**" אפשר לקיים העולם. וזה מסר ללבן שרק לפי דין אמת """**ויוכיחו בין שנינו**", והתנהגות של שלום "**השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע**" יתנהל הדברים בינו לבין יעקב.

* * * * * * * *

וישב לבן, וישב עשו

כאשר לבן רדף אחרי יעקב אבינו והשיג אותו בהר הגלעד הוא רצה לקחת ממנו את הכול:
פרק ל"א פסוק מ"ג:
"הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא"
אבל בסוף המפגש הוא נתרצה:
פרק ל"ב פסוק א':
"ויקם לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב לבן למקמו"
"**וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם**" - לבן שינה את התנהגותו. "ונכמרו רחמי עליהן" (רמב"ם).
ונשאלת השאלה: למה כפל לשון "וילך וישב"? אם 'הלך' למקומו הוא גם 'שב' למקומו. מה מוסיף לנו המילה "וישב"?
ונשים לב שהמילים "וילך וישב" באים לפני וסמוך למילה "לבן" (ולא אחריו).
וגם המילה "וישב" ממש צמוד למילה "לבן" (לרמוז על מהותו האישי). **ונגיד**:
לרמוז לנו שהוא לא רק שינה את מקומו ("וילך") אלא גם שינה את עצמו ("וישב").
"וישב לבן" – שב, חזר מדרכו הקודם, קרי מהרצון לעקור את הכול.
וגם הסמיכות בין המילה "לבן" לבין המילה "למקמו", **רומז**:
"למקמו' – הוא חזר למקומו ממש ולא חזר לדרכו הקודם.

לעומת זאת, אחרי המפגש עם לבן יעקב אבינו "הלך לדרכו", כמו שכתוב:
פרק ל"ב פסוק ב':
"ויעקב הלך לדרכו..."
כאן המילים "הלך לדרכו" אחרי וסמוך למילה "יעקב' (לרמוז שיעקב ממש המשיך בדרכו).
"**ויעקב הלך**" – מחיל אל חיל
"לדרכו" – יעקב אבינו לא הושפע מלבן בכלל והוא לא שינה את דרכו אף פעם. והוא ממשיך ליעדו, לארץ כנען, להקים ולבסס 12 שבטים.

אבל כאשר עשו פגש את יעקב אבינו, כתוב:
פרק ל"ג פסוק ד':
"**ויחבקהו**" – רש"י: "נתגלגלו רחמיו".
"**וישקהו ויבכו**" – רש"י: "אר"ש בן יוחאי הלכה הוא בידוע שעשו שונא ליעקב אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו (ב"ר)"
נכמרו רחמיו עליו ולזמן קצר הוא שכח את שנאתו לאחיו.
אבל מיד אחרי זה כתוב:
פרק ל"ג פסוק ט"ז:
"וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה"
וגם כאן נשאלת השאלה: למה כפל לשון "לדרכו" וגם "שעירה"? ברור שאם הוא 'שב' לשעיר שהוא שב 'לדרכו' (כי הוא בא משעיר). מה מוסיף לנו המילה "לדרכו"?
וגם נשים לב שהמילה "וישב" בא לפני המילה "עשו". והמילה "עשו" סמוך למילה

"לדרכו" (לרמוז על מהותו האישי). ונגיד:
"**וישב**" – עשו שב, לא רק לשעיר אלא גם שב להתנהגות שהיה לו מקודם
"**ביום ההוא**" – מיד באותו יום
'**לדרכו**' – הרע, של שנאה.

* * * * * * * *

"וכל אשר אתה ראה שלי הוא"

פרק ל"א פסוק מ"ג:
"ויען לבן ויאמר אל יעקב הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא..."

<u>סוטה ל"ה, א':</u>
"א"ר יוחנן משום ר' מאיר, כל לשון הרע שאין בו דבר אמת בתחילתו אין מתקיים בסופו"
<u>רש"י</u>: "כל דבר שקר, שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו, אין מתקיים בסופו"

לבן הוא רמאי מנוסה, אמר:
"**הבנות בנתי**"–אמת (למרות שהן נשואות הן עדיין בנותיו)
והמשיך לכזב (ראה רבינו חננאל ורבינו בחיי) ואמר:
"**והבנים בני**"– כזב (כי רק בני בנים נקראים בנים ולא בני בנות)
"**והצאן צאני**"–כזב (הלא נתן הצאן ליעקב אבינו בשכר טרחתו ועמלו)

ועוד:
"**הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא...**"
כאן אמר הדברים לפי סדר כרונולוגי. כי הבנות נולדו ראשונות ואחר כך היו להן בנים ואחר כך יעקב אבינו עשה עדרי צאן לעצמו.

אבל כאשר אמר:
פרק ל"א פסוק כ"ח:
"**ולא נטשתני לנשק לבני ולבנתי**..."
וגם:
פרק ל"ב פסוק א':
"**וישכם לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב לבן למקמו**"
הפך את הסדר. נשק לבני בנותיו לפני שנשק לבנותיו.

ולא נשק ליעקב אבינו כמו שעשה כאשר יעקב אבינו הגיע לביתו.
פרק כ"ט פסוק י"ג:
"**ויחבק לו וינשק לו ויביאהו אל ביתו**"

ונראה שכמו שהיה לו נגד יעקב אבינו כי ברח, כך היה לו בלבו נגד בנותיו, ולפי:
פרק ל"א פסוק מ"ג:.
"מה אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו"
בפירוש על מדרש רבה מסביר: אם באמת אהב אותם היה נשאר קצת יותר זמן איתם ולא היה משכים בבוקר והולך.

וגם נראה שכל דבר אשר אי פעם היה של לבן נשאר בעיניו שלו, ולא משנה אם מכרם או נתנם.
<u>אבות פרק ה משנה י</u>: "האמר... שלך שלי, ושלי שלי, רשע"

וכאשר הוזהר בחלום לא לדבר עם יעקב אבינו מטוב עד רע, קרי הוא לא יכול לקחת הנכסים בכוח בחזרה או לשמור אותם קרוב אליו בניגוד להסכמת יעקב אבינו, אז הוא אומר "לכה נכרתה ברית אני ואתה". ובזה הוא שומר על הדברים אשר בעיניו עדיין נכסיו.

* * * * * * * *

"גלעד"

כאשר לבן דלק אחרי יעקב אבינו והשיג אותו בהר הגלעד כתוב:
פרק ל"א פסוק מ"ד:
"**ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך**"

כדי שיהיה לברית היכר (וגם על מה לחול) הם אספו אבנים ועשו מהם גל.
ועל הגל אבנים כתוב:
פרק ל"א פסוק מ"ז:
"**ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד**"
רש"י (על המילים "יגר שהדותא"): "תרגומו של גלעד"
לבן קרא לגל בלשון תרגום, ויעקב אבינו קרא לו בלשון הקודש.

ונשאלת השאלה:
למה כאן לבן הציע ברית ליעקב אבינו? הלא ידוע שברית עושים בין אנשים מריבים שחוששים אחד מהשני. אבל כאן נראה שרק יעקב אבינו חשש מלבן. הלא יעקב אבינו הוא זה שלקח את הכול שהיה לו וברח מבית לבן לכיוון ארץ כנען. והוא לא הגיד ללבן שיוצא. התנהגות כזו מראה שיעקב אבינו חשש מלבן, ולא שלבן חשש מיעקב אבינו.
אם כן למה הציע לבן ליעקב אבינו ברית?

ונראה לי להגיד (במישור הרעיוני):
לבן קרא לגל "יגר שהדותא" על העתיד, ויעקב אבינו קרא לגל "גלעד" על ההווה.
(ואולי בלא מתכוון, כי לפעמים אומרים דברים שמשמעותם מעבר למה שאומרים. לא נבואה ממש, אלא דומה קצת למתנבאים ולא יודעים שמתנבאים)

ואסביר:
בפסוק מיד אחרי זה כתוב:
פרק ל"א פסוק מ"ח:
"**ויאמר לבן הגל הזה עד ביני ובינך היום על כן קרא שמו גלעד**"
ספורנו: "נכנע לקראו בלשונו של יעקב"
רמב"ן: "אחרי שקראו יעקב גלעד דבר לבן בלשון יעקב"

כאן לבן שינה את לשונו וקרא לגל כמו שיעקב אבינו קרא לגל ("גלעד").
והשאלה למה?
ונראה לי להגיד שהמפתח לתשובה נמצא במילה "**היום**".
רק לגבי "היום", לגבי ההווה, הוא קרא לגל "גלעד".
אבל לפני זה הוא קרא לגל "יגר שהדותא" וזה היה על העתיד.
ולמרות שהפשט של המילים "יגר שהדותא" זה "גלעד", נראה להגיד שהשינוי הזה בלשון של לבן גם מקרין על הסיבה שהוא הציע ברית ליעקב אבינו. כי באמת לא רק יעקב אבינו חשש מלבן, אלא גם לבן חשש מאוד מיעקב אבינו. ובמיוחד הוא חשש מהעתיד שלו.

והרמז בתוך אותיות המילים של דבריו:
"**ויקרא לו לבן יגר שהדותא**",
ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', ל', י', ש'** עולה **376** למניו המילה '**עשו**'

"ויקרא לו לבן יגר שהדותא",
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+א', ל'+ו', ל'+ן', י'+ר', ש'+א'**
יש כאן אותיות: **ל', י'+ר', ש'+א'**, אותיות המילה **ישראל'**
ועוד אותיות: **ו'+ א', ל'+ ו', ן'** העולה **93** למנין המילה **'גץ'**.
ביחד **'גץ ישראל'**.
ועוד:
'גץ ישראל' עולה **634**
"**איש שדה**" באתב"ש: **תמב בקץ** עולה **634**
בעתיד ניצוץ, 'גץ' יצא מבית יעקב, מישראל, מזרעו של יוסף, וישרוף את בית עשו (עשו מכונה "איש שדה").
ולפי:
<u>עובדיה א', י"ח</u>: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו"

ויוסף הצדיק מיוחס יותר אחרי שם אביו 'ישראל' (מלאחורי שם אביו יעקב), ולפי:
<u>בראשית פרק ל"ז פסוק ג'</u>: "וישראל אהב את יוסף מכל בניו"

במישור העתידי "יגר שהדותא" גם רומז שישראל יעשו נקמה עם אויביהם.
'גץ ישראל' יעשה שפטים עם **עשו**.

ולבן חשש מהכוח של יעקב אבינו והציע לו ברית:
פרק ל"א פסוק מ"ד:
"**ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך**"
<u>ספורנו</u>: "מאחר שאיני חפץ להזיקך, שגם אתה לו תזיקני"

"**והיה לעד ביני ובינך**"
<u>רש"י (על המילים "והיה לעד")</u>: "הקדוש ברוך הוא"

ומסביר שפתי חכמים שאם המילה "לעד" שייך למילה "בריתי" היה צריך להיות כתוב 'והייתה לעד' ולא "והיה לעד". לפיכך המילה "לעד" לא שייך למילה "בריתי". אלא אמרו חז"ל שהמילה "והיה" זה אותיות שם ה' ולזה התכוון רש"י. שהעד לברית יהיה ה'. ונשאלת השאלה, ומה יש ללבן, שהיה עובד ע"ז, להשתמש בשם ה' "לעד"?
אלא נראה להגיד שזה מראה על החשש של לבן מיעקב אבינו. לבן רצה להבטיח לעצמו שהברית לא תופר לא על ידי יעקב אבינו ולא על ידי בניו בעתיד ולפי זה כרת עמו ברית שהעד לברית זה פחד אביו של יעקב אבינו.

ועוד:
בהווה, לבן חשש מיעקב אבינו כי ראה שיש ברכה בבתו בגללו.
הוא חשש מהמידות שיש ליעקב אבינו, הוא חשש מהתורה שבו (כמו שהעיד יעקב על עצמו "עם לבן גרתי" – ופרשו על המילה "גרתי", 'ותרי"ג מצוות שמרתי'). ולבן הודה ואמר:
פרק ל' פסוק כ"ז: "ויברכני ה' בגללך"

לבן קבל עוד חיזוק לכוחו של יעקב אבינו בנושא העדרים (אלו שיעקב אבינו עשה לעצמו כאשר עבד עוד 6 שנים). לבן קיבל בזה עוד סיבה לחשוש ממנו. כי למרות שלבן החליף משכורתו של יעקב אבינו "עשרת מנים" (שניסה בכל כוחו לרמות אותו), בעזרת ה' יעקב אבינו הצליח להתגבר על הרמאות של לבן, ובסופו:

פרק ל' פסוק מ"ג:
"ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים"

ורמוז בדבריו של לבן גם חששות מתורת ה' שיהיה בידי בני ישראל בעתיד:

1) "**לבן יגר שהדותא**" עולה **1011**
תורת ה' עולה **1011**

2) "**לו לבן יגר שהדותא**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ל'+ו', ל'+ן', י'+ר', ש'+א' עולה ***627***
י' הדברות עולה ***627***

3) "**ויקרא לו**"
באתב"ש:
פמדגת כף עולה ***627***
י' הדברות עולה ***627***

וחשש מהכוח שיהיה לבני ישראל מהתורה:
והרמז: "**יגר שהדותא**" עולה ***929*** למנין מספר הפרקים בתנ"ך.

* * * * * * * * *

״עד הגל הזה״

פרק ל״א פסוק נ״ב:
״עד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה״
<u>תנחומא ויצא י״ג</u>: ״ ׳עד הגל הזה׳, זה שאמר הכתוב, ׳ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר׳ (במדבר כ״ב, כ״ה) . לפי שעבר בלעם את השבועה שנשבע ליעקב שנאמר ׳אם לא תעבר את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה, ובלעם זה לבן שנאמר ארמי אבד אבי (דברים כ״ו, ה׳) ועל שבקש לכלות את ישראל נקרא ארמי שנאמר ׳ולכה זעמה ישראל׳, לכך נפרע הקיר ממנו, לפי שהוא העד על השבועה, כדכתיב ׳יד העדים תהיה בו בראשונה׳ (דברים י״ז, ז׳)...״

דורש המדרש שהקיר שנפרע מבלעם זה ״הגל״, העד לשבועה, שעליו נשבע לבן ליעקב אבינו:
קיר עולה **310**
״**הגל**״ באתב״ש: **צרך** עולה **310**

ורמזים על הקשר בענינינו לבלעם:
״**אם אני לא אעבר אליך**״ עולה 467 ועוד 5 מילים עולה **472**
״**בלעם בן בעור**״ עולה **472**
וגם:
״**המצבה**״ עולה **142**
״**בלעם**״ עולה **142**
וגם:
״**לא אעבר אליך**״ עולה 365 ועוד 10 אותיות עולה **375**
״**רגל בלעם**״ עולה **375**
וגם:
״הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה״
סוף תיבות, אותיות: **ה׳, ה׳, ה׳, ס׳, י׳, א׳, ר׳, ך׳, ת׳, ל׳, ה׳** עולה **721**
״רגל בלעם אל הקיר״ עולה **721**
וגם:
״לא אעבר אליך את הגל״
באתב״ש:
כת תזשג תכמל תא צרך
ראש תיבות, אותיות: **כ׳, ת׳, ת׳, ת׳, צ׳** עולה **1310**
״**ותלחץ את רגל בלעם**״ עולה **1310**
וגם:
״המצבה אם אני לא אעבר״
באתב״ש:
ציהשץ תי תטם כת תזשג
ראש תיבות, אותיות: **צ׳, ת׳, ת׳, כ׳, ת׳** עולה **1310**
״**ותלחץ את רגל בלעם**״ עולה **1310**

* * * * * * * * *

"ויאכלו לחם"

פרק ל' פסוק נ"ד:
"ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם וילינו בהר"

לפי המדרש לבן השיג את יעקב אבינו בהר הגלעד בפסח.
וכמו שלוט נתן למלאכים מצה כי גם אז פסח היה, נראה שגם כאן הלחם שאכלו היה מצה.
ורמזים:

1) "**זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל לחם**"
ראש תיבות, אותיות: **ז', ב', ו', ל', ל', ל'** עולה **105**
מצה באתב"ש: **יהצ** עולה **105**

2) "**ויקרא לאחיו לאכל לחם**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', ל', ל'** עולה **96**
מצות באתב"ש: **יהפא** עולה **96**

3) "**לאחיו לאכל**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ל'+ו', ל'+ל'** עולה **96**
מצות באתב"ש: **יהפא** עולה **96**

4) "**לאחיו לאכל לחם ויאכלו**"
ראש תיבות, אותיות: **ל', ל', ל', ו'** עולה **96**
מצות באתב"ש: **יהפא** עולה **96**

5) "**לאכל לחם**" עולה 159 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **168**
פסח היה עולה **168**

6) "**לאכל לחם ויאכלו לחם**"
ראש תיבות, אותיות: **ל', ל', ו', ל'** עולה **96**
מצות באתב"ש: **יהפא** עולה **96**

7) "**בהר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו**"
באתב"ש:
שצג פמדגת כתסמף כתלך כסי פמתלכף
סוף תיבות, אותיות: **ג', ת', ף', ד', י', ף'** עולה **593**
מצות אכלו עולה **593**

* * * * * * * *

פרשת וישלח

"כה תאמרון ...לעשו"

בשיחות שבין יעקב אבינו לבין עשו אחיו יש רמזים (ואיומים) הנשלחים הלוך וחזור ביניהם בקשר לעתיד.
יעקב מנסה לסמא עיניו של עשו בדורון שהוא שולח לו. והוא אומר למלאכים שהוא שולח לעשו:

<u>פרק ל"ב פסוק ד':</u>

"ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה"

"לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב"

ראש תיבות, אותיות: **ל', כ', ת', ל', ל', כ', א', ע', י'** עולה **611** למנין המילה **'תורה'**.
רומז לעשו שכל מה שיש לי זה לא מהברכות שברך אותי אבא, אלא שזכות התורה שמרה עלי כאשר הייתי אצל לבן, "עם לבן גרתי" - ותרי"ג מצוות שמרתי. וזכיתי להקים משפחה ולעשות עדרים לבדי.

ועשו אומר לו:

<u>פרק ל"ג פסוק ט':</u>

"ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך"

עשו רומז ליעקב אבינו באמרו:

"לך אשר לך" עולה 601 ועוד 7 אותיות ועוד 3 מילים עולה **611** למנין המילה **'תורה'**.
נכון יש לך התורה, אבל זה לא ישמור עליך ממני, כי:

1) **"יש לי רב"** ראש תיבות, אותיות: **י', ל', ר'**, עולה 240 למנין המילה **'עמלק'**.

2) **"יש לי"** עולה **350**
רפדים עולה 344 ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **350**

יש לי **עמלק** והוא יבוא וילחם ("ועל חרבך תחיה") בזרעך **ברפדים**, בזמן שידם של זרעך רפה בתורה ובמצוות, לכלות אותם.

ועוד:

1) **"לי רב אחי"** עולה **286**
פור עולה **286**

2) **"לי רב אחי יהי לך"** עולה **336**
פורים עולה **336**

3) **"יהי לך אשר לך"** עולה **626**
"איש צר ואויב" עולה **626**

4) **"יהי לך אשר"** עולה **576**
"צורר היהודים" עולה **576**

"איש צר ואויב", זה המן, **"צורר היהודים"** שיפיל **פור** (הוא הגורל) להשמיד את כל זרעך.
ועוד:
"לי רב" באתב"ש: **כם גש** עולה 363 ועוד 4 אותיות עולה **367**
עולם הזה באתב"ש: **זפכי צעץ** עולה **367**
העולם הזה שייך לי.

ויעקב אבינו משיב לו:
<u>פרק ל"ג פסוק י"א:</u>
"קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני אלקים וכי יש לי כל"
וחוזר ורומז לו שהברכה שיש לו זה לא מברכת אביו אלא זכה בה מלימודו בתורה (שרכש לעצמו כתר תורה), ולפי:
"קח נא את ברכתי אשר הבאת לך"

1) **"נא את ברכתי אשר"**
סוף תיבות, אותיות: **א', ת', י', ר'** עולה **611** למנין המילה **'תורה'**
2) **"אשר הבאת לך"**
סוף תיבות, אותיות: **ר', ת', כ',** אותיות המילה **'כתר'**.

וכנגד עמלק רומז לעשו:
"כי חנני אלקים וכי יש לי כל"

1) **"כי חנני"** עולה 148 ועוד 6 אותיות ועוד 2 מילים עולה **156**
יוסף עולה **156**

2) **"יש"**, אותיות: **י', ש'**:
י' –יהושע (שמות י"ז, י"ט -"בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק")
ש' –שאול המלך, שמואל הנביא

3) **"וכי יש"** עולה **346**
"איש יהודי" עולה **346**

4) **"וכי יש לי"**
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+י', י'+ש', ל'+י'** עולה **366**
"איש יהודי היה" עולה **366**
(רמז למרדכי היהודי)

5) **"כה תאמרון"** באתב"ש: **לץ אתיגפט** עולה **623**
מרדכי היהודי באתב"ש: **יגקלם צמצפקם** עולה **623**

כבר יש לי מי שיעמוד מול זרעך (זרעו של יוסף - יהושע, שאול המלך, מרדכי היהודי)

ועוד:
"**יש לי כל**" עולה **400**
קש עולה **400**
אתה באת אלי עם 400 איש (בעל הטורים - 'עין רע' עולה 400) כדי לעשות לי רע.
אבל זה יתהפך על פניך, וביתך יהיה '**קש**' העולה 400.

רומז לו שבעתיד בית עשו יהיה קש הנשרף וכלה בקלות על ידי אש ולהבה. ולפי:
<u>עובדיה א', י"ח:</u>
"והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו"

וכנגד העולמות רומז לו:
"**כי חנני**" עולה 148 ועוד 6 אותיות עולה **154**
עולם הבא עולה **154**
נכון העולם הזה שייך לך, אבל יש לי עולם הבא.

ובסוף יעקב מזכיר (ברמז) לעשו:
פרק ל"ג פסוק י"ד:
"יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה"
יעקב אבינו לא הלך שעירה, אלא לסוכות ולשכם. ולפי חז"ל מדובר בעתיד לבוא בימות המשיח שנאמר: "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה".

ורומז לעשו:
העולם הזה (הגשמי) שייך לך:
"**יעבר נא אדני לפני עבדו**" – זרעך יעברו את העולם הזה לפני זרעי, העולם הזה שייך קודם כל לך, אבל רק
"**עד אשר אבא אל אדני**" – עד לעולם הבא. ואז זרעי ירשו עולם הבא, עולם הנצחי

1) **"יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה"**
ראש תיבות, אותיות: **י', נ', א', ל', ע', ו', א', ל', ל', ה'** עולה **233**
עד העולם הבא עולה **233**

2) **"ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד"**
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', ל', ל', ה', א', ל', ו', ה', ע'** עולה **184**
לעולם הבא עולה **184**

וחוזר ורומז לו על סוף הימים שבית יעקב יהיה לאש:

1) "**אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי**" עולה **925**
בית יעקב לאש עולה **925**

2) "**אתנהלה לאטי לרגל המלאכה**" עולה 905 ועוד 20 אותיות עולה **925**
"**בית יעקב לאש**" עולה **925**

3) "**אדני שעירה**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ש'** עולה **301**
אש עולה **301**

4) "**הילדים**"
באתב"ש:
צמכקמי עולה 300 ועוד המילה עולה **301**
אש עולה **301**

ורומז לו שזרעו ("הילדים") בית יוסף יהיה להבה:

1) "**לפני ולרגל הילדים עד**" עולה 612 ועוד 4 מילים עולה **616**
"**ובית יוסף להבה**" עולה **616**

2) "**אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה**"
סוף תיבות, אותיות:
י', י', ו', י', ה', י', ל', ה', ר', י', ל', ם', ד', ר', א', ל', י', ה' עולה **616**
"**ובית יוסף להבה**" עולה **616**

3) "**נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה**"
סוף תיבות, אותיות: **א', י', י', ו', י', ה'** עולה **42**
להבה עולה **42**

4) "**אשר לפני ולרגל הילדים**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ל', ו', ה'** עולה **42**
להבה עולה **42**

5) "**אל אדני**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+ל', א'+י'** עולה **42**
להבה עולה **42**

6) "**המלאכה אשר לפני ולרגל**"
ראש תיבות, אותיות: **ה', א', ל', ו'** עולה **42**
להבה עולה **42**

7) "**אתנהלה**"
באתב"ש:
תאטצכץ עולה 610 ועוד 6 אותיות עולה **616**
"**ובית יוסף להבה**" עולה **616**

8) "**אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר**"
באתב"ש:
תקטם כוטם זשקף פתטם תאטצכץ כתנם כגרך ציכתלץ תבג כוטם פכגרך צמכקמי זק תבג
סוף תיבות, אותיות:
ם', ם', ף', ם', ץ', ם', ד', ץ', ג', ם', ד', י', ק', ג' עולה **616**
"**ובית יוסף להבה**" עולה **616**

ורומז לו שבית עשו יהיה לקש:
1) "**לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה**" עולה **1224**
"**ובית עשו לקש**" עולה **1224**

2) "**ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ל', ה'+ם', ע'+ד', א'+ר', א'+א', א'+ל', א'+י' עולה **400**
קש עולה **400**

3) "**לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה**"
באתב"ש:
כוטם זשקף פתטם תאטצכץ כתנם כגרך ציכתלץ
סוף תיבות, אותיות: **ם', ף', ם', ץ', ם', ד', ץ'** עולה **400**
קש עולה **400**

ועוד:
יעקב אבינו רומז לעשו שלמרות כל הקשיים שיהיו לזרעו מהיום הזה שבו הם נפגשים עד סוף כל הדורות (ובתוך הגלויות) מה שיחזיק ויגן על זרעו זה התורה ותרי"ג המצוות.
ובזכות לימוד **התורה** ושמירת **תרי"ג** המצוות זרעו יגיעו בסוף "**שערה**", לנקמה באדום:
רמז לתורה ותרי"ג המצוות:

1) "**אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני**"
סוף תיבות, אותיות:
י', י', ו', י', ה', י', ל', ה', ר', י', ל', ם', ד', ר', א', ל', י' עולה **611**
תורה עולה **611**

2) "**אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה**"
סוף תיבות, אותיות:
י', י', ו', י', ה', י', ל', ה', ר', י', ל', ם', ד', ר', א', ל', י', ה' עולה **616**
התורה עולה **616**

3) "**ואני אתנהלה לאטי**" עולה 608 ועוד 3 מילים עולם **611** למנין המילה '**תורה**'.

4) "**המלאכה אשר**" עולה 602 ועוד 9 אותיות עולה **611**
תורה עולה **611**

5) "**המלאכה אשר**" עולה 602 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

6) "**לפני ולרגל הילדים עד**" עולה 612 ועוד 4 מילים עולה **616**
התורה עולה **616**

7) "**אשר אבא אל אדני**" עולה 601 ועוד 12 אותיות עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

8) "**אתנהלה**"
באתב"ש:
תאטצכץ עולה 610 ועוד המילה עולה **611**
תורה עולה **611**

9) **"אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד"**
באתב"ש:
תקטם כוטם זשקף פתטם תאטצכץ כתנם כגרך ציכתלץ תבג כוטם פכגרך צמכקמי זק
סוף תיבות, אותיות:
ס', ם', ף', ם', ץ', ם', ד', ץ', ג', ם', ד', י', ק' עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

10) **"אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר"**
באתב"ש:
תקטם כוטם זשקף פתטם תאטצכץ כתנם כגרך ציכתלץ תבג כוטם פכגרך צמכקמי זק תבג
סוף תיבות, אותיות:
ס', ם', ף', ם', ץ', ם', ד', ץ', ג', ם', ד', י', ק', ג' עולה **616**
התורה עולה **616**

רמז לנקמה:
<u>עובדיה א', כ"א</u>: **"ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו"**
ורומז לו:
1) **"נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל"**
עולה 2280 ועוד 50 אותיות ועוד 12 מילים עולה **2342**
"ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו" עולה **2342**

2) **"יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני"**
עולה 2293 ועוד 49 אותיות עולה **2342**
"ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו" עולה **2342**

3) **"לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה"**
ראש תיבות, אותיות:
ל', ע', ו', א', ל', ל', ה', א', ל', ו', ה', ע', א', א', א', א', ש' עולה **588**
ועלו מושיעים עולה **588**
(בספר עובדיה כתוב 'מושעים, אבל יש רמז רעיוני)

זרעי יתעסקו בתורה ובתרי"ג המצוות כל הזמן ("ואני אתנהלה לאטי") עד שאבא אליך שערה ("לשפט את הר עשו") בסוף הימים, ואז אתה וזרעך תכלו מהעולם ("ולא יהיה שריד לבית עשו").

* * * * * * * * *

"וישלח יעקב"

פרק ל"ב פסוק ד':
"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום"
<u>וישלח רבה (א', ב', ג')</u>:
" אמר הקב"ה לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו ואומר 'כה אמר עבדך יעקב' "

ונשאלת השאלה:
למה שלח יעקב אבינו לעשו?

ונראה להגיד:
"אחיו ארצה שעיר שדה אדם"
ראש תיבות, אותיות: **א', א, ש', ש', א'** עולה **603** למנין המילים **'בני ישראל'**.
אולי התכוון בזה להציל אה זרעו, בני ישראל, בהווה ובעתיד.
כי אם יצליח לסמא עיניו של עשו עם 'שוחד', קרי:
'עם דורון' באתב"ש: **זי קפגפט** עולה **376** למנין המילה **'עשו'**.
אולי:
הדורון עולה **271**
יעמוד מול:
"וישטם עשו" באתב"ש: **פמבני** עולה **271**

אולי עשו ירפה ממנו. כי עשו:
"לדרכו היה מהלך" באתב"ש: **כקגלף צמץ יצכל** עולה **603** למנין המילים **'בני ישראל'**
"לדרכו"– מה דרכו של עשו? (בראשית כ"ז, מ') "ועל חרבך תחיה"
'דרכו' עולה **230** למנין **"חרבך"**.
הולך לפגוע ביעקב אבינו ובזרעו (בני ישראל).
אבל יש ליעקב אבינו גם מן:
'על חרבך תחיה' באתב"ש: **זך סגשל אסמץ** עולה **611** למנין המלה **'תורה'**.
כלומר יש ליעקב אבינו לימוד וזכות התורה הנקראת 'חרב פיפיות'.
(ולפי, שופטים ג', ט"ז- "ויעש לו אהוד חרב פיפיות" ודרשו שהיה עוסק בתורה שנקראת 'חרב פיפיות')
וגם, "פיפיות" באתב"ש: ומומפא עולה 173 ועם המילה עולה **174** למנין המילה **'תורה'**
(באתב"ש אפגץ)
וידוע, (דברים ט"ז, י"ט) "השוחד יעור עיני חכמים'.
"יעור עיני חכמים" באתב"ש**: מזפג זמטם סלימי** עולה **376** למנין המילה **'עשו'**.
(גם באדום היו חכמים. ולפי, עובדיה א', ח'- "הלוא ביום ההוא נאם ה' והאבדתי חכמים מאדום")

ושיחד את עשו גם בדיבורו, וקרא לו אדון, ואמר לו בהכנעה:
"כה אמר עבדך יעקב" עולה **544**
אולי גם שוחד הדיבור:
"יעור עיני חכמים" עולה **544**

ולמה שלח לעשו דווקא עכשיו?
ונראה להגיד:
כאשר הוגד לרבקה אמנו שעשו מתנקם להרוג את יעקב אבינו היא צוותה את יעקב אבינו לברוח לבית אחיה, לבית לבן, ולשבת שמה:
בראשית פרק כ"ו פסוק מ"ד:
"עד אשר תשוב חמת אחיך ממך"

בראשית פרק כ"ו פסוק מ"ה:
"עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם..."
יעקב אבינו שמע לאימו ולאביו ויצא לחרן.
באותה עת יעקב אבינו היה בן 63 שנה.
לפי רש"י הוא שהה 14 שנה בבית עבר ואחר כך המשיך לחרן.
ועבד 7 שנים אצל לבן וקבל לאה במקום רחל. ועבד עוד 7 שנים עבור רחל. ועוד 6 שנים לעשות עדרים לעצמו. סה"כ מהיום שיצא מבית הוריו עברו ל"ד שנים (6+7+7+14 =34).
ל"ד באתב"ש: **כק** עולה **120** למנין המילים "**אף אחיך**".
וגם:
"**ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', א', ע', ל', ו', ו'** עולה **120**

אולי חשב יעקב אבינו שאחרי ל"ד שנה (הרומז על 120) אולי יתגשם מה שאמרה לו אימו:
"עד שב אף אחיך ממך".
"**אף אחיך ממך**" סוף תיבות, אותיות: **ף', ך', ך'** עולה **120**

ואז:
בראשית פרק ל"ב פסוק ד':
"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר..."
"**אל עשו אחיו ארצה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+ל', ע'+ו', א'+ו', א'+ה'** עולה **120**
"**אף אחיך**" עולה **120**

אבל יעקב אבינו לא ידע בוודאות ששב חמת אחיו ממנו.
ובגלל החשש שלא, שלח:
"**מלאכים לפניו**" באתב"ש: **יכתלמי כוטמף**
ראש וסוף תיבות, אותיות: **י'+י', כ'+ף'** עולה **120**
"**אף אחיך**" עולה **120**
לבדוק כוונת עשו.

ואז נודע לו שאחרי ל"ד שנה:
"**לאמר באנו אל אחיך**"
ראש תיבות, אותיות: **ל', ב', א', א'** עולה **34**
עדיין לא שב "אף אחיך" לגמרי ממנו:
"**אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע**"
ראש תיבות, אותיות: **א', א', א', ע', ו', ה', ל', ו'** עולה **120** למנין המילים "**אף אחיך**".
(וישלח רבה ז'- "שאת נוהג בו כאח והוא נוהג בך כעשו". ולא כתוב 'באנו אל אחיך עשו' , אלא "באנו

אל אחיך אל עשו", המילה 'אל' השנייה רמז שהוא עדיין עשו. ואולי גם רומז על המילה 'לא' שלא שכח ועדיין שונא אותך)
וגם:
"**אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך**"
באתב"ש:
תך תסמל תך זבף פרי צכל כדגתאל
סוף תיבות, אותיות: **ך', ל', ך', ף', י', ל', ל'** עולה **220**
"**אף אחיך ממך**" עולה **220**

כי עדיין יש לו חרון אף נגדך:
"**לקראתך וארבע מאות איש עמו**"
באתב"ש:
כדגתאל פתגשז יתפא תמב זיף
סוף תיבות, אותיות: **ל', ז', א', ב', ף'** עולה **120**
"**אף אחיך**" עולה **120**

והוא בא עם 400 איש לשדוד אותך ולהרגך:
"**וגם הלך לקראתך וארבע מאות**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ם', ה'+ך', ל'+ך', ו'+ע', מ'+ת' עולה **637**
עשו בא להרגך עולה **637**
וגם:
"**לקראתך וארבע מאות איש עמו**"
באתב"ש:
כדגתאל פתגשז יתפא תמב זיף
ראש וסוף תיבות, אותיות:
כ'+ל', פ'+ז', י'+א', ת'+ב', ז'+ף' עולה **637**
עשו בא להרגך עולה **637**

אז "וייראי":
"**יעקב מאד ויצר לו**"
באתב"ש:
מזדש יתק פמהג כף
סוף תיבות, אותיות: **ש', ק', ג', ף'** עולה **483**
"**פן יבוא והכני אם על בנים**" עולה **483**
(ויעקב אבינו ביקש, וישלח רבה ט'- "אף מחשבות של עשו אחי שמחשב עלי להרגני הפר רעתו")

"ויחץ את העם אשר אתו...":
"**לשני מחנות**"
באתב"ש:
כבטם יסטפא עולה 231 ועוד 9 אותיות עולה **240**
"**פן יבוא והכני**" עולה **240**

יעקב אבינו וזרעו יצאו מהמפגש עם עשו בחיים. ואחרי עוד 1.5 שנים שעשה בסוכת, כתוב:
פרק ל"ג פסוק י"ח:
"ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם..."

וכתב:
רש"י: "שלם בגופו שנתרפא מצלעתו, שלם בממנו שלא חסר כלום מכל אותו דורון, שלם בתורתו שלא שכח תלמודו בבית לבן"

"**שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו**"
באתב"ש: **בכי זמג בלי תבג שתגה לטזט**
סוף תיבות, אותיות: **י', ג', י', ג', ה', ט'** עולה **120** למנין "**אף אחיך**".
שגם לא נפגע מה'אף' של עשו.

* * * * * * * * *

מפגש יעקב אבינו עם עשו

אחרי שכיתות מלאכים פגעו בעשו בלילה לפני מפגשו עם אחיו (ראה ילקוט שמעוני וישלח, וישלח רבה) עשו פחד להרוג את יעקב אבינו ולקחת הכול ממנו.
ואמר ליעקב אבינו "יהי לך אשר לך".
וגם:
"**אשר לך**" עולה **551**
שר אדום עולה **551**
גם בגלל שראה ששרו לא יכול לו ("ויאבק איש עמו")**.**

וחז"ל דרשו את המילים "יהי לך אשר לך", 'כאן הודה ליעקב על הברכות' (רש"י, וישלח רבה, בעל הטורים).
ורמז:
"**לך אשר לך**" באתב"ש: **כל תבג כל** עולה **505**
'**הברכות**' באתב"ש: **צשגלפא** עולה 504 ועוד המילה עולה **505**
(ראה בעל הטורים שהביא רמז לזה)

ונשאלת השאלה:
אם עשו הודה ליעקב אבינו על הברכות (קרי שהברכות מגיעות ליעקב אבינו), למה יעקב אבינו המשיך אחרי זה לשלוח רמזים לאחיו עשו להפחיד אותו.
הלא יעקב אבינו אמר לאחיו:
פרק ל"ג פסוק י':
"ראיתי פניך כראת פני א-ל-ה-י-ם"
רש"י: "כדי שיתייראו הימנו ויאמר ראה מלאכים וניצול, איני יכול לו מעתה"
(שיעקב אבינו ניצול מהשר של עשו במעבר יבק).
וגם אמר לאחיו עשו:
פרק ל"ג פסוק י"א:
"כי חנני א-ל-ה-י-ם וכי יש לי כל"

רמז לאחיו עשו:
שבחסדי ה' הוא שרד את לבן שרצה לעקור את "כל".
כי לבן אמר "כל מה שאתה רואה לי הוא", קרי הכול שלי. ויעקב אבינו רמז לאחיו עשו "וכי יש לי כל", כל אצלי, לבן לא הצליח לקחת ממני שום דבר. וגם השר שלך ("ויאבק איש עמו") לא הצליח נגדי. וגם אתה לא תצליח לקחת ממני שום דבר. לבן כרמאי מקצועי לא הצליח להתגבר עלי, וגם אתה כציד מקצועי לא תצליח לצוד אותי (לרמות אותי).
וגם:
"יש לי כל" עולה **400**
עם חסדי ה' ("חנני א-ל-ה-י-ם") אני גם אצליח לעמוד מול ה-**400** איש שהבאת אתך.
לא אתה ולא הם יתגברו עלי.

ועוד:
למה עשו לא רצה לקבל הדורון שיעקב אבינו שלח לו?
(הלא אם וויתר על הברכות, למה לא לקחת את המתנה מאחיו?)

ונראה לי להגיד:
שלמרות שעשו הודה על הברכות בפיו, יעקב אבינו לא ידע אם הוא מתכוון באמת למה שהוא אומר (הלא עשו "ציד בפיו", צד ומרמה), ואולי בעתיד הקרוב הוא יחזור בו ממה שאמר.
וגם לפי פשט המילים "יהי לך אשר לך", לא ברור למה בדיוק התכוון עשו. כי יכול להיות שמפחד המכות שקיבל מהמלאכים הוא שלח מסר ליעקב אבינו שהוא וויתר על הברכות אבל באמרו "יהי לך אשר לך", אולי התכוון שמה שיש בידך שהגיע "לך" בגלל שאתה יעקב "אשר לך" זה "יהי לך", אבל מה שיש בידך בגלל הברכות זה שלי.

וגם:
אולי עשו רמז ליעקב אבינו באומרו, "יהי לך אשר לך", שהתורה היא שלו אבל לא כל הגשמיות שהוא ראה אצלו, ולפי:
"לך אשר לך" עולה 601 ועוד 6 אותיות ועוד המילה עולה **611** למנין המילה **'תורה'.**
ויעקב אבינו ענה לאחיו עשו:
פרק ל"ג פסוק י':
"ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי"
נכון התורה זה שלי, זה עולמי:
"אל נא אם נא" עולה **174** למנין המילה **'תורה'** באתב"ש (אפגץ).
וגם:
"קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני אלקים וכי יש לי"
ראש תיבות, אותיות:
ק', נ', א', ב', א', ה', ל', כ', ח', א', ו', י', ל' עולה **264**
התורה באתב"ש: **צאפגץ** עולה **264**
ולפי זה אני מבקש ממך, נא קבל הדורון הגשמי ששלחתי לך. אבל עשו סירב לקבל הדורון.

ואז יעקב אביו המשיך לשלוח רמזים לאחיו עשו להזהיר אותו לא להתעסק אתו, ולהפחיד את עשו עד שתהיה בידו הוכחה ברורה שעשו וויתר על הברכות. עד שעשו יעשה מעשה שיוכיח רצונו. והמעשה שיוכיח רצונו של עשו, זה שהוא יקבל הדורון מאחיו. מצד אחד זה מראה על אחווה (ולא נראה שסירב בגלל "שונא מתנות יחיה") . ומצד שני, עשו בא להרוג יעקב אבינו ולקחת הכול ממנו. ואם הוא ייקח ויסתפק בדורון, זה מוכיח שהוא וויתר על הכול והתפשר לקבל פחות, שגם היה רב, הדורון.
פרק ל"ג פסוק י"א:
"ויש לי כל ויפצר בו ויקח"
רמז לו, יש לי את התורה, עולם הרוחני:
"כל ויפצר בו"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **כ'+ל', ו'+ר', ב'+ו'** עולה **264**
התורה באתב"ש: **צאפגץ** עולה **264**
ואתה יכול לקחת הדורון הגשמי.
'יפצר' אותיות: **י', פ', צ', ר'**
י'– עשר (הדברות, התורה זה עולמי), יוסף (שטנך נולד לי)
פ'– פיתוי (הדורון לסמא עיניו)
צ'– צער (ילקוט שמעוני, כמה צער היה לי עד שיכולתי לכבד אותך)
ר'– ריבוי דברים (דיבר על לבו)
וגם:
"ויפצר בו" עולה 394 ועוד 7 אותיות עולה **401**

רמז לו שאין בדורון מספיק ל401 איש, קרי לך וגם ל400 האיש עמך. אז כדאי לך לקחת מה שיש.

וגם:
"**ויפצר בו**" באתב"ש: **פמוהג שף** עולה **514** למנין המילה '**שריד**'.
רמז לו:
בעתיד לא יישאר ממך כלום:
עובדיה פרק א' פסוק י"ח:
"והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו"
וכדאי לך לקחת הדורון עכשיו ממני כי רק העולם הזה שייך לך.
"**ויפצר בו ויקח**"– ובאמצעות ריבוי דברים ופיתוי, יעקב אבינו שכנע אחיו לקחת הדורון.

ועוד:
"**ויפצר בו ויקח**" סוף תיבות, אותיות: **ר', ו', ח'** המילה '**רוח**'.
כאשר יעקב אבינו שלח הדורון על ידי עבדיו הוא ביקש מהם "ורוח תשימו בין עדר לעדר".
ודרשו חז"ל שהתפלל שתהיה הרווחה, קרי "רוח", בן צרה לצרה.
וכאן כאשר עשו לקח את הדורון ממנו, יעקב אבינו ידע שעכשיו יש לו רוח מצרת עשו.

אבל זה לא נגמר.
עשו מציע ללוות את יעקב אבינו. ויעקב אבינו מסרב.
ואז עשו מציע ליעקב אבינו להשאיר מאנשיו אתו ללוות אותו.
פרק ל"ג פסוק ט"ו:
"אציגה נא עמך מן העם אשר אתי"
גם כאן לא ברור למה התכוון עשו.
מצד אחד, הוא אחיו והוא רוצה לשמור עליו מעמי הארץ. ומצד שני, הלא רק עשו עצמו קיבל דורון. אבל הארבע מאות איש שבאו עמו לא קבלו כלום.
ואולי עשו חשב שהם יצליחו לשדוד את יעקב אבינו בדרך ולקחת ממנו נכסיו.
ורמז:
"**אציגה נא**" עולה **160** למנין המילה '**כסף**'.
"**אציגה נא**" עולה 160 ועוד 2 מילים עולה **162** למנין המילה '**בצע**'.
"**עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה**"
ראש תיבות, אותיות: **ע', מ', ה', א', א', ו', ל', ז'** עולה **160** למנין המילה '**כסף**'.

ויעקב אבינו עונה לו:
פרק ל"ג פסוק ט"ו:
"למה זה אמצא חן"
רמב"ן: "למה תעשה לי טובה זה שאיני צריך לה"
"**למה זה**" עולה 87 ועוד 5 אותיות עולה **92** למנין המילה '**מלאך**' (כולל המילה) וגם למנין '**מלאך א'** (קרי מלאך אחד).
רמז לו, יש לי מלאכים שמלווים אותי, ויש לי מלאך אחד הגואל אותי מכל רע, אני לא צריך להם.

וגם:
"**למה, זה, אמצא**"
"**למה**"– מדוע הם באו איתך? (שאלה רטורית)
"**זה**"– לא לעניין של כסף?
"**זה**" באתב"ש: **עץ** עולה **160** למנין המילה '**כסף**'.
"**אמצא**"– לא לקחת הממון שלי?
"**אמצא**" עולה 132 ועוד 4 אותיות עולה **136** למנין המילה '**ממון**'.

האנשים האלו הם לא אחים שלי. והם באו עמך לעשות איתי מלחמה עבור בצע כסף.
וגם:
"**אמצא חן**" עולה **190** למנין המילה '**קץ**'.
והם לא קבלו שום תמורה, ואני לא אתן להם כלום.
ואולי הם ירצו לעשות איתי 'קץ', קרי לשים קץ לחיי, ולקחת מה שיש בידי.

וכמו שאתה רמזת לי ("לך אשר לד") שהתורה זה עולמי, אני לא צריך להם להגן עלי, התורה, המצוות יגנו עלי:
"**עשו אציגה נא עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני**"
סוף תיבות, אותיות:
ו', ה', א', ך', ן', ם', ר', י', ר', ה', ה', א', ן', י', י' עולה **613** למנין המילה '**תרי"ג**'

יעקב אבינו לא קיבל את ההצעה של עשו, וכתוב:
פרק ל"ג פסוק ט"ז:
"**וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה**"
רש"י: "עשו לבדו, וארבע מאות איש שהלכו עמו נשמטו מאצלו אחד אחד"

* * * * * * *

יעקב אבינו והמלאך

בפרק ל״ב, מפסוק י״ז עד פסוק ל״ב יש **16** פסוקים ברצף שמתחילים עם האות **ו׳**.
והנושאים בפסוקים הם המנחה השלוחה לעשו, והמאבק של יעקב אבינו עם המלאך.

16 פעמים **6** עולה **96** למנין המילה '**המלאך**'.
יעקב אבינו שלח מלאכים לעשו וגם התאבק עם מלאך, שרו של עשו.

* * * * * * * *

"מעשה אבות סימן לבנים"

פרק ל"ב פסוק ד':
"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום"
רש"י: "מלאכים ממש"

יעקב אבינו שולח מלאכים לאחיו עשו "ארצה שעיר שדה אדום". וכתוב:
פרק ל"ו פסוק ו':
"ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנתיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו ואת כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו"
פרק ל"ו פסוק ז':
"כי היה רכושם רב משבת יחדו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אתם מפני מקניהם"
פרק ל"ו פסוק ח':
"וישב עשו בהר שעיר עשו הוא אדום"

לפי זה מקום מושבו של עשו בעבר היה בארץ כנען. ועשו לא פרש מארץ כנען לשבת בהר שעיר עד שיעקב אבינו הגיע לארץ כנען ולא היה מקום לשניהם. אם כן למה יעקב אבינו שולח מלאכים "ארצה שעיר שדה אדום" (הלא עשו עדיין יושב בארץ כנען)?
ומתרצים חז"ל (חזקוני ל"ב, ד', רד"ק ל"ו, ו') שעשיו לקח נשיו משם, והיה מבקר שם גם לפני בוא יעקב אבינו לארץ כנען. והיה נשאר שם באופן זמני. אבל כאשר הגיע יעקב אבינו לארץ כנען, עשו פרש מארץ כנען ועבר לשבת בארץ שעיר באופן קבוע.
ועוד:
למה בכלל יש תיאור של מקום היותו? (הלא נראה שהיה מספיק אם היה כתוב "אל אחיו עשו")
ולמה שני תיאורים: "ארצה שעיר", וגם "שדה אדום"?

ונראה לי להגיד במישור הרעיוני:
יש כאן מן "מעשה אבות סימן לבנים". ואסביר:
כאשר בני ישראל עושים רצון שמים ושומרים המצוות, אומות העולם מהווים כפרה לעונותיהם של בני ישראל (אומות העולם סובלים). וכאשר בני ישראל לא עושים רצון שמים ולא שומרים את המצוות בני ישראל סובלים והופכים כפרה לעוונותיהם של אומות העולם.
וכאן יעקב אבינו מראה לנו דרך התנהגות מול אומות העולם.
"**וישלח יעקב מלאכים**" – מלאכים ממש.
כל מצווה ומצווה שעשה יעקב אבינו קנה לו מלאך, מליץ יושר.
(ולפי: משנה אבות ד', י"א- "רבי אליעזר בן יעקב אומר העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד").
ורומז לבניו שהם יעשו אותו הדבר. שישמרו את מצוות, שישמרו את התורה, ואז גם הם יקנו לעצמם מלאכים.

"**לפניו**" – המלאכים משפיעים על סביבתו (על הגויים). הם הולכים 'לפניו' ושומרים אותו. ורומז לבניו, (תהילים צ"א, י"א): "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך"

"**אל אחיו עשו**" – מכוונים נגד עשו וזרעו, (ונגד כל אויבי ישראל).
ורומז לבניו על מלכות הרשע הרביעי, על אדום.

"**ארצה**"– בעולם הזה, עולם הגשמי, עולם הארצי.

"**שעיר**" – אדום יהיה "שעיר", כפרה על עונותיהם של בני ישראל (כמו שעיר המשתלח ביום הכיפורים)

"**שדה אדום**" – ולא כתוב 'ארץ אדם', שאדום יהפוך לשדה מלחמה עם דם חללים.
וכמו שכתוב:
עובדיה א', י"ח: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו..."
והם יהיו נידונים כמלאים בעוונות, צבע 'אדום' רמז לעוונות.
(ולפי: "אם יהיה חטאינו כצמר כשלג ילבינו". כאן הצמר בצבע אדום הרומז על עוונות.)

ירידתן של אומות העולם בתוך גיהנם כפרה על נפשותיהן של ישראל בעולם הזה (מדרש הגדול).
ובאחרית הימים ימשמש הקב"ה בעשיו-אדום ויבחר בו כשעיר לעזאזל לכפר על ישראל.
ועוד:
"וכפר אדמתו עמו", מנין אתה אומר שירידתם של רשעים בגיהנם כפרה היא להם לישראל בעולם הבא? שנאמר:
ישעיהו פרק מ"ג פסוק ד': "ונתתי כפרך מצרים כוש וסבא מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדום תחתיך"

ורומז לבניו:
יעקב אבינו רומז במעשיו לבניו לשלוח **מלאכים לפניהם** (שיקנו דרך שמירת המצוות), ואז אדום (וכל אויביהם) יהיו כפרה "**שעיר**" על עוונותיהם של ישראל (ולא להפך), וכל אויביהם **בעולה הזה** יהפכו **לשדה אדום** (לחללי מלחמה וידונו כמלאים בעוונות).

* * * * * * * * *

גלוי ונסתר במפגש יעקב ועשו

פרק ל"ב פסוקים ה'-ו':
"עם לבן גרתי.."
"ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה..."

במסר ששלח יעקב אבינו לאחיו עשו יש הגלוי והנסתר (הפשט והרמז). הגלוי משתיק את עשו ומסיט את כעסו ותשומת ליבו מהעיקר. הנסתר מעביר לו מסר תקיף להווה ולעתיד.

במישור הגלוי:
יעקב אבינו אומר לעשו - אין לך לקנאות בי כי לא נתקיימו בי הברכות. "**עם לבן גרתי**", היתי גר בארץ לא לי. אין לי "**מטל השמים וממשמני הארץ**" אלא "**ויהי לי שור וחמור צאן עבד ושפחה**", לא מן השמים ולא מן הארץ (רש"י). וכתוב אצלנו בתורה "לא תחרוש בשור וחמר יחדו". אמנם יש לי מקנה, אבל העבדים שלי מוגבלים בשימוש הנכסים שלי, קרי "שור וחמור". הם לא יכולים להשתמש בשני מינים שונים ביחד בעבודה.

במישור הנסתר:
יעקב אבינו אומר לעשו, עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי (יש לי זכויות ועמדתי בניסיון לבן).
יש לי שור, זה יוסף, ויש לי חמור זה יששכר ("יששכר חמור גרם"). נולד לי שטנו של עשו- יוסף, ויששכר - שממנו יצאו הרבה חכמים שעוסקים בתורה לקיים "הקל קול יעקב" בבתי מדרשות (בעל הטורים).

ואולי עוד:
"**יש לי שור וחמור**", בסדר הזה (שור לפני חמור). אני טהור כמו השור שהוא בהמה טהורה. וכתוב אצלנו בתורה "**לא תחרוש בשור וחמר יחדו**", היצר הטוב (הטהור) לא יכול להיות שותף עם היצר הרע (הטמא) בשווה ("יחדו"), אלא היצר הטוב מוכרח להתגבר עליו ולהביאו תחת שליטתו. ואצלי אני "איש חלק", הרוחניות שלי (הטהור הרמוז בשור) עולה על הגשמיות (הטמא הרמוז בחמור – המילה שור כתוב לפני המילה חמור). אבל אתה טמא, "איש שדה", הגשמיות אצלך עולה על הרוחניות, "והידים ידי עשו". (אברהם סבא אמר לנעריו בדרך לעקידה "שבו לכם פה עם החמור", וכותב המפרשים "עם הדומה לחמור". וזה מתיחס לכנענים. ואתה עשית מעשה כנעני, אז אתה טמא).

ואולי יש עוד מסר נסתר כאן:
"**ויהי לי שור וחמור צאן עבד ושפחה**", דווקא חמישה אלה אמר במפורש (הלא היה לא גם גמלים ועוד). ואולי הרמז:
שור - משיח בן יוסף, **מלך** המשיח שינקום באדום.
חמור – זקנים חכמי התורה, דייני הסנהדרין, קרי **שופטים**.
צאן – קרבנות, שמובאים על ידי **הכהנים** בני לוי.
עבד ושפחה – "זכור תורת משה עבדי", "אברהם עבדי", "אל תירא עבדי יעקב", "דוד עבדי". **עבדי** אולי כינוי **לנביא**, ושפחה כינוי לנביאה (שרה, רבקה, לאה, רחל, מרים, דבורה, ועוד).

יש לי **מלך**, **שופט**, **כהן**, **נביא**, ראש תיבות המילה **משכן**.

אתה זלזלת בקרבנות ובעבודה (ומכרת את הבכורה), אבל אני אזכה שהשכינה תשרה במשכן העדות בתוך בני ישראל ("ועשו לי מקדש ושכמתי בתוכם"), והקרבנות שיעלו בני על המזבח והתורה שישמרו יכפרו עליהם ויגנו עליהם ממך ומזרעך.

* * * * * * * *

פניו של עשו למלחמה

פרק ל"ב פסוק ז':
"**באנו אל אחיך אל עשו וגם הוא הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו**"
ספורנו: "לא בלבד ראינו שלא היתה בעיניו כל בשורה מוצאת כאשר הגדנו את עשרך, אבל גם הולך לקראתך עם ארבע מאות איש, ואין זה אלא להלחם"

על המילים האלו יש פרשנות סותרות במפרשים. חלק מפרשים שבא לקראתך עם ארבע מאות איש "לכבודך" (רשב"ם). "להקביל פניך מרוב שמחה" (חזקוני). ,"בדרך אחוה" (אור החיים). וחלק מפרשים שבא למלחמה (ספורנו). "למחשבה רעה" (אור החיים).

ואולי הרמז מכפל התיאורים "אל אחיך אל עשו" (שהיה די באחד מהם, או "אל אחיך" או "אל עשו").
"**אל אחיך**" - שהוא מתנהג כאחיך ובא לכבודך ובשמחה.
"**אל עשו**" - שהוא מתנהג כמו עשו ובא לקראתך למלחמה (למחשבה רעה).
ורמזים:

1) "**אחיך אל עשו וגם הוא הלך לקראתך**"
ראש תובת, אותיות: **א', א', ע', ה', ה', ל'**, עולה **123**
מלחמה עולה **123**
שבגלל שהולך לקראתך עם ארבע מאות איש פניו לעשות אתך מלחמה.

2) "**באנו אל אחיך אל עשו וגם הוא הלך**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ל', ך', ל', ו', ם', א', ך'** עולה **153**
למלחמה עולה **153**

3) "**אל עשו וגם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **א'+ל', ע'+ו', ו'+ם',** עולה **153**
למלחמה עולה **153**

4) "**עשו וגם הוא הלך**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ע'+ו', ו'+ם', ה'+א', ה'+ך'** עולה **153**
למלחמה עולה **153**

5) "**באנו אל אחיך אל עשו וגם הוא הלך לקראתך וארבע**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ל', ך', ל', ו', ם', א', ך', ך', ע',** עולה **243**
להלחם עמך עולה **243**

6) "**באנו אל אחיך אל עשו וגם הוא הלך**" עולה 652 ועוד 8 מילים עולה **660**
למחשבה רעה עולה **660**

7) **"אל עשו וגם הוא"** ראש תיבות, אותיות: **א', ע', ו', ה',** עולה **82**
לכבודך עולה **82**

8) **"הלך לקראתך וארבע מאות איש"**
ראש תיבות, אותיות: **ה', ל', ו', מ', א',** עולה **82**
לכבודך עולה **82**

9) **"אל עשו וגם הוא הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו"**
באתב"ש:
תך זבף פרי צפת צכל כדגתאל פתגשז יתפא תמב זיף
סוף תיבות, אותיות: **ד', ף', י', ת', ל', ל', ז', א', ב', ף',** עולה **660**
למחשבה רעה עולה **660**

10) **"הוא הלך לקראתך"**
באתב"ש:
צפת צכל כדגתאל
ראש וסוף תיבות, אותיות: **צ'+ת', צ'+ל', כ'+ל',** עולה **660**
למחשבה רעה עולה **660**

11) **"איש עמו"**
באת"ש:
תמב זיף
סוף תיבות, אותיות: **ב', ף',** עולה **82**
לכבודך עולה **82**

* * * * * * * * *

"וארבע מאות איש עמו"

כתוב:
פרק ל"ב פסוק ז':
"באנו אל אחיך אל עשו וגם הוא הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו"
ספורנו: "לא בלבד ראינו שלא היתה בעיניו כל בשורה מוצאת כאשר הגדנו את עשרך, אבל גם הולך לקראתך עם ארבע מאות איש, ואין זה אלא להלחם"

על המילים האלו יש פרשנות סותרות במפרשים. חלק מפרשים שבא לקראתך עם ארבע מאות איש "לכבודך" (רשב"ם). "להקביל פניך מרוב שמחה" (חזקוני). ,"בדרך אחוה" (אור החיים). וחלק מפרשים שבא למלחמה (ספורנו). "למחשבה רעה" (אור החיים).

ונשאלת השאלה איך ידעו חז"ל להגיד לאיזה מטרה בא עשו?
ומתרצים, דרשו את כפל התיאור: "באנו אל אחיך אל עשו"
"אל אחיך" – אתה חושב אותו לאחיך
אל עשו – אבל הוא נשאר עשו והוא בא אליך מצד עשו לעשות לך רע
ונראה לי להגיד עוד:
יכול להיות שחלק מההתלבטות נובע ממספר אנשים שבאו עם עשו.
העובדה שעשו בא עם 400 איש נראה מאיים. ולפי זה הוא בא למלחמה.
אבל עשו לא צריך 400 איש כדי לעשות רע ליעקב אבינו.
הלא יעקב אבינו ומשפחתו רק 18 נפשות (ארבעת נשיו, ו12 בניו, ודינה בתו, והוא עצמו. ואם נולדו עם האחים תאומות אז הם 30).
ונראה שאם עשו בא למלחמה הוא הגזים מאוד.
אז אולי הכמות הגדולה של אנשים זה לכבודו של יעקב.

ויש רמז לשני הפרושים מהפסוק (בקשר למספר 400):
מצד אחד:
'**עין רע**' עולה **400**
"**ידי עשו**" עולה **400**
המספר 400 רומז:
עשו שם עינו על הרכוש של אחיו. ובא לקחת ממנו במלחמה מה שיש אצלו.
עשו בא לפי מה שאביו אמר ליעקב" "הקל קול יעקב והידים ידי עשו".
הוא ישתמש בידיים שלו (במלחמה) להסיג מטרתו.

מצד שני:

1) "**עשו וגם הוא הלך לקראתך וארבע מאות איש**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ע'+ו', ו'+ם', ה'+א', ה'+ד', ל'+ד', ו'+ע', מ'+ת', א'+ש עולה **1020**
"**ברוב עם הדרת מלך**" עולה 1019 עם הכולל עולה **1020**
הוא בא להדר פניך עם 400 איש, לכבודך.

2) "**וגם הוא הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ם', ה'+א', ה'+ך', ל'+ך', ו'+ע', מ'+ת', א'+ש, ע'+ו' עולה **1020**
"**ברוב עם הדרת מלך**" עולה 1019 עם הכולל עולה **1020**
הוא בא להדר פניך עם 400 איש, לכבודך.

3) "**עשו וגם הוא**"
באתב"ש:
זבף פרי צפת עולה 949 ועוד 9 אותיות עולה **958**
להקביל פנים מרוב שמחה עולה **958**
(רמז לדברי החזקוני)

* * * * * * * * *

״ויירא יעקב מאד״

פרק ל״ב פסוק ח׳:
״ויירא יעקב מאד ויצר לו״.

׳**<u>מא״ד</u>**׳- אותיות: **ד**׳- ארבע, **מ**׳- מאות, **א**׳- איש.

* * * * * * * *

"המחנה"

פרק ל"ב פסוק ח':
"**ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה**"
רש"י: "מחנה משמש לשון זכר ולשון נקבה. (תהילים כ"ז, ג') 'אם תחנה עלי מחנה', הרי לשון נקבה. 'המחנה הזה' (לקמן ל"ג, ח') לשון זכר..."

חז"ל הודיעו לנו שבתנ"ך המילה "מחנה" משמש בלשון זכר וגם בלשון נקבה.
המקומות שהביאו כדוגמאות לזה היו מפוזרים בתנ"ך. אבל כאן הדבר אומר דרשני, כי באותו פסוק יש "מחנה" לשון נקבה ("אל המחנה האחת") וגם לשון זכר ("והיה המחנה הנשאר"), והשאלה למה?

ונראה לי להגיד:
מזה אנו רואים את דאגתו של יעקב אבינו למה שיעשה לו עשו, וזה "**והכני אם על בנים**". יעקב אבינו פוחד שעשו יבוא ולא ישאיר לו שריד.
ואז יעקב אבינו מתפלל, שולח דורון לאחיו להשביע עיניו, ומכין עצמו למלחמה.

בהשתדלות שלו למלחמה הוא מחלק את מחנהו לשני מחנות, ולפי:
פרק ל"ב פסוק ו': "ויחץ את העם אשר אתו ...לשני מחנות"
ואומר:
"**כי יבא עשו אל המחנה האחת והכהו**" (כאן המילה "מחנה" לשון נקבה) –
כי כאן מצביע על דאגתו שיעקב אבינו- שיבוא עשו ויכה "מחנה אחת" - "**אם על בנים**".

"**והיה המחנה הנשאר לפליטה**" (כאן המילה "מחנה" לשון זכר) –
כי במחנה הזה עשו לא יצליח להכות "אם על בנים".
כי הם יצליחו להילחם נגדו ואולי להתגבר עליו במלחמה (רק תפקיד של הזכרים להילחם).
או שהם יצליחו לברוח ממנו מהר בזמן שעשו מתעסק במחנה הראשון.

ועוד:
עשו יצליח להכות מחנה אחד רק כאשר ידי בני ישראל רפים בתורה ובמצוות, ולפי:

1) "**האחת והכהו והיה המחנה הנשאר**"
סוף תיבות, אותיות: **ת', ו', ה', ה', ר'** עולה 616 למנין המילה '**התורה**'.

2) "**אל המחנה האחת והכהו**"
עולה 595 ועוד 16 אותיות עולה **611**
תורה עולה **611**

זרעו של עשו יבואו להכות במחנה, בגלל שלא שמרו התורה, כמו ברפידם בא עמלק.

ומה לעשות להינצל מעשו ומזרעו:
וישב רבה פ"ד, א': "וישב יעקב כתיב (מלאכי כ"ז) 'בזעקך יצילך קבוצך'.
תני כינוסו וכינוס בניו הצילו מיד עשו..."
ומפרש:
פירוש מהרז"ו: "שהתפלה נקרא כינוס. כי בית תפלה נקרא בית הכנסת. ולא נקרא כן

על בית שמתכנסין בו כי התפלה עיקרה ההכנעה אסיפת האברים והכחות אל הלב, והגאווה היפך זה"

להיקבץ בתפילה (כי כאשר "הקל קול יעקב" אין הידיים ידי עשו):

1) **"עשו אל המחנה"** עולה 515 ועוד 10 אותיות עולה **525**
תפילה עולה **525**

2) **"ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה"**
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ר', א'+ם', י'+א', ע'+ו', א'+ל', ה'+ה', ה'+ת', ו'+ו', ו'+ה' עולה **803**
קיבוץ בניו בתפילה עולה **803**

3) **"עשו אל המחנה האחת"**
עולה 929 ועוד 14 אותיות עולה **943**
"**כינוסו וכינוס בניו הצילו מיד עשו**" עולה **943**

4) "**ויאמר אם**"
באתב"ש
פמתיג תי עולה **943**
"**כינוסו וכינוס בניו הצילו מיד עשו**" עולה **943**

5) "**ויאמר אם יבוא עשו אל**"
באתב"ש:
פמתיג תי משפת זבף תך
סוף תיבות, אותיות: **ג', י', ת', ף', ך'** עולה **513**
כינוסו וכינוס בניו הצילו עולה **513**

6) "והכהו והיה המחנה"
באתב"ש:
פצלצף פצמץ ציסטץ עולה 929 ועוד 14 אותיות עולה **943**
"**כינוסו וכינוס בניו הצילו מיד עשו**" עולה **943**

ואז תינצל מעשו ומזרעו.

* * * * * * * * *

"ויירא יעקב מאד"

פרק ל"ב פסוק ח':
"ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות"

<u>גמרא ברכות ד', סנהדרין צ"ח</u>: "...אמר שמא יגרום החטא"
(ולמרות שהיתה לו הבטחה מה' "ושמרתיך", אמרו חז"ל: אין הבטחה לצדיק בעולם הזה"
ורמז:
"**ויירא יעקב מאד**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+א', י'+ב', מ'+ד'** עולה **63**
מהחטא עולה **63**

<u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>: "ירא היה שיועיל לעשו זכות שכבד אב ואם. והא לא קיים כבר עשרים שנה, אי נמי שיועיל לו זכות ארץ ישראל והוא היה בחוץ לארץ (ע' בראשית רבא ע"ו)"

ורמזים:

1) "**מאד**" עולה **45**
כבוד אבי עולה **45**

2) "**ויירא יעקב מאד**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', י', מ'** עולה **56**
לכבד עולה **56**

3) "**יעקב מאד**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **י'+ב', מ'+ד'** עולה **56**
לכבד עולה **56**

4) "**יעקב מאד ויצר**"
ראש תיבות, אותיות: **י', מ', ו'** עולה **56**
לכבד עולה **45**

5) "**ויירא יעקב מאד ויצר**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', י', מ', ו'** עולה **62**
לכבוד עולה **62**

יעקב אבינו יצא מביתו בהיותו בן 63 והטמין את עצמו בישיבת עבר 14 שנה (רש"י).
המשיך לחרן והיה שם 20 שנה. ובדרך חזרה עשה שנה וחצי בסוכות (רש"י- "שהה שם י"ח חדש"), סה"כ (בערך) **35** שנים שלא היה אצל אביו ואמו ושלא היה יכול **לכבד** אותם כראוי. ובמשך 20 שנה לא היה בארץ ישראל, וחשש שיועיל זכות ארץ ישראל לעשו.

וזה גרם לו ליראה מעשו אחיו ולחצות את מחנהו:

1) "**העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים**"
ראש תיבות, אותיות: **ה', א', א', ו', ה', ו', ה', ו'** עולה **35**
כבוד אב עולה **35**

2) "**ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני**" עולה **1791**
יעיל זכות ארץ ישראל לעשו עולה **1791**

* * * * * * * *

עשו וארבע מאות איש

יעקב שולח מלאכים אל אחיו אל עשו והם חוזרים ומבשרים:
פרק ל״ב פסוק י׳:
״וישובו המלאכים אל יעקב לאמר בנו אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו״

וכאשר יעקב רואה את עשו בא:
פרק ל״ג פסוק א׳:
״וישא יעקב עיניו וירא והנה עשיו בא ועמו ארבע מאות איש...״
יש כאן שינו לשון האומר דרשני. המלאכים אמרו:
״**וארבע מאות איש עמו**״
המילה **עמו** אחרי ארבע מאות איש.
וכאשר יעקב רואה אותם הכתוב משנה וכותב:
ועמו ארבע מאות איש״
המילה **עמו** לפני ארבע מאות איש.

ואולי הרמז כאן הוא:
ארבע מאות רמז ל ״עין רע״ (כמו שכתוב בחז״ל על המספר 400).
״עין רע״ עולה ארבע מאות.

ואולי כאשר המלאכים באו אל עשו הם הבחינו שעשו וגם הארבע מאות איש היו בלב אחד עם עין הרע ליעקב ושניהם רצו לקחת ממונו ואולי נפשו. אז כתוב ״עמו״ בסוף אולי להראות שאין מפריד בניהם.
אבל כאשר הם הגיעו ליעקב אז הם לא היו באותו משימה.
כתוב במדרש שכיתות מלאכים באו אל עשו והארבע מאות איש בלילה ודחפו אותם עד שהארבע מאות איש אמרו הוא אחיו של יעקב. ואולי מזה הבינו שלהרוג את יעקב יעלה להם מחיר גבוה. ואחרי שעשו ראה כל המתנות ששלח יעקב אליו, לסמא עיניו, הוא בא וחיבק את יעקב ונשק אותו. וכאן כתוב ״ועמו״, בין עשו לארבע מאות איש אולי להבליט שיש הבדל בניהם. אחרי שינוי התנהגות של עשו (שחיבק אחיו), הארבע מאות איש הבינו שאין להם להרוויח כאן שום דבר ועזבו אחד אחד את עשו.

כמו שכתוב:
פרק ל״ג פסוק ט״ז:
״וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה״
<u>רש״י</u>: (ב״ר) עשו לבדו וד׳ מאות איש שהלכו עמו נשמטו מאצלו אחד אחד ...״

* * * * * * * *

"עברתי את הירדן הזה"

פרק ל"ב פסוק י"א :
"קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך
כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות"
מדרש רבה (ע"ו,ה') : דברי ר' לוי במילה "ירדן" הכוונה לחציה ב-חמי טבריה.

"**הירדן הזה** " עולה למנין **286**
בחמי טבריה עולה למנין **286**

אולי רמז לדברי ר' לוי.

* * * * * * * *

"במקלי"

פרק ל"ב פסוק י"א:
"כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות"

רש"י: "לא היה עמי לא כסף ולא זהב ולא מקנה אלא מקלי לבדו..."

רש"י מסביר לפי הפשט שיעקב אבינו מדבר על העבר ואומר שכאשר הוא ברח מביתו ללכת לבית לבן הוא הגיע לירדן רק עם מקלו. וזה כנראה מבוסס על המדרש - שעשו שלח את אליפז בכורו להרוג את יעקב והוא לא היה מסוגל להרוג את דודו ובמקום זה הוא לקח כל הרכוש שהיה ליעקב והשאיר אותו רק עם מקלו. ועני דומה למת.
לפי רעיון זה יעקב מספר איך הוא התחיל רק במקל ועם חסדי ה' הוא הגיע עכשיו לכל הרכוש הזה של שני מחנות.

ואולי המילה "**במקלי**" גם רמז לחסדי ה' שעשה עמו, שבאמצעותם הוא קיבל הברכות מאביו. והם הדברים שעשה יעקב כדי לקבל הברכות ושלא גילה אותם אביו. ויעקב לא הפך בעיני אביו כמתעתע ולא הביא על עצמו קללה.
באמצעות הדברים האלו הוא קיבל ברכת אברהם מאביו. ולמרות שהם גרמו לו להגיעו למצב שהיה צריך לברוח מביתו ולעבור את הירדן בדרך לבית לבן בסופו של דבר יעקב גדל בנפשות וגם קיבל רכוש גדול, "**ועתה הייתי לשני מחנות**".

"**במקלי**", אותיות: **ב', מ', ק', ל', י'**
ב' – **בגד** ("ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן")
מ' – **מטעמים** ("ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה")
ק' – **קול** ("הקל קול יעקב והידים ידי עשו")
ל' – **לחם** ("ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה")
י' – **יין** ("ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת")

כאילו כתוב:
"**כי**" – בגלל, "**במקלי**", באמצעות הדברים הרמוזים במילה 'במקלי' שעשיתי לקבל הברכות מאבי
"**עברתי**" – עברתי, "**את**" – גם את המבחן של אבא וקבלתי הברכות אבל בגלל זה הייתי צריך לברוח מביתי ולעבור " **הירדן הזה**" – בדרך לבית לבן.
"**ועתה**"- ועכשיו אפשר להבין גודל החסד כי "**הייתי לשני מחנות**" – קבלתי גם ברכה רוחנית וגם ברכה גשמית.

לפי הרעיון הזה יעקב הלך מחיל אל חיל. הוא קיבל ברכת אברהם (חיל רוחני) וגם קיבל אישה, ילדים, כסף, ומקנה, עבדים ושפחות (חיל גשמי). והוא הודה "**קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך**".

* * * * * * * *

"קטנתי"

פרק ל"ב פסוק י"א:
"קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות"
רש"י: "נתמעטו זכויותי ע"י החסדים והאמת שעשית עמי"

יעקב אבינו אומר "כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות"
ונשאלת השאלה:
למה מזכיר את עניין המקל ועניין שני המחנות?
הלא יעקב אבינו כבר הודה על מה שקרה לו באומרו "קטנתי מכל החסידים".
ואם להראות כמה גדול החסידים - שהתחיל עם כמעט כלום ("במקלי") ועכשיו גדל מאוד ("שני מחנות") מה זה מוסיף, הלא כבר אמר "מכל החסדים".

אלא נראה לי להגיד (במישור הרעיוני):
יותר קל להיות עניו ושפל רוח כאשר אין לך הרבה נכסים וממון, כאשר אתה עני.
כי הגוף קצת נשבר ואין בלב וברוח במה להתגאות.
הניסיון הגדול להישאר ככה גם כאשר יש לך הרבה נכסים והרבה ממון, כאשר אתה עשיר (ולא להגיע למצב הכתוב בחומש דברים ח, י"ז- "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה").

ואולי זה המסר כאן. יעקב אבינו רומז בהזכרת שני הדברים האלו:
למרות שבתחילה כאשר עזבתי את בית אבא בדרך לבית לבן:
"**כי במקלי עברתי את הירדן הזה**" – הייתי בגדר עני, חסר הכול ורק עם מקל.
"**ועכשיו הייתי לשני מחנות**" – שאני גדלתי מאוד ויש לי הרבה נכסים ואני עשיר

אני עדיין בגדר:
"**קטנתי**" – אני עדיין עניו ושפל רוח. ועכשיו יותר עניו ויותר שפל רוח ממה שהיית לפני זה ("קטנתי"). ולא גאווה לבי או רוחי בגלל "כל החסדים וכל האמת אשר עשיתי את עבדך".

ועוד:
כאשר יעקב אבינו אומר:
"**קטנתי מכל החסדים ומכל האמת**" לא ברור אם ההקטנה זה במישור הגשמי, או במישור הרוחני, או בשניהם.
כי "כל החסדים וכל האמת" יכולים לבוא על חשבון:
- דברים גשמיים שנלקחו ממנו. כמו נכסים, ממון, מקנה.
- דברים רוחניים שנלקחו ממנו. כמו שכר על מעשים טובים שעשה, שמיעטו זכויותיו.
אבל כאשר יעקב אבינו אומר:
"כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות"
ברור שלא מדובר על הקטנה, על מעוט, של דברים גשמיים. כי להפך, הוא מעיד שגדלו מאוד ("ועכשיו הייתי לשני מחנות"). אלא, הוא מתייראי שמיעטו דברים רוחניים, זכויותיו.
ואז הוא פותח בבקשה: "הצילני נא מיד אחי מיד עשו"

ועוד:
אנשי המוסר מורים לאדם לא לשבת ולחכות לנס אלא לעשות פעולה כלשהו, השתדלות, כדי להשיג חפצו, אבל לא יותר מדי. אלא ראשון, להתפלל ולשים בטחונו בה' שיעזור לו, ואז לעשות את ההשתדלות.
ואולי זה הרמז כאן. יעקב אבינו אומר:
"**קטנתי מכל החסדים ומכל האמת**"– גודל מעשה ההשתדלות שלי קטן, לא הייתי צריך לעשות הרבה, בגלל כל החסדים והאמת וסייעתא דשמיא של קבלתי:
"**כי במקלי עברתי את הירדן הזה**" – כאשר נסעתי מבית אבא עברתי את הירדן באמצעות מקלי. אני עשיתי השתדלות (מועטת) ושמתי מקלי במים, וקבלתי עזרה משמים והירדן נבקעה.
"**ועתה הייתי לשני מחנות**" – עכשיו גם עשיתי השתדלות (מועטת) וחציתי את המחנה שלי לקראת האפשרות של מלחמה עם אחי עם עשו.
(הלא עשו בא עם 400 איש ויכול בקלות לחלק את אנשיו לשני מחנות ולתקוף את שני המחנות של יעקב אבינו בו זמנית. ולפי זה נראה שחילוק המחנות זה רק מעשה השתדלות ולא מעשה הצלה)
ומבקש אני סייעתא דשמיא: "הצילני נא מיד אחי מיד עשו"

ועוד:
"**קטנתי מכל החסדים ומכל האמת** – עד כדי כך
"**כי במקלי עברתי את הירדן הזה**"– קטנתי בעבר מבחינת גשמית ונשארתי רק עם המקל שלי (ניצלתי מאליפז בכור עשו שרדף אחרי ולקח ממני כל רכושי אבל נשארתי שלם בגופי).
"**ועתה הייתי לשני מחנות**" – מחנה שלי ומחנה של המלאכים, 'מחניים'.
(הלא עשו בא עם 400 איש ויכול בקלות לחלק את אנשיו לשני מחנות ולתקוף את שני המחנות של יעקב אבינו בו זמנית. ולפי זה נראה שחילוק המחנות רומז על משהו נוסף, על מצבו הרוחני הקשה).
קטנתי עכשיו מבחינת רוחנית (חוסר זכויות) והייתי זקוק לעזרת מלאכים כדי לתקשר עם אחי. ומבקש אני סייעתא דשמיא, ולפי (תהילים פרק ק"ל) "וממעמקים קראתיך ה'" (שנתמעטו זכויותיי), "הצילני נא מיד אחי מיד עשו"

* * * * * * * * *

"הצילני נא"

פרק ל"ב פסוק י"ב:
"הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני אם על בנים"

"**הצילני נא**"
באתב"ש:
צהמכטם טת עולה **613** למנין המילה '**תרי"ג**'

ורמז, אם לא בזכותי, בזכות 'הבנים', בזכות זרעי. שהם יגידו בהר סיני 'נעשה ונשמע' ויקבלו **תרי"ג** המצות. כי אם עשו יהרוג 'אם על בנים' (אם עם הבנים), מי יקבל התורה?

* * * * * * * * *

"ראיתי פניך"

יעקב אבינו יודע למה בא עשו עם 400 איש.
ומתפלל להצלה מעשו אחיו.
פרק ל"ב פסוק י"ב:
"**הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני אם על בנים**"

ואומר לעשו:
פרק ל"ג פסוק י':
"**אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראת פני א-ל-ה-י-ם ותרצני**"

במישור הרעיוני:
אמר לעשו:
"**ולקחת מנחתי מידי**"– קח ממני את מנחתי. כדי שאמצא חן בעיניך.

"**כי על כן ראיתי פניך**"–כי אני מכיר אותך:
"**פניך**" עולה **160** למנין המילה '**כסף**'.
"**פניך**" באתב"ש: **וטמל** עולה **85**
ביחד (160+85) עולה **245**
להרוג עולה 244 ועוד המילה עולה **245**

אתה בא על עסקי כסף ולהרוג את אחיך.

והמשיך ואמר לעשו:
"**כראת פני א-ל-ה-י-ם**" – (רש"י) הזכיר לו ראיית המלאך, שרו של עשו, וכדי שיתייראו הימנו (כי יעקב אבינו ניצח את המלאך. ואולי גם הזכיר לו מה שדורש במדרש על מה שאמר עשו "מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי", קרי את המלאכים שפגעו בעשו בדרך ליעקב אבינו).
ורמז לו:
"**כראת פני א-ל-ה-י-ם**"– אני יודע שאתה בא לעשות איתי דין וחשבון (א-ל-ה-י-ם מידת הדין).

הציע לו את המנחה על עסקי הממון שבא לקחת, והזהיר אותו על עסקי נפשות.

* * * * * * * *

"אם על בנים"

פרק ל"ב פסוק י"ב:
"פן יבוא והכני אם על בנים"

דעת זקנים מבעלי התוספות:
"...איני ירא ממנו שהבטיחני הקב"ה אמנם ירא אנכי פן יבא והכני אם על בנים כי על האם והבנים לא הבטיחני"
יעקב אבינו לא מפחד אישית מאחיו עשו. אלא הוא מפחד לגורל נשיו וילדיו ("אם על בנים").

יש עוד מקום שכתוב דבר דומה בקשר לאם ולבנים:
אצל שילוח הקן כתוב (דברים כ"ב, ז'): "**שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך**"
אסור לקחת האם על הבנים, ומי שעובר ולוקח, לוקה.
ובקשר לזה אמרו חז"ל, ששליח צבור שאומר בתפלה:
"**על קן ציפור יגיעו רחמיך - משתקין אותו**". כי המצוות גזירת הכתוב הן ואינן רחמים. ולמרות שזה מצווה, ואין לנו לתת לזה טעם, כתוב (רמב"ם, מורה נבוכים, ג', מ"ח) שהמעשה הזה גורם פחות 'צער' לאמא.

כאן כתוב "**והכני אם על בנים**" - "**אם**" ביחד עם "**בנים**" או "**אם**" לפני "**בנים**".
ונשאלת השאלה האם יעקב גם ירא מהצער של הריגת "**אם**", "**על**" – 'עם' או 'לפני' או 'בנוכחות', "**בנים**"?

ונראה להגיד שיעקב מזכיר כאן הריגת "**אם על בנים**" לציין במישור הרעיוני שזה נגד מה שכתוב בתורה. זה נגד מה שכתוב בתורה אצל קן ציפור וגם זה נגד מה שכתוב בתורה אצל שחיטת שור ושה. כמו שמביא המדרש:
<u>מדרש רבה (ע"נ, ו')</u>: "ואתה אמרת ושור ושה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"
<u>מדרש רבה (ע"ה, י"ג)</u>: "אם יבא רשע זה ויאבד את בני ואת אמם כאחת ספר תורה שאתה עתיד ליתן על הר סיני מי יקרא בו. בבקשה ממך הצילני נא מידו שלא יבא ויכני אם על בנים..."
אם יכה הבנים מי יקבל ומי יקרא את התורה? ועכשיו שהייתי לשתי מחנות אם יישאר רק מחנה אחת אולי גם זה לא יעזור:
<u>משנת דרבי אליעזר</u>: "אם ה' לא ישמר שלא יכה אם על בנים ועשה כביכול בתורה פלסתר. א"כ אותן הנשארים לא ירצו לקרות בתורה שאחר שהקב"ה בעצמו אינה מקיימה"

ונראה לי להגיד שמשמעות הדברים: כמו שאסור לעשות דברים כאלו לבעלי חיים (לקחת אם על הבנים או לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד), נא אל תיתן לאחי עשו לעשות דברים כאלו לי, קרי למשפחתי.
ואם אחי עשו יבא ויכני אם על בנים, במישור הרעיוני, הדבר הזה יכול לגרום לאנשים לטעות ולקרא תגר על מה שכתוב בתורה כי יראו שהתקיים בי דברים נגד רוח התורה (דברים שאסורים בבעלי חיים).

ובהמשך הרעיון הזה:
<u>חזקוני</u>: "איך תתקיים הבטחת 'ושמתי את זרעך...' ".
אם עשו יהרוג אותי ("והכני"), וגם יהרוג האם והבנים ("אם על בנים") איזה המשך יהיה? בבקשה הצילני ממנו ואל תיתן לעשיו להכות בי או במשפחתי.

ועוד:
הסדר הזה, קרי המילה "**אם**" לפני המילה "**בנים**", שגורמת לסמיכות המילה "**והכני**" למילה "**אם**" ("והכני אם") אולי בא לרמוז גם על דאגתו ופחדו של יעקב אבינו לגורל אמו:
"**פן**" – אם עשו, "**יבא והכני**" - יבא ויכה, "**אם**" - הוא כאלו יכה גם את 'אמנו רבקה' (כמו שרבקה אומרת ליעקב: "למה אשכל גם שניכם יום אחד". ,אשכל - אם ימותו יעקב ועשו, אני רבקה בלא בנים ונחשבת כמת), "**על בנים**" – על ידי שיוכו הבנים.

גם אמנו כביכול תקבל מכה על ידי מיתת הבנים. שאם עשו יכה אותי אני אתגונן נגדו וגם אכה אותו (או בני יכו אותו. כי היה מסורת בידם ששניהם ימותו, או יקברו, באותו יום) .
ונוסף לאסון שלי, האמא שלנו יהפוך לאמא בלא בנים.

* * * * * * * *

הצלה גם לעתיד

פרק ל״ב פסוק י״ב :
״הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני אם על בנים״
מדרש רבה (ע״ו,ו׳) :״הצל את בני לעתיד לבא מיד בני בניו שבאו עליהן מכחו של עשו. ״
מדרש רבה (ע״ח,י״ג) :״ר״ח בשם ר׳ אחא אמר אלולי רחמיו של הקב״ה כבר מתו כל הצאן בימי המן.״ (הצאן והבקר עלות עלי, אלו ישראל)

״הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני אם״
עולה 1759 ועוד 45 אותיות עולה **1804**
<u>אלולי רחמיו של הקב״ה כבר מתו כל הצאן בימי המן</u> עולה **1804**

* * * * * * * *

"כי ירא אנכי אתו"

יעקב אבינו ירא מאחיו עשו:
פרק ל"ב פסוק י"ב:
"הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני אם על בנים"

ושאלו:
הלא היה ליעקב אבינו הבטחה ("הנה אנכי עמך", "והטיב איטיב עמך") ולמה ירא מעשו?
ודרשו חז"ל, (בראשית רבה ע"ו, ב') "שאין הבטחה לצדיק בעולם הזה".
כי ההבטחה על תנאי, ואולי יגרום החטא, וההבטחה לא תתקיים.

"**כי ירא אנכי אתו**" ראש תיבות, אותיות: **כ', י', א', א'** עולה **32** למנין המילה '**לב**'.
לרמוז:
שלא רק השכל שלו אמר לו לפחד מעשו גם בלבו פחד מעשו כי הוא ידע מה עשו מסוגל לעשות לו. ואז שולח לאחיו דורון.
וכאשר עשו מגיע אליו:
פרק ל"ג פסוק ג':
"והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו"
<u>בעל הטורים</u>: "על שם (משלי כ"ד, ט"ו) 'כי שבע יפול צדיק וקם'.
ולהעביר שבע תועבות בלבו (משלי כ"ו, כ"ה)"
לפי זה יעקב אבינו השתחווה שבע פעמים ולא יותר, "כי שבע יפול צדיק וקם".
אבל:
למרות שרק שבע פעמים השתחווה לפני אחיו ולא יותר, יעקב אבינו קרא לעשו בתואר 'אדני' ('לאדני') שמונה פעמים. זאת אומרת, הוא השפיל את עצמו בדיבורו לפני אחיו (וזה כמין נפילה בפניו). וכתוב 'כי שבע יפול צדיק וקם', ולא שמונה.
ולמרות שעשה את זה כדי לכבד את אחיו ולהרגיע אותו, אולי הדבר הזה (שמונה פעמים) יגרום שייפול לפני אחיו ולא יקום. שזרעו של עשו, אדום, ישלטו על זרעו, ויהיו אדונים על ישראל:
"**כי ירא אנכי**" ראש וסוף תיבות, אותיות: **כ'+י', י'+א', א'+י'** עולה **52** למנין המילה '**אדום**' (כולל המילה).

ושהם יחריבו את בית המקדש וזרעו יצאו לגלות:
"**אנכי אתו**" עולה 488 ועוד 2 מילים עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

וזה יהיה:
לגלות ארוכה באתב"ש: **כרכפא תגפלץ** עולה **924**
"**ירא אנכי**" באתב"ש: **מגת תטלם** עולה 922 ועוד 2 מילים עולה **924**
וזה מגדיל את יראתו מהקורה בעתיד.
(אבל ראיתי במאמר של הרב מלמד שבזוהר כתוב שיעקב אבינו לא בדיוק קרא "לאדני לעשו", אלא כוונתו לאדון העולם, כי האות ל' מפרידה)

* * * * * * * * *

זרעו של יעקב אבינו יהיו ס' ריבוא

פרק ל"ב פסוק י"ג:
"ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב"

"**היטב איטיב**" עולה **58** למנין המילה '**חן**'. 'חן' זה רמז למילה 'חסד'.
(כי "חן" באתב"ש 'סט', העולה 69 ועוד 2 אותיות ועוד המילה עולה 72, למניין המילה 'חסד')

"**יספר מרב**" עולה 592 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **601.**
בני ישראל במדבר היו **601** אלף.

רמז שבחסד בני ישראל יהיו כחול הים – לס' ריבוא.

* * * * * * * *

"ויקח מן הבא בידו"

פרק ל"ב פסוק י"ד:
"וילן שם בלילה ההוא ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו".
רש"י: "ומ"א מן הבא בידו אבנים טובות ומרגליות ... ד"א מן הבא בידו מן החולין שנטל מעשר... ".

"<u>וילן שם בלילה ההוא ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו</u>"
עולה למנין 1308 + 11 המילים עולה **1319**

<u>אבנים טובות, מרגליות, חולין</u> עולה למנין **1319**

* * * * * * * *

לקח מן החולין

פרק ל"ב פסוק י"ד:
"**וילן שם בלילה ההוא ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו**"

<u>רש"י</u>: "ברשותו..., ומ"א הבא בידו אבנים טובות ומרגליות שאדם צר בצרור ונשאם בידו, ד"א הבא בידו מן החולין שנטל מעשר כמה דאת אמר עשר אעשרנו לך והדר לקח מנחה"
<u>בעל הטורים</u>: "מנחה בגמטריא אבנים"

1) "וילן שם בלילה ההוא ויקח"
סוף תיבות אותיות: **ן', ם', ה', א', ח'** עולה **104**
<u>חולין</u> עולה **104**

2) "**שם בלילה ההוא ויקח מן**"
סוף תיבות אותיות: **ם', ה', א', ח', ן'** עולה **104**
<u>חולין</u> עולה **104**

3) "**ויקח מן**"
ראש וסוף תיבות אותיות: **ו'+ח', מ'+ן'** עולה **104**
<u>חולין</u> עולה **104**

4) "**מן הבא בידו**"
ראש וסוף תיבות אותיות: **מ'+ן', ה'+א', ב'+ו'** עולה **104**
<u>חולין</u> עולה **104**

5) "**מנחה**" עולה 103 ועוד המילה עולה **104**
<u>חולין</u> עולה **104**

6) "**מן הבא**" עולה 98 ועוד 5 אותיות עולה **103**
<u>אבנים</u> עולה **103**

ועוד, טיב המנחה:
"**מנחה**", אותיות: **מ', נ', ח', ה'**
מ' – מעשר
נ' – נטל
ח' – חולין
ה' – העביר (הוי)

* * * * * * * *

"עדר"

פרק ל"ב פסוק י"ז:
"ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר"

"עברו לפני ורוח תשימו בן עדר ובין עדר"

יעקב אבינו התפלל שאם יבוא צרות על בניו יהיה רווח בין הצרות
ולא יבואו כולם ביחד- בעדר.
ולמדים אנו שהמילה ,עדר, מסמלת גם צרות.
ואולי מה שהתכוון יעקב באמרו "**עדר**" הוא, שאחרי הצרות שבאו עליו במרוכז כלומר ב-עדר, אותיות: **ע' ד' ר'**
האות עין: **ע**שו
האות דלת: :**ד**ינה
האות ריש: **ר**חל,
יהיה רוח בין הצרות הבאות שתבואנה עליו ועל בניו.

* * * * * * * *

"ורוח תשימו בין עדר לעדר"

פרק ל"ב פסוק י"ז:
"ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר"

"ורוח תשימו בין עדר ובין עדר"
המילה "**עדר**" (כולל המילה) עולה למנין המילה '**רעה**'.

דרשו חז"ל שביקש רחמים על זרעו.
ורמז:
"**עדר עדר לבדו**" עולה 590 ועוד 10 אותיות ועוד 3 מילים עולה **603** למנין '**בני ישראל**'.
שאם יבואו 'רעות', צרות על ישראל (דברים ל"א, י"ז- "ומצאהו רעות רבות וצרות") יהיה רווח, הפסקה, בין רעה לרעה, בין צרה לצרה. שלא יבואו עליהם ברציפות, כדי שיוכלו לעמוד, ולחזור בתשובה, ולעבור את זה.

ובמישור הרעיוני:
יש כאן רמזים, מוסר, מה לעשות כאשר באים צרות והם אזהרה על התורה והמצות.
על התורה:
"**עדר ובין עדר**" עולה **616** למנין המילה '**התורה**'.
וגם:
"**ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר**"
סוף תיבות, אותיות: **ד', ו', ר', ר', ו', ר'** עולה **616** למנין המילה '**התורה**'
וגם:
"**עבדיו עדר עדר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ע'+ו', ע'+ר', ע'+ר'** עולה **616** למנין המילה '**התורה**'

על המצות:
"**עבדיו עברו לפני ורוח תשימו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ע'+ו', ע'+ו', ל'+י', ו'+ח', ת'+ו' עולה **612** למנין המילה '**דברות**'

וגם:
"**ובין עדר**" באתב"ש: **פשמט זקג** עולה 610 ועוד 2 מילים עולה **612** למנין המילה '**דברות**'

וגם:
"**עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ו', י', ח', ו', ן', ר', ן', ר'** עולה **536** למנין המילה '**מצות**'

וגם:
"**עברו לפני ורוח תשימו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ע'+ו', ל'+י', ו'+ח', ת'+ו'** עולה **536** למנין המילה '**מצות**'

וגם:
"**עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר**"
באתב"ש:
זשקמף זקג זקג כשקף פמתיג תך זשקמף זשגף כוטם פגפס אבמיף שמט זקג
סוף תיבות, אותיות:
ף', ג', ג', ף', ג', ך', ף', ף', ם', ס', ף', ט', ג' עולה **541** למנין המילה '**המצות**'

וגם:
"**עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני**"
באתב"ש:
זקג כשקף פמתיג תך זשקמף זשגף כוטם
ראש תיבות, אותיות: **ז', כ', פ', ת', ז', ז', כ'** עולה **541** למנין המילה '**המצות**'

ועוד:
"**לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו**"
ראש תיבות, אותיות: **ל', ו', א', ע', ע', ל', ו', ת'** עולה **613** עולה '**תרי"ג**'.

וגם:
"**ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ב', ע', ע', ע', ל'** עולה **248** למנין **רמ"ח**.
(רמ"ח מצות עשה)

וגם:
"**ורוח תשימו**"
באתב"ש:
פגפס אבמיף עולה 356 ועוד 9 אותיות עולה **365** עולה למנין **שס"ה**.
(שס"ה מצות לא תעשה. "ורוח תשימו", "ורוח" רומז שלא יעשו דבר, קרי לא יעברו על מצות לא תעשה)

כאשר יש צרה, יותר קשה ללמוד תורה ולקיים המצוות, ויש ירידה בדברים רוחניים. אבל בין צרה לצרה ("בין עדר ובין עדר") צריך להגדיל לימוד התורה ושמירת המצוות. כי התורה והמצוות מגנים עלינו מעוד צרות.

* * * * * * *

"ורוח תשימו בין עדר לבין עדר"

פרק ל"ב פסוק י"ז:
"ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר"

עשו בדרך לפגוש את יעקב אבינו ועמו 400 איש. יעקב אבינו ירא ממנו, 'פן יבוא ויכני אם על בנים', ומתפלל לה' להצלה. לפני שעשו מגיע אליו, יעקב אבינו שולח לו דורון, מנחה של בעלי חיים. הדורון להשביע עינו של רשע (מדרש) ולהסיט אותו ממחשבתו לפגוע בו.

ידוע שעשו וזרעו (אדום) שולטים בעולם הזה, ויעקב אבינו וזרעו יורשים העולם הבא. וידוע שהדרך לקץ מלא בצרות וניסיונות.

"**ורוח תשימו בין עדר לבין עדר**"–חז"ל דרשו הביטוי "ורוח תשימו בין עדר לבין עדר" שהתפלל וביקש רחמים על זרעו שיהיה רווח בין צרה לצרה (המילה "עדר" רמז לצרה), ולפי:
<u>וישלח רבה (ע"ה, י"ג)</u>: "אמר יעקב לפני הקב"ה, רבונו של עולם אם יהיו צרות באות על בני לא תביא אותם זו אחר זו, אלא הרווח להם מצרותיהם"
"**ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו**"
סוף תיבות, אותיות:
ד', ו', ר', ר', ו', ר', ל', ו', ו', י', ח', ו' עולה **682**
בין צרה לצרה עולה **682**
(שיהיה רווח בין הצרות)

וגם:
"**עבדיו עדר עדר לבדו**" עולה **682**
בין צרה לצרה עולה **682**
(שכל צרה וצרה תהיה לזמן קצוב, ושתהיה הפסקה ביניהם, ולא תבואו ברצף)

במישור הרעיוני:
יעקב אבינו מזהיר ונותן עצה לזרעו איך לשרוד את הגלות:
"**ורוח תשימו בין עדר ובין עדר**"–רומז יעקב אבינו לבניו שהצרות לא בהכרח יהיו רצופים בכל מקום בגלות ובכל זמן, אלא אפשר לדאוג שיהיה רווח בין צרה לצרה:
"**עדר לבדו ויאמר אל עבדיו**" עולה **696**
צרות עולה **696**

וגם:
"**ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו**"
באתב"ש:
פמאט שמק זשקמף זקג זקג כשקף
ראש וסוף תיבות, אותיות:
פ'+ט', ש'+ק', ז'+ף', ז'+ג', ז'+ג', כ'+ף' עולה **696**
צרות עולה **696**

ואיך? בלימוד ושמירת התורה (לא לעזוב את התורה).
"**ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר**"
סוף תיבות, אותיות: **ד', ו', ר', ר', ו', ר'** עולה **616**
התורה עולה **616**

וגם:
"**עבדיו עדר עדר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ע'+ו', ע'+ר', ע'+ר'** עולה **616**
התורה עולה **616**

זכות התורה והמצוות:
"**עבדיו עברו לפני ורוח תשימו**" עולה **612**
דברות עולה **612**
תעמוד לבניו, שיהיה להם רווח בין צרה לצרה, כדי שהם יוכלו לעמוד בצרות הגלות ולהגיע לקץ.

ועוד:
"**ורוח תשימו**"– "ורוח" (רווח) זה אותיות המילה **'ורוח'** (רומז על רוחניות).
רמז להם להתעסק ברוחניות, קרי בתורה (תשובה), בתפלה, ובמעשים טובים (צדקה), כדי להשיג רווח בין הצרות, ולעבור אותם בשלום אל הקץ.
"**אל עבדיו עברו**"
באתב"ש:
תך זשקמף זשגף עולה **1337**
תורה ותפלה וצדקה עולה **1337**

ותורה זה גם תשובה:
"**אל עבדיו עברו לפני**"
באתב"ש:
תך זשקמף זשגף כוטם עולה 1412 ועוד 15 אותיות עולה **1427**
תשובה תפלה צדקה עולה **1427**

ועוד:
"**מעשה אבות סימן לבנים**"–וגם רומז לבניו שאפשר להשביע ולסמא עיניהם של השלטונות בגלות בנתינת דורון כמו שהוא עשה עם עשו.
"**ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ל', ו', ו', י', ח', ו'** עולה **266**
דורון עולה **266**

וגם:
"**ביד עבדיו עדר עדר לבדו**"
באתב"ש:
שמק זשקמף זקג זקג כשקף
סוף תיבות, אותיות: **ק', ף', ג', ג', ף'** עולה **266**
דורון עולה **266**

וגם:
"**ויאמר אל עבדיו**"
באתב"ש:
פמתיג תך זשקמף
סוף תיבות, אותיות: **ג', ך', ף'** עולה **103**
מנחה עולה **103**

וישלח רבה (ע"ו, ח'): "למה לא הכניסן לו בעבוביא כדי לתמהו על הדורון שלו. ולמה לא הכניסן כולן כאחת כדי להשביע עיניו של רשע" שליחת דורון ומנחה לשלטונות עוזר להשביע עיניהם. ולסמא (לסמות את) עיניהם, שלא ישימו עיניהם בממוננו וברכושינו כמו שעשה עם עשו, ולפי:
וישלח רבה (ע"ה, י"ג): "מה עשה עמד ושלח לו דורון לסמות את עיניו, שנאמר 'כי השוחד יעור עיני חכמים', ואין חכמים אלא אדומים, שנאמר (עובדיה א') 'והאבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשו' "
"**ביד עבדיו עדר עדר לבדו**"
עולה 698 ועוד 18 אותיות ועוד 5 מילים עולה **721**
לסמות עיניהם עולה **721**

וגם:
"**עדר לבדו**" עולה **316**
לסמא עיניהם עולה **316**

וגם:
"**אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר**"
סוף תיבות, אותיות: **ל', ו', ו', י', ח', ו', ן', ר'** עולה **316**
לסמא עיניהם עולה **316**
(ככל שתשימו רווח בין דורון לדורון זה תשביע ותסמא יותר. ויהיה 'רוח' הקלה 'בין עדר לבין עדר', בין צרה לצרה)

ולבטל גזרותיהם:
"**ורוח תשימו בין עדר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ח', ת'+ו', ב'+ן', ע'+ר'** עולה **742**
לבטל גזרותיהם עולה **742**

ואז יהיה רווח בין הצרות, כדי שתגיעו לקץ:
"**ורוח**" עולה **220**
לקץ עולה **220**

וגם:
"**עדר עדר**"
באתב"ש:
זקג זקג עולה **220**
לקץ עולה **220**

וגם:
"**אל עבדיו עברו לפני**"
באתב"ש:
תך זשקמף זשגף כוטם
סוף תיבות, אותיות: **ד', ף', ף', ם'** עולה **220**
לקץ עולה **220**
(עברו לפני עד לקץ)

וגם:
"**ויתן ביד עבדיו עדר עדר**"
באתב"ש:
פמאט שמק זשקמף זקג זקג
סוף תיבות, אותיות: **ט', ק', ף', ג', ג'** עולה **195**
הקץ עולה **195**

המוסר לנו:
נלמד מזה שמאז חורבן בית המקדש שולט בעולם מלכות אדום למיניהם. וכדי לעבור את גלות אדום צריכים לבקש רחמים, ולהדבק לתורה, ולעסוק במעשים טובים.
כי "ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה"
ועם כל זה לפעמים נצטרך לשלם לשלטונות הגלות כופר, דורון, מנחה, כדי לקנות הגנתם ולהשביע עיניהם. ולא לשכוח שבעתיד:
<u>עובדיה א', כ"א</u>: " **ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו והיתה ליהוה המלוכה**"

בעתיד מלכות אדום תחלוף מהעולם ומלכות ישראל תעלה לגדולה.
במהרה בימינו.

* * * * * * * *

העדרים

פרק ל״ב פסוק כ׳:
״ויצו גם את השני גם את השלישי גם את כל ההלכים אחרי העדרים לאמר כדבר הזה תדברון אל עשו במוצאכם אתו״
<u>בעל הטורים</u>: ״ארבע פעמים כנגד ארבע מלכויות״
כי כתוב בפרוש שהוא צווה ארבע פעמים, לראשון, לשני, לשלישי ולכל ההולכים אחרי העדרים.

והפשט:
יעקב אבינו נתן ביד עבדיו דורון של עדרים להביא לעשו. והוא שם ״עדר עדר לבדו״, ״כי חמש היו שם״ (אבן עזרא, ולפי פרוש חומש תורת חיים, עיזים, רחלים, גמלים, פרות, אתונות). יעקב אבינו צווה לראשון וגם לשני וגם לשלישי וגם לכולם (״כל ההלכים אחרי העדרים״) מה להגיד לעשו כאשר פוגשים אותו. כולם יגידו לו אותו הדבר.
ונשאלת השאלה:
מה הוסיפו לנו המילים ״גם את השני גם את השלישי״?
כי אם רק היה כתוב ׳ויצב את כל ההלכים אחרי העדרים׳ היינו מבינים אותו הדבר.

ונראה להגיד:
שכאשר מובילים עדר ממקום למקום יש רועה בראש העדר שמוביל את העדר, ויש עוד רועה מאסף בסוף העדר לשמור שכולם ימשיכו ללכת ושלא יישארו מהעדר מאחור. ואם נדייק מהפסוק יעקב אבינו אמר למובילים של העדר הראשון, והשני, והשלישי, וגם לרועים המאספים של כל העדרים (״כל ההלכים אחרי העדרים״). כי כאשר מובלי שלושה רועה עדרים שונים יאמרו אותו הדבר לעשו יהיה חזקה שיעקב אבינו באמת אמר את הדברים ושהתכוון לדברים. ופרט כאשר הרועים הבאים בסוף כל העדרים יגידו לו גם אותו הדבר.

ועוד במישור הרעיוני:
יעקב אבינו צווה לראשון- לעדר של עזים, לשני - לעדר של רחלים, ולשלישי - לעדר של גמלים. ואולי רק כתוב בפרוש שהוא צווה את הראשון, גם את השני, גם את השלישי, ולא כתוב גם את הרביעי גם את החמישי, כדי לרמוז לאחיו עשו באמצעות העדרים האלו שלושה דברים לפי הכתוב במסכת אבות:
פרק א׳ משנה ב׳:
״שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה. הוא היה אומר:
על שלושה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים״
עזים – רמז לתורה ומקבלי התורה. ״הוי עז כנמר״. שאני ובני עזים.
ולפי הכתוב: תנא משמיה דרבי מאיר: מפני מה נתנה תורה לישראל? מפני שהן עזין. אנו מוצאים כי ישראל עזין שבאומות.
ועוד, אנו מוצאים נאמר כי במתן תורה העניק הקב״ה לישראל את כח העז: ״אמר להם הקב״ה, לכם היא, ושלכם היא, ולכם אני נותנה. ואין עז אלא תורה, שנאמר: ה׳ עז לעמו יתן״. כלומר, התורה הניתנת דווקא לעמו של הקב״ה - ישראל - היא תורה עליה נאמר: ״אין עז אלא תורה״.
רחלים – רמז לעבודה ממש. יש לי כוח גשמי ורוחני רב. אני עבדתי עוד שבע שנים עבור ׳רחל׳ ועוד שש שנים עבור עצמי ושרדתי את לבן עשרים שנה.
גמלים – רמז לגמילות חסדים. שתגמול לי חסד ותקבל הדורון ותודה לי על הברכות.

(וגם הגמלים היו מניקות. הנקת הוולד יש בה גם בריאות לוולד וגם גמילות חסד כלפי הוולד)

ואולי עוד:
<u>משנה אבות פרק א' משנה י"ח</u>:
"**רבן שמעון בן גמליאל אומר:**
על שלושה דברים העולם קיים. על הדין ועל האמת ועל השלום"
עזים– רמז לתורה, לדין של תורה. שבדין קבלתי הבכורה והברכות.
רחלים – רמז לאמת. שרחל עשתה חסד של 'אמת' עם אחותה ומסרה לה הסמנים. והיא וויתרה על זכותה להיות עמי (וללא תועלת לעצמה). נא להתנהג ככה איתי. תעשה חסד של אמת איתי ותוותר על מחשבתך הרעה ותודה לי על הברכות.
גמלים – רמז לשלום (סוג של גמילות חסדים). כי המקדים שלום לחברו עושה גמילות חסדים אתו. אני מקדים לך שלום ומקווה שתעשה גמילות חסדים איתי ותחזיר לי שלום.

וכל זה למה?
לרמוז לאחיו שהעולם צריך אותי ואת זרעי כדי לעמוד ולהתקיים.
שעמידת העולם כרוכה בשמירת התורה (שזרעך ידחו ושזרעי יקבלו), ובעבודת הקרבנות (שאתה וויתרת עליה ושיתקיים על ידי זרעי), ובגמילות חסדים (שרכשנו מאברהם אבינו).
וקיום העולם, היחסים בין אומות ובין אנשים, על בסיס של דינים (דין תורה), ושדוברים אמת בניהם, ושחיים בשלווה ושלום.

ואני איש 'האמת' ("תתן אמת ליעקב") והתורה ("איש תם יושב אהלים") שולח לך לפני משורת 'הדין' דורון יפה שרכשתי במו ידי 'בעבודה' שעשית אצל לבן, כדי להקדים פניך 'בגמילות חסד' של שלום שיהיה 'השלום' שורה ביניינו.

* * * * * * * * *

נתנה את דינה בתיבה

פרק ל"ב פסוק כ"ג:
"ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחתיו ואת אחד עשר ילדיו"
רש"י: "ודינה היכן היתה נתנה בתיבה ונעל בפניה שלא יתן בה עשו עיניו".

1. "**<u>ואת אחד עשר</u>**" עולה מנין 990 + 3 המילים עולה **993**

<u>נתנה דינה בתיבה</u> עולה למנין **993**

2. "**<u>ואת אחד עשר ילדיו</u>**" עולה 1050 ועוד 4 מילים עולה **1054**
<u>נעל דינה בתיבה מעשו</u> עולה **1054**

* * * * * * * *

נקבע לו 'מעבר היבק'

פרק ל"ב פסוק כ"ד:
"ויקחם ויעברם את הנחל"
<u>בעל הטורים</u>: " מלמד שנקבע לו מעבר יבק ועבר ביבשה"

"ויעברם" עולה 328 ועוד 6 אתיות עולה **334**
נקבע יבק עולה **334**

* * * * * * * * *

"לבדו"

פרק ל"ב פסוק כ"ה:
"ויותר יעקב לבדו"
רש"י: "שכח פכים קטנים וחזר עליהם, ומכאן שהצדיקים חסים על ממונם שלא ישלחו ידיהם בגזל (חולין צ"א, א')"
ורמז:

1) "**יעקב לבדו ויאבק**" עולה 343 ועוד 13 אותיות ועוד 3 מילים עולה **359**
"**פכים קטנים**" עולה **359**

2) "**יעקב לבדו ויאבק איש**" עולה 654 ועוד 16 אותיות ועוד 4 מילים עולה **674**
"**חזר על פכים קטנים**" עולה **674**

* * * * * * * * *

חזר על פכים

פרק ל"ב פסוק כ"ה:
"ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר"
רש"י: "שכח פכים קטנים וחזר עליהם" (חולין צ"א).

1) **"<u>ויותר יעקב</u>"** עולה **622**
<u>חזר להביא פכים קטנים</u> עולה **622**

2) סוף תיבות, אותיות: **ר, ב, ו, ק, ש, ו, ד, ת, ר** עולה **1218**
<u>זה שר של עשו</u> עולה **1218**

3) <u>מדרש רבה (וישלח עז,ב)</u>: "ר' חוניא אמר נדמה לו בדמות רועה לזה צאן ולזה צאן..."
"<u>ויאבק איש עמו</u>" עולה 546 ועוד 11 אותיות עולה **557**
<u>נדמה לו רועה צאן</u> עולה **557**

* * * * * * * * *

מעשה אבות סימן לבנים

כתוב אצל יעקב אבינו:
פרק ל"ב פסוק כ"ה:
"ויתר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר"
יעקב אבינו נאבק עם המלאך, עם שרו של עשו (רש"י), עם השטן, עם יצר הרע, כל הלילה עד הבוקר. ורק בבוקר המאבק הסתיים. ויעקב אבינו ניצח את המלאך.

ואנחנו צריכים ללמוד מזה מוסר.
לפי חז"ל העולם הזה דומה לחושך (ללילה) ועולם הבא דומה לאור (ליום).
"**ויקם בלילה**"– לקום, להיות מוכן למאבק עם היצר כל הלילה, כל יום ויום בעולם הזה.
ובמיוחד תתחמש לקראת המאבק, תכין עצמך למלחמה, ואיך? בלימוד תורה:
"**ויקם בלילה**" באתב"ש: **פמדי שכמכץ** עולה 604 ועוד 9 אותיות עולה **613** למנין **תרי"ג**.

"**ויתר יעקב לבדו**"– והמלחמה הזו עם היצר היא מלחמה אישית ותמידית לכל אדם. כל אחד ואחד לבד מול היצרים שלו בעולם הזה.
"**לבדו ויאבק**" עולה 161 ועוד 2 מילים עולה **163**
עולם הזה עולה **163**

"**ויאבק איש עמו**"– כל הזמן שאתה בעולם הזה תאבק ביצר
"**ויאבק איש עמו**" עולה 546 ועוד 11 אותיות ועוד 3 מילים עולה **560**
במאבק עם היצר עולה **560**

"**עד עלות השחר**"– עד שיאיר העולם שכולו אור, עד עולם הבא:
"**השחר**" באתב"ש: **צבסג** עולה 155 ועוד המילה עולה **156**
עולם הבא עולה 154 ועוד 2 מילים עולה **156**
וכמו שעשה יעקב אבינו שנאבק עם המלאך עד "עלות השחר". לא לוותר ליצר.

"**וירא כי לא יכל לו**"– כי מי שנאבק עם היצר, ומכין עצמו למאבק עם זכות תלמוד תורה, ולא מוותר לו, יכניע את היצר.
המלאך לא יכול "**לו**", במיוחד נגד יעקב אבינו, כי יעקב אבינו (בראשית כ"ה, כ"ז) "איש תם ישב אהלים", שישב רוב ימיו באוהלה של תורה.

ואחר המאבק אמר לו הלאך:
"**לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם א-ל-ה-י-ם ועם אנשים ותוכל**"–
ואז נהיה ראויים לתואר שברך המלאך את יעקב אבינו, "ישראל".
היצר תוקף אותנו בדברים גשמיים ובדברים רוחניים.
השם יעקב מזכיר "עקב". מתאים למי שמגיב למאבק אבל לא בהכרח יוזם אותו (כמו שהעקב לא מוביל, אלא הולך בעקבות הרגל). מגיב לאתגר גשמי של היצר,
כמו שקרה עם יעקב אבינו שהמלאך בא להאבק עמו (באופן גשמי, מעלה אבק, נלחמים ממש).

כי העולם הזה גשמי, עולם שפועל בו יצר הרע:
גשמי עולה **353**
גשמי באתב"ש: **רבים** עולה **252**
ביחד (353+252) עולה **575**
יצר הרע עולה **575**

אבל השם ישראל רומז למי שיוזם ומצליח במאבק. מי שמגיב גם לאתגר רוחני של היצר.
ואנחנו, כבני ישראל, צריכים להיות ערים ומוכנים לזהות כל פעולות היצר (גשמי ורוחני) ולהאבק נגדם.

"**ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו**"– ולמרות שיעקב אבינו נפגע מהמאבק עם המלאך, ואולי גם אנו ניפגע מהמאבק התמידי עם היצר:
"**ותקע כף**" באתב"ש: **פאדז לו** עולה **128**
יצרו באתב"ש: **מהגף** עולה **128**

לא לדאוג. כי כתוב:
"**ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען**"– "שלם בגופו שנתרפא מצליעתו" (רש"י).
הפגיעה רק זמנית. כי היצר "לא יכל לו", לא יכול באופן קבוע נגד איש תורה ומצוות:
"**יעקב שלם עיר שכם**" ראש תיבות, אותיות: **י', ש', ע, ש'** עולה **680**
"**כי לא יכל לו**" באתב"ש: **לם כת מלך כף** עולה **680**

** * * * * * * * *

"עד עלות השחר"- עד המשיח

פרק ל"ב פסוק כ"ה:
"ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר"

1. "**<u>עד עלות השחר</u>**" עולה **1093**
<u>המשיח ואחרית הימים</u> עולה **1093**

אולי רמז שהמאבק בין בני יעקב ובין בני עשו ימשך עד שיבוא המשיח, ועד אחרית הימים. ואז (עבדיה א') : "והיה בית יעקב אש, ובית יוסף להבה, ובית עשו לקש, ודלקו בהם ואכלום, ולא יהיה שריד לבית עשו, כי ה' דבר".

2. <u>רש"י</u>: "...ופירשו חז"ל שהוא שרו של עשו"
"**<u>עמו עד עלות השחר</u>**" עולה **1209**
<u>בא שר של עשו</u> עולה **1209**

3. "**<u>ויאבק איש עמו עד עלות</u>**" עולה **1126**
<u>המלאך של עשו בא בלילה להרגו</u> עולה **1126**

4. <u>ילקוט שמעוני (ל"ב, רמז קל"ב)</u>: " ...'ויאבק איש עמו עד עלות השחר', אמר רבי יצחק, מכאן לתלמיד חכם שאל יצא יחידי בלילה"

א. "**<u>עד עלות השחר</u>**" עולה 1093 עוד 10 אותיות עולה **1103**
<u>שאל יצא תלמיד חכם יחידי בלילה</u> עולה **1103**

זה אחד מהמקומות שממנו לומדים 'שאל יצא תלמיד חכם יחידי בלילה'.
(ראה המדרש במקור לעוד מקומות שממנו לומדים את זה)

ב. "**<u>ויותר יעקב</u>**" עולה **804**
<u>אל יצא תלמיד חכם יחידי בלילה</u> עולה **803**

* * * * * * * * *

"ויגע בכף ירך יעקב"

כתוב:
פרק ל"ב פסוקים כ"ה-כ"ו:
"**ויאבק איש עמו**"–שרו של עשו נאבק עם יעקב אבינו במעבר יבק.
"**וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו**"–ופגע בכף הירך שלו.

במישור הרעיוני:
<u>רמב"ן</u>: "ואמרו בבראשית רבה (ע"ז, ד') נגע בכל הצדיקים שעתידין להיות ממנו, זה דורו של שמד. וענין המאורע כלו רמז לדורותיו שיהיה דור בזרעו של יעקב יתגבר עשו עליהם עד שיהיה קרוב לקעקע ביצתן. והיה זה דור אחר בימי חכמי המשנה כדור של רבי יהודה בן בבא וחבריו..."
"**וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו**"– אחרי שלא היה יכול להתגבר באופן רוחני על יעקב אבינו עצמו, פגע בכף ירכו, קרי רצה לפגוע באופן רוחני בבניו "יצאי ירכו'."
וכתוב:
שמות פרק א' פסוק ה': "**ויהי כל יצאי ירך יעקב שבעים נפש**"

1) "**יכל לו ויגע בכף ירכו**" עולה **523**
   "**יצאי ירך יעקב**" עולה **523**

2) "**לא יכל לו**"
   באתב"ש:
   כת מלך כף
   סוף תיבות, אותיות: **ת', ך', ף'** עולה **500**
   ע' נפש עולה **500**
   ("לא יכל לו" וגם לא יכול לפגע בע' נפש)

3) "**לא יכל לו ויגע בכף ירכו**"
   באתב"ש:
   כת מלך כף פמרז שלו מגלף
   ראש תיבות, אותיות: **כ', מ', כ', פ', ש', מ'** עולה **500**
   ע' נפש עולה **500**
   ("לא יכל לו" אבל רצה לפגוע בזרעו)

4) "**ויגע בכף ירכו ותקע**"
   באתב"ש:
   פמרז שלו מגלף פאדז
   ראש תיבות, אותיות: **פ', ש', מ', פ'** עולה **500**
   ע' נפש עולה **500**

רצה לפגוע בע' נפשות ובצאצאיהם של ע' הנפשות של בני ישראל.

הפגיעה הגשמית של שרו של עשו ביעקב אבינו הצליח, אבל רק לזמן קצר, כי כתוב:
פרק ל"ג פסוק י"ח:
"**ויבא יעקב שלם עיר שכם**"–וכותב רש"י "שלם בגופו", קרי שהתרפא.

למרות שלא הצליח לפגוע בשבעים נפש, כן הצליח לפגוע בזרעו של יעקב אבינו בעתיד.
"ויהי כל יצאי ירך יעקב שבעים נפש"– כתוב כאן "נפש". לא יכול לפגוע בע' נפש כי הם היו מלוכדים כנפש אחת (הלא לא כתוב "נפשות') באמונה וביטחון בה'. אבל כן הצליח לפגוע בנפש בני ישראל, "נפש" של "צדיקים שעתידין להיות", ולפי:

1) **"בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו"** עולה 1542 ועוד 7 מילים עולה **1549**
"צדיקים שעתידין להיות" עולה **1549**

2) **"בכף ירכו ותקע כף ירך"**
סוף תיבות, אותיות: **ף', ו', ע', ף', ך'** עולה **256**
בצדיקים עולה **256**

והם הצדיקים בדורו של רבי יהודה בן בבא וחבריו:

1) **"ירך יעקב בהאבקו"** עולה 528 ועוד 3 מילים עולה **531**
רבי יהודה בן בבא וחבריו עולה **531**

2) **"יכל לו ויגע בכף"** עולה 287 ועוד 12 אותיות עולה **299**
רבי יהודה בן בבא עולה **299**

הפגיעה ביוצאי ירך יעקב אבינו, זה פגיעה בצדיקים שיוולדו בעתיד משבעים נפש שירדו למצרים. כי השבעים נפש הם לא רק שורש הגשמי של עם בני ישראל, הם עם האבות אברהם אבינו ויצחק אבינו, גם השורש הרוחני של עם ישראל.
(ואולי שבעים כדי שיהיו בני ישראל 70 כנגד 70 אומות העולם. אבל עם אברהם אבינו ויצחק אבינו יש 72.
חסד עולה 72. בני ישראל שורשם בחסד והם גומלי חסדים.
"נפש" באתב"ש: טוב עולה 17, ועם ע' שעולה 70, עולה 87, למנין המילה שורש באתב"ש: בגפב עולה 87)

ורצה לפגוע פגיעה רוחנית בבני ישראל:
"ויגע בכף" עולה 191 ועוד 2 מילים עולה **193**
רוחנית באתב"ש: **גפסטמא** עולה **193**

"וזה דורו של שמד":
"יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו"
באתב"ש:
מלך כף פמרז שלו מגלף פאדז לו מגל מזדש שצתשדף
ראש תיבות, אותיות:
מ', כ', פ', ש', מ', פ', ל', מ', מ', ש' עולה **970**
גזירות שמד עולה **970**

וזה בגלות אדום (רומא):

1) "**כי לא יכל לו ויגע בכף**"
באתב"ש:
לם כת מלך כף פמרז שלו
ראש תיבות, אותיות: **ל', כ', מ', כ', פ', ש'** עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

2) "**בכף ירכו ותקע כף ירך**"
באתב"ש:
שלו מגלף פאדז לו מגל
ראש תיבות, אותיות: **ש', מ', פ', ל', מ'** עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

3) "**ירך יעקב בהאבקו עמו**"
באתב"ש:
מגל מזדש שצתשדף זיף
סוף תיבות, אותיות: **ל', ש', ף', ף'** עולה **490**
גלות אדום עולה **490**

4) "**כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף**"
עולה 1260 ועוד 26 אותיות ועוד 9 מילים עולה **1295**
עשרה הרוגי מלכות עולה **1295**

5) "**לו ויגע בכף ירכו ותקע כף**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ע',** ף', **ו', ע', ף'** עולה **312**
שואה עולה **312**

והנה רמזים בין "כף ירך יעקב" לבין "יצאי ירכו":

1) "**כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו**" עולה 584 ועוד 20 אותיות עולה **604**
"ויהי כל יצאי ירך יעקב" עולה **604**

2) "**ויהי כל יצאי ירך**" עולה **422**
"שבעים" עולה **422**

3) "**ויהי כל יצאי ירך**" סוף תיבות, אותיות: **י', ל', י', ך'** עולה **70**

4) "**כל יצאי**" ראש וסוף תיבות, אותיות: **כ'+ל', י'+י'** עולה **70**

5) ״**וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו**״
באתב״ש:
פמגת לם כת מלך כף פמרז שלו מגלף פאדז לו מגל מזדש שצתשדף
סוף תיבות, אותיות:
ת׳, ם׳, ת׳, ך׳, ף׳, ז׳, ו׳, ף׳, ז׳, ו׳, ל׳, ש׳, ף׳ עולה **1456**
״ויהי כל יצאי ירך יעקב שבעים נפש״ עולה **1456**

6) ״**ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב**״
באתב״ש:
פמרז שלו מגלף פאדז לו מגל מזדש עולה 1368 ועוד 7 מילים עולה **1375**
״יצאי ירך יעקב שבעים נפש״ עולה **1375**

* * * * * * * *

"ויפל על צוארו"

פרק ל"ג פסוק ד':
"וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו"
נקוד **6** נקודות על המילה **"וישקהו"**
רש"י: "ויש חולקין בדבר..יש שדרשו נקודה, לומר שלמדו מזה שלא נשקו בכל לבו.
אמר רבי שמעון בר יוחאי הלכה היא, בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה ששעה ונשקו בכל לבו"

ילקוט שמעוני בראשית ל"ג, ד':
"**וישקהו וירץ עשו לקראתו** וגו
נקוד עליו. אמר ר' שמעון בן אלעזר: כל מקום שאתה מוצא כתב רבה על הנקודה, אתה דורש את הכתב; הנקודה רבה על הכתב, אתה דורש את הנקודה. וכאן לא הכתב רבה על הנקודה ולא הנקודה רבה על הכתב, מלמד שלא נשקו בכל לבו. ר' ינאי אומר: מלמד שלא ביקש לנשקו אלא לנשכו, ונעשה צוארו של שיש וקהו שניו של אותו זה בכה על צוארו, ויבכו רשע"

יש מחלוקת בחז"ל אם עשו רצה לנשקו או רצה לנשכו.
בעל הטורים: "נקוד למעלה שכיון לנשכו. וישקהו בגימטריא לנושכהו..."
וגם:
מנחת שי: " בפרקי דרבי אליעזר אל תקרי וישקהו אלא וישכהו וכו' "

ונראה שמספר הנקודות מעל האותיות במילה "וישקהו" רומז על זה.
ונשאלת השאלה:
מה הקשר בין מספר הנקודות לבין הדרש?
ונראה לי להגיד:
אולי יש רמז בהפרש בין המילה "וישקהו" לבין המילה "וישכהו".
ההפרש בין המילה "וישקהו" לבין המילה "וישכהו" זה 80.
80 זה הערך של האות 'פ'. והאות 'פ' באתב"ש זה האות 'ו', העולה 6.
שלמרות שכתוב "וישקהו" (נשיקה), באמת רצה וישכהו.

ואולי עוד רמז לדברי בעל הטורים:
"שכיון לנשכו" באתב"ש: **בלמפט כטבלף** עולה 302 עוד 2 מילים עולה **304**
"צוארו" עולה 303 ועוד המילה עולה **304**
(שכיון עשו לנשוך את צוארו של יעקב אבינו)

ועוד רמזים לזה:
נושך עולה **376** למנין המילה **'עשו'**.

וגם:
"ויפל על צוארו וישקהו" ראש תיבות, אותיות: **ו', ע', צ', ו'** עולה **122**
נשיכה באתב"ש: **טבמלץ** עולה 121 ועד המילה עולה **122**

וגם:
"**ויפל**" עולה **126**
נושך באתב"ש: **טפבל** עולה 121 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **126**

ועוד:
"צוארו" כתיב, וקרי צואריו.

<u>עתר אור הזוהר</u>:
"וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָו" ולא 'עַל צַוָּארָיו' (לשון יחיד ולא רבים), משום שפעמיים נחרב בית המקדש, אחד מבבל, ואחד מזרעו של עשיו, שהפיל עצמו עליו פעם אחד והחריבו (אלו הרומאים, צאצאי עשיו), 'וְעַל זֶה וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָו', אחד (חורבן אחד של צאצאי עשיו, אבל פעמיים חורבן בית המקדש שנרמז בלשון הרבים)"

המילה "צוארו" רמז לירושלים שהיא צוארו של עולם:
"**על צוארו**" באתב"ש: **זך הפתגף** עולה 595 ועוד המילים עולה **597**
ירושלים עולה 596 ועוד המילה עולה **597**

עשו נופל על "צוארו" של יעקב אבינו, וסימן לעתיד:
שאדום (הרומאים), צאצאיו של עשו, יפלו על ירושלים ויחריבו את בית עולמים, את בית המקדש השני:
"**צואריו**" באתב"ש: **הפתגמף** עולה **608**
בית עולמים עולה **608**

" רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן מַיְיתֵי לָהּ מִן הָכָא (שיר השירים ז', ה') צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן וגו' "

אמרו חז"ל:
שצוארו של יעקב אבינו נעשה כמגדל השן, כשיש (כמו אצל משה רבנו במצרים), קשה.
ועשו שבר את שיניו בנשיכתו (תהלים ג', ח'- "שני רשעים שברת").
<u>שיר רבה, וגם ילקוט שמעוני על בראשית ל"ג, ד'</u>: "אלא מלמד, שלא בא לנשקו אלא לנשכו, ונעשה צוארו של יעקב אבינו של שיש, וקהו שיניו של אותו רשע ונמסו כדונג .ומה תלמוד לומר ויבכו? אלא זה בוכה על צוארו וזה בוכה על שיניו"
ורמז:
"**ויפל על צוארו**" באתב"ש: **פמוך זך הפתגף**
עולה 741 ועוד 11 אותיות ועוד 3 מילים עולה **755**
'**צוארו כמגדל השן**' עולה **755**

עשו בא לעשות נזק, חורבן, ליעקב אבינו:
חורבן באתב"ש: **ספגשט** עולה **452**
ולא הצליח לגרום נזק ליעקב אבינו עכשיו, כי צוארו של יעקב אבינו:
כמגדל השן עולה **452**

וגם
רומז שבעתיד צאצאיו של עשו יצליחו לגרום 'חורבן' 'צוארך', חורבן למקום המקדש.

רש"י (על שיר השירים ז', ה' "צוארך כמגדל השן"): "ההיכל והמזבח שהם זקופים וגבוהים, ולשכת הגזית גם היא שם, עשויין לחוזק ולמגן כמגדל עוז"
"צוארך"– "ההיכל והמזבח" (רמז למקדש)
"מגדל השן"– "עשויין לחוזק ולמגן"
במקום שהוא 'כמגדל השן' יהיה 'חורבן'.

ועוד קצת רמזים:
"**ויפל על צוארו וישקהו ויבכו**" עולה **1000**
'**חורבן בית המקדש**' באתב"ש: **ספגשט שמא צידקב** עולה ***999***
וגם:
"**ויפל על צוארו וישקהו ויבכו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ל', ע'+ל', צ'+ו', "ו'+ו', ו'+ו' עולה 256 ועוד 10 אותיות עולה **266**
למנין המילה '**חורבן**'.

״ויפל על צוארו״

פרק ל״ג פסוק ד׳:
״וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו״
נקוד **6** נקודות על המילה **״וישקהו״**
רש״י: ״ויש חולקין בדבר..יש שדרשו נקודה, לומר שלמדו מזה שלא נשקו בכל לבו.
אמר רבי שמעון בר יוחאי הלכה היא, בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה ששעה ונשקו בכל לבו״

ילקוט שמעוני בראשית ל״ג, ד׳:
״וישקהו וירץ עשו לקראתו וגו
נקוד עליו. אמר ר׳ שמעון בן אלעזר: כל מקום שאתה מוצא כתב רבה על הנקודה, אתה דורש את הכתב; הנקודה רבה על הכתב, אתה דורש את הנקודה. וכאן לא הכתב רבה על הנקודה ולא הנקודה רבה על הכתב, מלמד שלא נשקו בכל לבו. ר׳ ינאי אומר: מלמד שלא ביקש לנשקו אלא לנשכו, ונעשה צוארו של שיש וקהו שניו של אותו זה בכה על צוארו, ויבכו רשע״

יש מחלוקת בחז״ל אם עשו רצה לנשקו או רצה לנשכו.
בעל הטורים: ״נקוד למעלה שכיון לנשכו. וישקהו בגימטריא לנושכהו...״
וגם:
מנחת שי: ״ בפרקי דרבי אליעזר אל תקרי וישקהו אלא וישכהו וכו׳ ״

ונראה שמספר הנקודות מעל האותיות במילה ״וישקהו״ רומז על זה.
ונשאלת השאלה:
מה הקשר בין מספר הנקודות לבין הדרש?
ונראה לי להגיד:
אולי יש רמז בהפרש בין המילה ״וישקהו״ לבין המילה ״וישכהו״.
ההפרש בין המילה ״וישקהו״ לבין המילה ״וישכהו״ זה 80.
80 זה הערך של האות ׳פ׳. והאות ׳פ׳ באתב״ש זה האות ׳ו׳, העולה 6.
שלמרות שכתוב ״וישקהו״ (נשיקה), באמת רצה וישכהו.

ואולי עוד רמז לדברי בעל הטורים:
״שכיון לנשכו״ באתב״ש: **בלמפט כטבלף** עולה 302 עוד 2 מילים עולה **304**
״צוארו״ עולה 303 ועוד המילה עולה **304**
(שכיון עשו לנשוך את צוארו של יעקב אבינו)

ועוד רמזים לזה:
נושך עולה **376** למנין המילה **׳עשו׳**.

וגם:
״ויפל על צוארו וישקהו״ ראש תיבות, אותיות: **ו׳, ע׳, צ׳, ו׳** עולה **122**
נשיכה באתב״ש: **טבמלץ** עולה 121 ועד המילה עולה **122**

וגם:
"**ויפל**" עולה **126**
נושך באתב"ש: **טפבל** עולה 121 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **126**

ועוד:
"צוארו" כתיב, וקרי צואריו.

<u>עתר אור הזוהר:</u>
"וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָו" ולא 'עַל צַוָּארָיו' (לשון יחיד ולא רבים), משום שפעמיים נחרב בית המקדש, אחד מבבל, ואחד מזרעו של עשיו, שהפיל עצמו עליו פעם אחד והחריבו (אלו הרומאים, צאצאי עשיו), 'וְעַל זֶה וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָו', אחד (חורבן אחד של צאצאי עשיו, אבל פעמיים חורבן בית המקדש שנרמז בלשון הרבים)"

המילה "צוארו" רמז לירושלים שהיא צוארו של עולם:
"**על צוארו**" באתב"ש: **זך הפתגף** עולה 595 ועוד המילים עולה **597**
ירושלים עולה 596 ועוד המילה עולה **597**

עשו נופל על "צוארו" של יעקב אבינו, וסימן לעתיד:
שאדום (הרומאים), צאצאיו של עשו, יפלו על ירושלים ויחריבו את בית עולמים, את בית המקדש השני:
"**צואריו**" באתב"ש: **הפתגמף** עולה **608**
בית עולמים עולה **608**

"רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן מַיְיתֵי לָהּ מִן הָכָא (שיר השירים ז', ה') צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן וגו' " אמרו חז"ל:
שצוארו של יעקב אבינו נעשה כמגדל השן, כשיש (כמו אצל משה רבנו במצרים), קשה.
ועשו שבר את שיניו בנשיכתו (תהלים ג', ח'- "שני רשעים שברת").
<u>שיר רבה, וגם ילקוט שמעוני על בראשית ל"ג, ד':</u> "אלא מלמד, שלא בא לנשקו אלא לנשכו, ונעשה צוארו של יעקב אבינו של שיש, וקהו שיניו של אותו רשע ונמסו כדונג .ומה תלמוד לומר ויבכו? אלא זה בוכה על צוארו וזה בוכה על שיניו"
ורמז:
"**ויפל על צוארו**" באתב"ש: **פמוך זך הפתגף**
עולה 741 ועוד 11 אותיות ועוד 3 מילים עולה **755**
'**צוארו כמגדל השן**' עולה **755**

עשו בא לעשות נזק, חורבן, ליעקב אבינו:
חורבן באתב"ש: **ספגשט** עולה **452**
ולא הצליח לגרום נזק ליעקב אבינו עכשיו, כי צוארו של יעקב אבינו:
כמגדל השן עולה **452**

וגם
רומז שבעתיד צאצאיו של עשו יצליחו לגרום 'חורבן' 'צוארך', חורבן למקום המקדש.
<u>רש"י (על שיר השירים ז', ה' "צוארך כמגדל השן"):</u> "ההיכל והמזבח שהם זקופים וגבוהים,

ולשכת הגזית גם היא שם, עשויין לחוזק ולמגן כמגדל עוז"
"צוארך"– "ההיכל והמזבח" (רמז למקדש)
"מגדל השן"– "עשויין לחוזק ולמגן"
במקום שהוא 'כמגדל השן' יהיה 'חורבן'.

ועוד קצת רמזים:
"**ויפל על צוארו וישקהו ויבכו**" עולה **1000**
'**חורבן בית המקדש**' באתב"ש: **ספגשט שמא צידקב** עולה ***999***
וגם:
"**ויפל על צוארו וישקהו ויבכו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ל', ע'+ל', צ'+ו', "ו'+ו', ו'+ו' עולה 256 ועוד 10 אותיות עולה **266**
למנין המילה '**חורבן**'.

* * * * * * * * *

"אשר חנן"

פרק ל"ג פסוק ה':
"וישא את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלקים את עבדך"

עשו שואל '**מי האנשים האלה**', ולפי פשוטו,כאשר יעקב פרש מאחיו ובנו של עשו, אליפז, רדף אחרי יעקב ולקח הכול שהיה לו, אבל עכשיו יש ליעקב הרבה. ואולי עשו רמז לו עוד בשאילתו.
"ויאמר מי **אלה** לך",
"**אלה**", אותיות **לאה.**
אולי רמז לו על לאה, כאילו עשו שואל, למה לאה אשתך?, הלוא ללבן היו שתי בנות הצעיר לצעיר והבחורה לגדול.
ויעקב עונה לו:
"אשר **חנן**", אני לא בקשתי אותה, לבן רימיתני, ורמז לעשו שקיבל רבקה דרך שלושת הסימנים שמסר אחותה לה.
<u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>: "...השלשה סימנין שמסרה לה, נדה, חלה, והדלקת הנר..."
שלושת הסימנין: **חלה, נדה, נר**
ראש תיבות אותיות: **ח', נ', נ',** "**חנן**".
יעקב אומר קבלתי אותה דרך **חנן**.

* * * * * * * * *

מפגש יעקב אבינו עם עשו

העולם נמצא במאבק של תרבויות. מלחמה בין תרבות הגשמיות לבין תרבות הרוחניות. המאבק בעולם הינו בין התרבות של יעקב אבינו (תרבות הרוחניות, תרבות ישראל) לבין התרבות של עשו אחיו (תרבות הגשמיות, תרבות אדום).

כאשר יעקב אבינו חוזר לארץ כנען הוא שולח לאחיו עשו מסר רוחני ומסר גשמי. הוא שלח לו מלאכים (רוחני) ושולח לו עבדים עם עדרים (גשמי).

עשו מצידו, אין לו בעיה שיעקב ישלח לו מסר רוחני, הלא זה אחיו "איש תם ישב אהלים". אבל עשו לא מבין (ואולי לא סובל) איך יעקב אבינו שולח לו מסר גשמי. ובפגישה ביניהם עשו שואל את אחיו:

פרק ל"ג פסוק ה':

"**מי אלה לך**"

עשו שואל את יעקב אבינו על הבנים שהוא רואה אצלו, ולפי:

<u>בעל הטורים</u>: "לא כך אמרת כשהיינו בבטן אמנו ומריבים על שני עולמות שאתה היית בוחר בעולם הבא שאין בא פריה ורביה. אם כן מי לך פה אלו הבנים?"

ונראה להגיד שגם השאלה ששאל את יעקב אבינו על המנחה של העדרים זה המשך של תמיהתו של עשו על הגשמיות שעוסק בו אחיו. ואסביר, כתוב:

פרק ל"ג פסוק ח':

"**ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי**"

ונראה שיש קושי מסוים להסביר את הפסוק הזה לפי הפשט של הדברים. כי יעקב אבינו שלח עבדים שלו עם המנחה ששלח לאחיו ואמר להם להגיד לו "מנחה שלוחה לאדוני לעשו". ולמה שואל לו עכשיו עשו "מי לך כל המחנה הזה"?

וגם אם נגיד לפי פרוש:

<u>הרמב"ן</u>: "הנה עבדי יעקב עשו כאשר צוה אותם ולא רצה לקבל מהם. או שהוא בגאותו ועברתו לא דבר עמם ולא שאלם 'למי אתה ואנה תלך' והם יראו מגשת אליו".

הלא יעקב אבינו שלח גם מלאכים לעשו ואמר להם:

פרק ל"ב פסוק ה':

"כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה. ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך"

והמלאכים חזרו ואמרו ליעקב אבינו "באנו אל אחיך אל עשו".

אז למה עשו שואל עכשיו "מי לך כל המחנה הזה"?

ולפי זה נראה שהפסוק הזה אומר דרשני.

ונראה לי להגיד שעשו שואל ליעקב אבינו לא רק על עצם המנחה, למי זה נשלח, או מי שלח אותה, אלא גם איך הגיע כל הגשמיות של העולם הזה לידו של אחיו? מה לך ("מה יש לך במנחה הזו") להתעסק בדברים אלו?

למה אתה "איש ישב אהלים" מתעסק בעולם הגשמי העובר, עולם השייך לי, ולפי:
"**מי לך כל המחנה**"
באתב"ש:
ים כל לך ציסטץ עולה 409 ועוד 11 אותיות ועוד 4 מילים עולה **424**
עולם עובר עולה **424**

ויעקב אבינו עונה לו:
פרק ל"ג פסוק ח':
"**למצא חן בעיני א-דני**"
אני מתעסק בענייני '**עולם הגשמי**' כדי "**למצא חן**" בעיניך.
הלא אתה "איש שדה" ומעריך מקנה ורכוש, ולפי:
"**למצא חן**"
באתב"ש:
כיהת סט עולה **504**
עולם הגשמי עולה **504**

ובמסר סמוי יעקב אבינו רומז לו על מטרתו האמיתי בשליחות של המנחה של העדרים:
"**למצא חן בעיני א-דני**" עולה **426**
'**יעור עיני**' עולה **426**
(דברים ט"ז, י"ט – "כי השחד יעור עיני חכמים". ובאדום יש חכמים, עובדיה -"והאבדתי חכמים מאדום". ועשו איש אוהב גשמיות, ויהיה לו קשה לא לקחת מתנה הבא לידו)

עשו עונה לו בגאווה:
פרק ל"ג פסוק ט':
"**יש לי רב אחי יהי לך אשר לך**"

אתה באת אלי מהכוח שלי (העולם הגשמי) גם אני יכול לבוא אליך מהכוח שלך (עולם הרוחני). אני לא רק איש שדה, גם לי יש זכויות רוחניות (מגיע גם לי ברכת אברהם אבינו):
"**ויאמר עשו יש לי רב**"
באתב"ש:
פמתיג זבף מב כם גש
סוף תיבות, אותיות: **ג', ף', ב', ם', ש'** עולה **425**
עולם הרוחני עולה **425**

לא רק לך יעקב אחי יש תרי"ג מצות, גם לי יש חלק בהם. אני קיימתי כבוד אב ואם. וכבוד אב ואם שקול כנגד כבוד השבת (זוהר), ושבת שקול כנגד כל התורה כולה, ולפי:
"**יש לי רב אחי יהי**" עולה 596 ועוד 12 אותיות ועוד 5 מילים עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

יש בידי זכות מצות כבוד אב ואם וישיבת ארץ ישראל שקיימתי במשך 22 שנה, ולפי:
1) "**יש לי רב אחי**" עולה **571**
מצות כבוד אב עולה **571**

2) **"לי רב אחי"**
סוף תיבות, אותיות: **י', ב', י'** עולה **22**
כ"ב עולה **22**

3) **"עשו יש לי רב"**
באתב"ש:
זבף מב כם גש
סוף תיבות, אותיות: **ף', ב', ם', ש'** עולה **422**
כ"ב שנים עולה **422**

4) **"יש לי רב אחי יהי"**
באתב"ש:
מב כם גש תסם מצם
סוף תיבות, אותיות: **ב', ם', ש', ם', ם'** עולה **422**
כ"ב שנים עולה **422**

5) **"יש לי רב אחי יהי לך אשר"**
באתב"ש:
מב כם גש תסם מצם כל תבג
עולה 1530 ועוד 17 אותיות ועוד 7 מילים עולה **1554**
ישיבת ארץ ישראל עולה **1554**

ואומר לו עשו בגאווה, "יש לי רב". אני לא צריך את 'השוחד' שלך.
"עשו יש לי רב"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ש', י', ב'** עולה **318**
שוחד עולה **318**

אל תתעסק בעולמי, עולם הזה, אלא:
"יהי לך אשר לך"
"לך אשר לך" עולה 601 ועוד 7 אותיות ועוד 3 מילים עולה **611**
תורה עולה **611**

תתעסק בתורה שלך ותשאיר את העולם הזה לי. ואני מוכן לוותר לך על הברכות.
<u>בעל הטורים (על המילים "אחי יהי לך אשר לך")</u>: זה הברכות"
שכאן עשו הודה לו על הברכות.

אבל עד שעשו יקבל המנחה מידו של יעקב אבינו (המראה שקבל עולם הזה וויתר על עולם הבא) לא ברור אם הוא השלים בלב שלם לדבר.

אז יעקב אבינו ממשיך בשכנוע שלו, ומפציר בו, ואומר לו:
פרק ל"ג פסוק י':
"ויאמר יעקב אל נא אם מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראת פני א-לקים ותרצני"
פרק ל"ג פסוק י"א:
"קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני א-לקים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח"

יעקב מזכיר ברמז לאחיו שהוא זה שקיבל ברכת אברהם, ושרק הוא ההמשך של דרכו:

1) **"הבאת לך כי חנני א-לקים וכי יש"**
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ה'+ת', ל'+ך', כ'+י', ח'+י', א'+ם', ו'+י', י'+ש' עולה **870**
ברכת אברהם עולה **870**

2) **"כי חנני א-לקים"** עולה 234 ועוד 11 אותיות ועוד 3 מילים עולה **248**
אברהם עולה **248**

3) **"חנני א-ל-ה-ים וכי יש"**
באתב"ש:
סטטם ת-כ-צ-מי פלם מב עולה **870**
ברכת אברהם עולה **870**

4) **"קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני א-לקים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח"**
באתב"ש:
דס טת תא שגלאם תבג צשתא כל לם סטטם תכצמי פלם מב כם לך פמוהג שף פמדס
סוף תיבות, אותיות:
ס', ת', א', ם', ג', א', ל', ם', ם', י', ם', ב', ם', ך', ג', ף', ס' עולה **870**
ברכת אברהם עולה **870**

ולא כדאי לך עשו, איש גשמי, לקנאות בי. כי עם קבלת ברכת אברהם גם קיבלתי על עצמי ועל זרעי מה שנאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, גלות ועינוי של 400 שנה (ולפי: בראשית פרק ט"ו פסוק י"ג – "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה"), והרמז:

1) **"יש לי כל"** עולה **400**

2) **"חנני א-לקים וכי יש לי כל"**
סוף תיבות, אותיות: **י', ם', י', ש', י', ל'** עולה **400**

3) **"לך כי חנני א-לקים וכי יש לי"**
סוף תיבות, אותיות: **ך', י', י', ם', י', ש', י'** עולה **400**

וגם בעתיד זרעי, בני ישראל, יקבלו על עצמם עול מצוות התורה ("נעשה ונשמע"), ולפי:

1) "**נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני א-לקים וכי**"
סוף תיבות, אותיות: **א', ת', י', ר', ת', ך', י', י', ם', י'** עולה **1101**
מתן תורה עולה **1101**

2) "**וכי יש לי כל ויפצר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+י', י'+ש', ל'+י', כ'+ל', ו'+ר' עולה **622**
י' דברות עולה **622**

3) "**כי חנני א-לקים וכי יש לי כל ויפצר בו**"
סוף תיבות, אותיות: **י', י', ם', י', ש', י', ל', ר', ו'** עולה **616**
התורה עולה **616**

4) "**חנני א-לקים וכי יש לי**"
עולה 590 ועוד 16 אותיות ועוד 5 מילים עולה **611**
תורה עולה **611**

וזרעי יענו ויאמרו:
<u>שמות פרק י"ט פסוק ח':</u>
"**ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה**"

1) "**חנני א-לקים וכי יש לי**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ח'+י', א'+ם', ו'+י', י'+ש', ל'+י' עולה **425**
"**נעשה**" עולה **425**

2) "**חנני א-לקים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח**" עולה **1158**
"**אשר דבר ה' נעשה**" עולה **1158**

3) "**את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני א-לקים**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ת', ב'+י', א'+ר', ה'+ת', ל'+ך', כ'+י', ח'+י', א'+ם' עולה **1158**
"**אשר דבר ה' נעשה**" עולה **1158**

אבל בעתיד כאשר זרעך ישמעו מה יש במצוות התורה יסרבו לקבל את התורה, ולפי:
<u>דברים פרק ל"ג פסוק ב':</u>
"**ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אשדת למו**"
דרשו על הפסוק הזה שהקב"ה בא אל כל אומות העולם והציע להם לקבל את התורה

והם סירבו.

כאשר עשו קולט את משמעות קבלת התורה, שזה שמירת תרי"ג מצות, קבלת עול מצוות, הוא הבין שברכת אברהם זה לא בשבילו. וכאיש שאוהב סיפוק מידי ועכשיו, לוקח מה שיעקב אבינו שלח לו, "**ויפצר בו ויקח**".

יעקב אבינו רומז לו שרק איש רוחני יוכל לעמוד באתגרים שיש בקבלת '**ברכת אברהם**' אבינו, ובשמירת '**תרי"ג**' המצות, זה לא רק זכות אלא גם כרוך בזה אחריות גדולה.

"ויפצר בו ויקח" בגלל שלא יכול לעמוד מול "חנני א-לקים וכי יש לי כל" של יעקב אחיו, מול קבלת עול '**תרי"ג**', מול '**קבלת עול מצות**':

1) "**לי כל ויפצר בו ויקח**" עולה 608 ועוד 5 מילים עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

2) "**הבאת לך כי חנני א-לקים וכי יש לי כל ויפצר בו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ה'+ת', ל'+ך', כ'+י', ח'+י', א'+ם', ו'+י', י'+ש', ל'+י', כ'+ל', ו'+ר', ב'+ו'
עולה **1174**
קבלת עול מצות עולה **1174**

3) "**לך כי חנני א-לקים וכי יש**"
עולה 630 ועוד 18 אותיות עולה **648**
עול מצוות עולה **648**

4) "**קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני א-לקים וכי יש לי כל ויפצר בו**"
באתב"ש:
דס טת תא שגלאם תבג צשתא כל לם סטטם ת-כ-צ-מי פלם מב כם לך פמוהג
שף סוף תיבות, אותיות:
ס', ת', א', ם', ג', א', ל', ם', ם', י', ם', ב', ם', ך', ג', ף' עולה **810**
לקבל עול מצוות עולה **810**

ולמרות שיש לזכותך מצות כבוד אב ואם, וגם מצות ישיבת ארץ ישראל, אתה לא צדיק, אלא 'איש שדה', איש גשמי, ולא יוכל (וכנראה גם לא רוצה) לעמוד בעול קבלת המצוות.

קח את ברכתי ששלחתי לך שיהיה שלום בינינו. דע שאני זכיתי בה עקב שמירת התורה וקבלת עול מצות על עצמי. כי שמרתי תרי"ג מצות במשך 20 שנה שהייתי בבית לבן ("עם לבן גרתי" –ותרי"ג מצות שמרתי), ולפי:

1) "**נא את ברכתי אשר**"
סוף תיבות, אותיות: **א', ת', י', ר'** עולה **611**
תורה עולה **611**

2) "**את ברכתי אשר**"
באתב"ש:
תא שגלאם תבג עולה **1180**
קבלת עול מצוות עולה **1180**

שיהיה שלום בנינו כי אין לך מה לקנאות בי. הדברים לא כפי שאתה חושב. אני לא מתעסק בעולמך כדי ליהנות בגשמיות ובשביל הכבוד, אלה רק כדי צרכי (השתדלות) כדי שאוכל להתעסק בתורה ומצות. כל הצלחתי בעולם הגשמי הזה קיבלתי בזכות שהתעסקתי בענייני העולם הבא, בעולם הרוחני, בשמירת התורה.
"כי חנני א-לקים" - בזכות זה, ולפי:

1) "**כי חנני**" עולה 148 ועוד 6 אותיות עולה **154**
עולם הבא עולה **154**

2) "**ברכתי אשר הבאת לך כי חנני**"
באתב"ש:
שגלאם תבג צשתא כל לם סטטם
סוף תיבות, אותיות: **ם', ג', א', ל', ם', ם'** עולה **154**
עולם הבא עולה **154**

ומה שאמרתי לך "יש לי כל" לאו דווקא בעולם הגשמי, אלא מקרין על עולם הרוחני, ולפי:
"**יש לי כל**" באתב"ש: **מב כם לכ** עולה **152**
השמים באתב"ש: **צבימי** עולה **152**

* * * * * * * * *

מלאכים פגעו בעשו

פרק ל"ג פסוק ח':
"ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי..."
רש"י: "...ומדרשו, כתות של מלאכים פגע, שהיו דוחפין אותו ואת אנשיו ..."
מדרש תנחומא (ג'): "...פגעה בו כת ראשונה, שהיו בה ארבע כתות, נפלו עליו, הכהו ושברוהו..."

"**לך כל המחנה הזה אשר פגשתי**" עולה **1519**
באו כתות מלאכים ופגעו בעשו עולה **1519**

ועוד:
"**כל המחנה**" עולה **158**
"**זה המלאכים**" עולה **158**

* * * * * * * * *

"מי לך כל המחנה"

פרק ל"ג פסוק ח':
"**ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני א-דוני**"

השפחות ולאה אמנו השתחוו לפני ילדיהם. אבל אצל רחל אמנו, יוסף השתחווה ראשון ואחר כך רחל אמנו.
רש"י: "בכלן האמהות נגשות לפני הבנים אבל ברחל יוסף נגש לפניה. אמר אמי יפת תואר,שמא יתלה בא עיניו אותו רשע, אעמוד כנגדה ואעכבנו מלהסתכל בה"

ומיד אחרי זה עשו שואל את יעקב אבינו:
פרק ל"ג פסוק ח':
"**מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי**"
לפי הפשט (רש"י) מדובר "על מוליכי הדורון" אשר שלח יעקב אבינו לעשו. ולפי הדרש (המובא ברש"י, וישלח רבה י"א), 'המחנה' זה כתות המלאכים שפגשו את עשו לפני הגעתו ליעקב אבינו (הלא כתוב "וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו").

ונראה להגיד:
ואולי יש כאן גם תמיהה מצד עשו על השינוי בהשתחויות של האמהות ושל ילדיהן.
אולי עשו שם לב שיוסף השתחווה לפני אמו. ובשאלה שלו ליעקב אבינו כלל, ברמז, גם את הדבר הזה, ולפי:

1) "**מי לך כל**" עולה 150 ועוד 6 אותיות עולה **156** למנין המילה '**יוסף**'.

2) "**מי לך כל**"
באתב"ש: **ים כל לך**
עולה 150 ועוד 6 אותיות עולה **156**
יוסף עולה **156**

3) "**ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ר', מ'+י', ל'+ך', כ'+ל', ה'+ה', ה'+ה', א'+ר' עולה **577**
"**ויהי לי שור**" עולה **577**
(יעקב רמז לעשו "ויהי לי שור", נולד לי יוסף, ועשו שואל, זה השור הזה, מה הוא חושב את עצמו שטנו שלי, מחנה נגדי?)

4) "**המחנה הזה**"
באתב"ש:
ציסטץ צעץ עולה **509**
"**נגש יוסף**" עולה **509**

5) "**כל המחנה הזה אשר**"
באתב"ש:
לך ציסטץ צעץ תבג עולה 964 ועוד 4 מילים עולה **968**
"**ואחר נגש יוסף ורחל**" עולה **968**

6) "**כל המחנה הזה אשר פגשתי**"
באתב"ש:
לך ציסטץ צעץ תבג ורבאם
ראש תיבות, אותיות: **ל', צ', צ', ת',** ו' עולה **616**
"**ובית יוסף להבה**" עולה **616**

וכאילו (ברמז) שואל אותו עשו, למה יוסף השתחווה לפני אמו. מה הוא עומד נגדי, חושב את עצמו למחנה נגדי? (וגם זה לא דרך כבוד)?

ויעקב אבינו עונה לעשו (ברמז):
פרק ל"ג פסוק ח': "**למצא חן בעיני א-דוני**"
("למצא חן בעיני א-דוני" – לאו דווקא בעיני עשו, אלא גם ימצא חן עיניי. וזה הניצחון נגד עשו)

1) "**חן בעיני**" עולה 200 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **209**
הוא עומד נגדך עולה **209**

2) "**אשר פגשתי ויאמר למצא חן**"
באתב"ש:
תבג ורבאם פמתיג כיהת סט
ראש תיבות, אותיות: **ת', ו', פ', כ', ס'** עולה **566**
משיח בן יוסף עולה **566**

מעשה יוסף מקרין על העתיד. בעתיד זרעו של יוסף עומדים נגד זרעו של עשו (יהושע, שאול המלך, מרדכי היהודי).

בעתיד יבוא משיח בן יוסף ויעשה שפטים בבית עשו, ולפי:
<u>עובדיה א', י"ח</u>: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו"
<u>עובדיה א', כ"א</u>: "ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו..."

* * * * * * * * *

"יש לי רב"

פרק ל"ג פסוק ט':
"ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך"

"**<u>יש לי רב אחי</u>**", עולה למנין 571, + 9 האותיות עולה **580**

ארץ "**<u>שעיר</u>**" עולה למנין **580**

ועוד:
<u>מדרש רבה (ע"ח, י"א)</u>: "...כל אותו הלילה נעשו מלאכי השרת כתות כתות, וחבורות חבורות, והיו פוגעין באלין דעשו...'ויאמר עשו יש לי רב וגו'- מכות"

1. "**<u>ויאמר עשו יש לי רב אחי</u>**" עולה **1204**
   <u>מלאכי האלקים נתנו לי מכות</u> עולה **1204**

2. "**<u>יש לי רב</u>**" עולה **552**
   <u>מכות אלקים</u> עולה **552**

אולי רמז שכאשר אמר עשו: 'יש לי רב', התכוון למכות שנתנו לו בלילה כתות המלאכים.

* * * * * * * * *

עשו הודה על הברכות

פרק ל״ג פסוק ט׳:
״ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך״
רש״י: ״כאן הודה לו על הברכות (ב״ר)״

״**אחי יהי לך אשר לך**״, ראש תיבות, אותיות: **א׳, י׳, ל, א׳, ל׳,** עולה **72**
חסד עולה **72**

למרות שיעקב אבינו אמר ״קטונתי מכל החסדים״, ׳חסד׳ גדול עשה ה׳ עם יעקב אבינו שכאן עשו הודה לו (וויתר) על הברכות.

ועוד:
״**אחי יהי לך אשר לך**״ עולה 645 ועוד 5 מילים עולה **650**
הודה בברכות עולה **650**

״**רב אחי יהי לך אשר**״ עולה 797 ועוד 13 אותיות עולה **810**
הוי הודה לו על הברכות עולה **810**

מדרש רבה ע״ח, י״א:
״ד״א ויאמר עשו יש לי רב וגו׳, א״ר אייבו לפי שהיו הברכות מפוקפקות בידו והיכן נתאוששו לו כאן מן דא״ל אחי יהי לך אשר לך...״

ואולי גם יש רמז לזה מתחילת הפסוק (שיש לו מספיק והוא לא צריך את הברכות).
״עשו יש לי רב אחי יהי״
באתב״ש:
זבף מב כם גש תסם מצם עולה 1164 ועוד 6 מילים עולה **1170**
נתאוששו לו כאן עולה **1170**

* * * * * * * * *

"יש לי רב"

פרק ל"ג פסוק ט':
"ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך"

"**יש לי רב**", המילה "**רב**", אותיות **ר', ב'**
ר' – רוצחים
ב' - בועלים

ויעקב אמר לו:
"**יש לי כל**", ראש תיבות אותיות: **י', ל', כ'**
י' – ישראלים
ל' – לוים
כ' – כהנים
ועוד:
"**כל**", אותיות: **כ', ל'**
כ' – כהנים
ל' – לוים

עשו רומז ליעקב אנחנו עם של רוצחים, בועלים, ולסטים.
ויעקב רומז לעשו אנחנו עם של ישראלים, לוים, וכהנים, עם קדוש.
יעקב דואג לעתיד לקרבנות, עשו "על חרבך תחיה".

* * * * * * * * *

ראיתי שר שלך

פרק ל״ג פסוק י׳:
״**ראיתי פניך כראת פני אלקים**״
רש״י: ״כי כדאי והגון לך שתקבל מנחתי על אשר ראיתי פניך והן חשובין לי כראיית פני מלאך, שראיתי שר שלך״

״**כראת פני אלקים**״ עולה 847 ועוד 3 מילים עולה **850**
שר שלך עולה **850**

* * * * * * * * *

גלות אדום

יעקב אבינו אמר לעשו:
בראשית פרק ל"ג פסוק י"ג:
"...כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן"
רש"י (על המילים "ודפקום יום אחד"): "לגעם בדרך במרוצה ומתו כל הצאן"

עשו ואנשיו רצו ללוות את מחנה יעקב אבינו. ויעקב אבינו אמר לעשו שלא כדאי כי הוא צריך ללכת לפי יכולת הילדים. וזה יהיה לאט לאט ויקח הרבה זמן, ולפי:
פרק ל"ג פסוק י"ד:
"יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה"

ובמישור הרעיוני:
כאילו רמז לעשו שעכשיו לא הזמן לעשו (לאדום) להזדווג לישראל. לא הזמן שישראל ואדום יהיו ביחד במגע. כי יש לישראל הרבה לעשות עד שבאים למגע עם אדום (גלות מצרים, קבלת התורה, כיבוש הארץ, בניית בית המקדש ועוד).
ועד שנבוא אליך ("שעירה") בני יהיו עסוקים בתורה בעולם הזה.,ולפי:
"**המלאכה אשר**" עולה 602 ועוד 9 אותיות עולה **611**
תורה עולה **611**

וגם:
"**ואני אתנהלה לאטי**" עולה 608 ועוד 3 מילים עולה **611**
תורה עולה **611**

וגם:
"**אתנהלה**"
באתב"ש:
תאטצכץ עולה 610 ועוד המילה עולה **611**
תורה עולה **611**

ורמז לעשו:
"**כי הילדים רכים**"– רמז לבני ישראל (הצעירים), ולפי:
"**כי הילדים רכים**"
באתב"ש: **לם צמכקמי גלמי** עולה 453 ועוד 12 אותיות עולה **465**
ישראל באתב"ש: **מבגתך** עולה **465**

"**והצאן הבקר**"– רמז לבני ישראל, ולפי:
"**והצאן והבקר**" עולה **465**
ישראל באתב"ש: **מבגתך** עולה **465**

ששומרים התורה, ולפי:
"**עלות עלי**"– עולה **616** למנין המילה '**התורה**'.

כל עוד שבני שומרים 'התורה' ויש ביניהם אהבה, ואחווה, ורעות, הם מוגנים מזרעך, ממלכות אדום:

"ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי"
סוף תיבות, אותיות: **ע', י', ם', ם', ן', ר', ת', י'** עולה **820**
"ואהבת לרעך כמוך" עולה **820**

אבל בעתיד:
"ודפקום"–
"**דפקום**" עולה **230** ובאתב"ש **קודפי** אותיות המילה '**פקודי**'
"**החזיר**" עולה **230**
למרות ששומרים ' פקודי ' ה' בעתיד יכול 'החזיר' מלכות אדום לבוא ולהתגבר על הצאן, על בני ישראל.

בעתיד בני, בני ישראל ייפלו בידי מלכות אדום:
"הילדים רכים והצאן והבקר"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ה'+ם', ר'+ם', ו'+ן', ו'+ר'** עולה **547**
מלכות אדום עולה **547**

וגם:
"עלות עלי ודפקום יום"
סוף תיבות, אותיות: **ת', י', ם', ם' עולה 490**
גלות אדום עולה 490

וגם:
"ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום"
באתב"ש:
מקז לם צמכקמי גלמי פצהתט פצשדג זכפא זכם פקודפי
ראש וסוף תיבות, אותיות:
מ'+ז', ל'+ם', צ'+י', ג'+י', פ'+ט', פ'+ג', ז'+א', ז'+ם', פ'+י' עולה **547**
מלכות אדום עולה **547**

וזה יהיה בבית שני:
"אבא אל אדני שעירה" עולה **685**
בחורבן הבית עולה **685**

וגם:
"הילדים עד אשר אבא אל אדני" עולה **774**
בבית שני עולה **774**

וגם:
"והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו"
באתב"ש:
פצהתט פצשדג זכפא זכם פקודפי מפי תסק פיאף
ראש תיבות, אותיות: **פ', פ', ז', ז', פ', מ', ת', פ'** עולה **774**
בבית שני עולה **774**

"**ומתו כל הצאן**"– וימותו הרבה מבני ישראל, ולפי:
"**והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן**"
באתב"ש:
פצשדג זכפא זכם פקודפי מפי תסק פיאף לך צהתט
ראש תיבות, אותיות: **פ', ז', ז', פ', מ', ת', פ', ל', צ'** עולה **814**
בני ישראל באתב"ש: **שטם מבגתך** עולה **814**

כי בני, בני ישראל, יהיו משועבדים במצרים ויצאו משם.
ומטרת '**יציאת מצרים**' לקבל את התורה, "**שני לחת אבנים**" ולהגיד "**נעשה ונשמע**".
ולמרות ששומרים את התורה, קרי שומרים פקודי ה', עדיין יכול '**החזיר**', '**גלות אדום**' לבוא:
יציאת מצרים עולה **891**
"**שני לחת אבנים**" באתב"ש: **בטם כסא תשטמי** עולה **891**
"**נעשה ונשמע**" עולה **891**
גלות אדום באתב"ש: **רכפא תקף** עולה **891**

ואיך?
כאשר אין להם כבוד הדדי יבוא אדום:
כבוד הדדי עולה **55**
אדום עולה 51 ועוד 4 אותיות עולה **55**

כאשר לא שומרים על (ויקרא י"ט, י"ח) "לא תקם ולא תטר את בני עמך":
"**כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום**"
עולה 1772 ועוד 38 אותיות עולה **1810**
"**לא תקם ולא תטר את בני עמך**" עולה **1810**

גדלה השנאה בישראל (ההפך מסוף הפסוק "ואהבת לרעך כמוך"):
"**ודפקום יום אחד ומתו כל**"
באתב"ש:
פקודפי מפי תסק פיאף לך עולה **1191**
"**תשנא את אחיך**" עולה **1191**

אז בני יבואו "שעירה", קרי תחת מלכות אדום, ובגלל שעברו על "לא תשנא את אחיך בלבבך", ולפי:
"**אשר אבא אל אדני שעירה**" עולה 1186 ועוד 5 מילים עולה **1191**
"**תשנא את אחיך**" עולה **1191**

וגם:
"**לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ל'+י', ל'+ל', ה'+ה', א'+ר', ל'+י', ו'+ל', ה'+ם', ע'+ד', א'+ר', א'+א', א'+ל', א'+י' עולה **751**
"**תשנא**" עולה **751**

ואמרו חז"ל התיקון לשנאת חינם זה אהבת חינם.
כאשר חוזרים לאהוב אחד השני , קרי "ואהבת לרעך כמוך" (רבי עקיבא אומר, "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה") אז הגאולה קרובה לבוא, ולפי:
הגאולה באתב"ש: **צרתכץ** עולה **880**
אהבה באתב"ש: **תצשץ** עולה **880**

ובבוא הגאולה השלמה נגיד בלב שלם:
"כי שם ה' אקרא הבו גדל ל-א-ל-ה-י-נו" עולה **880**

וזה יהיה אחרי שגם חוזרים בתשובה, "ושבת עד ה'", ולפי:
אלשיך: 'רק על ידי התשובה תבוא הגאולה'
גאולה באתב"ש: **רתפכץ** עולה **790**
"ושבת עד ה'" באתב"ש: **פבשא זק מעקץ** עולה **790**
(דברים ל', ב'- "ושבת עד ה' א-ל-ה-יך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך")
הצירוף של אהבת חינם ותשובה תביא הגאולה.

* * * * * *

"לרגל המלאכה אשר לפני"

פרק ל"ג פסוק י"ד:
"יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה"

יעקב אבינו אמר לעשו שעשו יחזור להר שעיר והוא יבוא אליו בעתיד.
אבל אמרו חז"ל שלא מצאנו שיעקב אבינו הלך לשעיר. ולפי זה דורשים את הפסוקים האלו.
במישור הרמז והרעיוני:
יעקב אבינו רומז לעשו:
"**יעבר נא אדני לפני עבדו**"– יעקב אבינו נותן לעשו את העולם הזה ("יעבר"- עולם עובר):
"**נא אדני לפני**" באתב"ש: **טת תקטם כוטם**
ראש תיבות, אותיות: **ט', ת', כ'** עולה **429**
עולם העובר עולה **429**

העולם הזה שדומה ללילה ביחס לעולם הבא זה העולם שלך:
"**לפני**" באתב"ש: **כוטם** עולה **75**
לילה עולה **75**
עולם החושך שלך.

"**ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני**"– רומז לעשו שבעולם הזה:
"**המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים**"
באתב"ש:
ציכתלץ תבג כוטם פכגרך צמכקמי
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ג', ם', ך', י'** עולה **163**
עולם הזה עולה **163**

אני אעסוק בתורה ובתרי"ג המצוות:

1) "**אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני**"
סוף תיבות, אותיות:
י', י', ו', י', ה', י', ל', ה', ר', י', ל', ם', ד', ר', א', ל', י' עולה **611**
תורה עולה **611**

2) "**נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדנ**י"
סוף תיבות, אותיות:
א', י', י', ו', י', ה', י', ל', ה', ר', י', ל', ם', ד', ר', א', ל', י' עולה **612**
דברות עולה **612**

"**ואני אתנהלה לאטי**"– אני עוסק במלאכת התורה ביסודיות, באופן אטי, במשך העולם הזה:

1) "**ואני אתנהלה לאטי**" עולה 608 ועוד 3 מילים עולה **611**
תורה עולה **611**

2) "**אתנהלה**" באתב"ש: **תאטצכץ** עולה 610 ועוד המילה עולה **611**
תורה עולה **611**

3) "**המלאכה אשר**" עולה 602 ועוד 9 אותיות עולה **611**
תורה עולה **611**

4) "**המלאכה אשר**" עולה 602 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

"**לרגל הילדים**"– וגם צאצאי יעסקו בתורה ובמצוות:
"**לפני ולרגל הילדים עד**" עולה 612 ועוד 4 מילים עולה **616**
התורה עולה **616**

ונזכה לעולם הבא:
"**עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים**"
ראש תיבות, אותיות:
ע', ו', א', ל', ל', ה', א', ל', ו', ה' עולה **184**
לעולם הבא עולה **184**

בזכות התורה:
"**אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה**"
סוף תיבות, אותיות:
י', י', ו', י', ה', י', ל', ה', ר', י', ל', ם', ד', ר', א', ל', י', ה' עולה **616**
התורה עולה **616**

בזכות המלאכה, התורה והמצוות, שבני יתעסקו בהן בעולם הזה, יזכו לראות במפלתך בסוף הדורות, ולפי:
"**יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני**"
עולה 2293 ועוד 49 אותיות עולה **2342**
"**ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו**" עולה **2342**
(עובדיה פרק א' פסוק כ"א)

לפי הפשט המילה 'אדני' כאן זה 'חול', תיאור כבוד מיעקב אבינו לעשו.
אבל, אולי יעקב אבינו גם רומז בזה על גמול למלאכת התורה:

"**אשר אבא אל אדני**" עולה 601 ועוד 12 אותיות עולה **613**
בתורה עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

"**אשר אבא אל א-ד-נ-י**"–מדבר על העתיד. בגלל התורה והקרבנות בעולם הזה ("שעירה" - רמז לקרבן, שיכפר על בניו) נזכה לעולם נצחי, לגלוי שכינה בעולם הבא.

"**אשר אבא אל א-ד-נ-י שעירה**"
ראש תיבות, אותיות: **א', א', א', ש'** עולה **304**
עולם נצחי עולה **304**

* * * * * * * *

"במאה קשיטה"

כאשר יעקב אבינו הגיע לשכם כתוב (בראשית ל"ג, י"ח):
"**ויחן את פני העיר**"– עשה להם טובות. קנה ביוקר ומכר בזול.
למדו מזה חז"ל שאדם צריך להטיב עם אנשי המקום שנותנים לו לגור אצלם.

יעקב אבינו קנה את חלקת השדה ששם נטה את אוהלו:
פרק ל"ג פסוק י"ט:
"ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה"

על כך כתוב במדרש ששלושה מקומות אומות העולם לא יכולים להתווכח עם ישראל על בעלותם. והם מערת המכפלה, שכם (קבר יוסף) והר הבית (בית המקדש).
אברהם אבינו קנה את המערה ואת השדה וכל אשר בו מאת עפרן החיתי.
יעקב אבינו קנה את חלקת השדה בשכם. ודוד המלך קנה את גורן ארונה, הר הבית.

המילה "קשיטה" מופיעה בכמה מקומות בתנ"ך.
ופירוש המילה "קשיטה" הוא, מטבע או כבשה או תכשיט.
כלומר, יעקב אבינו שילם במטבע או בכבשים או בתכשיטים.

ונשאלת השאלה:
למה כתבה לנו התורה את הסכום וגם את סוג אמצעי התשלום שבו קנה יעקב אבינו את חלקת השדה בשכם?

לגבי הסכום, 100, מסביר הכלי יקר:
<u>כלי יקר</u>: "לפי שרצה לבנות שמה מזבח על כן לא רצה להעלות עולות ה' חנם....שקנאו במאה קשיטה כנגד מזבח שבבית עולמים שהיה גובהו מאה אמה כדי לכפר על חטא הנמשך מחטאו של אדם הראשון שנברא מקצה השמים ועד קצהו ונתמעט בחטאו על מאה אמה על כן היה המקדש גבוה מאה אמה כי משם נוצר האדם..."

לפי הפרוש ש"קשיטה" הוא סוג של מטבע, יש אומרים שיעקב אבינו תיקן לאנשי שכם מטבעות קטנות כדי שהמסחר יהיה להם נוח יותר.
"**קשיטה**" עולה 424 ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **430**
מטבע קטן באתב"ש: **ינשז דנט** עולה **430**

וכתוב בליקוטי מצודות על המילה "קשיטה"- "שם מטבע מעה"
"**במאה קשיטה**" עולה 472 ועוד 2 מילים עולה **474**
"מטבע מעה" באתב"ש: **ינשז יזץ** עולה **474**
(וגם רבי עקיבא העיד שבאפריקה קוראים למטבע מעה, קשיטה)

ויש מפרשים (ראה משנה תורה של הרמב"ם) שמטבע קשיטה הוא גרה (הכתוב בתורה).
"עשרים גרה השקל". יוצא ש100- קשיטה הם 5 שקלים (של תורה).
והרמז:
"**אבי שכם במאה קשיטה**" עולה **845**
בחמישה שקלים עולה **845**

ויש מפרשים (רס"ג) שהמילה "קשיטה" פרושה כבשות (אונקלוס מתרגם חורפן).
כלומר, יעקב שילם 100 כבשות. והרמז:
"**בני חמור אבי שכם במאה קשיטה**"
ראש תיבות, אותיות: **ב', ח', א', ש', ב', ק'** עולה **413**
כבשות באתב"ש: **לשבפא** עולה **413**

בחלקת השדה שקנה יעקב אבינו בשכם נטה אוהלו.
וכל מקום שהיה אוהלו של יעקב אבינו שם היתה תורה
"**אשר נטה שם אהלו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ר נ'+ה, ש'+ם', א'+ו' עולה 603 ועוד 8 אותיות עולה **611** למנין המילה '**תורה**'.

"**שם אהלו מיד בני חמור**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ש'+ם', א'+ו', מ'+ד', ב'+י', ח'+ר' עולה **611**
תורה עולה **611**

"**חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור**"
באתב"ש:
סכדא צבקץ תבג טנץ בי תצכף ימק שטם סיפג
ראש תיבות, אותיות: **ס', צ', ת', ט', ב', ת', י', ש', ס'** עולה **1331**
"**ויעקב איש תם ישב אהלים**" עולה **1331**
(בראשית כ"ה, כ"ז)

ויש רמז גם מהמילה "קשיטה":
"**קשיטה**" עולה **424**
לימוד תורה באתב"ש: **כיפק אפגץ** עולה **424**

ושם הקים מזבח. והיתה שם תורה וגם עבודה.

ובעתיד יעקב אבינו יתן את שכם ליוסף:
<u>בראשית פרק מ"ח פסוק כ"ב</u>:
"ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי"

"**נטה שם אהלו מיד**" עולה 500 ועוד 12 אותיות עולה **512**
"שכם אחד על אחיך" עולה **512**

"**חלקת השדה אשר נטה שם אהלו**"
ראש תיבות, אותיות: **ח', ה', א', נ', ש', א'** עולה **365**
יוסף הצדיק עולה **365**

ובחלקת השדה ששם נטע אוהלו וקנה במאה קשיטה יהיה בעתיד גם קבר ליוסף:
יהושע פרק כ״ד פסוק ל״ב:
״ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת בני חמור אבי שכם במאה קשיטה ויהיו לבני יוסף לנחלה״

וישב רבה פ״ד, י״ח:
״רבי יהושע בן בייתוס בשם ר׳ יהודה בר סימון כתיב (ישעיה ס״ג) ׳למה תתענו ה׳ מדרכיך׳ כשרצית, נתת בלבם לאהוב, וכשרצית, נתת בלבם לשנוא.
אמר הקדוש ברוך הוא, אתם מכרתם בנה של רחל בעשרים כסף מעות, שהן חמש סלעים, לפיכך, יהיה כל אחד ואחד מפריש ערך בנו, חמש סלעים במנה צורי״

השקל המקראי (שקל של תורה) היה שקול לסלע.
יוצא שיוסף נמכר בחמישה שקלים של תורה.
(שקל תורה, עשרים גרה, קרי עשרים קשיטה. וחמישה שקלים מאה קשיטה).

וגם בהמשך המדרש:
״אמר רבי יהודה בר סימון אמר הקב״ה לשבטים, אתם מכרתם בנה של רחל בעשרים כסף, לפיכך, יהיה כל אחד ואחד מגיעו בקע לגלגולת, הה״ד (שמות ל״ח) ׳בקע לגלגולת מחצית השקל׳״
(האחים קבלו כל אחד מחצית השקל, עשרה אחים קבלו סה״כ חמישה שקלים למכירת יוסף)

שווי יוסף בעיני אחיו היה רק חמישה שקלים והגוף שלו נמכר במחיר הזה.
יעקב אבינו קנה את חלקת השדה בשכם גם בחמישה שקלים.
קנה מקום שבו יטמנו את עצמות יוסף (מה שיישאר מהגוף של יוסף) בחמישה שקלים כנגד חמישה שקלים שמכרוהו:
ורמז:
״**השדה אשר נטה שם**״
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ה׳+ה׳, א׳+ר׳, נ׳+ה׳, ש׳+ם׳** עולה **606**
״עצמות״ עולה **606**

יוסף נמכר בשכם ועצמותיו הוחזרו ונקברו בשכם. ובמכירתו כבר רמוז על העצמות שלו:
״ויוסף הורד מצרימה״ עולה **762**
״עצמות יוסף״ עולה **762**

וגם:
עצמות יוסף הצדיק היו עצמות מלאות בתורה כי יוסף היה צדיק ושמר את התורה:
״עצמות״ עולה 606 ועוד 5 אותיות עולה **611** למנין המילה **׳תורה׳**

וגם:
בראשית פרק נ׳ פסוק כ״ה: **״והעלתם את עצמתי מזה״**
שמות פרק י״ג פסוק י״ט: **״והעלתם את עצמתי אתכם״**
״עצמתי״ עולה 610 ועוד המילה עולה **611** למנין המילה **׳תורה׳**.

ועוד:
אולי הקבר של יוסף גם רמוז במילה:
"**קשיטה**", בכיוון הפוך, אותיות: **ה', ט', י', ש', ק'**
ה'– העלו
ט'– טמנו
י'– יוסף
ש'– שדה שכם (שם)
ק'– קברוהו
(העלו, טמנו יוסף שדה שכם, שם קברוהו)

ועוד רמזים:
"**ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', נ', ל',** ש', **א', ע', א'** עולה **458**
קבר יוסף עולה **458**

"**נטה שם אהלו**" עולה 446 ועוד 9 אותיות ועוד 3 מילים עולה **458**
קבר יוסף עולה **458**

"**נטה שם אהלו מיד בני**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
נ'+ה', ש'+ם', א'+ו', מ'+ד', ב'+י' עולה **458**
קבר יוסף עולה **458**

"**את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי**"
באתב"ש:
תא סכדא צבקץ תבג טנץ בי תצכף ימק שטם סיפג תשם
סוף תיבות, אותיות:
א', א', ץ', ג', ץ', י', ף', ק', ם', ג', ם' עולה **458**
קבר יוסף עולה **458**

ועוד:
ואולי יש בפסוק הזה גם רמזים למשיח.
כתוב:
<u>"נשמת התורה" (מאמר חסידות בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זיע"א)</u>:
"וזה גם כן ענין שמו של יוסף, שהוא לשון הוספה. וכן זהו גם כן ענין שיוסף קיבל את שכם'. כי ע"י עבודת יוסף נוספים בכל פעם עוד פרטים לקומת הקדושה, ועוד חלקים נפרדים חוזרים ו'שכם' הוא לשון חלק, כמו שהפסוק אומר: 'ואני נתתי לך שכם אחד כל אחיך'. 'שכם אחד' פרושו 'חלק' אחד נוסף. והיינו שאתה יש לך הכח לעשות מהחלק כל ע"י שעל ידך יצטרפו כל הפרטים ועי"ז יאיר בך משיח בן דוד, שענינו הוא האור של האחדות המאיר בכל פרטי הכלים"

"שכם" רומז על חלק. 'שכם אחד' פירושו 'חלק' אחד נוסף.
וזה עוד חלק בהכנה לקראת בואו של משיח בן דוד.

משיח בן יוסף (הרמוז בענין שכם) יכין הדרך לבואו של משיח בן דוד.
ולפי הקבלה, משיח בן יוסף עוסק עם הכנת הכלים ע"י גילוי רזי תורה.
וכתוב במאמר "נשמת התורה" :
"משיח בן יוסף סובל טורח המלחמה עם הקליפות, ע"י שנלחם עמהם בטיהור העולם ע"י רזי תורה".
יעקב אבינו לא רק נטה שם אוהלו (רמז לתורה) , אלא גם נתנו ליוסף, וקברו שם עצמות יוסף (וגם עצמות רמז לתורה), ומיוסף (מאפרים) יצא משיח בן יוסף שיחבר ויכין הכול למשיח בן דוד (מיהודה) :
"**אשר נטה שם**"
באתב"ש :
תבג טנץ בי עולה **566**
משיח בן יוסף עולה **566**

"כי ע"י עבודת יוסף נוספים בכל פעם עוד פרטים לקומת הקדושה" :
"**קשיטה**" באתב"ש : **דבמנץ** עולה **186**
קדוש באתב"ש : **דקפב** עולה **186**
(במילה "קשיטה" יש רמז לקדוש, לענין הקשור לקדושה, הינו הוספת פרטים לקומת הקדושה)

וזה מכין הדרך למשיח בן דוד :
"**קשיטה**" עולה **424**
משיח בן דוד עולה **424**

* * * * * * *

"ויבא יעקב שלם"- לשכם

פרק ל"ג פסוק כ"ה:
"ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר"
<u>וישלח רבה (על המילים "ויחן את פני העיר", ע"ט, ו')</u>:
ד"א, 'ויחן את פני העיר', נכנס בערב שבת עם דמדומי חמה מבעוד יום וקבע תחומין מבעוד יום ששמר יעקב את השבת קודם שניתן"

רמזים לדברי חז"ל מהפסוק (אבל לא תמיד מאותו ביטוי בפסוק):

1) "**ארם ויחן את פני**" עולה 856 ועוד 12 אותיות עולה **868**
יעקב קבע תחומין עולה **868**

2) "**ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו**"
סוף תיבות אותיות: **א', ב', ם', ר', ם', ר', ץ', ן', ו',** עולה **629**
יעקב נכנס עם דמדומי חמה עולה **629**

3) "**ויבא יעקב שלם עיר**"
ראש וסוף תיבות אותיות: **ו'+א', י'+ב', ש'+ם', ע'+ר',** עולה **629**
יעקב נכנס עם דמדומי חמה עולה **629**

4) כתוב בפרשת המן (פרשת בשלח) "שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי". חז"ל למדו מזה תחום שבת 2000 אמה. ובגלל שהפסוק בפרשת המן מדבר בתחום שבת נמצא קשר בינו לבין הפסוק כאן הרומז שיעקב אבינו חנה בשדה מחוץ לשכם בערב שבת וקבע תחומין:
"**עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את**"
ראש תיבות אותיות: **ע', ש', א', ב', כ', ב', מ', א', ו', א',** עולה **443**
"**אל יצא איש**" עולה **443**

5) "**ויחן את**"
סוף תיבות אותיות: **ן', ת',** עולה **450**
קבע ערוב עולה **450**

רמזים באתב"ש:
6) "**ויחן את פני העיר**"
באתב"ש:
פמסט תא וטם צזמג
ראש וסוף תיבות אותיות: **פ'+ט', ת'+א', ו'+ם', צ'+ג'** עולה **629**
יעקב נכנס עם דמדומי חמה עולה **629**

7) "**את פני**"
באתב"ש:
תא וטם
ראש וסוף תיבות אותיות: **ת'+א', ו'+ם'**, עולה **447**
נכנס עם דמדומי חמה עולה **447**

8) "**ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען**"
באתב"ש:
פמשת מזדש בכי זמג בלי תבג שתגה לטזט
ראש וסוף תיבות אותיות:
פ'+ת', מ'+ש', ב'+י', ז'+ג', ב'+י', ת'+ג', ש'+ה', ל'+ט' עולה **1601**
נכנס בערב שבת עם דמדומי חמה מבעוד יום עולה **1601**

9) "**ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען**"
באתב"ש:
פמשת מזדש בכי זמג בלי תבג שתגה לטזט
ראש וסוף תיבות אותיות:
פ'+ת', מ'+ש', ב'+י', ז'+ג', ב'+י', ת'+ג', ש'+ה', ל'+ט' עולה **1601**
קבע שביתתו בשדה עולה **1601**

10) "**כנען בבאו מפדן ארם ויחן**"
באתב"ש:
לטזט ששתף יוקט תגי פמסט
עולה 1862 ועוד 19 אותיות ועוד 5 מילים עולה **1886**
"**שבו איש תחתיו אל יצא איש**" עולה **1886**

11) <u>וישלח רבה (על המילים "ויחן את פני העיר", ע"ט, ו')</u>:
"חנן את הפנים שבעיר התחיל משלח להם דורונות...
"**עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם**"
באתב"ש:
זמג בלי תבג שתגה לטזט ששתף יוקט תגי
ראש וסוף תיבות אותיות:
ז'+ג', ב'+י', ת'+ג', ש'+ה', ל'+ט', ש'+ף', י'+ט', ת'+י' עולה **1578**
התחיל משלח להם דורונות עולה **1578**

12) <u>וישלח רבה (על המילים "ויחן את פני העיר", ע"ט, ו)</u>:
"התחיל מעמיד הטליסין ומוכר בזול"
"**בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן**"
באתב"ש:
שתגה לטזט ששתף יוקט תגי פמסט
ראש תיבות אותיות: **ש', ל', ש', י', ת', פ',** עולה **1120**
הוא התחיל מעמיד הטליסין ומוכר בזול עולה **1120**

13) "**מפדן ארם ויחן את**"
באתב"ש:
יוקט תגי פמסט תא עולה 1128 ועוד 13 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1145**
הוא התחיל להעמיד הטליסין ולמכור בזול עולה **1145**

* * * * * * * * *

״ותדבק נפשו״

פרק ל״ד פסוק ג׳:
״ **ותדבק נפשו בדינה בת יעקב**״

״ **ותדבק נפשו בדינה בת יעקב**״ עולה 1421 ועוד 16 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1441**

ה-יא נתעברה ממנו וילדה אסנת עולה **1441**

* * * * * * * * *

"ויחר להם מאד"

פרק ל"ד פסוק ז':
"**ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד**"

"**ויחר להם מאד**", ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', מ'**, אותיות המילה '**מלו**'
כבר חשבו על נקמת המילה בחזרתם מהשדה
(מידה כנגד מידה. שכם אנס את דינה והם יפגעו בשכם באותו המקום בגוף).

"**האנשים ויחר להם מאד כי נבלה**", סוף תיבות, אותיות: **ס', ר', ם', ד', י', ה'**
אותיות המילים '**יד מרמה**'
שבני יעקב דברו אתם במרמה כדי לשלוח יד בהם.

* * * * * * * * *

״ונתנו את בנתינו״

פרק ל״ד פסוק ט״ז:
״ונתנו את בנתינו לכם ואת בנתיכם נקח לנו...״

ונשאלת השאלה:
הלא כתוב שהיה ליעקב רק בת אחת, דינה. ואיך אמר ״**ונתנו את בנתינו לכם**״ ואם דיבר על העתיד (או באופן כללי) זה עסק רע כי עכשיו אין ליעקב עוד בנות לתת להם, ובניו עדיין לא נשואים, ומי יודע אם יהיה לו עוד בנות או אם יהיה לבניו בנות.

אלא צריך להגיד לפי שיטת רבי יהודה (במדרש): ״אחיות תאומות נולדו עם כל שבט ושבט ונשאום״. שנולד עם כל בן (עם כל השבטים) בת תאומה (ראה רש״י פרשת וישב פרק ל״ז פסוק ל״ח - ״ויקמו כל בניו וכל בנתיו לנחמו״).

* * * * * * * * *

"כל יצאי שער עירו"

פרק ל"ד פסוק כ"ד:
"וישמעו אל חמור ואל שכם כל יצאי שער עירו וימלו כל זכר כל יצאי שער עירו"

אולי הביטוי "**כל יצאי שער עירו**" מראה על כוונתם.
"**כל יצאי שער עירו**", ראש תיבות, אותיות: **כ', י', ש', ע'**, עולה **400**.
לפי חז"ל לפעמים המספר 400 מראה על "עין רע" העולה 400.
אנשי עירו שמעו להצעת חמור ושכם, "מקנהם וקנינם וכל בהמתם הלוא לנו הם" בגלל התועלת הגשמית והכספית שירווחו מזה. הם שמו עין רע ברכוש יעקב אבינו. ולא רצו להזדווג אליו בגלל הרוחניות והקדושה של יעקב אבינו.

* * * * * * * * *

"ויבאו על העיר בטח"

פרק ל"ד פסוק כ"ה:
"ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בטח ויהרגו כל זכר"
האחים באו "**על העיר בטח**".
המפרשים מפרשים את המילה 'בטח' מהמובן 'בטוח'.
ולפי חז"ל יש כמה פרושים למה שייך המילה "**בטח**":

רש"י: "שהיו כואבים. מ"א בטוחים היו על כחו של זקן (ב"ר)"
לפי רש"י הם היו בטוחים שאנשי שכם היו כולם כואבים ולא יוכלו להגן על עצמם.
והם חיכו ליום השלישי, "כי ביום השלישי למילה המכה יותר קשה" (רד"ק).
או בגלל שרק עד יום השלישי הם היו בטוחים שכולם כבר מלו (חזקוני, זקנים מבעלי התוספות, אונקילוס).
או לפי המדרש, שהאחים היו בטוחים בכוחו של יעקב אביהם שהוא יעזור להם לפי הצורך.
(ובאמת לפי המדרש באו עליהם 3 מלחמות עם אנשי הסביבה כתוצאה ממה שהם עשו בשכם, ויעקב אבינו לחם עימהם להושיעם.)
או "על כחו של זקן", על כוח תפלתו של אברהם זקנם (ראה כלי יקר). שאברהם התפלל על בני יעקב כשיבואו לשכם (פרשת לך לך, "ויבא אברם בארץ עד מקום שכם").

רד"ק: "כאלו היו רבים"
האחים התייחסו לעצמם בביטחון כאלו הם רבים, למרות שהם היו רק שנים.

חזקוני: "ד"א על בני העיר שהיו יושבים לבטח שלא נזהרו מהם"
כאן הביטחון מצד אנשי שכם שלא חששו או פחדו מבני יעקב, "העיר בטח" - שאנשי העיר היו יושבים לבטח.

ואולי יש רמז למטרת האחים מהמילה "**בטח**", וגם רמז לסיבה שבאו על כל העיר (ושלא רק באו על חמור ושכם בנו).
"**בטח**", אותיות: **ב', ט', ח'**, אותיות המילה '**טבח**'. שהם באו מוכן לטבוח אותם אם יצטרכו (כגון אם הם יגנו על נשיאם ויהפכו לרודפים). ולמה?
כי אנשי שכם לא התנגדו למעשה שעשה שכם ולא מחו נגדו, "ולא מנו בידו" (רד"ק).
וגם הם הפכו לרודפים ומנו מהאחים להגיע לחמור ולשכם בנו כדי לעשות חשבון אתם (אור החיים).
וגם הם חזרו מההסכם שקבע חמור ושכם בנו עם יעקב ובניו כאשר אמרו "מקניהם וקנינם וכל בהמתם הלוא לנו הם". וגם "כי ביום השלישי היו מצטערין והיו מתחרטין על המילה" (דעת זקנים מבעלי התוספות).
כולם נתפסו באותו חטא, וכאילו גם הם היו חייבים על מעשה שעשה שכם בדינה.

ורמז למעשה מהמילה "**בטח**", קרי האחים באו "**על העיר בטח**", על עיר שחייב מעשה הרמוז באותיות המילה "**בטח**", וזה מעשה שעשה שכם לדינה:
ב' – בעל
ט' – טימא
ח' – חטף, חשק, חפץ, חרפה גרם ליעקב ומשפחתו

ועוד:
פרק ל"ד פסוק כ"ו:
"ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו"
ונשאלת השאלה מה מוסיף לנו המילים "**לפי חרב**"? נראה שהיינו מבינים אותו דבר אם רק היה כתוב "ואת חמור ואת שכם בנו הרגו", כי לפני זה כתוב שהם לקחו "איש חרבו". ואולי במילים האלו יש רמז על החטא שעשה שכם בדינה:

"**חרב**", אותיות בכוון הפוך: **ב', ר', ח'**
ב' – בלי
ר' – רשות
ח' – חטף
ספורנו: "מורגל אצלם שיקחו השרים בנות העם בלתי רשות לנשים או לפלגשים".
קרי, זה היה מנהגם. הנישא החזק היה לוקח בכוח, בלי רשות, נערות מהעם ובועל אותם.

ועוד האחים "**הרגו**" אותם "**לפי חרב**", ששכם היה חייב על מה שרמוז באותיות המילים – "**לפי חרב**", אותיות: **ל', פ', י', ח', ר', ב'**
ל' – לקח (את כבודה)
פ' – פתה (דיבר על לבה)
י' – ייסר (עינה אותה)
ח' – חטף (גזל אותה)
ר' – רשע (הוא כנעני רשע, עובר על 7 מצוות בני נח, ועובר על ע"ז וגילוי עריות)
ב' – בעל (טימא אותה), בושת (גרם לה בושת)

* * * * * * * * *

להסיר את הטרפים

נשאלת השאלה?
למה רחל אמנו לא השמידה את התרפים?
לפי מדרש תנחומא היא לקחה אותם כדי:
1) להסיר ע"ז מבית לבן
2) שלבן לא יוכל להשתמש בהם לדעת שיעקב אבינו ברח
לפי האבן עזרא התרפים היו מן קסמים ולא ע"ז.

אחרי שעזב את שכם יעקב אבינו אמר:
פרק ל"ה פסוק ב:
"ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסירו את אלהי הנכר מתתוכם והטהרו והחליפו שמלותיכם"

ואולי כאן רמז שיעקב אבינו אמר לרחל ("אל ביתו", אולי רמז לאשתו) להפטר מהתרפים כמו שהוא אמר לכולם להסיר את הטומאה שהם לקחו מביזת שכם.

"**ויאמר יעקב אל ביתו**", סוף תיבות, אותיות: **ר',ב',ל',ו'**, עולה למנין **רחל**.
"**את אלהי הנכר**", עולה 722 ועוד 10 אותיות ועוד 3 מילים עולה **735**.
התרפים, עולה **735**.

* * * * * * * * *

"גם זה לך בן"

פרק ל"ה פסקים י"ז – י"ח:
"**אל תיראי כי גם זה לך בן**"
"**ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין**"

המילדת רמז לרחל אמנו שלמרות שהלידה קשה, זה זכר ולא נקבה.
כי בדרך כלל הלידה יותר קשה בנקבה, ולפי:
ספורנו: "שיהיה הולד נקבה מפני שהחבלים מרובים כמאמרם (נדה ל"א, א') חבלי נקבה מרובים משל זכר...אף על פי שחבליו מרובים גם זה זכר"

רחל אמנו קראה שמו "בן אוני" - "בן צערי" (רש"י)
יעקב אבינו קרא לו "בנימין" שתרגם את שמו "לטובה ולגבורה" (רמב"ן).

ומענין:
"**בנימין**" עולה **162**
"**בן אוני**" עולה **119**
ההפרש בין המילים "**בן אוני**" לבין המילה "**בנימין**" זה **43**, מנין המילה "**גם**".
המילה "גם" מרחיבה את השם "בן אוני" לשם "בנימין".

ואולי המילה "גם" שאמרה המילדת מקרינה על העתיד.
שלמרות שכעת את מרגישה צער ואבל בלידה, וכתוצאה מזה את תתן לוולד השם "בן אוני", למרות ההרגשה הלא טובה, "גם זה לך בן" - הוא גם יהיה "בן" מהמובן החיובי 'בונה', מביא תועלת לעולם.
הוא לא יהיה רק בן של צער "**בן אוני**" (פילגש בגבעה, ראה זקנים מבעלי התוספות) אלא "**גם**" בן לטובה ולגבורה, "**בנימין**" (בית המקדש בחלקו).

ולפי:
"**בנימין**" באתב"ש: **שטמימט** עולה **408** למנין המילה '**זאת**'.
ויקרא פרק ט"ז פסוק ג': "בזאת יבא אהרן אל הקדש"
השם 'בנימין' מקרין על עבודת כהן הגדול במקדש ביום הכפורים שמכפרת על בני ישראל.

* * * * * * * * *

"ויותר יעקב לבדו"

יעקב אבינו היה "לבדו" אבל הוא לא היה לבד.
כי ה' לא עוזב צדיק, וכמו שכתוב: "לא ראיתי צדיק נעזב".
אלא, א-לקי אבותיו היה עמו.

ורמז לדבר:
פרק ל"ה פסוק כ"ה:
"ויותר יעקב לבדו"
ראש תיבות, אותיות: **ו', י', ל'** עולה **46** למנין המילה '**א-ל-ה-י**'
סוף תיבות, אותיות: **ר', ב', ו'** עולה **208** למנין '**יצחק**'
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ר', י+ב', ל'+ו'**, עולה **254** למנין המילה '**ואברהם**'
לצרף ביחד: **א-ל-ה-י יצחק ואברהם**

ועוד:
<u>דעת זקני מבעלי התוספות</u>: "דבר אחר, לשון בית הבד, שמושכין ממנו שמן זית ודרך הוא להצניע שמן בפכים קטנים"

1) "**לבדו**"
באתב"ש:
כשקף עולה **500**
פכי שמן עולה **500**
2) "**לבדו ויאבק איש עמו עד**" עולה 662 ועוד 5 מילים עולה **667**
שמן למאור עולה **667**

וגם רומז על העתיד. שיהיה מאבק בין בניו הקדושים והטהורים לבין הטמאים ויהיה קשור בפך שמן (טהור), קרי נס חנוכה.

3) "**לבדו ויאבק איש**"
אתב"ש:
כשקף פמתשד תמב
ראש תיבות, אותיות: **כ', פ', ת'** עולה **500**
פכי שמן עולה **500**

4) "**ויאבק איש עמו עד עלות השחר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ק', א'+ש', ע'+ו', ע'+ד', ע'+ת', ה'+ר' עולה **1232**
חזר על פכי שמן זית עולה **1232**

5) "**יעקב לבדו ויאבק איש**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **י'+ב', ל'+ו', ו'+ק', א'+ש'**, עולה **455**
חשמונאים עולה **455**

6) "**עלות**"
באתב"ש:
זכפא עולה 108 ועוד 4 אותיות עולה **112**
מכבים עולה **112**

7) "**עלות השחר**"
באתב"ש:
זכפא צבסג עולה 263 ועוד 2 מילים עולה **265**
על הנסים עולה **265**

* * * * * * * * *

"אשר ילד לו בפדם ארם"

פרק ל"ה פסוק כ"ו:
"אלה בני יעקב אשר ילד לו בפדן ארם"

אחרי תיאור שמות כל הבנים של יעקב אבינו, כולל בנימין (פסוקים כ"ג- כ"ו) כתוב "**אשר ילד לו בפדן ארם**". ונשאלת השאלה, הלא בנימין נמנה בשמות בניו והוא לא נולד בפדן ארם?

ומפרשים:
ראב"ע: "עשתי עשר נולדו לו שם, כי בנימין נולד בארץ כנען. ורבים אראה לך עוד כמוהו"
חזקוני: "**והוי בנימין לא נולד בפדן ארם. אלה ה"ק: אשר יולד לו על פי התפלה שנתפללה רחל בפדן ארם שאמרה, יוסף ה' לי בן אחר , ומתוך כך מעלה עליו הכתוב כאילו נולד בפדן ארם. ד"א מאחר שרובם נולדו בפדן ארם כאילו נולדו שם כולם...**"

ומסבירים המפרשים שלמרות שבנימין לא נולד בפדן ארם יש כמה סיבות למה כללו אותו עם יתר האחים במשפט כולל "**אשר ילד לו בפדן ארם**".

ואולי יש רמזים בפסוק המצביעים שבנימין באמת לא כלול במשפט הזה אלא נמצא שמה בגלל ההסברים של ראב"ע וחזקוני.

"**אשר ילד לו בפדן ארם**"
ראש תיבות, אותיות: **א', י', ל', ב', א'**, עולה **44**.
בשמות **11** השבטים (לא כולל בנימין) יש **44** אותיות.
אולי רמז שהביטוי הזה לא כולל בנימין.

"**בני יעקב**", ראש תיבות אותיות: **ב', י** עולה **12**
"**אשר ילד**", ראש תיבות אותיות: **א', י'** עולה **11**
בני יעקב הם סה"כ 12, אבל "**אשר ילד לו בפדן ארם**" רק **11**.

* * * * * * * * *

תמנע

"**תורה צוה לנו משה**" ראש תיבות, אותיות: **ת', צ', ל, ם'** עולה **560** למנין המילה **'תמנע'**.
לרמוז:
גם המילים:
פרק ל"ו פסוק כ"ב: "ואחות לוטן תמנע"
יוצאים בו ידי חובת לימוד דברי תורה ומקבלים עליו שכר.
ולפי:
ילקוט שמעוני (פרשת האזינו רמז תתקמ"ח)
"כי לא דבר רק הוא מכם" (ל"ב, מ"ז), אין לך דבר ריקם בתורה שאם תדרשנו שאין בו מתן שכר בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא. שהרי אמרו למה נכתב ואחות לוטן תמנע ותמנע היתה פלגש, לפי שאמרה אין אני כדי שאהיה לו לאשה אהיה לו לפלגש, וכל כך למה להודיעך שבחו של אברהם שהיו מלכים ושלטונין מתאוין לידבק בו, והרי דברים ק"ו ומה עשו שאין בידו אלא מצוה אחת שכבד את אביו היו מלכים ושלטונין מתאוין לידבק בו, על אחת כמה וכמה שהיו רוצין [לידבק] ביעקב הצדיק שקיים כל התורה כלה שנאמר ויעקב איש תם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה זה אחד מן הדברים שהעושה אותם אוכל

* * * * * * * * *

פרשת וישב

"וישב יעקב"

פרק ל"ז פסוק א':
"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען"

רצה יעקב אבינו לשבת בשקט ובאו עליו עוד צרות
אולי יש רמז לצרות שבאו עליו מאותיות: **י', ש', ב'**:
אות יוד: **י**וסף
אות שין: **ש**מעון
אות בית: **ב**נימין

אלו הבנים הקשורים בצרות שבאו על יעקב.

* * * * * * * * *

אותיות ר', ע'

בפרשת וישב מופיעות וחוזרות ומופיעות האותיות, **ר', ע'**, אותיות המילה **'רע'**.
ונראה כי זה תחילת פורענות שעבוד מצרים. יוסף הורד כעבד למצרים.
וגם רע אצל יהודה, שיהודה הוליד בנים שעשו הרע בעיני ה'.

הפעם הראשונה שמוזכרות האותיות 'רע':
פרק ל"ז פסוק ב':
"ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם"
רש"י: "ועל דבה שספר עליהם שקורין לאחיהם עבדים, 'לעבד נמכר יוסף' (תהלים ק"ה, י"ז)"
"יוסף את דבתם רעה"
13 אותיות כנגד **13** שנה שיהיה עבד.
(שנה אחת בבית פוטיפר שר הטבחים, 12 שנים בבית הסהר)

וכאשר יוסף בא לאחיו, הם אמרו:
פרק ל"ז פסוק כ':
"ונשלכהו באחד הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו"
האחים, וגם יעקב אבינו, אמרו:
"**חיה רעה אכלתהו**" עולה 760 ועוד 12 אותיות עולה **772**
"**אשת אדניו**" עולה **772**
(ל"ט, ז'- "ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי")
לרמוז:
לדברי חז"ל שאמרו "חיה רעה" זאת "אשת אדוניו", אשתו של פוטיפר.
שתשא עיניה אל יוסף להחטיא אותו, ולפי, "ותאמר שכבה עמי".

ואצל יהודה:
פרק ל"ח פסוק ג':
"ותהר ותלד בן ויקרא את שמו ער"
פרק ל"ח פסוק ז':
"ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'"
פרק ל"ח פסוק י':
"וירע בעיני ה'"
פרק ל"ח פסוק י"ב:
"ויעל על גזזי צאנו הוא וחירה רעהו העדלמי תמנתה"
פרק ל"ח פסוק י"ז:
"אם תתן לי ערבון עד שלחך"
ועוד פסוקים שמוזכרים בהם המילה "ערבון" או "הערבון".
במילה "ער" ובמילה "ערבון" יש האותיות ע', ר', בכיוון הפוך למילה 'רע'.
אולי לרמוז:
שלמרות שהיו מעשים רעים קשורים לנושא (קרי עכשיו יש רע), בסוף נולד מזה פרץ שממנו נולד בעז, שממנו נולד דוד המלך, וממנו מלך משיח בן דוד. אז המעשה היה רע עכשיו, אבל בעתיד יצא מזה טוב. המילה 'רע' פונה אחורה, כי בעתיד לא יהיה רע.

והפעם האחרונה כאשר יוסף שואל את שר המשקים ואת שר האופים:
פרק מ' פסוק ז':
"מדוע פניכם רעים היום"

יוסף ירד לעבדות על ידי אותיות המילה "**רעים**":
פרק ל"ז פסוק י"ג:
"**ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני**"
יוסף נשלח לראות את אחיו ושלום הצאן ולא חזר כי נמכר לעבד.

ועלה לגדולה על ידי אותם אותיות, במילה "**רעים**" (קמץ תחת האות ר"ש),
על ידי שחלמו שר המשקים ושר האופים והיו זעפים, יוסף פתח ושאל אותם:
"**מדוע פניכם רעים היום**"
והם סיפרו ליוסף את החלומות שחלמו, ויוסף פתר אותם, וכתוצאה מזה בסוף יוסף יצא מבית הסוהר ועלה לגדולה.

* * * * * * * * *

רמזים לעתיד

רוב הפרשה בעניני יוסף ויהודה (משיח בן יוסף, משיח בן דוד).

פרק ל"ז פסוק א':
"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען"

1. רש"י: " הפשתני הזה נכנסו גמליו טעונים פשתן הפחמי תמה אנה יכנס כל הפשתן הזה היה פיקח אחד משיב לו ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ששורף את כולו כך ראה יעקב כל האלופים הכתובים למעלה תמה ואמר מי יכול לכבוש את כולן מה כתיב למטה אלה תולדות יעקב יוסף וכתיב והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ניצוץ יוצא מיוסף שמכלה ושורף את כולם"

ואולי רמז לדבר:
"**בארץ מגורי אביו בארץ כנען**", סוף תיבות, אותיות: **צ', י', ו', ץ', נ'**, המילה **ניצוץ**.
שבעתיד יבוא ניצוץ מבית יוסף (משיח בן יוסף) וישרוף אויבנו.

2. לפי מדרש רבה, יהודה פתח ביבום ראשון (השיא את תמר לאונן אחרי מות ער).
ואולי רמז לדבר:
"**וישב יעקב בארץ מגורי**", ראש תיבות, אותיות: **ו', י', ב', מ'**, המילה **יבום**.
ואחרי זה המילה "**אביו**", עם ראש תיבה אות: **א'**, אולי רמז לראשון, (יבום ראשון).

ואולי יש משמעות נוספת לכוונת המדרש.
דעת זקנים מנעלי התוספות:
"...וי"ל שכך היה דרכן כי כאשר לא היה אחים למת הקרוב יותר היה מיבם והי"ק צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני ועלי היה ליבם שלא ראיתי שיעשה שלה היבום..."
שיהודה היתה צריך ליבם את תמר. ומזה יצא בעתיד משיח בן דוד. שיבוא במהרה בימינו.

* * * * * * * * *

"בארץ מגורי אביו"

פרק ל"ז פסוק א':
"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען"
הפסוק הזה אומר דרשני. ושואל הכלי יקר: אם בארץ מגורי אביו, ארץ כנען למה לי?

לפי הפשט (ראה חזקוני) אחרי שכתוב "**ארץ מגורי אביו**", צריך לכתוב "**ארץ כנען**" שלא נחשוב שארץ מגורי אביו זה אור כשדים (ארץ שממנו יצא אברהם אבינו).

על הפסוק הזה מסביר הכלי יקר:
"שמאשים את יעקב על שבקש לישב בעוה"ז ישיבה של קבע להיות כתושב בעוה"ז במקום מגורי אביו...א"כ גם יצחק היה תושב בארץ כנען כי ירושה הוא לו שאמר הקב"ה גור בארץ אלא ודאי שעל גרות העולם הזה אמר לו כן שלא יבקש ישיבה של שלוה אפילו בארץ שלו כי כמדייר בי דיירא ויעקב לא למד ממנו לעשות כן ע"כ קפץ עליו רוגזו של יוסף..."
והוא ממשיך להסביר שאם יעקב אבינו היה יושב ישיבה של מנוחה "לא היו ימים אלו עולים לו למספר ד' מאות שנה והי' מתאחר הקץ בהכרח".

על הפסוק הזה מסביר אור החיים:
"...נתכוון להודיע מדת טובו שלא התנהג בארץ אלא בגרות הגם שראה עשו ירש ירושתו והאדון דקדק לומר אליו שנתן לו בייחוד את הארץ ...אעפ"כ לא עשה בו רושם והיה מתגורר בארץ כמו שהיה אביו בארץ כנען פי' שהיה מתנהג בה כארץ לא לו אלא ארץ כנען"

לכאורה נראה לנו כפרושים מנוגדים. דברי הכלי יקר (המבוססים על המדרש) נראים כביקורת על התנהגות של יעקב אבינו בקשר לישיבתו בארץ מגורי אביו - שרצה לשבת ישיבת קבע. ודברי אור החיים משבח התנהגות של יעקב אבינו, שהתנהג כגר.

אם נתבונן היטב במה שאמרו אפשר להבחין בהבדלים בדבריהם במישור הגשמי ובמישור הרוחני.

כנראה האור החיים משבח את יעקב אבינו במישור הגשמי. שהוא ישב בארץ כנען כארץ לא שלו ("ארץ כנען"), כמו שאביו התנהג בה כגר ("מגורי אביו").

לעומת זאת הכלי יקר מבקר את יעקב אבינו במישור הגשמי ובמישור הרוחני. במישור הגשמי, כנראה מהמילים "**ארץ מגודי אביו**", הוא לומד שיעקב אבינו רצה לשבת ישיבת קבע בארץ מגורי אביו (כתוב "וישב" ולא ויגר). במישור הרוחני כנראה הוא לומד מהמילים "**ארץ כנען**" שיעקב אבינו רצה לשבת בעולם הזה קצת בשלוה. כמו שאומר רש"י, "אמר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה?" ויתכן שאחרי כל הצרות שעבר על יעקב אבינו עד עכשיו שהיו במישור הגשמי ואולי יותר במישור הרוחני, קרי, ההתמודדות עם עשו (הבכורה, הברכות), ההתמודדות על לבן ("ארמי אובד עמי, שלבן רצה לעקור את הכול."), ההתמודדות עם שרו של עשו ("ויתאבק איש עמו"), ופרשה של דינה ("ישכם אחד על אחיך...אשר לקחתי בחרבי ובקשתי", בתפילתי) , אחרי כל זה הוא רצה לנוח קצת במישור הרוחני ולשים רווח בן עדר לעדר (בין צרה לצרה). ועל זה כתוב "קפץ עליו רוגזו של יוסף". כל עבודתו אצל לבן היה לישא את רחל ולהוליד ממנה את יוסף שהוא שטנו של עשו (ראה רש"י).

ובעתיד יצא ממנו משיח בן יוסף שילחם באדום. וכאשר יוסף נעלם, נכנס יעקב אבינו לאבל עמוק. "טרף טרף יוסף", אולי טרוף בעולם הזה וטרוף מעולם הבא, כאילו אחרי כל המאמץ הזה להביאו לעולם, עכשיו יוסף איננו ומה יהיה עם הגאולה? ואולי רמז לזה, כאשר האחים באים ממצרים ומבשרים ליעקב אבינו ש"עוד יוסף חי" כתוב "ותחי רוח יעקב אביהם". הרוח שלו חזר לחיים. ועל זה מפרש רש"י שחזר לו הנבואה. שבמשך 22 שנה שיוסף לא היה אצלו נפגעה הרוחניות שלו, ועכשיו שהוא שמע שיוסף חי חזר הנבואה. ואולי זה מידה כנגד מידה, שיעקב אבינו רצה לשבת בשלוה במישור הרוחני, והרוחניות שלו נפגעה זמנית.

* * * * * * * * *

ניצוץ מבית יוסף שורף בית עשו

פרק ל"ז פסוק א':
"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען"

כתוב (ראה רש"י) שכאשר יעקב אבינו ישב בארץ מגורי אביו בארץ כנען הוא "ראה כל האלופים שכתוב למעלה, תמה ואמר מי יכול לכבוש את כולן". והתשובה "שניצוץ יוצא מיוסף שמכלה את כולם". מאז שיצא יעקב אבינו מבית הוריו היה לו מטרה אחת, לישא אשה ולהוליד יוסף (ראה רש"י, על "תולדות יעקב יוסף").
יעקב אבינו עזב את בית הוריו בגיל 63 בדרך לחרן (ראה רש"י). הוא הגיע לחרן בגיל 77 הוליד את יוסף בגיל 91, התחיל ישיבתו בחברון בגיל 99 ונפרד מיוסף כאשר הוא ישב בארץ מגורי אביו והיה בגיל 108.

ואולי רמז לזה:
"מגורי אביו בארץ כנען", ראש תיבות, **מ', א', ב', כ'** עולה **63**

"**<u>מגורי אביו בארץ כנען</u>**", סוף תיבות, אותיות: **י', ו', ץ', ן'** עולה **156**
יוסף עולה **156**

"**אביו בארץ**", ראש וסוף תיבות, אותיות: **א+ו, ב+ץ** עולה **99**

"יעקב בארץ מגורי אביו", סוף תיבות, אותיות **ב', ץ', י', ו'** עולה **108**

כתוב שיעקב אבינו הלך וישב לו בין כת של כלבים (וזה "בארץ מגורי אביו בארץ כנען").
אולי יש רמז לזה:

1) "**<u>וישב יעקב בארץ מגורי אביו</u>**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו+ב, י+ב, ב+ץ, מ+י, א+ו** עולה **169**
בין הכלבים עולה **169**

2) "**אביו בארץ כנען**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **א+ו, ב+ץ, כ+ן** עולה **169**
בין הכלבים עולה **169**

3) **"<u>יעקב בארץ מגורי</u>"** סוף תיבות, אותיות: **ב',ץ',י'** עולה **102**
כלבים עולה **102**

מפרשים על הפסוק הזה שיעקב אבינו ביקש לשבת בשלוה בעולם הזה. ואולי רמז לזה:

1) "**<u>בארץ מגורי אביו בארץ כנען</u>**" עולה 1054 ועוד 21 אותיות עולה **1075**
לשבת בשלוה עולה **1075**

2) **''<u>וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ</u>''** עולה 1364 ועוד 6 מילים עולה **1370**
רצה לשבת בשלוה עולה **1370**

3) **''<u>וישב יעקב בארץ מגורי אביו</u>''** עולה 1071 ועוד 5 מילים עולה **1076**
לשבת בשלוה עולה **1075**

4) **''וישב יעקב בארץ מגורי''**
באתב''ש:
פמבש מזדש שתגה ירפגם
ראש וסוף תיבות, אותיות: **פ+ש, מ+ש, ש+ה, י+ם** עולה **1075**
לשבת בשלוה עולה **1075**

כאשר יעקב אבינו רצה לשבת בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף. ואולי רמז לזה:
''בארץ''
באתב''ש:
שתגה עולה **708**
רוגזו של יוסף עולה **708**

כאשר יעקב אבינו ישב בארץ מגורי אביו ראה ישיבת האלופים ותמה איך אפשר להתגבר עלהם. ואולי רמז לזה:
''בארץ''
באתב''ש:
ש, ת, ג, ה: עולה 708 ועוד המילה עולה **709**
ראה אלופי עשו עולה **709**

* * * * * * * * *

"יוסף בן שבע עשרה שנה"

פרק ל"ז פסוק ב':
"אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו"

ונשאלת השאלה למה כתוב כאן "יוסף בן שבע עשרה שנה" וגם כתוב "והיה נער"? הלא מהביטוי "והוא נער" היינו יודעים שיוסף היה עדיין צעיר או מהגיל שלו לבד היינו יודעים שהוא נער.
ועוד:
אצל האחים שמעון ולוי בשכם כתוב "ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו". הכתוב קורא להם 'איש' ולא 'נער', והם היו אז רק בני שלוש עשרה שנה (פרוש מהרו"ז על וישב רבה פ"ד, ז'). ולמה כאן קוראים ליוסף נער והוא בן שבע עשרה שנה? ולפי זה חז"ל דורשים את המילה "נער":
<u>רש"י</u>: "עושה מעשה נערות, מתקן בשערו ממשמש בעיניו כדי שהיה נראה יפה" ולגבי ציון גילו:
<u>רשב"ם</u>:
"להודיעך כי עשרים ושתים שנה נעלם מאביו יעקב שהרי בן שלשים שנה היה בעמדו לפני פרעה ושבע שני השובע ושתי שנים של רעב ואז בא אביו ..."

לפי הרשב"ם הגיל שיוסף כתוב כאן כדי שנדע שהוא נעדר מאביו 22 שנה. וזה כמידה כנגד מידה. כי יעקב אבינו גם נעדר מאביו 22 שנה (14 שנה עבד עבור רחל ולאה ו6 שנים עבור הצאן. ועשה עוד 2 שנים בדרך חזרה לביתו, סוכות ושכם).
ואולי רמז לדבריו:
"**יעקב יוסף בן**", ראש תיבות, אותיות: **י', י', ב'**, עולה **22**.
קרי, יש קשר של **22** בין "**יעקב יוסף**" כתוצאה שיוסף "**בן**" ("שבע עשרה שנה").

אבל נראה שאפשר להקשות על זה.
הלא לפי רש"י והמדרשים יעקב אבינו עזב את ביתו בהיותו בן 63. ונטמן 14 שנה בישיבת עבר. אחרי זה עשה 20 שנה אצל לבן ועוד 2 שנים בדרך בחזרה הביתה. יוצא שיעקב אבינו נעדר מביתו 36 שנה (2+20+14).
ונראה שהסבר של 22 שנה תופס רק לגבי הפשט של הפסוקים (ולא לפי המדרשים). כי לפי הפשט יעקב אבינו יצא מביתו בהיותו בן 77 ואז עבר בדיוק 22 שנה עד שהוא חזר. וכדי לישב הדברים נצטרך להגיד שבמשך14 השנה שהוא נטמן בישיבת עבר הוא עדיין היה קרוב לביתו וזה לא נחשב שהוא נעדר מביתו (כי שניהם בארץ כנען). ורק כאשר עזב את הישיבה לחרן התחילה היעדרותו, ואז יש בדיוק 22 שנה שנעדר מאביו.

אבל גם זה לא מנופה עד הסוף. כי אם יעקב אבינו 'טמן' את עצמו בישיבת עבר (שאחיו עשו לא ידע) הוא כביכול ניתק עצמו ממשפחתו. ובאמת לא קיים כבוד אב במשך הזמן הזה.
אלא צריך להגיד, שיעקב אבינו ברח מהבית בגלל ציווי אביו ואמו וגם בגלל אחיו עשו "עד שוב אף אחיך ממך". והוא נשאר בישיבת עבר ועשו ידע. אלא עשו לא התכוון לעשות רע ליעקב כל עוד יעקב בקרבת אביו. כי עשו אמר "יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי". כל עוד אביו חי, והוא לא רחוק מדי ממנו, פחת הסכנה מעשו. ורק כאשר יעקב יצא לדרך לחרן (התרחק מאביו, אפשר לתלות מיתתו על אסון בדרך) אז עשו שלח

את בכורו אליפז להרוג את יעקב. ובאי יכולתו של אליפז להרוג את דודו ניצלו חייו של יעקב אבינו והוא רק הפסיד כל רכושו.

ויתכן שיש עוד סיבה למה כתוב כאן "**יוסף בן שבע עשרה שנה**".

ידוע לנו מכתבי חז"ל שגלות מצרים בפועל (קרי שבני ישראל נמצאו ממש במצרים) נמשכה רק 210 שנים ולא 400 כפי שנאמר ליעקב אבינו בברית בין הבתרים (אמנם יש חישובים בחז"ל לישב ה400 שנה). וכמו שכתבו חז"ל שה' חישב את הקץ ('קץ' עולה 190), קרי הוריד מ400 שנה 190 שנה ונשאר להם רק 210 שנה של גלות במצרים (400 - 190 = 210).

ונשאלת השאלה מתי התחיל גלות מצרים?

נראה להגיד שגלות מצרים התחילה כאשר בני ישראל, קרי כל השבטים, כל בית יעקב, ירדו למצרים. וזה היה כאשר יעקב אבינו היה בן 130 (בראשית מ"ז, ט'), ויוסף בן 39.
לפי זה אחרי שמת יוסף בגיל 110 נשאר להם 139 שנים עד שיצאו ממצרים. והחישוב:
הגלות התחיל כאשר יוסף בן 39. יוסף מת בגיל 110. נוריד 39 מ110 נקבל 71 שנה שיוסף היה עם אחיו בגלות במצרים. ונוריד 71 מ210 ונקבל 139 שנות גלות אחרי שמת יוסף.
ואם נוריד מ139 עוד 81 שנה של משה רבנו (כי הוא חזר למצרים בגיל 80 ושנה של 10 המכות) נקבל שממיתתו של יוסף עד שבא משה עברו 58 שנה.

אבל דורש לנו תרגום יונתן על הפסוקים:
פרק ל"ז פסוקים ט"ו – י"ז:
"וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש. ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים. ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו..."

<u>יונתן בן עוזיאל</u>:
"ואכחי גבריאל בדמות גברא והא טעי בחקלא ושאליה גברא למימר מה אנת בעי. ואמר ית אחוי אנא בעי חוי כדון לי איכן אינון רעין. ואמר גברא מיכן ארום שמעית מבתר פרגודה דהא אישתרי מן יומה דין שעבוד מצראי ואתאמר להום נטלן בנבואה דחיואי בען למסרדא עמהון סדרא קרבא בגין כן אמרין ניזל לדותן..."

ודברי יונתן בן עוזיאל בעברית:
וימצאהו גבריאלה בדמות איש והוא טועה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש? ויאמר את אחי אני מבקש הגידה עתה לי איפה הם רועים. ויאמר האיש, נסעו מפה כי שמעתי מאחורי הפרגוד שהנה מתחיל מן היום הזה שעבוד מצרים, והוגד להם בנבואה שהחוים רוצים לערוך אתם מערך מלחמה, ועל כן אמרו נלכה דותינה, וילך יוסף אחר אחיו...

לפי יונתן בן עוזיאל שעבוד מצרים התחיל ממש באותו יום שיוסף פגש את האיש בשדה (המלאך גבריאל) בהיות "**יוסף בן שבע עשרה שנה**" (ולא כאשר הוא היה בן 39).
יוצא שגלות מצרים התחיל **22** שנה לפני שבא יעקב אבינו וביתו למצרים.
(ואם נחזור על החישובים שעשינו למעלה. לפי זה יוסף היה בגלות 93 שנה, ונשאר רק 117 שנה של גלות אחרי מותו. וממיתתו של יוסף עד שבא משה רבנו רק 36 שנה).

ולישב הדברים נראה לי להגיד שמדובר כאן בשני סוגי גלויות, גלות הנפש (גלות הרוח) וגלות הגוף (גלות גשמית). ונסביר:
גלות הנפש התחיל בהגעתו של יוסף הצדיק למצרים כאשר הוא היה בן 17 שנה (ולפי

הפרוש של יונתן בן עוזיאל). וגלות הגוף (של בני ישראל) התחיל בהגעתו של יעקב אבינו וכל ביתו למצרים כאשר יוסף היה בן 39 שנה.

כי כאשר יוסף הורד למצרים נפסקה רוח הקדש מיעקב אבינו והוא כביכול היה בגלות רוחנית (כי כאשר הודיעו לו שיוסף חי כתוב "ותחי רוח יעקב" – חזרה אליו רוח הקדש). וכאילו כאשר חלק מנפש ישראל בגלות כל נפש ישראל בגלות (עובדה, האחים לא היו בשלווה נפשית וחיפשו אותו. ואביו היה בצער כל 22 שנה, ויוסף בגלות רוחנית מתורת אביו) . אבל כאשר הורד יוסף למצרים יתר משפחתו היו עדיין חפשיים. כי לכל אחד מבני ישראל יש גוף אחר וגלות הגופות רק כאשר כולם נמצאים ממש בגלות.
ואולי לזה רמז יעקב אבינו באמרו "יש שבר במצרים". זאת אומרת, יש חלק מנפשנו ומבשרינו במצרים.

ואולי רמז לזה:
"**יוסף בן שבע עשרה שנה**"
סוף תיבות, אותיות: **ף', ן', ע', ה',ה'** , עולה **210**.
שכאשר יוסף היה בן **17** שנה התחיל **210** שנה של גלות מצרים.

* * * * * * * * *

"אהב את יוסף מכל בניו"

פרק ל"ז פסוק ג':
"וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים"
רש"י: "... כל מה שלמד משם ועבר מסר לו".

1) **"מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה"** עולה למנין **876**

כל לימודו משם מסר לידו עולה למנין **876**

2) גמ' שבת (דף י' עמ' ב'): "בשביל שני סלעים מילת (צמר נקי) שהוסיף יעקב ליוסף יותר משאר אחיו נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים".

"הוא לו ועשה לו כתנת פסים" עולה **1525**

משקל המילת שני סלעים עולה **1525**

3) **"כתנת פסים"** עולה **1060**

שני סלעים צמר נקי עולה **1060**

* * * * * * * * *

"בן זקנים הוא לו"

פרק ל"ז פסוק ג':
"וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו"
"**וישראל אהב את יוסף מכל בניו**", ראש תיבות, אותיות: **ו', א,' א', י', מ', ב',**
עולה **60**. "בן ששים לזקנה" ומשמעות "לזקנה" - לחכמה.
"**בן זקנים הוא**", סוף תיבות, אותיות: **ן', ם, א',** עולה **91**.
לרמוז שלמרות שיוסף נולד כאשר יעקב אבינו היה בן **91** (כאשר יעקב אבינו מאוד זקן)
משמעות "בן זקנים" – בר חכים (אונקלוס). כי גם בנימין היה בן זקנים (נולד אחרי יוסף
כאשר יעקב אבינו היה יותר זקן), אבל יעקב אבינו אהב את יוסף כי בר חכים הוא, ומסר לו
'חכמתו' ותורתו.

ועוד:
בגלל שאהב יעקב אבינו את יוסף מכל אחיו ונתן לו כתונת פסים, אחיו שנאו אותו,
ויוסף נמכר למצרים. ויוסף לא ראה את אביו עד שיעקב אבינו ירד למצרים בגיל 130
(אחרי 22 שנה). שהאהבה והכותונת הם מהגרמים לו שלא יראה את אביו עד שאביו בן
130.
ורמזים לזה מהפסוק:

1) "**וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', א', י', מ', ב', כ', ב', ז', ה', ל', ו',** עולה **130**

2) "**לו כתנת פסים**"
ראש תיבות, אותיות: **ל', כ', פ',** עולה **130**

3) "**ועשה לו כתנת**"
באתב"ש:
פזבץ כף לאטא
ראש תיבות, אותיות: **פ', כ', ל',** עולה **130**

* * * * * * * * *

התנהגות ראובן וערי מקלט בתחומו

יעקב אבינו שולח את יוסף לראות את שלום האחים ואת שלום הצאן:
פרק ל"ז פסוק ג':
"**ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר הנני**.
ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן..."
יוסף מוצא אותם בדותן.
רש"י: "...ולפי פשוטו שם של מקום הוא, ואין מקרא יוצא מידי פשוטו"

לפי אטלס 'תורת חיים' אזור שכם כלל את דותן שהיתה צפונה משכם. האזור כולו היה אזור מרעה ודל אוכלוסין.

האחים מתנפלים על יוסף ורוצים להרגו ולהשליכו לאחד הבורות באזור.

ראובן מציל אותו מידם ואומר לאחים:
פרק ל"ז פסוק כ"ב:
"**השליכו אותו אל הבור הזה אשר במדבר**"

ונשאלת השאלה:
איזה מדבר? הלוא האחים היו רועים עם הצאן בשדה מרעה בדותן.

החזקוני:
"מקום אשר אין בני אדם מצוין שם וימות מאליו"
אולי מזה נבין שהמלה מדבר לאו דווקא מדבר ממש אלא מקום ריק מבני אדם.

רמב"ן:
"... וטעם אל הבור אשר במדבר לאמר הנה הבור הזה עמוק ולא יוכל לצאת ממנו והוא במדבר ואם יצעק אין מושיע לו כי אין עובר עליו"

מדרש רבה (פ"ד, ט"ו):
"אמר ה' אתה פתחת תחלה בהצלת נפשות חייך שאין מפרישין ערי מקלט אלא תחלה בתחומך. הה"ד (דברים ד') "**את בצר במדבר**"

ואמנם הסדר הוא כך שראובן נמנה ראשון בפסוק בפרשת ואתחנן. וצריך לשאול כאן הלא ראובן היה הבכור והסדר בפסוק הוא, ראובן, גד, מנשה וזה הגיוני והולך לפי לידתם. או לפי מקומם הגיאוגרפי, ראובן במישור (על יד צפון ים המלח), גד בגלעד (ביו נחל ארנון לנחל יבוק) יותר צפונה, ומנשה יותר צפונה בבשן (על יד צפון הכנרת). אז איך אנו רואים מהפסוק הזה שהפרישו ראשון מנחלת ראובן בגלל שהוא פתח ראשון בהצלת נפשות?

ואולי זה הכוונה כאן. מהפסוק בפרשת ואתחנן לא היינו יודעים הסיבה האמיתית שפתח בראובן ראשון אלא נראה שראובן ראשון בגלל מה שכתבנו למעלה אבל דע שהפרישו ערי מקלט מראובן ראשון בגלל שהוא פתח ראשון בהצלת נפשות, מהשימוש במילה "**מדבר**" בפסוקים, "**הבור הזה במדבר**" ו "**את בצר במדבר בארץ במישור לראובני**".

ולא רק זה, מבנה הפסוק בפרשת ואתחנן אומר דרשני:
כדי שיהיה סגנון הפסוק אחיד היה די להגיד "**את בצר בארץ המישור לראובני**" כמו שכתוב "**את ראמת בגלעד לגדי**", "**ואת גלן בבשן למנשי**". תוספת המילה "**במדבר**" אצל ראובן אומר דרשני.

<u>דעת זקנים מבעלי התוספות (פרשת ואתחנן פרק ד' פסוק מ"ג)</u>:
"זש"ה אדם עשוק בדם נפש עד בור ינוס וגו' כלומר אדם שנאנס לשפוך דם נפש בשוגג עד מקום אותו שנ' בו וישב ראובן אל הבור ינוס למקלט דהיינו בצר במדבר לראובני"

אולי באמת הכוונה למקום שאין אנשים ולא ישמעו את יוסף כמו **במדבר** ואולי דרך רמז המילה **מדבר** גם מקרין על כוונת המדרש.

ויתכן עוד שמדבר זה מדבר ממש. והבור הזה היה ידוע להם במדבר (בשטח שעתיד להיות לשבט ראובן) ושאין בו מים.
פרק ל"ז פסוק כ"ד:
"ויקחהו וישלכו אתו הברה ובור רק אין בו מים"
למה כתוב ויקחהו, מספיק וישלכו. לאן לקחו אותו? בפסוק לפני זה כתוב שהוא כבר היה בידם:
פרק ל"ז פסוק כ"ג:
"ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו."
ואולי לקחו אותו לבור הזה אשר במדבר (שכנראה היה רחוק מאיפה שהם היו נמצאים).

על המלה ויקחהו כותב:
<u>בעל הטורים</u>:
"**כתיב חסר וי"ו, שלא לקחו אלא א' והוא שמעון וע"כ ויקח מאתם את שמעון**"
ונשאלת השאלה איך חוסר האות וו רומז על כך?
ואולי התשובה זה שמ12 האחים 4 בטוח לא היו ברעיון להרוג את יוסף והם: יוסף (הקרבן), ראובן (שרצה להצילו), יהודה (שגם שלא רצה להרגו אלא למכרו), בנימין האח המלא שלו. נשארו 8 אחים. מהם יצאו 6 אחים (ואולי זה הרמז כאן) ונשארו שמעון ולוי.
פרק ל"ז פסוק י"ט:
"**ויאמרו איש לאחיו הנה בעל החלמות הלזה בא. ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הברות**..."
<u>ומתרגם יונתן בן עוזיאל</u>:
"**ואמרו שמעון ולוי דחוו אחין בעיטתא גבר לאחוי הא מרי חלמיא דיכי אתי**"
לפי זה אלו האחים שהכי התנגדו ליוסף.
ובגלל שיוסף לקח את שמעון ערובה מהאחים, חז"ל אומרים שהוא זה שהשליכו לבור.

* * * * * * * * *

"בן זקנים"

פרק ל"ז פסוק ג':
"וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים"

חז"ל אמרו שישראל אהב את יוסף יותר משאר בניו בגלל 3 סיבות (ראה רש"י), הרמוזות במילים:
"**בן זקנים**"–
כי הוא נולד כאשר יעקב אבינו היה זקן.
כי זיו איקונין של יוסף היה דומה לשל אביו (קלסתר פניו).
כי היה "בר חכים", קרי חכם בתורה, ויעקב אבינו מסר לו כל מה שלמד משם ועבר.

לפי הפשט, המילה "זקנים" מתייחסת רק לסיבה שיוסף נולד כאשר יעקב אבינו היה כבר זקן. וכל יתר הסיבות הם דרש.
ונשים לב:
היה אפשר לכתוב רק 'וישראל אהב יוסף מכל בניו', ולמה "את" ("את יוסף").
בדרך כלל המילה "את" באה לרבות. ונראה לי שבאה לרבות יתר הסיבות, ולפי:
"**את**" אותיות: **א', ת'**
א'– איקונין
ת'– תורה
זאת אומרת "וישראל אהב את יוסף" גם בגלל איקונין של יוסף, וגם בגלל חכמתו של יוסף בתורה.

ועוד:
"וישראל אהב את יוסף"
לא כתוב כאן 'ויעקב אהב', אלא "וישראל אהב".
ונראה להגיד שהאהבה של יעקב אבינו ליוסף הייתה אהבה יותר רוחנית שרמוזה במילה "ישראל". כי יוסף נולד כאשר יעקב אבינו היה כבר זקן. ובזקן מורגש יותר צד הרוחני כי הצד הגשמי הולך ונחלש במשך השנים. ובגלל שיוסף צדיק ומסר לו כל מה שלמד משם ועבר. ובגלל שזיו איקונים (הפנים) של יוסף דומה לו. ויעקב אבינו היה "איש יושב אהלים", והתורה מאירה את פניו. ויוסף "בן זקנים הוא לו", קרי "בר חכים", וגם בדומה לאביו, (קהלת ח', א') "חכמת אדם תאיר פניו".

ועוד:
"**ועשה לו כתנת פסים**" ראש תיבות, אותיות: **ו', ל', כ', פ'** אותיות המילה '**כפול**'.
לרמוז:
עשה ליוסף בגד חשוב ויקר ערך כי יוסף היה בכור (לאמו).

* * * * * * * * *

"וישנאו אתו"

פרק ל"ז פסוק ד':
"ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם"
רש"י: "מתוך גנותם למדנו שבחם שלא דברו אחת בפה ואחת בלב"

כאן רש"י מסביר לנו שהאחים שנאו את יוסף בלב וגם לא יוכלו לדבר אתו.
אבל הם לא עברו על הלאו "לא תשנא את אחיך בלבבך" כי הם לא העמידו פנים כאילו הם אוהבים אותו. אלא בלב שנאו אותו ובפה לא יוכלו לדבר אותו, "ולא היו מחניפים" (רבינו בחיי, בראשית רבה פ"ד, ט').

אבל נראה שהאחים כן נכשלו כאן בשנאת אחים, ולא קיימו "ואהבת לרעך כמוך".
והרמז:

1) "**וישנאו אתו ולא**" עולה 817 ועוד 3 מילים עולה **820**
"**ואהבת לרעך כמוך**" עולה **820**

2) "**מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו**"
באתב"ש:
ילך תסמף פמבטתף תאף פכת מלכף קשגף
סוף תיבות, אותיות: **ד', ף', ף', ף', ת', ף', ף'** עולה **820**
"ואהבת לרעך כמוך" עולה **820**

ונשאלת השאלה:
אם האחים חשבו שהחלומות של יוסף היו המצאות שלו או הבל הבלים, למה שנאו אותו?
ואם האחים חשבו שיש אמת בחלומות, האם חשבו שהם יכולים למנוע מתכנית שמים להתקיים?
האם הם חשבו שיצליחו להתפטר מיוסף ולשבש קיום החלומות? הלא כתוב:
משלי (כ"א, ל'): "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'"

לפי פרוש אחד בחז"ל האחים דנו את יוסף כרודף.
משעשה לו אביו כתונת הפסים ראו שהוא כבר במעמד של בכור,חשוב, ומכובד.
ומחלומותיו שהוא חלם, שהוא יהיה כהן, ומלך עליהם. והלא הבכורה לראובן, והמלכות ליהודה, והכהונה ללוי. אבל גם כאן ניתן לשאול האם זה באמת מה שהפריע להם? ולפי הדברים האלו דנו אותו כרודף. ואם כן, מה יוכלו לעשות נגד גזירת שמים? אלא צריכים להגיד שדנו אותו כרודף אותם במובן שהוא הביא דיבתם רעה אל אביהם. הוא גרם לאביו לחשוד בהם ואולי זה יפגע בברכות שייתן להם אביהם בעתיד.

יוסף מצידו, כצדיק, מתכוון לשם שמים ורוצה להחזיר את אחיו בתשובה ולמנוע התדרדרותם, ולפי זה הוא מביא דיבתם רעה אל אביהם.

והוא גם ממשיך בקו הזה כאשר האחים הגיעו אליו במצרים. הוא מאשים אותם

כמרגלים. מרגל מעשהו בסתר ובמרמה. גונב דעת הבריות ומעמיד פנים להסתיר את מה שהוא באמת. התנהגותו של האחים כלפיו לפני שמכרו אותו לא הייתה דומה להתנהגות מרגלים כי הם לא שנאו אותו בסתר כי בגלל שהם לא יוכלו דברו לשלום הם גילו את שנאתם כלפיו. אלא נראה להגיד שיוסף האשים אותם למרגלים לרמוז להם שאתם עשיתם מעשה מרגלים כאשר הבאתם את כותונתי לאבא טבול בדם ושמרתם בסוד שאני חי וגרמתם צרה גדולה לאבא. אתם פעלתם בסתר ושמרתם מעשיכם בסתר כמו שפועל מרגל. גם הכסף שהוחזר להם בתוך אמתחותיהם היה מוסתר מהעין, עוד רמז שהם שומרים דברים בסתר.

גם הגביע בתוך שקו של בנימין בדק אם הם גם יתנהגו כלפיו כרודף בגלל שהוא גרם להם להיות לעבדים. האם הם גם יתנהגו כלפי בנימין כרודף. וגם זה מידה כנגד מידה. הם מכרו את יוסף לעבד ועכשיו הם נלקחים לעבדים.

* * * * * * * * *

"וישנאו"

פרק ל"ז פסוק ד'
"ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל בניו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם"

יעקב אבינו אהב את יוסף מכל בניו כי **בן** זקנים הוא לו"
רש"י (על המילים "בן זקנים"): "זקנים כתיב, שמסר לו כל מה שקבל מזקנים שהם שם ועבר"
כלומר, קוראים 'זקונים', וכתיב "זקנים". שיעקב אבינו מסר ליוסף תורתו שלמד.

"ועשה לו "כתנת פסים"– לבוש מפואר ומרוקמת.
וכדי להביע אהבתו. והאחים ראו את זה והרגישו האהבה היתרה כלפי יוסף וזה העלה אצלם שנאה:
"אהב" באתב"ש: תצש עולה 790 ועוד המילה עולה **791**
"וישנאו אתו" עולה 780 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **791**
וגם:
קנאה באתב"ש: **דטתץ** עולה **503**
"**כי אתו אהב אביהם**" עולה **503**
מול:
"יוסף" עולה **156** למנין המילה **קנאה**.
ולפי:
גמרא שבת י', ב': "ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב, לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים"

עשה ליוסף:
"כתנת פסים" עולה 1060 ועוד 2 מילים עולה **1062**
"שני סלעים מילת" עולה 1050 ועוד 12 אותיות עולה **1062**
מלבוש "מילת" (צמר) שמשקלו:
"**שני סלעים מילת**" באתב"ש: **בטם חכזמי יכמא** עולה **207** למנין המילה "**זקנים**",
וגם למנין המילים '**עבדים היינו**'.
כלומר, שהאהבה היתרה כלפי יוסף בגלל שהיה "בן זקנים" הובילה לעבדים היינו במצרים.

ונראה להגיד שגם שנאו אותו בגלל שהיה "בן זקנים, קרי (אונקלוס) "בר חכים", ילד חכם בתורה. ואביו מסר לו (ואולי לא להם) 'כל' מה שקבל משם ועבר:
"כי אתו אהב אביהם מכל אחיו" עולה **618** למנין המילה '**הדברות**' (כולל המילה).
"וישנאו" באתב"ש: **פמבטתף** עולה **611** למנין המילה '**תורה**'.
וגם:
"ויוספו עוד שנא" עולה 599 ועוד 12 אתיות עולה **611** למנין המילה '**תורה**'.

וגם זה העלה כלפיו קנאה:
"ויקנאו בו אחיו"–
"**ויקנאו**" עולה 173 ועוד המילה עולה **174** למנין המילה '**תורה**' (באתב"ש: אפגץ).
"**ויקנאו**" באתב"ש: **פמדתף** עולה **613** למנין '**תרי"ג**'.

ובגלל:
שחשוב באתב"ש: **בסבפש** עולה **444**
היה יוסף בעיני אביו, בהיותו:
"בן זקנים" באתב"ש: **שט עדטמי** עולה **442** ועוד 2 מילים עולה **444**
כלומר, חכם על ידי:
התורה עולה **616** למנין המילה **שחשוב**.
"ועשה לו כתנת" באתב"ש: **פזבץ כף לאטא** עולה **320**
כתונת צמר דק מפוארת לסמל ולהראות שהוא:
חשוב עולה 316 ועוד 4 אותיות עולה **320**

ושנאתם וקנאתם של אחיו בדבר הזה לא נתן להם:
"**דברו לשלם**" עולה **612** למנין המילה '**דברות**'.
(וחלק מהשנאה בגלל חכמתו בתורה)
"ולא יכלו דברו לשלם" עולה **715**
בגלל:
'המלבוש המפואר' עולה **715**
(המלבוש המפואר קרי "כתנת פסים")
ורואים מזה כי אהבה יתרה כלפי בן אחד מושכת שנאה וקנאה מאחיו.
ורמוז במילים:
'חורבן המקדש' עולה **715**
כי אמרו חכמינו:
"לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים" עולה **844**
חורבן בית שני באתב"ש: **ספגשט שמא בטם** עולה **844**
לרמוז:
כמו שחורבן בית המקדש השני על ידי שנאה (שנאת חינם), כך גם אם "ישנה אדם בנו בין הבנים" יגרום לשנאה.
וגם:
"**לעולם אל ישנה אדם**" עולה 617 ועוד 14 אותיות עולה **631**
"אתו אהב אביהם מכל בניו" עולה **631**
ולומדים זה מיוסף בנו של יעקב אבינו:
"**בנו**" באתב"ש: **שטף** עולה 389 ועוד המילה עולה **390**
יוסף בן יעקב עולה **390**

שלא יעדיף בן אחד על השני:
"**אל ישנה אדם בנו**" עולה 499 ועוד 4 מילים עולה **503**
בגלל אהבה:
"כי אתו אהב אביהם" עולה **503**
וגם לא בגלל כישרונו בתורה ("בן זקנים"):
"**לעולם אל ישנה אדם**" עולה **617** למנין המילה '**הדברות**'.

* * * * * * * * *

חלומות יוסף

בחלומות שחלמו שר המשקים ושר האופים וגם פרעה העיתוי למתי הם יתרחשו היה בתוך החלום (שלשה סלים –שלשה ימים, שבעה שבלים- שבע שנים).
אבל בחלומות של יוסף לא כתוב מתי, ואפוא זה יקרה.

בחלומות יש עניין שהוא יעלה לגדולה ("והנה קמה אלמתי") ורמזים שזה יתרחש במצרים בהיותו בן 30 שנה. ורמזים שהוא יהיה מושל, שליט, משביר.
ובהיותו בן 39, אחרי 22 שנה, יבואו למצרים וישתחוו לו ("והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי").

החלום הראשון:
פרק ל"ז פסוק ז':
"**והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי**"

רמזים מהחלום הראשון:

1) "**בתוך השדה**" עולה 742 ועוד 8 אותיות עולה **750**
"**השליט על הארץ**" עולה **750**
(בראשית מ"ב, ו')

2) "**מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם**"
באתב"ש:
יתכימי תכימי שאפל צבקץ פצטץ דיץ תכיאם פרי
סוף תיבות, אותיות: **י', י', ל', ץ', ץ', ץ', ם', י'** עולה **370**
"**משל**" עולה **370**
(בראשית מ"ה, כ"ו)

3) "**השדה והנה קמה אלמתי וגם**" עולה **1055**
"**הוא המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1055**
(בראשית מ"ב, ו')

4) "**מאלמים אלמים בתוך השדה**" עולה 1024 ועוד 19 אותיות עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**
(בראשית מ"ב, ו')

5) "**והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ק', א', ו', נ', ו', ת'** עולה **569**
"**הוא המשביר**" עולה **569**
(בראשית מ"ב, ו')

6) "**אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+י', ו'+ם', נ'+ה', ו'+ה', ת'+ה', א'+ם' עולה **569**
"**הוא המשביר**" עולה **569**
(בראשית מ"ב, ו')

7) "**תסבינה אלמתיכם**" עולה **1068**
"**וישתחוו לו ארצה**" עולה **1068**
(בראשית מ"ג, כ"ו)

8) "**ותשתחוין לאלמתי**"
באתב"ש:
פאבאספמט כתכיאם עולה **764**
"**מרגלים אתם**" עולה **764**
(בראשית מ"ב, ט')

9) "**בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה**"
באתב"ש:
שאפל צבקץ פצטץ דיץ תכיאם פרי טהשץ פצטץ
ראש תיבות, אותיות: **ש', צ', פ', ד', ת', פ', ט', פ'** עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**
(בראשית מ"ב, ו')

10) "**אלמתי וגם נצבה והנה**"
באתב"ש:
תכיאם פרי טהשץ פצטץ
ראש תיבות, אותיות: **ת', פ', ט', פ'** עולה **569**
"**הוא המשביר**" עולה **569**
(בראשית מ"ב, ו')

11) "**נצבה והנה תסבינה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **נ'+ה', ו'+ה', ת'+ה'** עולה **471**
אליך למצרים עולה **471**

12) "**השדה והנה**" עולה **380**
מצרים עולה **380**

13) "**והנה קמה**"
באתב"ש:
פצטץ דיץ עולה 373 ועוד 7 אותיות ועוד 2 מילים עולה **382**
במצרים עולה **382**

14) "**אלמתי**"
באתב"ש:
תכיאם עולה **471**
אליך למצרים עולה **471**

החלום השני:
פרק ל"ז פסוק ט':
"ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי"

רמזים מהחלום השני:
1) "**והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ה', ה'+ש', ו'+ח', ו'+ד', ע'+ר', כ'+ם', מ'+ם' עולה **750**
"**השליט על הארץ**" עולה **750**
(בראשית מ"ב, ו')

2) "**עוד חלום אחר ויספר אתו**" עולה 1136 ועוד 5 מילים עולה **1141**
"**וכי הוא משל בכל ארץ מצרים**" עולה **1141**
(בראשית מ"ה, כ"ו)

3) "**ויספר אתו לאחיו ויאמר**" עולה 1075 ועוד 18 אותיות עולה **1093**
"**משל בכל ארץ מצרים**" עולה **1093**
(בראשית מ"ה, כ"ו)

4) "**אחר ויספר אתו לאחיו**" עולה 1027 ועוד 16 אותיות עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**
(בראשית מ"ב, ו')

5) "**לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד**"
עולה 1024 ועוד 25 אותיות ועוד 6 מילים עולה **1055**
"**הוא המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1055**
(בראשית מ"ב, ו')

6) "**חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים**"
באתב"ש:
סכיאם סכפי זפק פצטץ צביב פצמגס פתסק זבג לפלשמי יבאספמי
ראש תיבות, אותיות: **ס', ז', פ', צ', פ', ז', ל', י'** עולה **504**
בעוד כ"ב שנים עולה **504**

7) "**ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים**"
סוף תיבות, אותיות:
ר', ו', ו', ר', ה', י', ם', ד', ה', ש', ח', ד', ר', ם', ם' עולה **1068**
"**וישתחוו לו ארצה**" עולה **1068**
(בראשית מ"ג, כ"ו)

8) "**ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח**"
סוף תיבות, אותיות:
ם', ד', ם', ר', ר', ו', ו', ר', ה', י', ם', ד', ה', ש', ח' עולה **1068**
"**וישתחוו לו ארצה**" עולה **1068**
(בראשית מ"ג, כ"ו)

9) "**חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ח'+י', ח'+ם', ע'+ד', ו'+ה', ה'+ש', ו'+ח', ו'+ד', ע'+ר' עולה **750**
"**השליט על הארץ**" עולה **750**

10) "**חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי** "
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ח'+ם', א'+ר', ו'+ר', א'+ו', ל'+ו', ו'+ר', ה'+ה', ח'+י' עולה **732**
"**בן שלשים**" עולה **732**
(בראשית מ"א, מ"ו)

11) "**אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ר', ו'+ר', א'+ו', ל'+ו', ו'+ר', ה'+ה', ח'+י', ח'+ם' עולה **732**
"**בן שלשים**" עולה **732**
(בראשית מ"א, מ"ו)

12) "**חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ח'+ם', ע'+ד', ו'+ה', ה'+ש', ו'+ח', ו'+ד', ע'+ר' עולה **732**
"**בן שלשים**" עולה **732**

13) "**ויספר אתו לאחיו ויאמר**"
עולה 1075 ועוד 18 אותיות ועוד 4 מילים עולה **1097**
"**בין שלשים שנה**" עולה **1097**
(בראשית מ"א, מ"ו)

14) "**לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה**"
עולה 1090 ועוד 7 מילים עולה **1097**
"**בין שלשים שנה**" עולה **1097**
(בראשית מ"א, מ"ו)

15) "**לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ל'+ו', ו'+ר', ה'+ה', ח'+י', ח'+ס', ע'+ד', ו'+ה', ה'+ש', ו'+ח', ו'+ד'
עולה **732**
"**בן שלשים**" עולה **732**

16) "**ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה**" עולה **1035**
"**שלשים שנה**" עולה **1035**

* * * * * * * * *

"אנחנו מאלמים אלמים"

פרק ל"ז פסוק ז':
"והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי"
וישב רבה (פ"ד, י): " א"ר אחא עתידים אתם להעלים עלי דברים לפני אבא לומר חיה רעה אכלתהו ומאן קאים ליה משתיקותא דאימא"
ופרוש הדברים:
פירוש מהרז"ו: "על אשתו של פוטיפר אלא שניצול ממנה ע"פ זכות אמו"

לפי המדרש, דורשים המילים "מאלמים אלמים" שהאחים התנהגו כאלמים, שלא דברו, ושתקו כאשר נאמר "חיה רעה אכלתהו". ואותו ביטוי רומז על העתיד, שאשת אדוניו ינסה לעשות ליוסף רעה ולהחטיא אותו. ויוסף ניצול מאשת אדוניו בגלל זכות צניעות אמו רחל שמסרה הסמנים לאחותה ושתקה ולא אמר ליעקב שלבן החליף אותה בלאה.
ונראה לי להגיד שזה מידה כנגד מידה. כי נושא רחל לאה ויעקב זה בנושא תשמיש. וגם נושא יוסף עם אשת אדוניו זה בנושא תשמיש. ועמדה ליוסף זכות אמו להצילו.

ועוד יוסף ניצול ממות על ידי ראובן וגם זה כתוצאה המעשה של אמו.
משנת דרבי אליעזר: "דעל ידי ששתקה ובא על לאה ונעשה ראובן בכור ונתיירא שיתלו הסירחון בו כדאיתא במדרש לכן הצילו מידם, מלשון אלם כדלעיל שעשתה עצמה כאלם ושתקה"
בגלל שרחל שתקה (במידת הצניעות) ולא אמרה ליעקב שזה לאה (כדי לא לביש אחותה ואולי גם לא לצער יעקב) נולד ראובן. והוא הציל את יוסף מאחיו (בראשית ל"ז, כ"ב - "ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם...למען הציל אתו מידם")

ורמז שהנושא קשור לרחל אמנו שזכותה תעמוד ליוסף:
"**השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ה'+ה', ו'+ה', ק'+ה', א'+י', ו'+ם', נ'+ה'**, עולה **238**
רחל עולה **238**
שבגלל זכות אמי אני אעמוד ("קמה") מול היצר ולא אכשל בחטא ("נצבה" - איתן וחזק).

ונראה לי להוסיף, יוסף רומז לאחיו:
"ואנחנו מאלמים אלמים" – אתם ואני, שנינו, יתנהגו בעתיד כאלמים בשתיקה.
אתם תשתקו ולא תגידו האמת לאבא מה עשיתם איתי. וגם אני אשתוק ולא אגלה לאבא מה עשיתם.
אתם אם כוונה לא טובה - כדי לכסות על מעשה הרע שעשיתם וכדי להינצל מזעם של אבא.
ואני אם כוונה טובה - כדי לא לבייש אתכם (כמו שעשתה אמי עם אחותה) וכדי לא לצער את אבא (גם כמו שעשתה אמי) וכדי לקרב הגלות והגאולה.

"והנה קמה אלמתי וגם נצבה"— השתיקה שלי תתגבר ("קמה") על השתיקה שלכם ותתקיים עד מותי ("נצבה"). ואני גם אשתוק ולא אגלה לפרעה או למצרים או לאף אחד שמכרתם אותי.
(אני אשתוק, "ויתאפק יוסף", גם מול השתיקה שלכם כאשר אתם לא מודים ושותקים לפני על

המעשה שעשיתם עם אחיכם ואומרים רק "והאחד אננו", "ואחיו מת").

"**והנה תסבינה אלמתיכם**" – אתם תאספו אלי כאשר אתם עדיין בשתיקה (על המעשה שעשתם) ועדיין לא מודים על המעשה שעשיתם

"**ותשתחוין לאלמתי**" – ואתם תשתחוו לי כאשר אני שותק ולא מגלה לכם מי אני. ובסופו של דבר שתיקתי תגרום לכם להודות על מעשיכם (אתם תשתחוו, תתקפלו מול השתיקה שלי). וכל זה למה? לא כנקמה, חס וחלילה, אלא כדי להחזיר אתכם בתשובה.

* * * * * * * * *

"מאלמים אלמים"

פרק ל"ז פסוק ז':
"והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי"

ונשאלת השאלה:
איך יוסף ידע לומר לשר המשקים ולשר האפים "ספרו נא לי".
הלא הוא היה עבד אצלם והם שרים, ועבד לא מדבר לפני מי שחשוב ממנו בלי רשות.
וכאן יוסף העיז לדבר אתם. איך לא פחד מהם?
ועוד, כאשר יוסף שאל אותם, מדוע הם הסכימו לספר לו את חלומותיהם?
(הלא הוא עבד, עברי, בזוי בעיניהם, ומה הוא כבר יכול לעשות עם החלום)

ונראה להגיד, שיוסף ידע על ידי החלום שהוא חלם בעצמו שמחלומות שר המשקים ושר האפים יכולה לבוא לו ישועה, לצאת מבית הסהר.

המילה "אלמים" פרושה ערימות שיבולים (תבואה).
"מאלמים" היא הפעולה שעושים כאשר אוספים את השיבולים לעומרים, קרי לערמות של שיבולים. אבל יש פירוש נוסף למילה "אלמים" והוא מהמובן אילם-לא מדבר.
(הפירוש הזה של המילה מובא בבראשית רבה כ"ד, י', בעניין חלום יוסף, על פסלים, שהם אלמים, לא מדברים).

בבוקר כאשר יוסף בא אל שר המשקים ואל שר האפים, ראה אותם "והנם זעפים".
מצא אותם עצבים, ולפי:
רש"י: "עצבים כמו (מ"א כ') **סר וזעף...**"
ורמז:
"**זעפים**" עולה 207 ועוד 5 אותיות עולה **212**
"**עצבים**" עולה **212**
ויוסף שאל אותם:
"**מדוע פניכם רעים**" עולה 352 ועוד 13 אותיות ועוד 3 מילים עולה **368**
"**עצבים**" באתב"ש: **זהשמי** עולה 362 ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **368**
פתח עמם בדברים כדי שיגידו לו למה הם "זעפים" קרי עצבים.
והם ענו לו, בגלל "חלום חלמנו":
"**והינם זעפים**" עולה **308**
"**אליו חלום חלמנו ופתר אין אתו**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ם', ו', ר', ן',ו'** עולה **308**

ומי שעצוב לא מדבר הרבה, אלא שקוע ושותק בתוך עצמו (כמו אילם).
ואולי השתיקה של השרים הזכירה ליוסף חלום שהוא בעצמו חלם לפני 10 שנים.
(כלומר, אולי החלום שחלם לפני 10 שנים גם היה גם בעניין הזה, ומתוך החלום הבין יוסף מה הולך להיות)
"**והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי**"
יש כאן עניין של חלומות. החלום של השרים, והחלום של יוסף, ולפי:
"**מאלמים**" באתב"ש: **יתכימי** עולה **490**
חלומות עולה **490**

"**מאלמים אלמים**"– לפי החלום שיוסף חלם על עצמו הוא יעלה לגדולה. אבל זה יהיה דרך מכירה, כלומר לפני שזה יקרה הוא יימכר לעבד ("וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף"). כי רק אחרי שהוא יהיה עבד ובבית הסהר הוא יעלה לגדולה על ידי חלומות של שר המשקים ושר האופים.

"**מאלמים אלמים**" עולה **282**
"**וימכרו**" עולה **282**

דרך חלום הוא יעלה להיות שליט:

"**חלום חלמנו**" באתב"ש: **סכפי סכיטף** עולה **349**
שליט עולה **349**

"**מאלמים אלמים**"– לשון רבים, לפחות שניים חלמו ("מאלמים"), לפחות שניים שותקים ("אלמים"), ושניהם עצבים ("זעפים"), ולפי:

"**וירא אתם והנם זעפים**" עולה 966 ועוד 4 מילים עולה **970**
"**מאלמים אלמים**" באתב"ש: **יתכימי תכימי** עולה **970**
(השתיקה "אלמים" קשורה לעצבות שלהם, "והנם זעפים" מפני "מאלמים" מפני החלומות שלהם)

ושניהם, שר המשקים ושר האופים, עצבים בגלל חלום ושותקים.

"**מאלמים**" עולה **161**
"**שר המשקים**" באתב"ש: **בג ציבדמי** עולה **161**
וגם:
"**והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ה', א'+ו', מ'+ם', א'+ם', ב'+ד' עולה **161**
"**שר המשקים**" באתב"ש: **בג ציבדמי** עולה **161**
וגם:
"**והנה אנחנו מאלמים**"
באתב"ש:
פצטץ תטסטף יתכימי
ראש תיבות, אותיות: **פ', ת', י'** עולה **490**
משקים עולה **490**

ועבור שר האופים:

"**אלמים בתוך**" עולה 549 ועוד 2 מילים עולה **551**
"**שר האפים**" באתב"ש: **בג צתומי** עולה **551**

"**והנה קמה אלמתי**"– לשון יחיד. השתיקה שלי (של יוסף) צריכה עכשיו להיפסק (השתיקה של יוסף צריכה לקום, "קמה" ולעבור עכשיו).
עכשיו הזמן לקום ("קמה") ולהתערב בעניינם.
וגם, רק שר אחד שובר שתיקתו והתחיל לדבר, קרי שר המשקים, ולפי:

"**והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', מ', א', ב', ה', ו', ק'** עולה **161**
"**שר המשקים**" באתב"ש: **בג ציבדמי** עולה **161**

וגם:
"**והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה**"
באתב"ש:
פצטץ תטסטף יתכימי תכימי שאפל צבקץ פצטץ דיץ
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ף', י', י', ל', ץ', ץ', ץ'** עולה **490**
משקים עולה **490**

בהתחלה שניהם שתקו, אבל שר האופים שתק יותר ונתן לשר המשקים לספר חלומו ראשון:
"**האפים**" עולה 136 ועוד המילה עולה **137**
שותקים באתב"ש: **בפאדמי** עולה **137**

שר המשקים היה הראשון ששבר את שתיקתו והתחיל לספר ליוסף חלומו:
"**מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם**"
ראש תיבות, אותיות: **מ', א', ב', ה', ו', ק', א', ו'** עולה **161**
"**שר המשקים**" באתב"ש: **בג ציבדמי** עולה **161**

ורק אחרי שיוסף פותר את חלומו של שר המשקים לטוב שר האופים גם שובר שתיקתו ומתחיל לדבר, ולפי:
"**קמה אלמתי**" עולה 626 ועוד 8 אותיות ועוד 2 מילים עולה **636**
שר האפים עולה **636**
וגם:
"**והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי**"
סוף תיבות, אותיות: **ה', ו', ם', ם', ד', ה', ה', ה', י'** עולה **136**
"**האפים**" עולה **136**

"**והנה קמה אלמתי**"– השתיקה שלי קמה והלכה. אני שובר שתיקתי ואומר לכם "ספרו נא לי"
"**ספרו נא לי**" סוף תיבות, אותיות: **ו', א', י'** עולה **17**.
מחלומי בגיל 17 אני יודע זה.

"**וגם נצבה**"– ועכשיו אני חוזר ושותק, שתיקתי עומדת לפניכם ("נצבה") ואני מוכן לשמוע מכם את חלומותיכם.

"**והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי**"– גם השתיקה שלכם תישבר ואתם תדברו אליי כאילו אני השר ואתם העבדים.
עד עכשיו אני שתקתי כעבד לפני שר, והשתיקה שלכם בגלל עצבות.
ובגלל עצבות שלכם השתיקה שלכם "תסבינה", קרי השתיקה תתכופף ותישבר לפניי, לפני יוסף העבד העברי, ולפי:
"**מאלמים אלמים**" עולה **282**
עברי עולה **282**

ואני אשתוק, ואתם תספרו לי את החלומות שלכם.
"**בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה**" עולה 1630 ועוד 7 מילים עולה **1637**
שר המשקים ושר האפים עולה **1637**
(בסופו של דבר שר המשקים וגם שר האופים, כל אחד לחוד שבר את שתיקתו, "קמה אלמתי", וסיפר ליוסף חלומותיו)

* * * * * * * * *

חלומות יוסף

בחלומות שחלמו שר המשקים ושר האופים וגם פרעה העיתוי למתי הם יתרחשו היה בתוך החלום (שלשה סלים –שלשה ימים, שבעה שבלים- שבעה שנים).
אבל בחלומות של יוסף לא כתוב מתי, ואפוא זה יקרה.

למרות שלו כתוב בפרוש בחלומות של יוסף , יש רמזים בחלומות שהוא יעלה לגדולה ומתי זה יקרה, ועל מה שיתרחש אחרי זה. ואביו הרגיש בדבר ואמר לו:
פרק ל"ז פסוק י':
"ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה"

יעקב אבינו תמה מאוד מהחלומות שחלם יוסף, והרגיש שהם מן נבואה ושהם אמת.
וצפה וחכה לראות לזה להתממש ("ואביו שמר את הדבר") .

בחלומות יש עניין שהוא יעלה לגדולה ("והנה קמה אלמתי") .
ומהתשובה של יעקב אביו לו יש רמזים שזה יתרחש במצרים בהיותו בן 30 שנה.
ושהוא יהיה משל, שליט, משביר. ובהיותו בן 39, אחרי 22 שנה, יבואו למצרים וישתחוו לו ("והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי").

שבגיל 30 הוא יעלה לגדולה:
"ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר" עולה **1041**
"שלושים שנה" עולה **1041**

שהוא יהיה מושל:
1) **"ויספר אל"** עולה **387**
"הוא המשל" עולה **387**

2) **"אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא"**
סוף תיבות, אותיות:
ל', ו', ל', ו', ר', ו', ו', ר', ו', ה', ם', ה', ר', ת', א' עולה **1141**
"וכי הוא משל בכל ארץ מצרים" עולה **1141**

3) **"אביו ואל אחיו ויגער"** עולה **370**
"משל" עולה **370**

4) **"בו אביו ויאמר לו מה"** עולה 365 ועוד 5 מילים עולה **370**
"משל" עולה **370**

5) "**אביו ויאמר לו מה**"
עולה 357 ועוד 13 אותיות עולה **370**
"**משל**" עולה **370**

6) "**ויגער בו אביו ויאמר לו מה**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ו', ו', ר', ו', ה'** עולה **423**
"**וכי הוא המשל**" עולה **423**

שהוא יהיה שליט:

1) "**ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ר', א'+ל', א'+ו', ו'+ל', א'+ו', ו'+ר', ב'+ו', א'+ו', ו'+ר', ל'+ו'
עולה **750**
"**השליט על הארץ**" עולה **750**

2) "**אביו ויאמר לו מה החלום הזה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ו', ו'+ר', ל'+ו', מ'+ה', ה'+ם', ה'+ה' עולה **349**
שליט עולה **349**

3) "**ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום**" עולה 743 ועוד 7 מילים עולה **750**
"**השליט על הארץ**" עולה **750**

4) "**לך ארצה**" עולה 346 ועוד 6 אותיות ועוד 2 מילים עולה **354**
"**השליט**" עולה **354**

5) "**ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת**"
באתב"ש:
פמתיג כף יץ צסכפי צעץ תבג סכיא
ראש תיבות, אותיות: **פ', כ', י', צ', צ', ת', ס'** עולה **750**
"**השליט על הארץ**" עולה **750**

שהוא יהיה המשביר לכל עם הארץ:

1) "**ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא**"
באתב"ש:
פמחוג תך תשמף פתך תסמף פמרזג שף תשמף פמתיג כף יץ צסכפי צעץ תבג סכיא צשפת
סוף תיבות, אותיות:
ג', ך', ף', ך', ג', ף', ף', ג', ף', ץ', י', ץ', ג', א', ת' עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**

2) "**ואל אחיו ויגער בו**"
באתב"ש:
פתך תסמף פמרזג שף
ראש וסוף תיבות, אותיות: **פ'+ך', ת'+ף', פ'+ג', ש'+ף'** עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**

3) "**בו אביו ויאמר לו**"
באתב"ש:
שף תשמף פמתיג כף
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ש'+ף', ת'+ף', פ'+ג', כ'+ף'** עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**

4) "**אביו ויאמר לו מה החלום הזה**"
באתב"ש:
תשמף פמתיג כף יץ צסכפי צעץ
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ת'+ף', פ'+ג', כ'+ף', י'+ץ', צ'+י', צ'+ץ' עולה **1043**
"**המשביר לכל עם הארץ**" עולה **1043**

ובהיותו בן 39 שנה, אחרי 22 שנה , הם יבואו למצרים:

1) "**בו אביו ויאמר לו**"
ראש תיבות, אותיות: **ב', א', ו', ל'** עולה **39**

2) "**ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה**"
סוף תיבות, אותיות: **ל', ו', ר', ו', ו', ר', ו', ה', ם', ה'** עולה **504**
בעוד כ"ב שנים עולה **504**

3) "**החלום הזה אשר חלמת הבוא**"
באתב"ש:
צסכפי צעץ תבג סכיא צשפת
סוף תיבות, אותיות: **י', ץ', ג', א', ת'** עולה **504**
בעוד כ"ב שנים עולה **504**

4) "**ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', ו', ב', א', ו'** עולה **22**

5) "**נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך**"
סוף תיבות, אותיות: **א', י', ך', ך', ת', ך'** עולה **471**
אליך למצרים עולה **471**

6) "**מה החלום הזה**"
באתב"ש:
יץ צסכפי צעץ
ראש וסוף תיבות, אותיות: **י'+ץ', צ'+י', צ'+ץ'** עולה **380**
מצרים עולה **380**

7) "**בו**"
באתב"ש:
שף עולה **380**
מצרים עולה **380**

וישתחוו לו אפיים ארצה:

1) "**ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו**"
עולה 765 ועוד 7 מילים עולה **772**
"**וישתחוו לו**" עולה **772**

2) "**אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה**"
עולה 872 ועוד 41 אותיות עולה **913**
"**וישתחוו לו אפיים**" עולה **913**

3) "**ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ו', ו', ר', ו', ה', ם', ה', ר', ת'** עולה **1068**
"**וישתחוו לו ארצה**" עולה **1068**

4) "**ויאמר לו מה החלום**" עולה **427**
"**אפים ארצה**" עולה **427**

5) "**אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ר', ח'+ת', ה'+א', נ'+א', א'+י', ו'+ד', ו'+ד', ל'+ת', ל'+ד' עולה **1209**
"**וישתחוו לו אפיים ארצה**" עולה **1209**

6) "**הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך**"
באתב"ש:
צעץ תבג סכיא צשפת טשפת תטם פתיל פתסמל
ראש תיבות, אותיות: **צ', ת', ס', צ', ט', ת', פ', פ'** עולה **1209**
"**וישתחוו לו אפיים ארצה**" עולה **1209**

והוא יאשים אותם כמרגלים:
"**ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ר', ב'+ו', א'+ו', ו'+ר', ל'+ו', מ'+ה', ה'+ם', ה'+ה', א'+ר' עולה **764**
"**מרגלים אתם**" עולה **764**

* * * * * * * * *

"הבוא נבוא אני ואמך"

פרק ל"ז פסוק י':
"ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה"
רש"י: "והוא לא היה יודע שהדברים מגיעין לבלהה שגדלתו כאמו (ב"ר). ורבותינו למדו מכאן שאין חלום בלא דברים בטלים"
המילה "והירח" בחלום של יוסף, רומז על האמא שלו. אביו גער בו כי אמו כבר מיתה.
ואיך היא תבוא להשתחוות לו? אלא דורשים שהכוונה לבלהה שגדלתו כאמו.

1) "**ואמך**" עולה 67 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **72**
לבלהה עולה **72**

2) "**ואמך**"
באתב"ש:
פתיל עולה 520 ועוד 4 אותיות ועוד המילה עולה **525**
"**אין חלום בלא דברים בטלים**" עולה **525**

* * * * * * * * *

בגלל שלושה דברים שנאו את יוסף

כתוב שאחיו של יוסף שנאו אותו בגלל שלושה דברים, והם:
כתונת הפסים שנתן לו אביו (סימן אהבת אביו ליוסף), בגלל חלומותיו, ובגלל דבריו.
פ' – פסים
ח'- חלומות
ד' – דבריו
ראשי תיבות של המילים 'פסים', 'חלומות', 'דבריו', המילה '**פחד**' והמילה '**דחף**'.
מה '**דחף**' אחיו למכור אותו? '**פחד**', שהוא כן חשוב (מגיע לו כותונת), ושחלומותיו ודבריו הם אמת.

* * * * * * * * *

חלום יוסף נבואה

בכל החלומות של יעקב אבינו ושל יוסף (וגם של שרי פרעה ושל פרעה) כתוב המילה "**והנה**" (לפני תיאור החלום).
"**והנה**" עולה **64**
בנבואה עולה **64**

החלומות של יעקב אבינו, ושל יוסף הצדיק, וגם של האחרים היו בהם משלים.
והם בגדר נבואה או דברי נבואה על מה שיתרחש בעתיד.

* * * * * * * * *

"ואביו שמר את הדבר"

אחרי שיוסף סיפר לאביו ולאחיו את החלום שחלם כתוב:
פרק ל"ז פסוק י':
"ויגער בו אביו"
רש"י: "לפי שהיה מטיל שנאה על עצמו"

כלומר, בגלל שיוסף סיפר את חלומו לאחיו לאחר שהם כבר שנאו אותו מכתונת הפסים שקיבל מאביו ומהחלום הקודם שהוא סיפר להם, הוא מטיל עוד שנאה בעצמו.
למרות זאת כתוב:
פרק ל"ז פסוק י"א:
"ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר"
ונשאלת השאלה ,הלא כאן כתוב לשון 'קנאה' ולא לשון 'שנאה'?

ועוד:
פרק ל"ז פסוק י"ד:
"ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן"
אם יעקב אבינו דואג לשנאת האחים נגד יוסף למה שלח אותו לאחיו?

ונראה לי להגיד שמעבר לפשט של הפסוקים נפתח לנגד עיננו תכנית ארוכת טווח הקשור ליוסף ולבני ישראל. ויעקב אבינו יוזם ושותף בה.

האחים לא יודעים בברור עם החלומות של יוסף אמתיים, אבל הם חוששים שכן הוא. לפי זה אחיו 'מקנאים' בו ולא מוסיפים שנאה נגדו. אבל יעקב יודע שחלומות בנו אמתיים. כמו שכותב המדרש על המילים "**ואביו שמר את הדבר**":
מדרש רבה (פ"ד, י"ב):
"א"ר לוי נטל קולמוס וכתב באיזה יום ובאיזה שעה ובאיזה מקום"
"א"ר חייא רבה ואביו שמר את הדבר ורוח הקודש אומרת שמור את הדברים שעתידין הדברים ליגע"

"ואביו" – יעקב, **"שמר"** – רמז למילה 'שמיר' ("חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפורן שמיר..", אמצעי כתיבה), וגם "**שמר**", אותיות המילה **'רשם'**, יעקב אבינו לקח קולמוס וכתב (או רשם) לעצמו, **"את"** – היום והשעה והמקום, **"הדבר"** – שנמסר לו בנבואה ("הדבר", כמו דיבור), וזה מתי יוסף עולה לגדולה (פירוש מהרד"ו: "וכן כאן לפרסם גדולת יוסף").

ואולי הרמז:
"ואביו שמר", אותיות: **ו', א', ב', י', ו', ש', מ', ר':**
ו' – אות המקשר בין נושא הקודם לנושאה הנוכחי.
א' – **א**ביו
ב' – **ב**איזה
י', ו' – **יום**
ש' – **ש**עה
מ' – **מ**קום
ר' - **ר**שם
יעקב אבינו רשם לעצמו את היום, השעה, והמקום שיוסף עולה לגדולה בעתיד

(קרי, בעוד 14 שנה. יוסף נמכר בגיר 17, ועמד לפני פרעה ועלה לגדולה בגיל 30. מלאו ליוסף 30 שנה והוא עכשיו בעצומו של שנת 31 לחייו). "ואביו שמר את הדבר", יש כאן 14 אותיות. רמז שאחרי 13 שנה, קרי בעצומו של שנה ה14 יוסף בגדולתו).

ולא רק זה, הפרשה פותחת בקשר ליוסף במילים: "**ויוסף בן שבע עשרה שנה...**".
למה כתוב כאן גילו של יוסף? אלא יש בתוכן רמז, סוף תיבות הביטוי הזה, אותיות: **ף', ן', ע', ה', ה'**, עולה **210**. כלומר, רמז שבגיל **17** לחיי יוסף יתחיל שעבוד מצרים שימשך **210** שנים.

ובידיעה שיוסף עולה לגדולה, יעקב אבינו יכול לשלוח את יוסף לראות את שלום האחים (למרות שזה לכאורה מסוכן ליוסף):
פרק ל"ז פסוק י"ד:
"וישלחהו מעמק חברון"
ושואלים חז"ל, הלא חברון בהר, ומה פירוש המילה "מעמק"?
<u>מדרש רבה (פ"ד", י"ג)</u>: "א"ר הלך להשלים אותה העצה העמוקה שנתן הקב"ה בינו ובין חבר הנאה שהיה קבור בחברון, ועבדום וענו אותם"

יעקב אבינו מנסה להתניע גלות מצרים ולקרב הגאולה. הוא שולח את יוסף לאחיו במגמה לקרב קיום ההבטחה לאברהם (חבר הנאה) בברית בין הבתרים:
פרשת לך לך, פרק ט"ו פסוק י"ג:
"**ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה**"

כאשר יוסף הגיע לאחיו הם לקחו אותו ומכרוהו לעבד והוא הגיע למצרים. גלות מצרים התחילה ונפתחה לעיננו.
(אבל זה עדיין לא גלוי וידוע לרבים. כמו שאמר האיש, המלאך גבריאל, ליוסף כאשר מצא אותו תועה בשדה, 'שמעתי מאחורי הפרגוד שהתחיל שעבוד מצרים').
אלא מה קרה?
האחים כיסו המעשה שעשו ליוסף ולקחו את כתונת הפסים של יוסף והטבילו בדם והביאו אותה ליעקב אביהם ואמרו:
פרק ל"ז פסוק ל"ב:
"**הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא**"

ובדומה למעשה יעקב אביהם שהסתיר את זהותו מיצחק אביו כדי לקבל הברכות ממנו בשימוש '**בגד**' ("ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמדת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב...") ובשימוש '**גדיי עזים**' (קרי שחט שני גדיי עזים טובים והביא לרבקה אימו שממנו רבקה עשתה את המטעמים, והשחיטה כרוכה בהוצאת דם), האחים הסתירו מעשיהם וגורל יוסף מיעקב אביהם בשימוש '**בגד**' (כתונת הפסים) ובשימוש 'דם' משחטת '**שעיר עזים**'.
ובנוסף הם אמרו לאביהם בלשון "**הכתנת בנך**", בשימוש המילה "**בנך**" במקום המילה '**יוסף**' (לא אמרו 'הכתנת יוסף') כנגד מה שענה יעקב לשאלת יצחק אביו "**אתה זה בני עשו ויאמר אני**". באמירת המילה "**אני**" יעקב הסכים לשימוש המילה "**בני**" וכאילו הוא בעצמו אמר אני '**בנך**' (עשו, ולא אמר 'אני יעקב').
וכמו שגרם יעקב לאביו לא להכיר אותו, "**ולא הכירו**", האחים אמרו כאן בלשון "**הכר נא**".

וכנגד מה שאמר יצחק ליעקב "**האתה זה בני עשו אם לא**", האחים אמרו ליעקב אביהם בלשון "**אם לא**".

עכשיו יעקב אבינו בצער גדול. הוא שלח את יוסף בידיעה שיוסף עולה לגדולה, ולהתניע גלות מצרים, ולקרב קיום ההבטחה לאברהם, ויוסף נעלם. כל מאמציו עלו בתוהו וגם יוסף איננו. איזה צרות. וכתוצאה מזה:
פרק ל"ז פסוק ל"ד:
"ויקרע שמלותיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים"

לפי הפשט יעקב אבינו חושב שיוסף נהרג ("טרף טרף יוסף"). אבל יונתן בן עוזיאל מתרגם (ראה על בפסוק "חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף"), שנצנצה אצל יעקב אבינו, ברוח הקודש, שיוסף לא נהרג אלא שיוסף נפל בידי אישה רעה. ולמרות זה יעקב אבינו נכנס לאבלות על בנו יוסף. ואפשר להבין למה הוא קרע שמלותיו, ולמה הוא שם שק במתניו - כי בנו האהוב עליו בצרה מתנסה בניסיונות. אבל קצת קשה להבין למה הוא התאבל ימים רבים. כי משמעות ימים רבים זה הרבה מעבר לנהוג באבלות. וכתוב (על המילים "ויתאבל על בנו ימים רבים"):
<u>מדרש רבה (פ"ד, כ')</u>: "אלו כ"ב שנה"
(קרי יעקב אבינו התאבל, 22 שנה, כל השנים שלא ראה את יוסף. יוסף נמכר בגיל 17 ויעקב ירד למצרים כאשר יוסף היה בגיל 39. בגיל 30 יוסף עלה לגדולה, ו7 שנות השבע ו2 של רעב, יוסף 39.)

ויתכן שיעקב אבינו לא רק מתאבל על בנו אלא גם על פספוס מאמציו להתניע גלות מצרים ולקרב הגאולה. ואולי הרמז במילים:
"**ימים רבים**", ראש תיבות אותיות: **י', ר'**, עולה **210**, רמז לגלות מצרים שלפי חז"ל נמשך 210 שנה.

ואולי מה שיקרה ליעקב אבינו רמוז מראש במילה "**שמר**" ("ואביו שמר את הדבר", קרי "ואביו שמר"), אותיות: **ש', מ', ר'**
ש' – **ש**מלותיו
מ' – **מ**תניו
ר' – **ר**בים (קרי, "ימים רבים")

ועוד רמזים לקורה ליעקב אבינו כתוצאה משליחות יוסף לאחיו:
יעקב אבינו שלח את יוסף באמרו לו "**לך ראה את שלום אחיך**", ובסוף "**ויקרע שמלותיו**". המילה "**שמלותיו**" אותיות המילה '**שלומתיו**' (חסר), קרי השלום של יעקב נקרע כתוצאה מהשליחות הזה ("וישב יעקב בארץ מגורי אביו" - אומרים חז"ל "רצה לשבת בשלווה וקפץ עליו רוגזו של יוסף").
ועוד, הלא האחים שונאים ומקנאים ביוסף. שנאתם ("ויוסף עוד שנא אותו"), וקנאתם ("ויקנאו בו אחיו") נגד יוסף יגרום לאביהם לשים 'שק' במתניו. ראש תיבות של המילים '**שנאה**', '**קנאה**', אותיות: **ש', ק'**, המילה '**שק**'.

לא רק שיוסף יעלה לגדולה אלא גם יעקב "יתאבל' עליו ולא ידע מה עלה בגורלו.

* * * * * * * * *

"ואביו שמר את הדבר"

פרק ל"ז פסוק י"א:
"ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר"

אולי יש כאן רמז לכך שיעקב ידע שיוסף ירד למצרים ובכל זאת ישמור שבת, מילה וחודש. (אולי רמז לגזירות היוונים בחנוכה).

"**שמ"ר**"- ראשי תיבות: **ש**'- שבת, **מ**'- מילה, **ר**'- ראש חודש.

* * * * * * * * *

"ואביו שמר את הדבר"

פרק ל"ז פסוק י"א:
"ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר"
רש"י: "היה ממתין ומצפה מתי יבא..."

יעקב אבינו הבין שחלום יוסף, בו יוסף עולה לגדולה - חלום אמיתי. והוא היה ממתין מתי זה יתגשם.

ואולי יש כאן רמזים מאותיות הפסוק למה שיקרה ליוסף בעתיד.
פרעה נותן ליוסף טבעתו, בגדי שש, מרכבתו המשנה, רביד הזהב, אסנת לאישה, ושם אותו שליט ומשביר לכל ארץ מצרים.

"**ואביו שמר את הדבר**", אותיות: **ו', א,' ב', י', ו', ש', מ', ר', א',ת', ה',ד', ב', ר'**
ו',א',ב' – עולה "**ט**", **טבעת** ("ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף")
י' – **ישק** ("ועל פיך ישק כל עמי") , **ירים** ("לא ירים איש ידיו ורגליו")
ו' – עולה **שש** ("וילבש אתו בגדי שש")
ש' – **שליט** ("ויוסף הוא השליט על הארץ")
מ' – **מרכבת המשנה** ("ויורכב אתו במרכבת השנה אשר לו"), **משביר** ("המשביר לכל עם הארץ")
ר' – **רביד** ("ויושם רבד הזהב על צוארו")
א' – **אישה**, **אסנת** ("ויתן לו את אסנת...לאשה"), **אברך** ("ויקראו לפניו אברך")
ת' ה', ד', ב', ר' – עולה "**תורה**", יוסף הוא צדיק ושמר את התורה במצרים

* * * * * * * * *

רבד הזהב על צוארו

פרק ל"ז פסוק י"ד:
"ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר"

יעקב אבינו אמר ליוסף, בשלחו לעמק חברון לחפש אחיו, "**והשבני דבר**" ואולי התנבא ולא ידע שהתנבא.

פרק מ"א פסוק מ"ב:
" וישם רבד הזהב על צוארו "
"**והשבני דבר**", "**דבר**" אותיות: **ד**', **ב**', **ר**' "**רבד**" (הפוך)
יעקב אבינו בקש שישיבו לו "**דבר**" ויוסף חזר כמשנה למלך עם "**רבד**" הזהב על צוארו.

* * * * * * * * *

״מעמק חברון״

פרק ל״ז פסוק י״ד:
״**וישלחהו מעמק חברון**״

'עמק' עולה **210**
סלעים עולה **210**
לרמוז:
יעקב אבינו שלח את יוסף מעמק חברון לראות שלום אחיו ושלם הצאן אבל כתוצאה מזה יוסף נמכר לעבד בכ' **סלעים**. ונגרר יעקב אבינו וכל ביתו, בני ישראל, למצרים להיות שם **210** שנים.

* * * * * * * *

"לך נא ראה את שלום אחיך"

פרק ל"ז פסוק י"ד:
"ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה"

1. "**<u>ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן</u>**":
המסר האחרון שמסר יעקב אבינו לבנו יוסף לפני פרידתו לגלות במצרים היה:
"**ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן**". יעקב אבינו ביקש מיוסף, למרות הבעיות (שנאת האחים, ומכירתו) שתמיד יראה הצד הטוב, וידון אותם לכף זכות, ויתנהג בשלום עם אחיו (ובאמת לפי פירוש בעל הטורים כך רצה יוסף)
פרק מ"ב פסוק ז':
"**<u>וירא יוסף את אחיו ויכרם</u>**..."
<u>בעל הטורים</u>: "ביקש לקבלם בסבר פנים יפות ובא המלאך שמצאו תועה והזהירו, מיד 'ויתנכר אליהם', ולכך כתיב אח"כ 'ויכר' לשון יחיד".

וגם רמז ליוסף שידאג תמיד לשמור על שלומם של בני ישראל בגלות. (לפי חז"ל השעבוד הקשה במצרים התחיל אחרי מות יוסף).
ואולי רמז לו גם, שבגלות, הוא ישמור מצוות התורה:
"**א**ת **ש**לום **א**חיך ואת **ש**לום **ה**צאן", ראשי תיבות, אותיות: **א', ש', א', ו', ש', ה'** עולה **תרי"ג**.

2. <u>יונתן בן עוזיאל</u>: "...ושדריה על עיטא עמיקתא דאתמלל עם אברהם בחברון יומא הוה שרוי גלותא דמצרים..."

"**<u>שכמה</u>**"
אולי נוטריקון, אותיות: **ש', כ', מ', ה'**
אות **ש'**: **ש**עבוד
אות **כ'**: **כ**ור
אות **מ'**: **מ**צרים
אות **ה'**: **ה**תחילה

אולי רמז ששעבוד בכור הברזל במצרים יתחיל משכם (מכירת יוסף והורדתו למצרים).

* * * * * * * * *

"מעמק חברון"

פרק ל"ז פסוק י"ד:
"וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה"
יעקב אבינו שולח את יוסף מחברון לראות את שלום האחים הרועים בשכם. וידוע שמשם מכרו את יוסף והתחיל שיעבוד מצרים.

רש"י: "הלא חברון בהר..., אלא מעצה העמוקה של אותו צדיק הקבור בחברון..."
הרמז הוא לאברהם אבינו שבחר שבניו ידונו במלכויות (גלויות) ולא בגיהנם (אור החיים).
ואולי יש כאן עוד רמז:
"**וישלחהו מעמק חברון ויבא**", ראש תיבות, אותיות: **ו', מ', ח', ו'**, עולה למנין 60 למנין המילה "**מך**". (וגם, "וישלחהו מעמק חברון", ראש תיבות: ו', מ',ח', המילה, "ומח", נשמע כמו "ומך", אותו צליל).
"**ומך אחיך עמו**", פירושו, שאחיך ירד מנכסיו והפך לעני ונמכר כעבד לגוי.
ואולי אפשר להגיד:
בעתיד (עד שיכנסו לארץ) יהיו זמנים שמצב הרוחני של בני ישראל יהיה ירוד ("ומך", יגיעו לעמק, לשפל רוחני), כאילו הם עניים בגלל חוסר זכויות וחטאיהם חס וחלילה יתגברו.
וזה יביא אותם למצב מסוכן על סף כליה. ומתי זה יהיה? בחטאים הרמוזים במילה "**מעמק**".
"מעמק", אותיות: **מ', ע', מ', ק'**
מ' – מצרים
ע' – עגל
מ' – מרגלים
ק' – קרח
ומה התיקון? "**וישלחהו**", צריך לשלוח (לעלות, להרים) אותם "**מעמק**" (מעמקו של חטאיהם) להר, לרמת "**חברון**".
המדרש רואה את השם חברון כצירוף המילים "חבר נאה", רמז לאברהם אבינו- חברו הנאה של הקדוש ברוך הוא. שנאמר (ישעיה) "זרע אברהם אוהבי"
(המקור לביטוי "חבר נאה" נמצא בבראשית רבה פ"ד, י"ג: "וישלחו מעמק חברן, והלא אין חברן אלא בהר? אמר רבי אחא: להשלים העצה העמוקה שנתן הקב"ה בינו ובין חבר נאה שקבור בחברון – "ועבדום וענו אותם". המשפט הזה, "האגדה העברית...." לקוח ממאמר של זאב וילנאי).
ואז יזכו להיכנס ולכבוש את ארץ ישראל. "**ויבא שכמה**", יגיעו לשכם, התחנה הראשונה של אברהם אבינו בארץ כנען. אברהם אבינו הגיע לאֵלוֹן מוֹרֶה שליד שכם ושם מתגלה אליו ה' ומבטיח לו זרע וארץ.

* * * * * * * * *

"הלוא אחיך רעים בשכם"

פרק ל"ז פסוקים י"ג – י"ד:
"ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני. ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה"

יעקב אבנו מכיר היטב המתיחות בין יוסף לבין אחיו. ולמרות זה הוא שולח את יוסף:
"לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן". יעקב אבנו כאיש עשיר מאד היה בקלות יכול לשלוח אחד מעבדיו למטרה זו. ולמה שלח את יוסף?

ונראה לי להגיד:
שהיה ידוע להם מה שנאמר לאברהם אבנו בברית בין הבתרים (בראשית ט"ו, י"ג):
"ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה"
ולפי זה נראה משליחות זה, ששלח דווקא את יוסף האהוב עליו מכל בניו, שיעקב אבנו רצה לזרז הגלות (לגמור את זה ככל המוקדם שאפשר) כדי ולהגיע לגאולה השלימה על ידי משה רבנו.
ואולי במישור הרעיוני הוא רומז ליוסף באמרו: "**אחיך רעים בשכם**"
אני יודע שאתה מאשים את אחיך שהם 'רועים בשכם' קרי הם חשודים או עושים דברים הרמוזים באותיות המילה "בשכם":

"**בשכם**", אותיות: **ב', ש', כ', ם'**.
ב' – בשר ("אבר מן החי", רש"י) , בנות ("תולים עיניהם בבנות הארץ", רש"י, מדרש)
ש' – שפחות ("מזלזלים בבני השפחות", רש"י), שונים אותך ("וישנאו אתו", ל"ז, ד')
כ' – כסף ("מפסידים בלי דעת כראוי במלכת המקנה", ספורנו. בעסקי כסף בצאן, משתדלים לקנות עושר ונכסים)
ם' – מקנים בך ("ויקנאו בו אחיו", ל"ז, י"א)

אני רואה את המתיחות בינך לבין אחיך.
אבל תדע, אחיך לא רק רועים את צאני בשכם, "אלא לא הלכו אלא לרעות את עצמן" (רש"י, וישב רבה פ"ד, י"ג).
"**בשכם**", אותיות: **ב', ש', כ', ם'**.
ב' – בור
ש' – שחיתת שעיר
כ' – 20 כסף, כתנת
ם' – מדינים, מכירה, מצרים

"**אחיך רעים בשכם**", הם יעשו בך דברים 'רעים' הרמוזים באותיות המילה "**בשכם**".
הם יפשיטו ממך ה '**כתנת**', וישליכו אותך אל '**בור**'. וישחטו '**שעיר עיזים**', ויטבלו בדמו הכתנת. ואנשים '**מדינים**' ימשכו אותך מהבור ותימכר ב '**20 כסף למצרים**'.

ובהמשך דבריו יעקב אומר ליוסף:
"**לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר**"
והוא מעביר בזה מסרים ליוסף על ההווה, ועל העתיד הקרוב, ועל העתיד הרחוק:

על ההווה (זה הפשט) – כפי שכתוב לראות את שלום אחיו ואת שלום הצאן ולהשיב לו דבר.

על העתיד הקרוב – רומז לו איך להתנהג עם אחיו.
"ראה את שלום אחיך", למרות מה שיעשו לך אחיך תמיד תתייחס להם בשלום ובאחווה. כי הדברים הם חלק מתכנית לקרב הגלות והגאולה והם לא אשמים. וככה עשה יוסף (בראשית מ"ה, ה' וח'):
"ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם". "ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים".

"ואת שלום הצאן", כמו שעשית בעבר "היה רועה את אחיו בצאן", כך תמיד תדאג לשלום אלו הנמצאים תחת ידך, קרי לאחיך ולמשפחתם.
וככה עשה יוסף (בראשית מ"ז, י"ב):
"ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף".

"והשבני דבר", הלא אני שמרתי את 'דבר' החלומות שלך ("ואביו שמר את הדבר", ראב"ע "בלבו". מדרש: רשם את 'הדבר' בפנקס, איזה חודש, איזה יום, איזה שעה. רש"י: "היה ממתין ומצפה מתי יבא"). לך תעלה לגדולה להשלים החלומות שלך. ותשיב לי 'דבר', קרי, 'רבד' הזהב על צווארך. ואז יהיה ביכולתך ותשיב לי 'דבר' – אות ד', ואותיות 'בר'. אות ד', 4 (דברים), ואותיות ב', ר' המילה 'בר'. והם: חמרים, אתנת, לחם ומזון. וככה קרה בראשית מ"א, מ"ב: **"וישם רבד הזהב על צוארו"**

וככה עשה יוסף"
בראשית מ"ה, כ"ג:
"ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשר אתנת נשאת בר ולחם ומזון לאביו לדרך"

על העתיד הרחוק – רומז ליוסף מטרת השליחות:
"**לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון**"
"**ראה**" – את סופו של השליחות הזה
"**את שלום אחיך**" – רמז לאהרן הכהן ('אוהב שלום ורודף שלום')
"**ואת שלום הצאן**" – רמז למשה רבנו ('רועה את צאן יתרו חתנו')
"**והשבני דבר**" – רמז ל10 הדברות
("והשבני דבר", ראש תיבות, אותיות: ו', ד', עולה 10. סוף תיבות, אותיות: י', ר', העולה 210. רמז לו שאחרי 210 שנים יקבלו 10 דברות, קרי התורה.
ואולי הרמז "והשיבני דבר", שישיב התורה לו לפי דברים המובאים בפרוש זקנים מבעלי התוספות על המילים בפרשת וילך המדברים על התורה שכתב משה רבנו, "לקח את ספר התורה הזאת" דברים ל"א, כ"ו- "וי"א שירד גבריאל ונטל את התורה מידו של משה והעלה אותה לב"ד הגדול בשמים...ולא עוד אלא שצדיקים שבמרום קורין בו בשני ובחמישי ובשבתות ובראשי חדשים וינים טובים").
"**וישלחהו מעמק חברון**" – לקיים מה שנאמר לחבר הנאה הקבור בחברון, קרי מה שנאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים (רש"י, וישב רבה).

יעקב רומז ליוסף על הסכנה בשליחות. ובו זמנית רומז לו על חשיבות השליחות. כאילו רומז לו ששליחות זה שאני מבקש ממך מסוכנת אבל סופו של התהליך הזה יוביל לבואו של הגואל משה רבנו ואהרן הכהן ולהוצאת בני ישראל מגלות מצרים ולקבלת התורה ולגאולה השלימה.
למרות הסכנה יוסף הצדיק לא מהסס לקיים דבר אביו ואומר "**הנני**".

אבל יש עוד מכשולים בדרך (נראה שהגלות והגאולה יתעכבו):
"**וימצאו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש**"
יוסף לא מוצא את אחיו בשכם. והוא: "תעה בשדה"
יוסף מצידו ממשיך במטרה לקיים שליחותו והוא:
"**תעה**", אותיות: **ת', ע', ה',**
ת' – תולה
ע' – עיניו
ה' – השמימה לה'
ומתפלל להצלחת שליחותו (בדומה ליצחק סבו שיצא לשוח בשדה).

"וימצאו איש" - המלאך גבריאל (תנחומא, רש"י), ורואה אותו "תעה בשדה":
תעה בדברים הרמוזים במילה "בשדה".

"**בשדה**" ,אותיות: **ב', ש', ד', ה'**:
ב' – 2
ש' – שלום (שלום האחים ושלום הצאן)
ד'– דבר ("והשבני דבר")
ה' – "הלוא אחיך רועים בשכם"

גם השליחות הבסיסית (לפי הפשט) לראות שלום אחיך ושלום הצאן לא יתקיים. וגם לא תצליח עכשיו להשיב שום 'דבר' לאביך כי "**שמעתי אמרים נלכה דתינה**". אחיך הלכו "לבקש לך נכלי דתות שימיתוך בהם" (רש"י). הם לא רק 'רועים בעצמן', הם הסיעו עצמם מהאחווה ומבקשים דתות ודינין היאך להמיתך אם תבוא אצלם.

ובעקבות שהוא "תעה בשדה" בא איש, המלאך גבריאל, שנשלח להבטיח שליחותו של יוסף והוא שואל אותו "מה תבקש"?
ויוסף עונה לו "את אחי אנכי מבקש". יוסף הצדיק לא מהסס לרגע לעשות דבר אביו.

ומוסיף המלאך ומזהיר אותו ואומר לו "**שמעתי אמרים נלכה דתינה**"
"**דתינה**", אותיות: **ד', ת', י', נ', ה',**
ד' – דין
ת' – תורה
י' – יש
נ' – נגדך
ה' – היום
קרי אתה עומד בדין היום (ואולי זה קשור לדעה שיוסף נמכר ביום הכפורים).

ובאותו המשפט, שמזהיר את יוסף באומרו "נלכה דתינה", גם מזכיר לו חשיבות השליחות ומבשר לו שאכן הדבר מתרחש עכשיו, ואומר לו "**שמעתי אמרים**", 'שמעתי מאחרי הפרגוד שהיום התחיל שעבוד מצרים' (יונתן בן עוזיאל).

"**וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן**", יוסף הצדיק לא מהסס והולך אחר אחיו ומוצא את אחיו:
"**בדתן**", אותיות: **ב', ד', ת', ן':**
ב', ד '– בדין
ת' – תורת
ן' – נפשות נגדו

הם דנים אותו 'רודף' ומתירים את דמו.
בראשית ל"ז, כ' –כ"א:
"ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא"
"ועתה לכו ונהרגהו...ונראה מה יהיו חלמתיו"
רש"י: "ורוח הקודש אומרת...נראה דבר מי יקום או שלכם או שלי".

בסופו של 'דבר' הם רק יצליחו לגרום למכירתו של יוסף ולא למיתתו, וזה יוביל לקיום חלומותיו ושליחותו של אביו.

* * * * * * * * *

"מעמק חברון"

פרק ל"ז פסוק י"ד:
"ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה"

רש"י: "והלא חברון בהר, שנאמר 'ויעלו בנגב ויבא עד חברון' (במדבר י"ג, כ"ב) , אלא מעצה עמוקה של אותו צדיק הקבור בחברון, לקיים מה שנאמר לאברהם בין הבתרים 'כי גר יהיה זרעך' (לעל ט"ו, י"ג, בראשית רבה ש"ס, סוטה י"א, א') "
ספורנו: "לווהו עד העמק"
חזקוני: "העיר יושבת בהר ויעקב ליווהו עד העמק וכן אמרו רבותינו ז"ל, שליווהו יעקב ליוסף והיו בפרשת עגלה ערופה ומשם שלחו"

לפי רש"י והמדרש הפסוק הזה אומר דרשני. כי חברון בהר, ולמה כתוב ששלחו מעמק חברון? ודרשו ששלחו לקיים מה שנאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים "גר יהיה זרעך בארץ לא להם...". לקיים עצה העמוקה שנאמר למי שקבור בחברון.

אבל, לפי ספרנו, חזקוני, ובעל הטורים, יעקב אבינו לווה את יוסף בדרכו לשכם מההר עד לעמק ומשם שלחו. ובמשך הלווי הם למדו ביחד הלכות עגלה ערופה. כי צריך להיפרד בדבר הלכה, ולפי:
בעל הטורים: "...וזהו שאמרו אל יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרהו"
כי יעקב אבינו לא האמין לבניו כאשר אמרו לו "עוד יוסף חי" עד "וירא את העגלות אשר שלח יוסף". והלא פרעה שלח את העגלות (ולא יוסף). אלא שמתוך שראה 'עגלות' (ששלח יוסף) נזכר בפרשת עגלה ערופה שלמדו ביחד בשלחו מעמק חברון לשכם ואז האמין להם שיוסף חי.

ונראה לי להגיד שנוסף על הפשט והדרש יש במישור הרעיוני רמזים בשימוש המילה "מעמק" לדברים שיקראו ליוסף בעתיד:
המילה "**מעמק**", אותיות: **מ', ע', מ', ק',** מצביעה על הפורעניות ועל הישועות מהפורעניות שיהיו ליוסף בעתיד. כאילו יעקב אבינו שולח אותו בידיעה שבשליחותו יהיו פורעניות, ולא להתייאש, כי לכל פורענות שיעבור עליו תהיה ישועה שתקל עליו.
ואלו הפורעניות הרמוזים במילה "מעמק":
מ'– מכירה, **מצרים**, יימכר למצרים לעבד
(בראשית ל"ט, א'- "ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו שמה")
ע'– ערווה, אשת אדוניו תנסה להכשילו בחטא ערווה
ולפי: בראשית ל"ט, ז'- "ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי")
מ'– מקום אסירי המלך, שאדוניו ישים אותו בבית הסהר
משמר (במקום שאסירי המלך אסורים שם)
ק'ֿ –קבר, שלא יבוא לקבורה בארץ כנען אלא שישימו אותו בארון במצרים

ואלו הישועות מהפורעניות הרמוזים במילה "מעמק":
מ' –**מצליח**, העבדות יהפוך לו יותר קל
(כי, בראשית ל"ט, ב' –"ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח")
מאומה (בראשית ל"ט, ו' -"ויעזב כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה")
ע'– **עזב**, בגדו בידה, וברח החוצה (גם עזב את הבית).
עד, ראה דיוקנו של אביו וזה היה כעד שהזכיר לו לא לחטוא
מ'– **מצליח** גם כאשר שמו אותו בבור בבית הסהר היה לו הקלה
(כי, בראשית ל"ט, כ"ג- "אין שר בית הסהר ראה את כל מאומה בידו באשר ה' אתו ואשר הוא עשה ה' מצליח")
משקים על ידי חלומו של שר המשקים, והודעתו לפרעה, יוסף יצא מבית האסורים
ק' –**קבר**, על ידי שידאג לקבור את אביו בארץ כנען, הוא יזכה להיקבר גם בארץ כנען, בשכם.
(ולפי: יהושע כ"ד, ל"ב - "ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם").

ועוד:
צמד המילים "**מעמק חברון**" מצביעות על ירידות ועליות שיהיו ליוסף.
"**מעמק**"– מצביעה על ירידות (כי העמק מקום שפל ונמוך).
"**חברון**" – מצביעה על עליות (כי חברון בהר מקום חשוב וגבוה)
"**מעמק חברון**" – המילה "חברון" מיד אחרי המילה "מעמק", לרמוז שלמרות שיהיו לו פורעניות ("מעמק") אחרי זה הוא יעלה גבוה לגדולה ("חברון" בהר).

ירידות	**עליות**
"מעמק" אותיות: **מ', ע', מ', ק'**	**"חברון"** אותיות: **ח', ב', ר', ו', ן'**
מ'– **מ**כירתו, שהוא יורד **מ**צרימה	**ח'**– **ח**ן, שהוא ימצא חן בעיני אדוניו ויעזוב הכול בידו
ע'– **ע**רווה, אשת אדוניו תנסה להכשילו בערווה	**ב'**– **ב**רח החוצה **ב**גד, הוא ישאיר בגדו אצלה
מ'– **מ**שמר, ישפילו אתו, וישימו אותו בבור, במשמר בית הסהר	יצא מהבור ויעלה לגדולה. **ר'**– **ר**אה ("ראה נתתי אתך על כל ארץ מצרים") **ו'**– כבדו אותו בששה דברים המתוארים באות "ו", **והם**: "ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף" "וילבש אתו בגדי שש" "וישם רבד הזהב על צוארו" "וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו" "ויקראו לפניו אברך" "ונתון אתו על כל ארץ מצרים"
ק' –**ק**בר, המצרים יקברו אותו בארון וישימו אותו בתוך נהר הנילוס	**ן'**– **נ**טמן, עצמותיו יזכו לקבורה בשכם כמו שעשה לאביו שקבר אותו בארץ (במערת המכפלה)

ועוד:
יעקב אבינו שם, הרים, או הציב 4 מצבות, והם:

1) שם מצבה כמין מזבח בבית א-ל כאשר יצא מהארץ לארם נהריים, ולפי:
בראשית פרק כ"ח פסוק י"ח:
"ויקח את האבן אשר שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה"

2) הרים מצבה לעד כאשר השלים עם לבן בהר הגלעד, ולפי:
בראשית פרק ל"א פסוק נ"ב:
"עד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה"

3) הציב מצבה כמין מזבח בבית א-ל אחרי חזרתו לארץ. ולפי:
בראשית פרק ל"ה פסוק י"ד:
"ויצב יעקב מצבה במקום אשר דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שמן"
(יש אומרים שכאן זה אותה המצבה שכבר הקים ביציאתו לארם נהריים. ורק נסך עליה עוד הפעם שמן")

4) יצב מצבה על קבר רחל בבית לחם. ולפי:
בראשית פרק ל"ה פסוק כ':
"ויצב יעקב מצבה על קברתה הוא מצבת קברת רחל עד היום"

ונראה שיש באותיות המילה "**מעמק**" רמז הקשור ל4 המצבות.
מ'- מזבח (רמז למצבה ששם בבית א-ל בברכו מאחיו)
ע'- עד (רמז למצבה שהרים בגלעד)
מ'- מזבח (רמז למצבה שייצב בבית א-ל בחזרתו מבית לבן לארץ)
ק'- קבר (רמז למצבה שייצב על קבר רחל)
(מצבה זה מזבח של אבן אחד שיוצקים עליה שמן, ולא מקריבים עליה קרבנות, ראה רבנו בחיי)

באמצעות המילה "**מעמק**" ("וישלחהו מעמק") יעקב אבינו שולח את יוסף אם מסר - שמה שקרה לו גם יתקיים בו. והם רמוזים באותיות המילה "מעמק" המראה על המצבות ודרכם גם על הדברים שנאמרו לו כאשר הוא הקים את המצבות, ולפי:
המצבה הראשונה בבית א-ל – הובטח לו שזרעו ירשו את הארץ ושה' לא יעזוב אותו. רומז ליוסף שבסופו של דבר בני ישראל וזרעו יחזרו לארץ וירשוה.
המצבה בגלעד – שלא לעבור את הגל או את המצבה לרעה.
רמז ליוסף כמו שאני נזהרתי לא לעבור את המצבה לרעה, גם אתה תזכה להיות צדיק ותיזהר מלעשות רע בשליחותך.
המצבה השנייה בבית א-ל - הוסיפו ליעקב אבינו את השם "ישראל'.
רמז ליוסף כמו שהוסיפו לי שם גם יוסיפו לך שם ("צפנת פרנח")
נאמר ליעקב "גוי וקהל גוים יהיה ממך", "קהל גוים" רש"י- רמז לאפרים ומנשה.
רמז ליוסף כמו שאני זכיתי להקים שבטים, גם אתה תזכה להקים שתי שבטים בישראל שיהיו דומים לי כמו שמעון ולוי, והם אפרים ומנשה.
מצבת קבר רחל – מצבה מראה על חשיבות הקבר.
רמז ליוסף כמו שקברת אותי בארץ כנען במערה, כך בני ישראל (משה רבנו, גדול הדור) ידאגו לקחת עצמותיך איתם ביציאתם ממצרים ויקברו אותם בשכם (והמקום יצוין כקבר יוסף).

בראשית נ', כ"ו: "**ויישם בארון במצרים**":
"**ויישם**" עולה **366**
"**בשכם**" העולה 362 ועוד 4 אותיות עולה **366**
למרות "**ויישם**" (ששמו ארונו בתוך הנהר) הוא זכה להיקבר "**בשכם**".

ואולי עוד סיבה שלקה הנהר (וכל ממי מצרים) במכת 'דם', בגלל ששמו בתוך הנהר את ארונו של יוסף (עם עצמותיו של הצדיק) שהיו בני **110** שנים.
כי המילה "**דם**" באתב"ש: **קי** עולה **110**.

(כי לפי דעה בחז"ל הם עשו את הדבר הזה לרעה, וכדי למנוע מבני ישראל לצאת ממצרים. כי יוסף השביע אותם שייקחו עצמותיו איתם בצאתם ממצרים והם לא ידעו איפה הוא קבור)

* * * * * * * * *

"וימצאהו איש" - המלאך גבריאל

פרק ל"ז פסוק ט"ו:
" וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש "
רש"י: " (תנחומא) זה גבריאל..."
בעל הטורים (על 'וישאלהו האיש'): "בגי' מלאך גבריאל שאלו"
כלי יקר: " זה גבריאל...ומחזר אחריו והוא מצא, אבל יוסף לא מצא ..."

"**וימצאהו איש**" עולה 469 ועוד 10 אותיות עולה **479**
מצאו המלאך גבריאל עולה **479**

אולי רמז לדברי חז"ל שהאיש שמצא את יוסף היה המלאך גבריאל.

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק ל״ז פסוק ט״ז:
״ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים״

״**<u>אנכי מבקש</u>**״, רמז לחנוכה **'כי מב'** אותיות **מכבי**.

* * * * * * * * *

"נסעו מזה"

פרק ל"ז פסוק י"ז:
" ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו..."
יונתן בן עוזיאל: "ואמר גברא נטלן מיכן ארום שמעית מבתר פרגודא דהא אישתרי מן יומא דין שעבוד מצראי..."
פ' יונתן: " 'מבתר פרגודא', פ' ששמע מאחורי הפרגוד..."

1. "**שמעתי אמרים נלכה דתינה וילך**" עולה 1751 ועוד 5 מילים עולה **1756**
   שמעית מבתר פרגודא עולה **1756**

2. "**ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי**" עולה 1661 ועוד 6 מילים עולה **1667**
   התחלת גלותא דמצרים עולה **1667**

3. "**שמעתי**" עולה **820**
   גלותא מצרים עולה **820**

4. "**ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתינה** עולה **2526**
   גבריאל שמע זה מאחורי הפרגוד, ביום ההוא יתחיל שעבוד מצרים עולה **2526**

אולי רמז לדברי יונתן בן עוזיאל שאמר המלאך גבריאל ליוסף שהוא שמע מאחורי הפרגוד שהיום הזה הוא יום תחילת שעבוד מצרים.

* * * * * * * * *

"ויראו אתו מרחק"

פרק ל"ז פסוק י"ח:
"ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו"

"ויראו אתו מרחק", אולי אפשר לומר שהם ראו:
א.'אתו'- שהוא יהיה שליט במצרים.
ב.'מרחק'- שמזרעו יצא משיח (בן יוסף).

"ויראו אתו מרחק" עולה למנין 978 ועוד 3 המילים ועוד 12 האותיות עולה **993**
שולט, וזרעו משוח עולה **993**

* * * * * * * * *

"בעל החלמות הזה"

פרק ל"ז פסוק י"ט :
" ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא "
<u>אור החיים</u> : "אולי האחים דנו בו דין עד זומם"

"**<u>הנה בעל החלמות הלזה</u>** " עולה למנין **698**
<u>דנו אתו דין עד זומם</u> עולה למנין **698**

ועוד :
"**<u>הלזה</u>**", אותיות : **'הזה' ו'ל'**.

אולי רמז לחלומות יוסף שהחלו בגיל 17, 'הזה' עולה למנין 17.("יוסף בן שבע עשרה שנה... ויחלם יוסף חלום").
והתגשמו בגיל 30, 'ל' עולה למנין 30. (יוסף היה בן שלושים כאשר עמד לפני פרעה).

* * * * * * * * *

"בעל החלמות"

פרק ל"ז פסוק י"ט:
"ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא"

ראש תיבות, אותיות: **ו', א', א', ה', ב', ה', ה', ב'** עולה **28**.

לרמוז שיוסף יהיה בן **28** כאשר יתעסק עוד בחלום.
וזה בפתרון חלום של שר המשקים ושר האפים.
(יוסף נמכר כאשר היה בן 17 ועשה שנה כעבד בבית פוטיפר, ועוד 9 שנים בבית הסהר עד ששר המשקים ושר האפים הגיעו, ועוד שנה עד שחלמו, הרי 28. כי כאשר יוסף נמכר היה בן 17 וכאשר עלה לגדולה היה בן 30, ועשה 12 שנה בבית הסהר (30=17+1+12)

* * * * * * * *

"ונראה"

פרק ל"ז פסוק כ':
"ונראה מה יהיו חלמתיו"

שמעון ולוי רצו להרוג את יוסף ולהשליך אותו באחד הבורות ואמרו "ונראה מה יהיו חלמתיו". ונראה להגיד שניבאו ולא ידעו שניבאו, ולפי:
"ונראה מה יהיו חלמתיו" סוף תיבות, אותיות: **ה', ה', ו', ו'** עולה **22**.
הם אמרו "**ונראה**", והתקיים בם שבעוד **22** שנה הם ראו "מה יהיו חלמתיו" כאשר הם ירדו למצרים לשבור בר (אוכל) ועמדו לפני יוסף כאשר הוא המושל בכל ארץ מצרים ("המשל תמשול בנו").

* * * * * * * *

"ולא שמע אליה"

פרק ל"ז פסוק כ':
"ואמרנו חיה רעה אכלתהו"
לפי חז"ל "חיה רעה" רמז לאשת פוטיפר.

"**ואמרנו חיה רעה**" עולה 601 ועוד 12 אותיות עולה **613** למנין המילה '**תרי"ג**'.
ועם:
"**אכלתהו**" עולה 462 ועוד המילה עולה **463** למנין המילה '**זנות**'
רמז:
היא רצתה להחטיא את יוסף בזנות וזה ירחיק אותו ממצוות התורה.
כי אמרו חז"ל 'כל מקום שיש גדר ערווה שם אתה מוצא קדושה'. ואיפה שיש ערווה, אין קדושה.
היא בקשה:
"**שכבה עמי**" עולה **447**
'**עולם הזה**' באתב"ש: **זפכי צעץ** עולה **447**
תהיה איתי בעולם הזה.
מול זה יוסף הצדיק זכר:
'**קדושים תהיו**' באתב"ש: **דקפבמי אצפם** עולה **447**
(רמז בעלמא כי בתורה כתוב "קדשים", כתב חסר)
יוסף מקיים "קדשים תהיו" לא רוצה להיטמא.
ויוסף סרב לה, וכתוב:
"**וימאן**" עולה 107 ועוד המילה עולה **108** למנין המילה '**גיהנם**'.
לא שמע לה לשכב עמה:
"**ולא שמע**" באתב"ש: **פכת ביז** עולה **448**
לרמוז:
לא רצה להיות עמה בעולם הזה, וגם לא לעולם הבא בגיהנם.
כמו שפרשו חז"ל על המילים:
פרק ל"ט פסוק י':
"ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה"
בעולם הזה, לא רצה אפילו לשכב על אותה המיטה איתה, או במקום קרוב אצלה:
רש"י (על המילים "לשכב אצלה"): "אפילו בלא תשמיש"
אבן עזרא: "אפילו לשכב במקום קרוב ממנה"

וגם לא להיות אתה לעולם הבא בגיהנם:
רש"י (על המילים "להיות עמה"): "לעולם הבא (סוטה ג', ב')"
בעל הטורים (על המילים "להיות עמה"): "בגימטריה לתוך גיהנם"

* * * * * * * *

"לא נכנו"

פרק ל"ז פסוק כ"א:
"...ויאמר לא נכנו נפש"
רש"י: "מכת נפש זו היא מיתה"

"**ויאמר לא נכנו נפש**", סוף תיבות, אותיות: **ר', א', ו', ש**, המילה "**ראשו**".
רצו להרוג את יוסף בגלל חלומותיו. ואולי ראובן רמז להם לא נכה אותו בגלל חלומות ראשו. ואולי רצו להכות אותו בראש כנגד מקום החלומות שלו.

* * * * * * * * *

ראובן מנסה להציל את יוסף

פרק ל"ז פסוק כ"ב:
"ויאמר אליהם ראובן על תשפכו דם..."

"**ראובן אל תשפכו דם**", סוף תיבות, אותיות: **נ', ל', ו', ם'**, המילה "**נמלו**".
אולי ראובן מדבר במיוחד אל שמעון ולוי (שהם אמרו "הנה בעל החלומות הלזה בא") ברמז למעשה שכם, שהם באו על אנשי שכם אחרי **שנמלו** והם הרגו אותם. אל תחזרו על מעשה החריגה עוד הפעם כמו שעשיתם לנימולים בשכם. הלא יוסף הוא בני ברית שלנו, "**אל תשפכו דם**", סוף תיבות - המילה "**מלו**", הלא **מלו** אותו, הוא אחינו, אל תפצעו אותו.

פרק ל"ז פסוק כ"ב:
"...ויד אל תשלחו בו"
"**ויד אל תשלחו בו**", ראש תיבות, אותיות: **ו', א', ת', ב'**, במילה "**תבוא**"
ראובן רצה לבוא להשיבו ולהצילו מהבור. ואולי רמז להם אל **תבוא** אתו במשפט. אל תדונו אותו ואל תפגעו בו בידכם (אל תבצעו, בו "יד העדים תהיה בו בראשונה").

* * * * * * * * *

גישת ראובן וגישת יהודה כלפי יוסף

כאשר האחים רצו להרוג את יוסף, אמר להם ראובן את הדברים הבאים:
פרק ל"ז פסוק כ"א:
"...ויאמר לא נכנו נפש"
פרק ל"ז פסוק כ"ב:
"ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו"
ראובן משתמש בסמכותו כבכור השבטים ולא מבקש מהאחים אלא מצווה אותם מה הם יעשו ומה לא יעשו עם יוסף. ראובן מדבר איתם בשלבים. ראשית, אנחנו לא הורגים את יוסף ("לא נכנו נפש"). בנוסף, גם לא תתנו לו מלקות, לא תעשו לו חבורה ("על תשפכו דם") וגם לא תפגעו בו בכלל ("ויד אל תשלחו בו"). הוא אומר להם לזרוק את יוסף לבור כדי להציל את יוסף ולהחזירו לאביו. ואומרים חז"ל שאותו יום היה יומו של ראובן לשרת את אביו והוא עזב את דותן וחזר לחברון או שהוא היה עסוק בשקו ומתחרט על מעשה בלהה. כאשר ראובן חוזר (מחברון) ומגלה שיוסף איננו בבור הוא אומר "**והילד איננו ואני אנה אני בא**". מהמשפט הזה משתמע שלמרות שראובן רצה להציל את יוסף (מהטעם שחלומו של יוסף כלל את ראובן בתוך האחים גם אחרי מעשה הלהה: "...ואחד עשר כוכבים משתחוים לי") הוא גם פעל מכח היותו הבכור האחראי על כל השבטים ועכשיו שיוסף איננו הוא מרגיש שנכשל כמגן על האחים והוא גם דואג למצבו האישי.
כדאי לשים לב שכאשר ראובן אמר "**לא נכנו נפש**", הוא כלל גם את עצמו בדבר ("לא נכנו"). אבל אחרי זה הוא מדבר רק אל האחים "**אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הזה במדבר ויד על תשלחו בו**". האחים רצו להרוג את יוסף "**ויראו אתו מרחוק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו**", "**ועתה לכו ונהרגהו ונשליכהו באחד הבורות...**", וראובן כדיין הראשי שלהם פוסל את הרעיון הזה מראש ואומר להם שאף אחד מאיתנו לא הולך להרוג אותו. הוא ממשיך ואומר להם, אם אתם מתעקשים על זה (למרות אני לא אתכם בדבר) תעשו מה שחשבתם "**השליכו אתו אל הבור הזה במדבר**", קרי לא "לאחד הבורות" אלא "אל בור הזה" (ואולי חשב לעצמו, כדי שאני אדע אפוא הוא ואוכל להצילו). אבל הוא גם מזהיר אותם אל תפגעו בו "**ויד אל תשלחו בו**".

נשאלת השאלה: אם מטרת ראובן היא להציל את יוסף מדוע הוא לא לוקח מיד את יוסף איתו אל אביו?
ואולי אפשר לומר שראובן מרגיש שהוא מוכרח להראות לאחים שיוסף לא אשם במה שהם האשימו אותו כרודף או כעד שקר ("ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם"), אלא שהוא פעל מטעמים טובים והוא צדיק ומגיע לו משפט אמת. ובגלל זה הוא מציע לעשות ליוסף ניסיון ולהכניס אותו לתוך הבור ("והבור רק אין בו מים", אבל נחשים ועקרבים יש בו) כי זה יוכיח לאחים שיוסף צדיק כאשר הוא לא יפגע.

ואולי אפשר להגיד שראובן פעל לפי המשנה במסכת אבות (א', י"ח):
"**רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלשה דברים העולם קים, על הדין ועל האמת ועל השלום**..."
"**על הדין**" – "**לא נכנו נפש**" וגם "**אל תשפכו דם**". לא נחייב אותו מצד הדין לא מיתה וגם לא מלקות.
"**על האמת**" – "**השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר**". ניתן לאמת לצאת לאור. נעשה לו ניסיון שיוכיח את האמת. נכניס אותו לבור עם הנחשים והעקרבים, ואתם

תראו שהוא דובר אמת ורק מטעם תיקון מידות הוא אמר את מה שאמר.
"**על השלום**" – "**ויד אל תשלחו בו**", אל תפגעו בו בכלל, ניתן לו לעזוב ולחיות בשלום (כמו שאבא שלח אותו אלינו, "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן").

יהודה אומר לאחים:
פרק ל"ז פסוק כ"ו:
"**מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסינו את דמו**"
פרק ל"ז פסוק כ"ז:
"**לכו ונמכרנו לישמעאלים וידינו אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא**"
גם יהודה משכנע את אחיו בשלבים. ראשית, לא נהרוג את יוסף כי אין לנו שום תועלת בדבר. שנית, גם יהודה מרגיש שיוסף צריך ניסיון, אבל הניסיון שהוא מציע הוא קשה וארוך: למכור אותו לעבד, לגלות ("...לכו ונמכרנו לישמעאלים", "וגמליהם נושאים נכאת, וצרי, ולוט, הולכים להוריד מצרימה"). ושלישית, לא נפגע בו בעצמנו בכלל.
הוא רוצה להציל את יוסף ממות על ידי האחים אבל מוכן למכור אותו לעבד.
כדאי לשים לב שיהודה מתייחס אל ליוסף בתור '**אחינו**' (צד האחווה והרחמנות).

ואולי יהודה פועל לפי המשנה במסכת אבות (א', ב'):
"**שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה. הוא היה אומר,על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים**"
"**על התורה**" – "**וידינו אל תהי בו**", נשמור התורה ("לא תרצח") ולא נהרוג את אחינו. לא נעשה לו דין תורה.

"**על העבודה**" – "**מה בצע**", רמז לקרבנות, **ב'** – בקר, **צ'** – צאן , **ע'** – עוף. אם נהרוג אותו איזה קרבן יכול לכפר עלינו?
"**על גמילות חסדים**" – "**ונמכרנו לישמעאלים**", נרחם עליו ונעשה איתו חסד ונשאיר אותו בחיים "כי אחינו בשרנו הוא".

* * * * * * * * *

"ויקחהו"

פרק ל"ז פסוק כ"ד:
"ויקחהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים"
<u>בעל הטורים (על המילה "ויקחהו")</u>: "כתיב חסר ו"ו. שלא לקחו אלא אחד, והוא היה שמעון, ועל כן 'ויקח מאתם את שמעון'"

לפי הדרש רק אחד לקח.
כי כאשר כתוב "ויקחהו" כתובות אותיות המילה 'ויקח' שזה מראה שרק אחד לקח
(בניגוד לכתיב מלא 'ויקחוהו' שכתובות אותיות המילה 'ויקחו' שמראה שרבים לקחו).

ונשאלת השאלה:
איך חוסר האות ו' רומז שזה היה שמעון?

ואולי נגיד:
לפי הכתיב הלקיחה על בסיס המילה 'ויקח' ששורשה האותיות:
"**קח**" עולה **108**
העולה למנין המילה:
שמעון באתב"ש: **ביזפט** עולה **108**
(ולמרות שגם שורשה של המילה 'ויקחו', לשון רבים, זה גם האותיות 'קח', וגם רומז ששמעון היה אחד מהשותפים בלקיחה, אלא שבגלל שחסר האות ו' למדנו שרק אחד לקח, ואז זה רמז רק לשמעון)

ועוד:
שמעון עולה **466**
שמעון באתב"ש: **ביזפט** עולה **108**
ביחד (466+108) עולה **574**
למרות שכתוב "ויקחהו", הקרי:
'ויקחוהו' עולה **141**
'ויקחוהו' באתב"ש: **פמדספצף** עולה **434**
ביחד (434+141) עולה **575**
זאת אומרת, הקרי של המילה "ויקחהו" (בלי האות ו') עדיין משמיעה את האות ו'
('ויקחוהו'). והכתיב של המילה 'ויקחוהו' רומז על שמעון.

וגם:
למרות שהאות ו' חסרה, עדיין 'שומעין' אותה (שומעין זה אותיות המילה שמעונ) וזה גם קצת רמז לשמעון.

* * * * * * * * *

אחי יוסף נושאים עיניהם

פרק ל״ז פסוק כ״ה:
״וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד...״
חז״ל אומרים, שאחת מהסיבות שרצו האחים להרוג את יוסף היתה בגלל שהם ראו שיצא ממנו ירבעם בן נבט. יתכן שיש בפסוק הזה רמז במישור העתידי. המילים 'וישאו עיניהם ויראו והנה...', אולי רמז לראיה במישור הנבואה, שראו משהו בעתיד של בני יוסף, ומארצם, שהמליץ על יוסף טוב.
'וישאו עיניהם': אולי רמז שראו העתיד (ראו רחוק בעין הרוחני).
'ויראו והנה': היה אצלם פחד (ויראו) להרוג אותו, כי ראו שיצאו ממנו גם מנהיגים טובים, שעל ידם תבוא הצלה וטוב לבני ישראל.
'**א**רחת **י**שמעאלים **ב**אה **מ**גלעד': אולי רמז למה שראו. ראשי תיבות, אותיות: **א', י', ב', מ'**. ואולי זה רמז לאנשים שיצאו מיוסף ובניו, מגלעד (המקום והאיש).
ונסביר:
במדבר פרק ל״ב פסוקים מ״א-מ״ב:
״ויתן משה את הגלעד למכיר בן מנשה. ויאיר בן מנשה הלך וילכד את חותיהם ויקרא אתהן חות יאיר״
שופטים פרק י״א פסוק א': ״ויולד **גלעד** את **יפתח**״
במדבר פרק כ״ז פסוק א': ״ותקרבנה **בנות צלפחד** בן חפר בן **גלעד** בן מכיר בן מנשה למשפחת מנשה בן יוסף...״
מלכים א' פרק י״ז פסוק א': ״**אליהו** התשבי מתשבי **גלעד**...״
והם:
אות **א'**: **א**ליהו הנביא, **א**ליהו **הגלעדי, א**פרים
אות **י'**: **י**פתח **הגלעדי, י**איר בן מנשה
אות **ב'**: **ב**נות צלפחד בן חפר בן גלעד
אות **מ'**: **מ**כיר בן **מ**נשה, **מ**שיח בן יוסף

ומיד יהודה המנהיג של האחים (שהאחים מכבדים ושומעים אליו) אומר לאחיו שלא יהרגו את יוסף. ואולי יש רמז מדברי יהודה לטוב שיצא מיוסף:
פרק ל״ז פסוק כ״ו:
״ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו״

האחים החליטו למכור אותו ולא לבצע בו העונש שבתחילה חשבו שמגיע לו.
ואולי הרמז בדברי יהודה.
"**י**הודה **א**ל **מ**ה **ב**צע": רמז ראשי התיבות, אותיות: **י', א', א', מ', ב'**
אות **י'** : **י**פתח הגלעדי, **י**איר בן מנשה, **י**הושע בן נון
אות **א'**, **א'**: **א**ליהו הגלעדי, **א**פרים
אות **מ'** : **מ**כיר בן **מ**נשה, **מ**שיח בן יוסף
אות **ב'** : **ב**נות צלפחד בן חפר בן גלעד

שבזכות אלו הרמוזים בראשי התיבות לא כדאי ואין תועלת להרוג אותו, לא באופן ישיר, ולא בעקיפין ולכסות את דמו.

* * * * * * * * *

מה בצע?

יהודה אומר לאחיו:
פרק ל"ז פסוק כ"ו:
"ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו"
במישור הפשט:
יהודה שואל את אחיו איזה תועלת יבוא לנו אם נהרוג את יוסף? וגם אחר כך נצטרך לשמור את זה בסוד.

ואולי במישור הרמז:
"**בצע**", אותיות: **ב', צ', ע'**
ב' – בקר
צ' – צאן
ע' - עוף
מבעלי החיים האלו מביאים הקרבנות. ולעופות יש מצוה לכסות את דמם אחרי שחיטתם.
ואולי זה הרמז כאן:
כאילו יהודה לא שואל את אחיו אלא אומר לאחיו בתמיהה ודרך תוכחה. "**מה**"? נהרג את אחינו כמו ששוחטים קרבן "**בצע**" (בקר, צאן, עוף), "**וכסינו את דמו**" כמו בקרבן העוף? הלא הוא "**אחינו**"!
ועוד, "**וכיסינו את דמו**", על תחשבו שאם נכסה את דמו, זה ישמור עלינו שלא יתגלה המעשה, כי זה רק יכסה את המעשה מעיני אדם אבל כלפי שמיה מה נעשה? "**מה בצע**", "**מה**" יואיל "**בצע**", קרי, איזה קרבן, לכפר עלינו, כי אין כפרה ב"**בצע**", בשום סוג של קרבן, עבור המעשה הזה.

* * * * * * * * *

"מה בצע"

יהודה אמר לאחיו:
פרק ל"ז פסוקים כ"ו-כ"ז:
"**מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו.**
לכו ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא וישמעו אחיו"

במדרש רבה אנו למדים שיהודה התחיל להציל את יוסף אבל לא גמר את המצווה שהתחיל, ונענש, ולפי:
וישב רבה פ"ה, ג': "ר' יהודה בר סימון ורבי חנין בשם ר' יוחנן כל מי שהוא מתחיל במצוה ואינו גומרה קובר את אשתו ואת בניו, ממי אתה למד מיהודה, ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע וגו', היה לו להוליכו על כתפו אצל אביו מה גרם לו קבר אשתו ובניו"

ראובן הציל את יוסף מאחיו (לפני יהודה) שלא יהרגו אותו ממש בידם. אבל הציע לזרוק אותו לתוך בור במדבר:
רמב"ן: "והנה ראובן למד להם שלא ישפכו דם בידם, אבל ישליכוהו בבור וימות שם, שאין עונש הגורם כעונש השופך דם. ובא יהודה ואמר גם זה יחשב לנו לרחיצה..."

הפשיטו את יוסף, ושמעון זרק אותו ערום לבור. ויוסף התחנן ובכה, ובתוך הבור צעק לעזרה. בבור שזרקו אותו הוא היה "בצע":
"**בצע**" אותיות: **ב', צ', ע'**
ב'– בוכה
צ'– צועק (לעזרה)
ע'– ערום

בתוך הבור יוסף יכול היה למות מצינה, מנחשים ועקרבים ("והבור רק אין בו מים" , רש"י - " אין בו מים אבל נחשים ועקרבים יש בו"). "מה בצע כי נהרוג את אחינו", נהרוג אותו דרך "בצע":
"**בצע**" אותיות: **ב', צ', ע'**
ב'– בור
צ'– צינה
ע'– עקרבים

זו תהיה הריגה דרך 'גרמא'. ויהודה לא רצה להיות שותף גם להריגה בגרמא שתעשה בידם:
"**אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו**"
סוף תיבות, אותיות: **ל', ו', ה', ע', י', ג', ת', ו'** עולה **530**
לא להריגה בגרמא עולה **530**

וגם:
"**ויאמר יהודה אל אחיו מה**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ה', ל', ו', ה'** עולה **246**
בגרמא עולה **246**

וגם:
"**אחיו מה בצע**" עולה 232 ועוד 9 אותיות ועוד 3 מילים עולה **244**
גרמא עולה **244**

וגם:
"**מה בצע כי**" עולה 237 ועוד 7 אותיות עולה **244**
גרמא עולה **244**

וגם:
"**ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו**"
באתב"ש:
פמתיג מצפקץ תך תסמף יץ שהז לם טצגר תא תסמטף פלחמטף
סוף תיבות, אותיות:
ג', ץ', ך', ף', ץ', ז', ם', ר', א', ף', ף' עולה **691**
הריגה דרך גרמא עולה **691**

וגם:
"**ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג**"
באתב"ש:
פמתיג מצפקץ תך תסמף יץ שהז לם טצגר
סוף תיבות, אותיות: **ג', ץ', ך', ף', ץ', ז', ם', ר'** עולה **530**
לא להריגה בגרמא עולה **530**

כי גם עשיית עברה של תורה דרך 'גרמא' אסורה מהתורה:
גרמא באתב"ש: **רגית** עולה **613** למנין המילה **'תרי"ג'**.
והריגה דרך 'גרמא' אסור מהתורה (וראה רמב"ם פרק ג' מהלכות רוצח).

יהודה אמר לאחיו, לא רק שלא תהיה תועלת מהריגתו, גם לנו לא יהיה טוב מזה, ולפי:
ספורנו (על המילים "מה בצע"): "...והנה בזה כי נהרוג את אחינו נשלם רעה גם לעצמנו, כי יכאב לבנו על מיתתו ועל אכזריותנו נגדו, ואם להפחיד את הנשארים שישמעו וייראו מלהזיק אותנו הנה גם זה המין מהתועלת לא נשיג כי נעלים את מתתו"
ורמז:
"**בצע**" אותיות: **ב', צ', ע'**
ב'– בושת
צ'– צער
ע'– עבירה
אם נהרוג את אחינו (ולו רק דרך גרמא), יהיה לנו בושת פנים, וצער. ויהיה זה לנו עבירה גדולה.
ואם נהרוג אח, ובמיוחד את יוסף, נגרום בידיים צער לאבינו, "כי בן זקנים הוא לו":
"**ויאמר יהודה אל אחיו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ו'+ר', י'+ה', א'+ל', א'+ו'** עולה **259**
"**בן זקנים**" עולה **259**

וגם:
"**נהרג**" עולה 258 ועוד המילה עולה **259**
"**בן זקנים**" עולה **259**

וגם:
"**מה בצע כי נהרג**"
באתב"ש:
יץ שהז לם טצגר
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ז', ם', ר'** עולה **337**
"**כי בן זקנים הוא לו**" עולה **337**

במקום להשאיר את יוסף בבור, יהודה מציע למכור את יוסף לישמעאלים.

יהודה אמר לאחיו "מה בצע":
רש"י (על המילים "מה בצע"): "מה ממון"
אבן עזרא (על המילים "מה בצע"): "מה תועלת"
"מה תועלת", "מה ממון" יהיה לנו בהריגתו?
ורמז:
"**מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו**"
סוף תיבות, אותיות: **ה', ע', י', ג', ת'**, ו', **ו', ת', ו'** עולה **906**
תועלת עולה **906**

מה יהיה לנו אם נהרוג את אחינו? לא נרווח כלום בהריגתו. יוסף שווה יותר חי ממת. חי אפשר למכור אותו, "נמכרנו לישמעאלים". בסוף קבלו "בצע" עבור יוסף, "וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף", 20 כסף שזה חמשה שקלים (של תורה).

ועל זה אמרו במדרש, שבגלל שיוסף היה בכור ונמכר בחמשה שקלים, בני ישראל נצטוו לפדות את בכוריהם בחמשה שקלים (פדיון הבן).

חז"ל ביקרו את יהודה ואמרו שאם היה בהריגתו 'בצע', היה מסכים להרוג אותו, ולפי:
חזקוני (על המילים "מה בצע"): "כל המברך את יהודה, הרי זה מנאץ. לפי שהציל את יוסף בלשון 'מה בצע', דמשמע הא אם יש בצע נהרגהו"

יהודה אמר:
"**נמכרנו לישמעאלים**"– והם יובילו אותו למצרים וימכרו אותו שם לעבד.
וכעבד הוא לא יכול להשתלט עלינו ולמשול בנו (בראשית ל"ז, כ-"ונראה מה יהיו חלמתיו").

וכעבד במצרים אולי השטר חוב שנאמר לזקנינו (בברית בין הבתרים) יקוים בו.
(בראשית ט"ו, י"ג- "ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה")

"**מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסינו את דמו**"
"**מה**"– זה "מה" שנעשה עמו למנוע ממנו לעלות לגדולה:
"**מה**" עולה 45 ועוד 2 אותיות ועוד המילה עולה **48**
גדולה עולה **48**

"**בצע נהרוג את אחינו**"
נעשה לו דין "בצע":
"**בצע**" אותיות: **ב', צ', ע'**
ב'– בזיון, בית שר הטבחים, בית הסוהר
צ'– צרות
ע'– עבירות, ערווה, עריות, עבד

ב'– בזיון, במידה שביזה אותנו כאשר אמר לאבינו שאנחנו מבזים את אחינו ילדי השפחות, הוא יהיה עבד עברי בזוי בעיני המצרים.
צ'– צרות, כנראה מחזיק עצמו יותר צדיק מאיתנו (הלא "ויביא יוסף את דבתם רעה אל אביהם"), יבואו עליו כל מיני צרות בארץ זרה, כאשר הוא לבד בארץ לא לו, ונראה איזה מין צדיק הוא. בטח לא ישרוד את הצרות שיבואו עליו.
ע'– ערווה, ובמידה שסיפר לאביו שראובן בלבל יצועי אביו הוא יהיה חשוף לעריות וערווה.

"**וכסינו את דמו**"– דמ"ו, **ד**מי **מ**כירת**ו**, נעלים את מעשינו ולא ייוודע שמכרנו אותו לעבד, ואז בהיותו עבד, "דמו", **ד**בר **מ**לכות**ו**', יכוסה ויבוטל מעין כל ולא יתקיים, והוא לא יעלה למלוך עלינו.

כאשר נעשה בו "בצע" לא יתגשמו חלומותיו::
"**מה בצע כי נהרג את אחינו**"
סוף תיבות, אותיות: **ה', ע', י', ג', ת', ו'** עולה **494**
"**חלמתיו**" עולה **494**

אבל יוסף צדיק, וזכות תורתו תעמוד ותגן עליו גם כעבד בבית שר הטבחים וכאסיר בבית הסהר. זכות תורתו תעמוד מול מעשה אחיו:
"**ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו**"
באתב"ש:
פמתיג מצפקץ תך תסמף יץ שהז לם טצגר תא תסמטף
סוף תיבות, אותיות:
ג', ץ', ך', ף', ץ', ז', ם', ר', א', ף' עולה **611**
תורה עולה **611**

ורוח הקדש אומרת:
רש"י (ל"ז, כ'): "אמר רבי יצחק מקרא זה אומר דרשני, רוח הקדוש אומרת כן: הם אומרים נהרגהו, והכתוב מסיים: מה יהיו חלומותיו, נראה דבר מי יקום או שלכם או שלי, ואי אפשר שיאמרו הם מה יהיו חלומותיו שמכיוון שיהרגוהו בטלו חלומותיו"

למרות דבריו "מה בצע" ומעשיהם, יוסף עלה לגדולה.
בראשית פרק מ"ב פסוק ו':
"ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ"
ורמזים:
"**אל אחיו מה בצע כי נהרג**" עולה 551 ועוד 6 מילים עולה **557**
"המשביר" עולה **557**

וגם:
"**יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את**"
באתב"ש:
מצפקץ תך תסמף יץ שהז לם טצגר תא
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ך', ף', ץ', ז', ם', ר', א'** עולה **528**
"ויוסף הוא השליט" עולה **528**

ועוד:
בראשית פרק מ"ה פסוק כ"ו:
"ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים"
ורמזים:
"**מה בצע כי נהרג את אחינו**"
באתב"ש:
יץ שהז לם טצגר תא תסמטף
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ז', ם', ר', א', ף'** עולה **418**
"וכי הוא משל" עולה **418**

וגם:
"**בצע כי**"
באתב"ש:
שהז לם עולה **382**
"הוא משל" עולה **382**

וגם:
"**אחינו וכסינו את דמו**"
סוף תיבות, אותיות: **ו', ו', ת', ו'** עולה **418**
"וכי הוא משל" עולה **418**

* * * * * * * * *

"וישלכו אתו הברה"

פרק ל"ז פסוק כ"ד- כ"ה:
" ויקחהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים. וישבו לאכל לחם... "
<u>רש"י</u>: "מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו".

1) "הברה והבור רק אין בו מים" עולה **890**
אבל נחשים ועקרבים היו עולה **890**

2) "**<u>אתו הברה והבור</u>**" עולה למנין **838**

"**<u>נחשים ועקרבים</u>**" עולה למנין 836, + 2 המילים עולה **838**

3) "**כל מידותיו של הקב"ה אינם אלא מידה כנגד מידה**"- לאחר שהשליכו את יוסף לבור ישבו האחים לאכל לחם. לחם- פשטות, הם המשיכו בחייהם כאילו דבר לא קרה. מתוך חוסר איכפתיות ואדישות, הם ישבו לאכל לחם.
מידה כנגד מידה- הקב"ה העניש אותם בלחם, שהוצרכו לרדת למצרים ולעמוד מבוישים לפני יוסף ולבקש לחם.

* * * * * * * * *

"מה בצע"

פרק ל"ז פסוק כ"ו:
"ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו"

<u>מגלת החשמונאים (תרגום) פסוק נ'-נ"ב</u>:
"כשמע חמשת בני מתתיה... צום גזרו, וישבו על האפר לבקש רחמים מלפני אלקי השמים. אז נפלה בלבם עצה טובה".

"**מה בצע כי**"- אותיות: **עצה מכבי**.

* * * * * * * * *

"מה בצע"

פרק ל"ז פסוק כ"ו:
"ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו"

בעלי המוסר מביאים את הפסוק (ראה ספר שערי תשובה סעיף ט"ו):
יואל פרק ב' פסוק י"ב:
"וגם עתה נאם ה' שבו עדי בכל לבבכם ובצום ובבכי ובמספד"
להראות עד אנא צריך להגיע צער על מעשה רע.
אחרי מעשה רע אדם צריך כביכול מספד, בכי, וצום להתחרט על המעשה.
ועוד אמרו חז"ל, תתבונן בקרבן (עולה) שהיא שנשרף כולן לגבוה על המזבח ותחשוב שזה מה שהיה צריך לקרה לך על המעשה שעשית.
ועוד, צריכים לחשוב על הממון שהיה צריך לתבוע ממך עבור הנזק שגרמת לעצמך, קרי על ייסורי הגוף (בדומה למזיק לחברו שחייב לשלם לו חמישה תשלומים).

יהודה אומר לאחיו:
"מה בצע", אותיות: **מ', ה', ב', צ', ע'**
מ' – מספד
ה' – חמישה תשלומים לניזק, והם: נזק , רפוי, בושת, צער, שבת
ב' – בכי
צ' – צום
ע' – עולה (קרבן לכפרה)

יהודה רומז לאחיו, אם נעשה הדבר הזה, "נהרג את אחינו", איזו תקנה, או איזו כפרה, יכולה להיות לנו. לא מספד, לא תשלומים על הנזק, לא בכי, לא צום, ולא קרבן, ינקה אותנו מהמעשה הזה.

* * * * * * * * *

"אנא אני בא"

פרק ל"ז פסוק ל':
"וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו ואני אנא אני בא"

"**אנא אני בא**"- רמז עולם הבא.

1) "**<u>בא</u>**"- עולה למנין **3**. (3 עבירות גילוי עריות, שפיכות דמים, וע"ז).

א. פרק ל"ה פסוק כ"ב: **"... וילך ראובן וישכב את בלהה פילגש אביו..."**.
<u>רש"י</u>: "מתוך שבלבל משכבו מעלה עליו הכתוב כאלו שכבה"- **גילוי עריות**.

ב."**<u>הילד איננו</u>**",יחשדוני **בשפיכות דמים.**

אם אכשל ח"ו גם בע"ז בחטא השלישי (**בא**- 3), איך אגיע לעולם הבא?!

יעקב מברך את ראובן: **"ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני... ".**
"**<u>ראובן בכרי אתה</u>**"- ראשי תיבות, אותיות: **' ב',א'**, המילה **בא** - ראובן בא לעולם הבא.

משה מברך את ראובן: **"יחי ראובן ואל ימות... ".**
'יחי'- בעולם הזה, **'ואל ימות'**- לעולם הבא.

2) פרק ל"ה פסוק כ"ב: **"... וילך ראובן וישכב את בלהה פילגש אביו... ".**
<u>רש"י</u>: "מתוך שבלבל משכבו מעלה עליו הכתוב כאלו שכבה".

ראובן לא ידע אם הקב"ה מחל לו על מעשה בלהה, והיה מודאג שמא הקב"ה יעניש אותו. אך כאשר שמע את חלומות יוסף "ואחד עשר כוכבים משתחוים לי" הבין שהקב"ה מחל לו (שהרי הוא מחשיב אותו כוכב כמו אחיו) ושמח.
ראובן קוה מאד שחלומות אלו אמיתיים והערובה היחידה לחלום היא יוסף.

"**<u>והילד איננו</u>**"- ראובן מגיע לבור ורואה שיוסף איננו ומיד חושש שיוסף מת וזה סוף החלום. ואז "**<u>ואני אנא אני בא</u>**"- ראובן נלחץ שמא הקב"ה יעניש אותי על מעשה בלהה, ולא אזכה לעולם הבא.

* * * * * * * * *

"דאגת ראובן"

ראובן חוזר לבור להציל את יוסף ולא מוצא את יוסף בבור וכתוב:
פרק ל"ז פסוק ל':
"וישב ראובן אל אחיו ויאמר הילד איננו ואני אנה אני בא"

"הילד איננו ואני אנה אני בא"
רש"י: "אנה אברח מצערו של אבא"
רשב"ם: "למה באתי אל הבור"
בעל הטורים: "שאמר לא יתלה הסרחון אלא בי ויאמר קנאתי לבכורה שנתנה לו"
אבן עזרא: "הזכיר 'אני' ב' פעמים והאחד רב, רק דרך הלשון כך"

לפי פרוש האבן עזרא כפל המילה **'אני'** ("ואני, "אני") בפסוק זה רק דרך הלשון.
אבל אולי יש כאן רמז.
בעתיד יקראו ליוסף בכמה כנויים: **'איש', 'אברך', 'נער', 'ילד'**
איש- "הביא לנו איש עברי לצחק בנו", "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו"
אברך – "ויקראו לפניו אברך"
נער – "ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים"
ילד –"אל תחטאו בילד"
'איש', 'אברך', 'נער', 'ילד', ראש התיבות של האותיות השונות: **א', נ', י'**, המילה **'אני'.**

ואולי נוסף על דאגתו של ראובן לעצמו ולצערו של אביו באומרו **"אנה אני בא"**, יש גם דאגה, דרך רמז, ליוסף כאשר הוא אומר **"ואני"**. לפי רעיון זה המילים **"הילד איננו ואני"** הולכים ביחד. לא רק יוסף איננו אלא גם ה**"אני"** שלו איננו. ראובן דואג כיצד יוסף יגיע לכנויים ולתפקידים העתידיים שלו שרמוזים במילה **"אני"**, והם:
אות **"א"**: **"איש"**, יעמוד בניסיונות וישאר צדיק (יעמד בניסיון אשת פוטיפר על עסקי אישות ונשאר 'איש', וגם הוא לא הלשין על מה שעשו לו אחיו – הוא נשאר צדיק)
אות **"נ"**: **"נער"**, יעלה לגדולה (שר המשקים קורא ליוסף 'נער' ואחרי זה יוסף עלה לגדולה)
אות **"י"**: **"ילד"**, יתגשמו חלומותיו (ראובן קורא לו 'ילד' כאשר האחים באו למצרים והשתחוו ליוסף)
אות **א'**: **"אברך"**, ולהחיות עם רב (מצרים קראו לפניו 'אברך', קרי חבר למלך, צעיר ורב בחכמה, והוא משביר ומושל ואדון לכל ארץ מצרים).

ועוד, אולי אפשר להגיד שבמישור הרמז כל הביטוי **"הילד איננו ואני אנה אני בא"** מתייחס ליוסף. **"ואני"** - כמו שהסברתי לעיל. **"אנה אני בא"** - זוהי שאלה ("אנה", מאיפה? איך? מתי? ה"אני" בא) או זה בקשה ("אנה" כמו אנא) שיבוא ("בא") ה **"אני"**. דהיינו שיתקיימו ויתגשמו האירועים שרמוזים בכנויים של אותיות המילה **"אני"** ('איש', 'אברך', 'נער', 'ילד') . קרי, שיוסף יישאר צדיק, יעלה לגדולה, יתאמתו חלומותיו והוא יהיה מושל ואדון למצרים.

* * * * * * * * *

"הכר נא"

פרק ל"ז פסוק ל"ב:
".. ויאמרו זאת מצאנו הכר נא.."

"**<u>הכר נא</u>**" אותיות: **ה', כ', ר', נ', א'**

אותיות **כ', ה'**: **25** (יום לחודש)
אותיות **ר', נ'** : **נר**
אות **א'**: **ראשון**
נר ראשון כ"ה
רמז לחנוכה, שיהיה נר ראשון ב25 לחודש.

* * * * * * * * *

"טרף טרף"

פרק ל"ז פסוק ל"ג:
"ויכירה ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף"

"**<u>טרף טרף יוסף</u>**" -אולי יש כאן רמז שיעקב ניבא על גורל יוסף במצרים, '**ף טרף יו**' אותיות '**פוטיפר**'.

* * * * * * * * *

"אבל שאלה"

פרק ל"ז פסוק ל"ה:
"...ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה..."

1) רש"י (על "אבל שאלה"): "כפשוטו לשון קבר הוא באבלי אקבר ולא אתנחם כל ימי..."

יעקב אבינו חי 147 שנים. וזה פחות 33 שנים מאביו. יצחק חי 180 שנה. וכתוב כאשר יעקב אבינו הגיע למצרים ועמד לפני פרעה, פרעה שאל אתו "**כמה ימי שני חייך**", ויעקב אבינו ענה לו "**ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי**". ואומרים חז"ל שהוא נענש על מה שהוא אמר ("מעט ורעים היו") ונחסר משנותיו 33 שנה.

ואולי יש כאן רמז לזה:
כאילו יעקב רומז, שכאשר אני אגיע לבני ("ארד אל בני") ירד (מחיי הנשארים) כמנין "**אבל**" שנים - **33** שנים עד לקבר, עד "**שאלה**".

ועוד, "**ארד אל בני**", "**אל**" עולה 31 ועוד 2 אותיות עולה **33**. "**ארד**", גם אני וגם ברמז 33 (שנים).

"**אל בני אבל שאלה**" עולה 462 ועוד 4 מילים עולה **466**
"**מעט ורעים היו**" עולה **466**

2) ועוד, אולי יש כאן רמז למכה 10 במצרים.
"**כי ארד אל בני אבל שאלה**", סוף תיבות, אותיות: **י',ד', ל',י', ל', ה',** המילים **י"ד לילה.**
אולי רמז שכאשר ירד ה' להציל את בניו, את בני ישראל ("ארד אל בני", "בני בכורי ישראל") זה יהיה **לילה** אחרי **י"ד** ניסן ("י"ד לילה', המילה לילה אחרי המילה י"ד), קרי ליל ט"ו. ואז מכת בכורות, ו "**אבל שאלה**", קרי אבלות בכל בית במצרים ("כי אין בית אשר אין שם מת").

שמות פרק י"א פסוקים ד'-ה':
"...**אני יוצא בתוך מצרים ומת כל בכור בארץ מצרים**..."
ראש וסוף תיבות אותיות:
א'+י', י'+א', ב'+ד', מ'+ס', ו'+ת', כ'+ל', ב'+ר', ב'+צ', מ'+ס' עולה **954**
"**ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה**" עולה **954**

שמות פרק י"ב פסוק ל':
"...**פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה**..."
ראש תיבות אותיות: **פ', ל', ה', ו', ע', ו', מ', ו', צ', ג'** עולה **336**
"**שאלה**" עולה **336**

"<u>ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין</u>"
ראש תיבות אותיות:
ו', פ', ל', ה', ו', ע', ו', מ', ו', צ', ג', ב', כ', א', ב', א', א' עולה **369**
"<u>אבל שאלה</u>" עולה **369**

3) **"כי ארד אל בני אבל שאלה"**
יעקב אבינו כאילו רומז: "**כי**" - כאשר, "**ארד אל**" - אני ארד אליו הוא "**בני אבל שאלה**" - יתקיים כבר לבני הדברים הרמוזים באותיות המילים "**אבל שאלה**", והם:
"**אבל**", אותיות "**לאב**", "**וישימני לאב לפרעה**".
ואותיות המילה "**שאלה**": **ש', א', ל', ה'**. אותיות **ש', א', ל'** חוזרים על עצמם באירועים שקראו במצרים בקשר ליוסף עם אחיו (עד שיעקב מגיע למצרים) **ה'** (5) פעמים (רמז מהמילה "שאלה", קרי, "שאל" ועוד אות "ה"):
"אד-ני שאל את עבדך", המילה **"שאל"**
"**שמני אלקים לאדון**", ראש תיבות, אותיות: **ש', א', ל'**, המילה "**שאל**"
"**שלחני אלקים לפניכם**", ראש תיבות, אותיות: **ש', א', ל'**, המילה "**שאל**"
"**לא אתם שלחתם**", ראש תיבות, אותיות: **ל', א', ש'**, המילה "**שאל**"
"**למחיה שלחני אלקים**", ראש תיבות, אותיות: **ל', ש', א'**, המילה "**שאל**"

* * * * * * * * *

"וימאן להתנחם"

פרק ל"ז פסוק ל"ה:
"ויקמו כל בניו וכל בנתיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה"

יעקב אבינו דואג לבנו ולא מוכן להתנחם. יש דעה שיעקב אבינו ידע שיוסף חי. ואם הוא יודע שיוסף חי הוא דואג על הצרות שבאים על יוסף. ונראה להגיד שחלק מהצרות רמוזים באותיות המילה "אבל". והצרות יעברו על בנו בדרך ובתוך "שאלה" - מצרים (מקום הטומאה הדומה מבחינת רוחני לשאול). וצרות יוסף הם צרות גשמיות (עבדות, ניתוק ממשפחתו), וצרות רוחניות (לחימה ביצר נגד עוון עריות וטומאת מצרים), והם:

"**אבל**", אותיות: **א', ב', ל'**
א' – ארחת (בראשית ל"ז, כ"ה: "והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד") . יוסף נמכר והורד למצרים כעבד (צרות גשמיות).

ב' – בגדו (בראשית ל"ט, י"ב: "ותתפשהו בבגדו"). במצרים אשת פוטיפר מנסה להכשיל את יוסף בעולם הזה ובעולם הבא (צרות רוחניות). וגורמת שישימו אותו בבור בבית הסהר במשך עשר שנים.

ל' – לחם (בראשית ל"ז, כ"ה: "וישבו לאכל לחם"). אחיו זורקים אותו לבור ומתרחקים ממנו ויושבים לאכול לחם. ולא מקשיבים לתחינתו ולצעקתו לעזרה. הם אדישים לאחיהם. יוסף נעזב לבד.
וגם בהיותו עברי, המצרים מפרידים ומבודדים אותו באכילת לחם
(בראשית ל"ט, ו' – "ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל". שר הטבחים לא מקפיד על יוסף בשום דבר חוץ מהלחם, ראה אבן עזרא. ועוד גם כאשר יוסף מושל ומשביר לכל מצרים עבדיו לא אוכלים אתו לחם, בראשית מ"ג, ל"ב – "כי לא יוכלון המצרים לאכל את העברים לחם כי תועבה היא למצרים").

ואם יעקב אבינו ידע שיוסף חי הוא גם רומז על מצב יוסף כאשר הוא יראה את יוסף בעתיד ("ארד אל בני") וזה אחרי שיוסף כבר עלה לגדולה (הרמוז במילה "אבל") במצרים ("שאלה"). וגדולתו של יוסף נמדדת בתארו, בבגדו, וביכולתו, ולפי:

"**אבל**", אותיות: **א', ב', ל'**
א' – אברך (בראשית מ"א, מג: "ויקראו לפניו אברך"). יוסף עולה לגדולה ויוצא על כל ארץ מצרים כמושל ושליט.

ב' – בגדי שש ("בראשית מ"א, מ"ב: וילבש אתו בגדי שש"). פרעה מלביש אותו בבגדי שש להראות חשיבותו.

ל' – לחם (בראשית מ"ז, י"ב: "לחם לפי הטף"). יוסף המשביר במצרים ויש בידו היכולת לספק למשפחתו (בשנת רעב) לחם לפי צרכי הטף, שהם בדרך כלל צורכים אכל וגם מבזבזים אוכל.
וגם יוסף המשביר לכול מצרים ולכל הבאים אליה ומספק לכולם לחם
(בראשית מ"א, נ"ה: "ויצעק העם אל פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף")

* * * * * * * * *

"וימאן"

התורה מספרת לנו על יעקב אבינו:
פרק ל"ז פסוק ל"ה:
"ויקמו כל בניו וכל בנתיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה ויבך אתו אביו"
פירוש המילה " וימאן" הוא 'סירב'.
ורש"י הביא גם מדרש:
רש"י (על המילה "וימאן"): "ומדרשו: גיהנם. סימן זה היה מסור בידו מפי הגבורה אם לא ימות אחד מבני בחיי מובטח אני שאיני רואה גיהנם (תנחומא ויגש ט')"

וכתוב על יוסף הצדיק:
פרק ל"ט פסוק ח':
"וימאן ויאמר אל אשת אדניו הן אדני לא ידע אתי מה בבית וכל אשר יש לו נתן בידי"
פרק ל"ט פסוק י': **"ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה"**
רש"י ("על המילים "להיות עמה"): "לעולם הבא"
יונתן בן עוזיאל: "ולא קביל מינה למשכב גבה למיהוי מתחייב עימה ביום דינא רבא לעלמא דאתי"

יש דמיון בין שני המקרים:
יעקב אבינו חשש מגיהנם ויוסף הצדיק חשש מיום הדין הגדול ולא רצה להיות עמה בגיהנם.
כמו שכתוב במדרש:
תנחומא וישב ה': "ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. לשכב אצלה בעולם הזה. להיות עמה לעולם הבא בגיהנם. ממה שאמר הכתוב להיות עמה את למד שהבא על הגויה קשורה בו כלב. ואית דאמרי לה מהכא ילפתו ארחות דרכם יעלו בתהו ויאבדו (איוב ו') שמלפפתו ומוליכו לגיהנם"
וישב רבה פ"ז, ו': "ולא שמע אליה לשכב אצלה בעוה"ז להיות עמה שלא יהיה עמה בגיהנם לעתיד לבוא"
ורמז:
"**וימאן**" עולה 107 ועוד המילה **108** עולה למנין המילה '**גיהנם**'.

* * * * * * * * *

"וירבו הימים"- י"ב חודש

פרק ל"ח פסוק י"ב:
" וירבו הימים ותמת בת שוע אשת יהודה... "

<u>מדרש רבה פרשה פ"ה ס' ו'</u>: "וירבו הימים שנים עשר חדש".

"**<u>וירבו הימים</u>**" עולה למנין 329, + הכולל עולה **330**

<u>י"ב חודש</u> עולה למנין **330**

* * * * * * * * *

מפגש יהודה ותמר

פרק ל״ח פסוק ט״ז:
״ ויט אליה אל הדרך ויאמר הבה נא אבוא אליך כי לא ידע כי כלתו הוא ותאמר מה תתן לי כי תבוא אלי ״

כאשר יהודה בא אל תמר היא שואלת אותו:
״ מה תתן לי כי תבוא אלי ״

ויהודה עונה:
פרק ל״ח פסוק י״ז:
״ויאמר אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן״

תמר לא מסתפקת בהבטחתו של יהודה והיא מבקשת ערבון (משכון):
פרק ל״ח פסוק י״ז:
״ ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך ״

והיא מבקשת את העירבון הבא:
פרק ל״ח פסוק י״ח:
״ ותאמר חתמך ופתילך ומטך אשר בידך ״

בנוסף לשימוש בעירבון להוכיח את יהודה, נשאלות השאלות:
למה יהודה לא הציע לה חפץ שהיה אצלו ולא חפץ שיצטרך לשלוח לה בעתיד? ולמה בקשה תמר עירבון ולא סמכה על דיבורו? ועוד, למה היא בקשה דווקא את שלושת הדברים האלו?

אולי יש כאן רמזים לעתיד.
<u>אור החיים</u>: ״...ומדרשו הוא לפי שכל מה שאירע לאבות היא סימן לבנים אע״פ שהאבות לא נתכוונו לזה כך הסיפור זה פרט לך ענינים הנעשים במעשה ההוא להודיע את אשר יקרה לבנים באחרית הימים...זש״ה כאן מה תתן לי, מה יהיה תכלית ביאה זו והשיב, אנכי אשלח גדי עזים היינו מלכי האומות העזים מן הצאן שה פזורה ישראל על ידי הגואל שיולד מביאה זו...״
תמר משתמשת באותו סגנון דיבור שהשתמש אברהם אבינו בשיחתו עם ה׳.
פרק ט״ו פסוק ב׳:
״...מה תתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר״
אברהם אומר: ״**מה תתן לי**״
ותמר אומרת: ״**מה תתן לי**״
שיחתו של אברהם אבינו היה בנושא זרע, ״**מה תתן לי**״, והוא המשיך ואמר:
״ויאמר אברהם לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי״
ויתכן שכונתו של תמר היתה באותו נושא.
תמר כאילו שואלת את יהודה:
איזה זרע קדוש יצא מזה?
ויהודה עונה לה:
״ויאמר אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן״

ואולי יש רמז כאן:
"**אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן**" עולה למנין 800 ועוד 21 אותיות עולה **821**
זרע למלך משיח בן דוד עולה **821**

יהודה רומז לה שבעתיד יצא מזה משיח בן דוד.
"**אשלח גדי**" עולה 356 ועוד 2 מילים עולה **358**
משיח עולה **358**

אבל תמר לא מסתפקת ברמז, ומבקשת:
"**ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך**"
"**שלחך**" עולה **358**
משיח עולה **358**
איזה הוכחה שבאמת בני ישראל יגיעו לזה, הלו מעכשיו עד משיח הרבה מים יעברו תחת הגשר, וחס ושלם יתעכב הגאולה בגלל עוונות בני ישראל או יותר גרוע. והיא מבקשת משכון שיבטיח בואו של משיח, ועמידת בני ישראל עד אז. והיא מבקשת שלושה דברים: " **חתמך ופתילך ומטך**"

בשלושת הדברים האלה יש הרבה רמזים:
"**חתמך**": רמז **ללוחות ראשונים**.
חותם - מחתימה, שברי לוחות ראשונים היו גנוזים בארון, ועליהם כתב של ה'.
"**ופתילך**": רמז **לצנצנת המן**.
"**ופתילך**" עולה **546**
בצלוחית עולה **546**

"כל כלי אשר אין צמיד **פתיל** עליו טמא הוא", כלי חרס מצילים מה שבתוכם מלקבל טומאה רק כאשר יש צמיד פתיל עליהם. בפרשת המן כתוב: "ויאמר משה אל אהרון קח **צנצנת** אחת ותן שמה מלא העמר מן והנח אתו לפני ה' למשמרת לדרתיכם". רש"י כותב על "צנצנת" **צלוחית של חרס**, כתרגומו". "ויניחהו אהרן **לפני העדות** למשמרת", רשב"ם: "לפני העדות" - **הארון**. שמו המן בצלוחית של חרס אצל, או בתוך, הארון. וסביר להניח ששמו עליו צמיד פתיל לשומרו מטומאה.
"**ומטך**": רמז **למטה אהרון**.
שמו מטה אהרון בתוך הארון לאות לבני מרי.
כל שלושת הדברים הנ"ל: שברי לוחות ראשונים, צנצנת המן, ומטה אהרון, היו מונחים לעתיד, בארון, להוכיח את בני ישראל ולזיכרון הנסים, אם חס וחלילה הם יעזבו התורה והמצוות. וגם הארון עצמו נגנז בחורבנו של בית ראשון. ועתיד משיח בן דוד לבוא ולהוציא הארון ממקומו הגנוז, ולהראות שלושת הדברים האלו לבני ישראל.

ועוד:
בקשה תמר, בבקשתה לשלושת הדברים האלה, משכון שבני ישראל יהיו נאמנים לאלוקי ישראל, לדת ישראל, ולעם ישראל.

"**<u>חתמך</u>**": רמז לברית המילה, לתפלין, ולתורה.
ברית מילה זה חותם ה' בבשרינו, שבו אנו מראים שאנחנו עבדי ה'.
ועוד: ברית המילה משלים כביכול חותם שם השם "ש-ד-י" בגופנו. לפי מה שאמרו חז"ל במדרש תמחומה: תחת החוטם (האף) יש אות שין, וביד אות דלת, ובמילה אות יוד.
בתפילה לפני הנחת תפילין אנו אומרים: "...ושהיא נגד הלב לשעבד תאות מחשבות לבנו לעבודתו...ועל הראש נגד המוח, שהנשמה שבמוחי עם שאר חושי וכחותי יהיו משובדים לעבודתו..."
לפי חז"ל ה' חתם בספר התורה את שמו, ואולי יש כאן רמז במילת "**<u>חתמך</u>**" לספר תורה.

"**<u>ופתילך</u>**": רמז ל ציצית.
"ונתנו על ציצית הכנף תכלת. ...וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם..."

"**<u>ומטך</u>**": רמז לחוקים ומשפטים.
מטה- שבט, מקל רמז למערכת החוקים והמשפט.

שבני ישראל ישמרו **תורה ומצוות חוקים ומשפטים**, וינצלו מהגלות, ויגיעו לביאת המשיח, שיבוא במהרה בימינו.

* * * * * * * * *

"ויט אליה"

פרק ל"ח פסוק ט"ו-ט"ז:
"ויראה יהודה ויחשבה לזונה כי כסתה פניה.
ויט אליה אל הדרך ויאמר הבה נא אבוא אליך כי לא ידע כי כלתו הוא ותאמר מה תתן לי כי תבוא אלי "
<u>דעת זקנים מבעלי התוספות</u>: "וכי מה איכפת ליה? אלא בקש לילך לו, נשאה עיניה למרום ואמרה, רבון העולמים וכי לא אני זוכה להוציא חכם מגופו של צדיק זה?. מיד שלח לו הקב"ה מיכאל והחזירו, כתיב הכא "ויט אליה", וכתיב "ותט לפניו", מה התם על ידי מלאך, הכא נמי על ידי מלאך"

"**<u>ויט אליה אל הדרך ויאמר הבה נא אבוא אליך</u>**" עולה **722**
<u>שלח לו ה' מיכאל והחזירו</u> עולה **722**

"**<u>ויט אליה אל</u>**" עולה **102**
<u>מיכאל</u> עולה **101**

"**<u>ויחשבה לזונה</u>**" עולה **429**
<u>שלח מלאך</u> עולה **429**

* * * * * * * * *

רמז למשיח

פרק ל"ח פסוק י"ז:
"**ויאמר אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך**"
<u>עקדה</u>: "לומר מהזרע יצא מושל ורועה צאן ה'"

ורמזים:

1) "**אנכי אשלח גדי**" עולה 437 ועוד 11 אותיות עולה **448**
מלך משיח עולה **448**

2) "**אשלח גדי עזים מן הצאן ותאמר**"
סוף תיבות, אותיות: **ח', י', ם', ן', ן', ר'** עולה **358**
משיח עולה **358**

3) "**אשלח גדי עזים מן הצאן ותאמר אם תתן**"
סוף תיבות, אותיות: **ח', י', ם', ן', ן', ר', ם', ן'** עולה **448**
מלך משיח עולה **448**

4) "**עזים מן הצאן**"
באתב"ש:
זעמי יט צהתט
ראש תיבות, אותיות: **ז', י', צ'** עולה **107**
יהודה המכבי עולה **107**
יהודה המכבי (והמכבים) היו עזים בקרב נגד היוונים.

5) "**מן הצאן ותאמר אם תתן**"
באתב"ש:
יט צהתט פאתיג תי אאט
סוף תיבות, אותיות: **ט', ט', ג', י', ט',** עולה **40**
גואל עולה **40**

6) "**הצאן ותאמר אם תתן ערבון**"
באתב"ש:
צהתט פאתיג תי אאט זגשפט
סוף תיבות, אותיות: **ט', ג', י', ט', ט'** עולה **40**
גואל עולה **40**

7) "**תתן**"
באתב"ש:
אאט עולה 11 ועוד 3 אותיות עולה **14**
דוד עולה **14**

8) *"**ערבון עד**"*
באתב"ש:
זגשפט זק
סוף תיבות, אותיות: **ט', ק'** עולה **109**
דוד המלך עולה **109**

9) *"**עד**"*
באתב"ש:
זק עולה 107 ועוד 2 אותיות עולה **109**
דוד המלך עולה **109**

רמז שבעתיד, באופן זמני, המלוכה בישראל יינתן בעירבון למכבים, עד שיגיע מלך המשיח, ואז יחזור לבית דוד.

10) *"**עד**"*
באתב"ש:
זק עולה **107**
יהודה המכבי עולה **107**

11) *"**שלחך**"*
באתב"ש:
בכסל עולה **112**
מכבים עולה **112**

* * * * * * * * *

"ומה הערבון אשר אתן"

יהודה אמר לתמר שישלח לה גדי עזים. ותמר ביקשה ממנו "ערבון עד שלחך", ולפי:
פרק ל"ח פסוק י"ז:
"ויאמר אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך"
ומה הערבון?
פרק ל"ח פסוק י"ח:
"ויאמר מה הערבון אשר אתן לך ותאמר חתמך ופתילך ומטך אשר בידך..."

אמרה תמר ליהודה "תתן ערבון עד שלחך" עד אשר אקבל גדי העזים.

במישור הרעיוני:
אמרה:
'**תמר**'– **ת**ורת **מ**שה **ר**בנו
'**ליהודה**'– ליהודי
"**תתן ערבון**" – היהודי בעולם הזה צריך לתת "**ערבון**" כדי להגיע לעולם הבא.
"**עד שלחך**" – צריך לתת "ערבון" טרם שולחים אותך לדין הגדול

"**ערבון**" באתב"ש: **זגשפט** אותיות המילים '**גז שפט**'
לרומז:
"**גז**" –לפני שתעלם מן העולם הזה
(תהלים צ'- "*כי גז חיש ונעופה*". הימים עוברים מהר, ונעלמים)
"**שפט**"– ותגיע למשפט הגדול
תן "ערבון" כדי למנוע "גז שפט", שתישפט לגז (להעלם גם מן העולם הבא), באש גהינם.
("תתן ערבון" באתב"ש: אאט זגשפט עולה 410, 'אש גהינם' עולה 409)

ומה "הערבון" שייתן שיעמוד לזכותו ביום הדין?
"**חתמך**"– חקותי, תורתי, משמרתי, מצותי, משפטי, כל כתובתי
וגם, "חתמך", תן חתם שלך. 'חתם', חרטה, תשובה, ממון (צדקה)
(בראשית כ"ו, ה'- "עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורתי")

"**ופתילך**"– ותפילך (התפילות שלך, בקשותך לרחמים)

"**ומטך**"– ומעשים טובים, (שהם) כתריס
(אבות ד, י"א-"תשובה ומעשים טובים כתריס בפני הפורענות")

"**תתן ערבון**" באתב"ש: **אאט זגשפט** עולה **410** למנין המילה "**בזאת**"
(ויקרא ט"ז, ג'- "בזאת יבא אהרן אל הקדש". כאשר אתה בא אל הקדש, ליום הדין, תבוא "בזאת", בצום, קול, ממון, העולה 410, קרי בתשובה, תפלה, וצדקה", רעיון של הגר"א על המילה 'זאת')

זה צריך להיות "הערבון" של היהודי בעולם הזה לשמור עליו עד שיגיע לדין הגדול כדי שיזכה להחליף את "הערבון" למה שרמוז במילים "גדי עזים":
"**גדי עזים**"– ראש תיבות **ג'**, **ע'**, ראש תיבות המילים '**גן עדן**'.
וגם:
"**עזים**" עולה **127**
"**עדן**" עולה 124 ועוד 3 אותיות עולה **127**

* * * * * * *

"חתמך ופתילך ומטך"

כאשר יהודה בא אצל האשה אשר על הדרך להיות עמה (ולא ידע שהיא כלתו, תמר) כתוב:
פרק ל"ח פסוק י"ח:
"**ויאמר מה הערבון אשר אתן לך ותאמר חתמך ופתילך ומטך אשר בידך ויתן לה**"

והיא מבקשת שלושה דברים לעירבון, והם:
"חתמך ופתילך ומטך"
יש הרבה רמזים בדברים האלו ואני אגיד כמה משלי.
ונראה לי להגיד:
שבקשה דווקא את אלו הדברים לרמוז ליהודה שהיא מאוד רוצה להדבק לבית יעקב.
ושהיא מוכנה לשמור הדברים שכל נשי האבות, האמהות (שרה, רבקה, רחל, ולאה) שמרו.
והם הדברים המובאים במדרש על שרה אמנו, שהיה ענן קשור על פתח אוהלה משבת לשבת, ונר דלוק, וברכה בעיסה. וגם אצל רבקה כתוב (בראשית כ"ד, ס"ז) - "ויביאה האהלה שרה אמו". והם הסימנים שמסר יעקב אבינו לרחל ושהיא מסרה ללאה אחותה, והם: **נידה, נר, חלה.**

ואסביר:
"**חתמך**" – רמז לנידה.
רמז לאות ברית קודש, לברית המילה בבשרנו. המזכיר ברמז מקום ערווה, הרומז על טהרת המשפחה ושמירת נידה.

"**ופתילך**" – רמז לנר.
במנורה הטהורה בבית המקדש הייתה פתילה בכל בזך של שמן וזה הנר.

"**ומטך**" – רמז לחלה.
כאשר מכינים את העיסה מגללים את העיסה במקל מעץ. ומפרישים חלה מהעיסה.
והרמז:
"**ומטך**" באתב"ש: **פינל** עולה **170**
חלה באתב"ש: **סכץ** עולה **170**

רמז ליהודה – אני מוכנה לשמור כל מה שצריך כדי להיות אישה כשרה וטהורה לבנך או לך.

ועוד:
בנס חנוכה, אחרי שהיוונים טמאו את הכול, מצאו פך שמן קטן עם צמיד פתיל עליו ועם חותם של כהן גדול, שהספיק לדלוק שמונה ימים.

נראה לי שיש כאן גם רמז לחנוכה (וידוע שקוראים פרשת וישב סמוך לחנוכה).
"**חתמך**" – רמז לחותם של כהן גדול.

"ופתילך" – רמז לצמיד פתיל עליו, על פך השמן (ששומר את השמן מלקבל טומאה).
וגם רמז לנרות חנוכה, לפתילה של הנר. כי במנורה הקדושה הייתה בזך עם פתילה ושמן וזה הנר.

ומטך" – רמז למכבים (שבזמנן היו ניסים ונפלאות לבני ישראל והתגברו על היוונים).
"**מטך**" עולה 69 ועוד 3 אותיות עולה **72**
מכבי עולה **72**

וגם רמז למטה אהרון, לשבט לוי, לכהנים בימי מתתיהו, של על ידם יהיה הנס (וגם ליהודה המכבי בן גיבור של מתתיהו כהן גדול).

1) "**ומטך**" עולה **75**
כהן עולה **75**

2) "**ומטך אשר בידך**" עולה **612**
"**בימי מתתיהו**"
באתב"ש:
שמים יאאמצף עולה **612**

* * * * * * * * *

תמר- ביתו של שם

פרק ל״ח פסוק כ״ד:
״ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף״
רש״י: ״בתו של שם היתה שהוא כהן״.
״<u>הוציאוה ותשרף</u>״ ולה למנין 1109 + 12 אותיות עולה **1121**
<u>כי זו בתו של שם</u> עולה **1121**

* * * * * * * * *

רמז לחנוכה

פרק ל"ח פסוק כ"ה:
"... ותאמר הכר נא למי החתמת והפתילים והמטה האלה"

"**הכר נא**" אותיות: **א(ו)ר כהן**.

"**למי**" עולה למנין 80, + 3 האותיות **83. חנכה**- עולה למנין **83**

"**החתמת**"- חותמו של כהן גדול.

"**הפתילים**"- הפתילים במנורה.

"**והמטה האלה**"-**'האלה'** עולה למנין 45, + המילה =**46, לוי**- עולה למנין **46** שבט לוי, שעל ידם ההדלקה.

* * * * * * * * *

לא הלבינה פניו

פרק ל״ח פסוק כ״ה:
״הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר...״
ילקוט שמעוני (ל״ח, רמז קמ״ה): ״ נוח לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, מנלן? מתמר, דכתיב: ׳ והוא מוצאת׳ ״

״הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר״ עולה **1279**
תמר לא הלבינה פניו של יהודה עולה **1279**

* * * * * * * * *

"ויקנהו...איש מצרי"

פרק ל"ט פסוק א':
"ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו שמה"
יונתן בן עוזיאל: "ויסף איתחת למצרים וזבניה פוטיפר על דחיימה שפיר בגין למעבד עמיה משכביה דכורא ומן ית אתגזר עלוי ויבישו שעבזוי ואסתרס והוא רבאי דפרעה רב ספוקלטוריא גבר מצראי"
וישב רבה (פ"ו, ג'): "מלמד שלא לקחו אלא לתשמיש וסרסו הקב"ה בגופו"

כל התיאורים האלו של פוטיפר אומרים דרשני ("סריס פרעה", "שר הטבחים", "איש מצרי"). ונראה שזה בא לרמוז לנו משהוא על האיש שקשור לקניית יוסף.

ודורש המדרש על המילים "איש מצרי":
וישב רבה (פ"ו, ג'): "גבר ערום ומה הווה ערימותיה אמר בכל מקום גרמני מוכר כושי וכאן כושי מוכר גרמני"
דורש לנו המדרש שפוטיפר היה "איש מצרי" כלומר איש ערום, איש חכם, והוא חשש שיוסף לא באמת עבד ואולי גנוב אצלם, וחשש מלקנות אותו מהם.
וישב רבה (פ"ו, ג'): "אין זה עבד אמר להם הביאו לי ערב".
"מיד הישמעאלים", הישמעאלים ערבו לו שהם קנאו אותו והוא שלהם, ולא יבואו אחרים לתבוע אותו, ורמזים:

1) **"איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו"**
ראש וסוף תיבות, אותיות:
א'+ש', מ'+י', מ'+ד', ה'+ם', א'+ר', ה'+ו' עולה **652**
"אמר להם הביאו לי ערב" עולה **652**

2) **"מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד"**
ראש תיבות, אותיות: **מ', ו', פ', ס', פ', ש', ה', א', מ', מ'** עולה **652**
"אמר להם הביאו לי ערב" עולה **652**

3) **"הטבחים איש מצרי"** עולה 725 ועוד 13 אותיות עולה **738**
"אשר הורדהו" עולה 727 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **738**
'בקש הביאו לי ערב' עולה **738**

4) **"ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד"**
באתב"ש:
פמדטצף ופנמוג חגמח וגזץ בג צנשסמי תמב יהגם ימק
סוף תיבות, אותיות: **ף', ג', ח', ץ', ג', י', ב', ם', ק'** עולה **336**
'הביאו לי ערב' עולה **336**

ומתרגם יונתן בן עוזיאל, וגם דורש מדרש רבה, על המילה "סריס", שפוטיפר קנה את יוסף למטרת משכב זכר. אבל לפני שהוא הצליח להגשים רצונו הוא הסתרס, ויוסף ניצול ממנו.

ורמזים:

1) "**סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד**"
סוף תיבות, אותיות: **ס', ה', ר', ם', ש', י', ד'** עולה **619**
למשכב זכר עולה **619**

2) "**פוטיפר סריס פרעה שר**"
סוף תיבות, אותיות: **ר', ס', ה', ר'** עולה **465**
למשכב זכר באתב"ש: **כיבלש עלג** עולה **465**

3) "**הישמעאלים**"
באתב"ש:
צמביזתכמי עולה **619**
למשכב זכר עולה **619**

4) "**סריס פרעה שר הטבחים איש**"
באתב"ש:
חגמח וגזץ בג צנשסמי תמב
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ח'+ח', ו'+ץ', ב'+ג', צ'+י', ת'+ב' עולה **619**
למשכב זכר עולה **619**

5) "**פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים**"
באתב"ש:
וגזץ בג צנשסמי תמב יהגם ימק צמביזתכמי
ראש תיבות, אותיות: **ו', ב', צ', ת', י', י', צ'** עולה **608**
משכביה דכורא עולה **608**
(תרגום יונתן בן עוזיאל)

6) "**הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו**"
באתב"ש:
צפגק יהגמיץ פמדטצף ופנמוג חגמח וגזץ בג צנשסמי תמב יהגם ימק צמביזתכמי תבג צפגקצף
סוף תיבות, אותיות:
ק', ץ', ף', ג', ח', ץ', ג', י', ב', ם', ק', י', ג', ף' עולה **619**
למשכב זכר עולה **619**

ועוד:
פוטיפר לא קנה את יוסף להיות לו רק עבד, אלא:
"**ויקנהו פוטיפר**" עולה **562**
מחשבה רעה באתב"ש: **יסבשץ גזץ** עולה **562**
היה לו מחשבה רעה, למשכב זכר.

לא נשכח יוסף מתואר:
פרק ל"ט פסוק ו': "ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה"

"**ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה**" עולה **1230**
"**איש מצרי מיד הישמעאלים**" עולה 1211 ועוד 19 אותיות עולה **1230**

קנהו "איש מצרי" שנמשך ליופי שלו. "איש" רומז על עניני 'איש'.
"מצרי" רומז על שטופי זימה – קנה אותו במחשבה רעה למטרת משכב זכר.

ועוד:
<u>ילקוט שמעוני (וישב ל"ט)</u>: " 'ויקנהו פוטיפר', שקנהו לעצמו. בא גבריאל וסרסו ופרעו"

לפי המדרש המלאך גבריאל הוא זה שבא וסירס את פוטיפר.
ורמזים:

1) "**ויוסף הורד מצרימה ויקנהו**"
עולה 939 ועוד 4 מילים עולה **943**
"**בא גבריאל וסרסו ופרעו**" עולה **943**

2) "**ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', פ', ס', פ', ש', ה', א', מ'** עולה **572**
גבריאל סרסו עולה **572**

3) "**מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש**"
ראש תיבות, אותיות: **מ', ו', פ', ס', פ', ש', ה', א'** עולה **572**
גבריאל סרסו עולה **572**

4) "**ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים**"
ראש תיבות, אותיות:
ו', ה', מ', ו', פ', ס', פ', ש', ה', א', מ', מ', ה' עולה **668**
המלאך גבריאל סרסו עולה **668**

5) "**הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו**"
ראש תיבות, אותיות:
ה', מ', ו', פ', ס', פ', ש', ה', א', מ', מ', ה', א', ה' עולה **668**
המלאך גבריאל סרסו עולה **668**

6) "**שר הטבחים איש מצרי מיד**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ש'+ר', ה'+ם', א'+ש', מ'+י', מ'+ד' עולה **940**
"**גבריאל וסרסו ופרעו**" עולה **940**

7) "**פוטיפר סריס**"
באתב"ש:
ופנמוג חגמח עולה 244 ועוד 2 מילים עולה **246**
"**גבריאל**" עולה **246**

ועוד:
פוטיפר ביקש ערב שיוכיח לו שיוסף עבד. הוא ביקש שטר ערבות להוכיח שיוסף נמכר.
"**פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי**"
באתב"ש:
ופנמוג חגמח וגזץ בג צנשסמי תמב יהגם
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ג', ח'+ח', ו'+ץ', ב'+ג', צ'+י', ת'+ב', י'+ם' עולה **678**
ערבות עולה **678**

* * * * * * * * *

"איש מצליח"

פרק ל"ט פסוק ב':
"**ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח**"
<u>וישב רבה (פ"ו, ד')</u>: " רבי ברכיה אמר גבר קפוז, כמה דתימא (שמואל ב', י"ט) 'וצלחו הירדן לפני המלך' "

יוסף היה איש מצליח בבית אדוניו. ודורש המדרש שהוא היה "גבר קפוז".
ופירשו מפרשי המדרש את המילה "קפוז":
<u>מתנות כהונה</u>: "איש מקפיץ, כלומר צהל ושמח וטוב לב. מדלג על ההרים תרגם מקפץ"

וכתוב עוד שיוסף היה קופץ ומדלג מעל השטן שבא להכשילו, וניצול ממנו.
יוסף היה צדיק, חכם, וישר עם עצמו, ושולט על יצרו, והצליח להתחמק ממוקשי השטן. והוא גם היה זריז ומהיר בזה.

הדברים האלו הקשורים להצלחתו (שבגללם קראו אותו "איש מצליח") רמוזים מיתוך אותיות המילה:
"**מצליח**", אותיות: **מ', צ', ל', י', ח'**
והם:
מ' – מקפץ ("מקפץ על הגבעות", ונראה להגיד "הגבעות" כאן מקרין על מוקשי השטן)
מדלג ("מדלג על ההרים", ונראה להגיד 'הרים' כאן מקרין על יצר הרע)
מהר (זריז)

צ' – צהל (שמח)
צדיק ('צדיק וישר הוא')

ל' – לב ('טוב לב')

י' – יצרו ('כובש את יצרו')
ישר ("ישר בעיני א-לקים ואדם')

ח' – חומק (יודע להתחמק ממכשולי היצר)
חכם ("בר חכים", 'חכם עיניו בראשו' לזהות את מכשולים של היצר ולהתחמק מהם)

ועוד:
כדי שיוסף יעלה לגדולה הוא היה צריך לרדת למצרים ולעבור 12 שנה לפני שיעמוד לפני פרעה. הוא היה, וגם יהיה, "איש מצליח". הצלחתו, הכרוך גם בהצלתו, באה לו מאת ה' על ידי דברים הרמוזים באותיות המילה:
"**מצליח**", אותיות: **מ', צ', ל', י', ח'**

מ' – מדינים (המשיכו אותו מהבור) ,
משקים (שר המשקים הזכיר אותו לפרעה) ,
מצרי (איש מצרי, פוטיפר הפקיד אותו על ביתו, ואחר כך שם אותו בבית הסהר)

צ' – צמר (אחיו מכרו אותו עבור מחיר צמר נקי)
צרפניים (נעץ צפורניו בארץ כדי להתקרר מאשת פוטיפר, וניצול ממנה),
צפנת פרנח (פרעה קרא לו זה השם כי לא רק פתר לו חלומותיו אלא גם הציע לו תכנית כלכלית להציל את מצרים)

ל' – לך נא (בלשון זה אביו שלח אותו לראות שלום אחיו וזה גרם לו להימכר) ,
להוריד מצרימה (עברה אורחת ישמעאלים להוריד סחורה למצרים ומכרו אותו להם),
לאדוניהם (שר המשקים ושר האפים חטאו לאדוניהם ושמו אותם עם יוסף בבית הסהר)

י' – ישמעאלים (הישמעאלים מכרו אותו לפוטיפר)

ח' –חלומות (פתר חלומות שר המשקים ושר האפים ויצא מבית הסהר. פתר חלומות פרעה ועלה לגדולה)

* * * * * * * * *

"ויהי ה' את יוסף"

פרק ל"ט פסוק ב':
"ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו המצרי"
רש"י: "שם שמים שגור בפיו (תנחומא ק')"
ילקוט שמעוני (ל"ט, י"ח): "היה מלחש ויוצא מלחש ונכנס ולבסוף שכח"
וישב רבה (פ"ו, ה'): "ר"ח בשם ר' אתא אמר מלחש ונכנס מלחש ויוצא"
מתנות כהונה: "פי' רש"י היה חוזר על תלמודו שלא ישכח מה שלמד מאביו ואעפ"כ שכח שנאמר 'כי נשני א-ל-ה-י-ם את כל עמלי', כל מה שעמל בתורה"

יש מפרשים (וישב רבה פ"ו, ד') שה' היה אתו (וישב רבה פ"ו, ו'- "אמר רבי שמעון בן יוחאי בכל מקום שהצדיקים הולכים השכינה הולכת עליהם"), והצליח דרכו.
ויש מפרשים (חזקוני) שיוסף "הוצרך סיוע וסעד" מה' כדי לעמוד בניסיון של טומאת מצרים שלא יטמא. וגם (ספורנו) "להצילו מהמתקוממים עליו".
פוטיפר שר הטבחים היה רואה את יוסף נכנס ומלחש ויוצא ומלחש וחשב שהוא עושה מעשה כשפים (וישב רבה פ"ו, ד'). אבל לפי חז"ל (וישב רבה פ"ו, ה', רש"י, ילקוט שמעוני) יוסף היה נכנס ומלחש בתלמודו ויוצא ומלחש בתלמודו כדי שלא ישכח, ולמרות זאת לבסוף הוא שכח.

ורמזים:

1) "**ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ה', א'+ת', י'+ף', ו'+י', א'+ש', מ'+ח', ו'+י', ב'+ת' עולה **1289**
חוזר על תלמודו ובסוף שכח עולה **1289**

2) "**יוסף ויהי איש מצליח ויהי**" עולה **707**
חוזר תלמודו עולה **707**

3) "**ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו**" עולה 1036 ועוד 25 אותיות עולה **1061**
"מלחש ונכנס ומלחש ויוצא" עולה **1061**

4) "**יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית**" עולה 1121 ועוד 6 מילים עולה **1127**
"כי נשני א-ל-ה-י-ם את כל עמלי" עולה **1127**

5) "**ויהי ה' את יוסף**"
באתב"ש:
פמצם מקעץ תא מפחו עולה 1085 ועוד 4 מילים עולה **1089**
מלחש על תורה עולה **1089**

6) ''**ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח**''
באתב''ש:
פמצם מקעץ תא מפחו פמצם תמב יהכמס
ראש וסוף תיבות, אותיות:
פ'+ם', מ'+ץ', ת'+א', מ'+ו', פ'+ם', ת'+ב', י'+ס' עולה **1289**
חוזר על תלמודו ובסוף שכח עולה **1289**

7) ''**ה' את**''
באתב''ש:
מקעץ תא עולה 701 ועוד 6 אותיות עולה **707**
חוזר תלמודו עולה **707**

8) ''**ה' את יוסף ויהי**''
באתב''ש:
מקעץ תא מפחו פמצם עולה 1085 ועוד 4 מילים עולה **1089**
מלחש על תורה עולה **1089**

9) ''**ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי**''
באתב''ש:
מקעץ תא מפחו פמצם תמב יהכמס פמצם
ראש וסוף תיבות, אותיות:
מ'+ץ', ת'+א', מ'+ו', פ'+ם', ת'+ב', י'+ס', פ'+ם' עולה **1289**
חוזר על תלמודו ובסוף שכח עולה **1289**

* * * * * * * *

'שכינה עומדת על גביו'

פרק ל"ט פסוק ג':
"וירא אדניו כי ה' אתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו"
רמב"ן: "עד שראה ששכינה עומדת על גביו...במראה הלילה שנראית לו בחלום או בהקיץ בעמוד ענן וכיוצא בו לכבוד הצדיק"

לפי המדרש פוטיפר ראה שיוסף מצליח בכל אשר הוא עושה. וראה אותו מלחש. וחשב שהוא עושה מעשה כשפים. אבל מהר הבין שזה לא מעשה כשפים כאשר ראה שכינה עומדת על גביו, ופירש הרמב"ן ראה בחלום או בהקיץ בעמוד ענן.
ורמזים:

1) "**וירא אדניו**" עולה 288 ועוד 2 מילים עולה **290**
"**עמוד ענן**" עולה **290**

2) "**וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו**"
ראש וסוף תיבות,, אותיות:
ו'+ל', א'+ר', ה'+א', ע'+ה', ו'+ה', מ'+ח', ב'+ו' עולה **385**
שכינה עולה **385**

3) "**אשר הוא**"
ראש וסוף תיבות אותיות: **א'+ר', ה'+א'** עולה **207**
בהקיץ עולה **207**

4) "**עושה**" עולה 381 ועוד 4 אותיות עולה **385**
שכינה עולה **385**
(זה לא מעשה כשפים, אלא ה' אתו ולפי זה הוא היה עושה)

5) "**עושה ה'**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ע'+ה', ו'+ה'** עולה **86**
"**בחלום**" עולה **86**

6) "**אדניו כי ה' אתו**"
באתב"ש:
תקטמף לם מ-ץ תאף
סוף תיבות, אותיות: **ף', ם', ץ', ף'** עולה **290**
"**עמוד ענן**" עולה **290**

* * * * * * * * *

"וכל יש לו"

פרק ל"ט פסוק ד':
"**וכל יש לו נתן בידו**"
<u>בעל הטורים:</u> "סופי תיבות 'לשונו' מלמד שבא גבריאל ולמד לו ע' ל' ולכך הצליח בידו"
<u>במדרש רבה (פ"ו, ה'):</u> "ר"ה בשם ר' אתא אמר מלחש ונכנס מלחש ויוצא. הוא אמר ליה מזוג רותחין והיו רותחין, פושרין והיו פושרין..."

לפי המדרש שר הטבחים ראה שיוסף מלחש והוא חשב שיוסף משתמש בכישוף, מקצוע מאוד מפותח במצרים. הוא ביקש מיוסף מים רותחים והמים הפכו רותחים, ביקש פושרים והפך פושרים.
אלא כוונת "**מלחש ונכנס מנכש ויוצא**" - שיוסף היה מתפלל שבקשתו תתגשם.

ואולי יש מדברי בעל הטורים גם רמז לדברי המדרש.
בגלל "**לשונו**" – קרי '**תפילתו**' של יוסף "**וכל יש לו נתן בידו**".

בגלל תפילת יוסף הצדיק ומעשיו (הפיכת המים, והצלחתו בכל אשר הוא עשה), "**וירא אדניו כי ה' אתו**" – בסופו של דבר שר הטבחים הבין שה' מקבל תפילתו של הצדיק הזה והדברים מתגשמים (כי למרות שהיה כישוף במצרים זה היה בגדר אחיזת עינים, ולא מהסוג הזה שהיה אמיתי והצליח תמיד), וכתוצאה "**ויפקדהו על ביתו**".

* * * * * * * * *

"ברכת ה' בכל אשר יש לו"

פרק ל"ט פסוק ה':
"ויהי ברכת ה' בכל אשר יש לו בבית ובשדה"

רש"י פסוק י"א: "אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו וכו'".

אולי אפשר לומר שפסוק ה' "**ויהי ברכת ה'**" רומז שה' ברך את יוסף שיעקב יהיה אתו בפסוק י"א ב"**ויהי כהיום הזה**" בבית פוטיפרע.

"**בכל אשר יש לו**"- '**ל אשר י**' אותיות: **ישראל**.

פרק ל"ט פסוק י"א:
"ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו... ".
רש"י: "רב ושמואל חד אמר מלאכתו ממש, וחד אמר לעשות צרכיו עמה, אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו... ".

"**ויבא הביתה**" עולה למנין **441**

"**צרכיו עמה**" עולה למנין **441**

* * * * * * * * *

"ולא ידע אתו האומה"

פרק ל"ט פסוק ו':
"ויעזב כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה"
<u>בראשית רבה (פ"ג, ה')</u>: "ר"ה בשם ר' אחא אמר מלחש ונכנס מלחש ויוצא..."
<u>מתנת כהונה</u>: " פ' רש"י היה חוזר תלמודו שלא ישכח מה שלמד מאביו..."

בגלל שיוסף היה צדיק והיה חוזר על תלמודו שלא ישכח ("ויהי ה' את יוסף"), בזכות התורה שלחש כל הזמן הוא זכה שפוטיפר עזב את הכל בידו "ולא ידע אתו מאומה". ורמזים:

1) "**ידע אתו מאומה כי**" עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

2) "**כל אשר לו ביד**" עולה 603 ועוד 10 אותיות עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

3) "**כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה תאר**"
סוף תיבות, אותיות:
י', ם', ם', ר', א', ל', י', ף', ה', ר' עולה **616**
התורה עולה **616**

4) "**אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה תאר ויפה**"
סוף תיבות, אותיות:
ם', ם', ר', א', ל', י', ף', ה', ר', ה' עולה **611**
תורה עולה **611**

5) "**אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה**"
סוף תיבות, אותיות:
ם', ם', ר', א', ל', י', ף', ה', ר', ה', ה' עולה **616**
התורה עולה **616**

6) "**תאר ויפה**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ת'+ר', ו'+ה'** עולה **611**
תורה עולה **611**

7) "**מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי**"
באתב"ש:
יתפיץ לם תי צכסי תבג צפת תפלך פמצם
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ם', י', י', ג', ת', ך', ם'** עולה **613**
תרי"ג עולה **613**

8) "**כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע**"
באתב"ש:
לך תבג כף שמק מפחו פכת מקז
סוף תיבות, אותיות: **ד', ג', ף', ק', ו', ת', ז'** עולה **616**
התורה עולה **616**

* * * * * * * *

"ויעזב כל אשר לו ביד יוסף"

פרק ל"ט פסוק ו':
"ויעזב כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל"
רש"י על "כי אם הלחם": "היא אשתו"
בראשית רבה (פ"ד, ז'): "אתה אמרת תולין עיניהם בבנות הארץ חייך שאני מגרה בך את הדוב"
פירוש מהרז"ו (פ"ד, ז'): "והדוב אין לו בושת פנים"
בראשית רבה (פ"ז, ד'): "שאני מגרה בך את הדוב"

לפי חז"ל המילה "הלחם" כינוי לאשת אדוניו. והיא מגרה ביוסף. וחז"ל כינו אותה 'דוב' כי היא בא אליו להחטיא אותו כדוב שאין לו בושת פנים.

ורמזים:

1) **"כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל"**
סוף תיבות, אותיות:
ל', ר', ו', ד', ף', א', ע', ו', ה', י', ם', ם', ר', א', ל', עולה **723**
היא אשתו עולה **723**

2) **"כי אם הלחם אשר הוא אוכל"** עולה **724**
היא אשתו עולה **723**

3) **"הלחם אשר הוא אוכל"**
ראש תיבות, אותיות: **ה', א', ה', א'** עולה **12**
דוב עולה **12**

4) **"אם הלחם אשר הוא"**
ראש תיבות, אותיות: **א', ה', א', ה',** עולה **12**
דוב עולה **12**

5) **"הוא אוכל ויהי"**
ראש תיבות, אותיות: **ה', א', ו',** עולה **12**
דוב עולה **12**

6) **"ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם"**
עולה 946 ועוד 29 אותיות ועוד 9 מילים עולה **984**
אין לה בושת פנים עולה **984**

7) **"מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה"**
עולה 1098 ועוד 10 מילים עולה **1108**
את אשתו עולה **1108**

8) "**הלחם אשר הוא אוכל ויהי**"
עולה 684 ועוד 18 אותיות ועוד 5 מילים עולה **707**
אשתו עולה **707**

9) "**ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה**"
סוף תיבות, אותיות:
ע', ו', ה', י', ס', ם', ר', א', ל', י', ף', ה', ר', ה', ה' עולה **707**
אשתו עולה **707**

10) "**מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה**"
עולה 1098 ועוד 10 מילים עולה **1108**
את אשתו עולה **1108**

11) "**אם הלחם אשר**"
באתב"ש:
תי צכסי תבג
סוף תיבות, אותיות: **י', י', ג',** עולה **23**
חיה עולה **23**

12) "**ויהי יוסף יפה תאר ויפה**" עולה **984**
אין לה בושת פנים עולה **984**

13) "**אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה**"
עולה 976 ועוד 8 מילים עולה **984**
אין לה בושת פנים עולה **984**

* * * * * * * * *

״מאומה״

״**מאומה**״ עולה **92** למנין המילה **א-ל-ה-י-ם** (כולל האותיות והמילה).

שר הטבחים לא השגיח על יוסף בכלום (״ולא ידע אתו מאומה״).
וגם, יוסף לא עשה מאומה (״לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור״).

ולמה בשימוש המילה ״מאומה״?
אולי לרמוז:
א-ל-ה-י-ם אתו בכל אשר הוא עושה, מצליח דרכו, ועוזר לו לא להיכשל בטומאת מצרים.

ועוד:
״**מאומה**״ באתב״ש: **יתפיץ** עולה **590**
אדום באתב״ש: **תקפי** עולה **590**

לרמוז:
ידוע שיוסף שטנו של עשו. יוסף לא עשה ״**מאומה**״ - נשאר צדיק בגלות מצרים.
כאשר זרעו של יוסף לא יעשו ״**מאומה**״ יזכו לעמוד נגד זרעו של עשו בגלות **אדום**.

* * * * * * * *

יוסף הצדיק נאמן

כתוב בתורה על דג טהור וכשר לאכילה:
דברים י"ד, ט':
"**את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים תאכלו**"

לפי חז"ל עין הרע לא שולטת בדגים כי הם מכוסים מתחת למים, ולפי:
מסכת ברכות ל"ה, ב':
"האי מאן דעייל למתא ודחיל מעינא בישא (מי שבא לעיר וחושש מעין הרע)... ולימא הכי (ויאמר כך) אנא פלוני בר פלוני מזרעא דיוסף קאתינא (מזרעו של יוסף אני בא) דלא שלטא ביה עינא בישא (שלא שולטת בו עין הרע). שנאמר (בראשית מ"ט כ"ב) 'בן פרת יוסף בן פרת עלי עין' וגו' - אל תקרי 'עלי עין' אלא 'עולי עין'. ר' יוסי בר' חנינא אמר: מהכא (מכאן) בראשית מ"ח, ט"ז 'וידגו לרוב בקרב הארץ' - מה דגים שבים מים מכסים עליהם ואין עין רעה שולטת בהם, אף זרעו של יוסף אין עין רעה שולטת בהם"

וגם דרשו כאן שעין הרע לא שולטת ביוסף הצדיק וגם לא שולט בזרעו.
ומעניין, אצל יוסף כתוב:
פרק ל"ט פסוק ה:
"**ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר יש לו ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף**"

אצל דג כשר כתוב: "**כל אשר יש לו**"
אצל יוסף הצדיק כתוב: "**כל אשר יש לו**"

והקשר:
"**כל אשר יש לו**" עולה 897 ועוד 9 אותיות עולה **906**
עין לא שולטת עולה **906**

* * * * * * * * *

"וינס ויצא החוצה"

בסיפור אשת פוטיפר כתוב ארבע פעמים המילה "**החוצה**". ומשמעות הדבר שיוסף ברח מהבית החוצה:
פרק ל"ט פסוק י"ב: "**וינס ויצא החוצה**"
פרק ל"ט פסוק י"ג: "**וינס החוצה**"
פרק ל"ט פסוק ט"ו: "**וינס ויצא החוצה**"
פרק ל"ט פסוק י"ח: "**וינס החוצה**"

ונשאלת השאלה למה כתוב לפעמים "**וינס ויצא**" ולפעמים רק כתוב "**וינס**"?
ואומר הכלי יקר שכאשר יוסף ברח מאשת אדוניו הוא רץ לפתח הבית "**וינס**", אבל אחרי שעבר את פתח הבית הוא הלך כרגיל, "**ויצא החוצה**" וזה כדי לא לעורר תשומת לב של העובדים בחוץ.
ולפי הסבר זה ניתן לפרט הבטויים בהתאם לסדר הופעתם:
כאשר אשת אדוניו תפה את בגדי יוסף מעיד הכתוב שיוסף נס לפתח הבית אבל יצא בהליכה רגילה מפתח הבית, "**וינס ויצא החוצה**". אבל כאשר אשת אדוניו ראתה שהוא יצא החוצה כתוב רק "**וינס החוצה**", כי היא לא ראתה איך יוסף התנהג בחוץ. וכאשר היא קראה וסיפרה להעובדים שהיו בחוץ היא אמרה "**וינס ויצא החוצה**" כי הם לא ידעו על מה היא מדברת כי הם ראו אותו הולך בחוץ כרגיל. אז היא סיפרה להם שהוא נס מהבית ויצא החוצה. וכאשר היא ספרה לבעלה היא רק אמרה "**וינס החוצה**" כי זה מה שהיא ראתה וזה היה מספיק שבעלה יבין מה שקרה.

ואולי יש כאן רמזים לעתיד.
ידוע שבני ישראל איבדו שליטה על המשכן פעם אחת (כאשר תפסו אותו פלשתים) והם איבדו שליטה על בית המקדש שלוש פעמים. בחורבן בית ראשון (על ידי בבל), בתקופת החשמונאים בבית שני (על ידי יון), ובחורבן בית שני (על ידי רומא).
ואולי הבטויים האלו הם רמזים לאירועים הללו.

פעם הראשונה שכתוב "**וינס ויצא החוצה**" (פרק ל"ט פסוק י"ב) רמז לחורבן בית ראשון. בני ישראל **נסו** מאויביהם והיו **החוצה** לבית המקדש, **ויצאו** מארץ ישראל (גלות בבל).

פעם השניה שכתוב "**וינס ויצא החוצה**" (בפרק ל"ט פסוק ט"ו) רמז לחורבן בית שני. בני ישראל **נסו** מאויביהם והיו **החוצה** לבית המקדש, **ויצאו** מארץ ישראל (גלות רומא).

פעם ראשונה שכתוב "**וינס החוצה**" (פרק ל"ט פסוק י"ג) רמז למלחמת פלשתים שתפסו את המשכן (למשכן גם קוראים מקדש). כאן לא כתוב המילה "**ויצא**". בני ישראל **נסו** מאויביהם, והיו **החוצה** למשכן זמן קצר, אבל לא יצאו מארצם.

פעם השניה שכתוב "**וינס החוצה**" (פרק ל"ט פסוק י"ח) רמז למלחמת היוונים שתפסו את בית המקדש השני. כאן לא כתוב המילה "**ויצא**". בני ישראל **נסו** מאויביהם, והיו **החוצה** למקדש זמן קצר, ולא יצאו מארצם (תקופת החשמונאים, חנוכה).

לפי הרעיון הזה המילה "**וינס**" משמעותו בריחה מהאויב במלחמה (תבוסה במלחמה).

המילה "**ויצא**", זה יציאה מארץ ישראל (גלות). והמילה "**החוצה**" זה יציאה מהמשכן או מבית המקדש (איבוד שליטה על המקדש לזמן יחסית קצר).

* * * * * * * * *

"ותשא אשת אדניו"

פרק ל"ט פסוק ז':
"ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי"
<u>בראשית רבה (פ"ד, ז')</u>: "אתה אמרת תולין עיניהם בבנות הארץ חייך שאני מגרה בך את הדוב"

1) "**ותשא**" עולה 707 ועוד המילה עולה **708**
בושת עולה **708**
אין לה בושת פנים.

2) "**אל יוסף ותאמר**"
ראש תיבות, אותיות: **א', י', ו',** עולה **17**
דובה עולה **17**
רמז לאשת אדניו.

3) "**ויהי אחר הדברים האלה ותשא**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', ה', ה', ו',** עולה **23**
חיה עולה **23**
(חיה רעה)

4) "**אחר הדברים האלה ותשא**"
ראש תיבות, אותיות: **א', ה', ה', ו',** עולה **17**
דובה עולה **17**

5) "**הדברים האלה ותשא אשת**"
ראש תיבות, אותיות: **ה', ה', ו', א',** עולה **17**
דובה עולה **17**

6) "**האלה ותשא**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ה'+ה', ו'+א',** עולה **17**
דובה עולה **17**

7) "**ותאמר שכבה**" עולה 974 ועוד 9 אותיות ועוד 2 מילים עולה **985**
אין לו בושת פנים עולה **985**
לדוב אין בושת פנים. והיא מתנהגת כמו דוב.

8) "**ותאמר שכבה עמי**" עולה 1094 ועוד 3 מילים עולה **1097**
חייך שאני מגרה בך את הדוב עולה **1097**

9) "**הדברים האלה ותשא**"
באתב"ש:
צקשגמי צתכץ פאבת
ראש וסוף תיבות, אותיות: **צ'+י', צ'+ץ', פ'+ת'** עולה **760**
"**חיה רעה אכלתהו**" עולה **760**
יעקב אבינו אמר, כאשר ראה כתונת יוסף עם דם (בראשית ל"ז, ל"ג) "חיה ראה אכלתהו". וחז"ל אמרו שזה רמז לדוב, חיה רעה שאין לו בושת פנים (פירוש מהרז"ו בראשית רבה פ"ד, ז'). וזה רמז לאשתו של פוטיפר שנסתה להכשיל את יוסף.

10) "**אל יוסף ותאמר שכבה עמי**"
באתב"ש:
תך מפחו פאתיג בלשץ זים
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ת'+ך', מ'+ו', פ'+ג', ב'+ץ', ז'+ם', עולה **688**
מגרה בך את הדוב עולה **688**

11) "**האלה ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף**"
באתב"ש:
צתכץ פאבת תבא תקטמף תא זמטמץ תך מפחו
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ת', א', ף', א', ץ', ך', ו'** עולה **688**
מגרה בך את הדוב עולה **688**

12) "**ותאמר שכבה עמי**"
באתב"ש:
פאתיג בלשץ זים עולה 973 ועוד 12 אותיות עולה **985**
אין לו בושת פנים עולה **985**
לדוב אין בושת פנים. והיא מתנהגת כמו דוב.

13) "**ותשא אשת**"
באתב"ש:
פאבת תבא עולה 886 ועוד 2 מילים עולה **888**
בושת פנים עולה **888**
אין לה בושת פנים.

* * * * * * * * *

"יום יום"

פרק ל"ט פסוק י':
"ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה"
<u>גמרא מסכת יומא ל"ה, ב'</u>: "נתנה לו אלף ככרי כסף לשמוע אליה ולא רצה"

אשת אדוניו ניסתה לשדל את יוסף בכסף (ולפי התורה תמימה כדי לכסות לו על הבושה והנזק שהחטא יגרום לו) אבל יוסף סירב לקבל את הכסף ולשמוע אליה.

ונשאלת השאלה: איך רמוזים דברי הגמרא על ככרי כסף בפסוק זה?
ונראה לי להגיד:
חז"ל אמרו שהמן האגגי שקל עשרת אלפים ככרי כסף לאבד את היהודים. ומנחת העומר שבני ישראל הקריבו במקדש בפסח ביום ט"ז לניסן עמד להם כנגד זה.
וכמו שמובא במדרש רבה (פרשת אמור, ויקרא רבה כ"ח, ו') על מעלתו המופלאה של קרבן העומר בשם רבי לוי, שמנחת העומר היא שעמדה לישראל בימי המן האגגי.
לפי דברי ר' לוי, מרדכי ותלמידיו היו עסוקים באותו יום, בט"ז בניסן, בקרבן העומר, מפני שזהו יום הקרבת העומר. זכות העיסוק בקרבן העומר עמדה להם, ובזכות עשירית האיפה עומר שעורים, הם נושעו (מאת דברי תורה של הרב יהושע שפירא ישבת ההסדר רמת גן).
וכתוב בפרשת המן שירד במדבר:
"וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם"
רואים מזה קשר בין המילים "יום יום" לבין אספת המן במדבר. וידוע שכל אחד אסף "עומר לגולגולת".
ובפסוק אצלנו כתוב גם "יום יום" ("יום יום ולא שמע").
ואולי זה הרמז, שהמילים "יום יום" כאן מקרין על המילים "יום יום" במן, שהיה 'עומר' לגולגולת, ומנחת העומר כנגד ככרי כסף ששקל המן האגגי.

ואולי נגיד עוד:
המן שקל עשרת אלפים ככרי כסף כדי להרוג את כל היהודים. פי עשר מאשת אדוניו.
ואולי אלף ככר עבור דברה אחת מעשרת הדברות (להשבית קיומה של דברה אחת). ו10 אלף ככרי כסף להשבית קיום כל 10 הדברות.
(ואחרי שכתבתי את זה מצאתי כתוב בספר 'ביאור על התורה' מאת שלמה אידלברג פרשת פקודי, שרצה לכלול גם דבר נוסף, "שרצה לתת מן האלפים עשרה ועשה כן כנגד עשרת הדברות שהיה חושב לדחותם בעשרה שלו").
כי כאן היא נתנה אלף שקל כדי שיוסף יעבור על מצווה אחת, אשת איש, וכאילו לבטל אותה. והמן שקל פי 10 וכדי להרוג את כל היהודים. ואז לא יהיה מי שיקיים את עשרת הדברות (את התורה).

ורמזים לדברי הגמרא:

1) **"יום יום ולא שמע אליה לשכב אצלה"**
ראש וסוף תיבות, אותיות:
י'+ם', י'+ם', ו'+א', ש'+ע', א'+ה', ל'+ב', א'+ה', עולה **521**
אלף ככרי כסף עולה **521**

2) "**אל יוסף יום יום ולא**" עולה 336 ועוד 15 אותיות עולה **351**
אלף ככר עולה **351**

3) "**יום יום**" עולה **112**
אלף עולה 111 ועוד המילה עולה **112**

4) "**ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליה**"
עולה 1054 ועוד 9 מילים עולה **1063**
נתנה לו אלף ככרי כסף עולה **1062**

5) "**כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע**"
באתב"ש:
לקשגץ תך מפחו מפי מפי פכת ביז
עולה 1856 ועוד 23 אותיות ועוד 7 מילים עולה **1886**
נתנה לו אלף ככרי כסף לשמוע אליה ולא רצה עולה **1886**

6) "**ולא שמע**"
באתב"ש:
פכת ביז עולה 519 ועוד 2 מילים עולה **521**
אלף ככרי כסף עולה **521**

* * * * * * * * *

״ויבא הביתה לעשות מלאכתו״

פרק ל״ט פסוק י״א:
״**ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית**״
רש״י (על המילים ״לעשות מלאכתו״): ״ רב ושמואל, חד אמר מלאכתו ממש, וחד אמר לעשות צרכיו עמה אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו״

1) ״**מלאכתו ואין איש מאנשי**״
באתב״ש:
יכתלאף פתמט תמב יתטבם עולה **1973**
שנראית לו דמות דיוקנו של אביו עולה **1972**

2) ״**ויבא**״ עולה **19**
אביו עולה **19**

אותו יום שניצול יוסף מאשת אדוניו שמו אותו בבית הסהר. ולפי שהיה שמה בדיוק 12 שנה, ויצא מבית האסורים בראש השנה (גמרא ראש השנה י״א, א׳) , אותו היום שניצול היה גם ראש השנה ובהיותו בן 18 שנה.

1) ״**הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית**״
ראש תיבות, אותיות: **ה׳, ל׳, מ׳, ו׳, א׳, מ׳, ה׳,** עולה **127**
ביום הדין עולה **127**

2) ״**הזה ויבא הביתה לעשות**״
באתב״ש:
צעץ פמשת צשמאץ כזבפא
ראש וסוף תיבות, אותיות: **צ׳+ץ׳, פ׳+ת׳, צ׳+ץ׳, כ׳+א׳,** עולה **861**
ראש השנה עולה **861**

* * * * * * * * *

"כדברים האלה עשה לי"

פרק ל"ט פסוק י"ט:
"ויהי כשמע אדניו את דברי אשתו אשר דברה אליו לאמר כדברים האלה עשה לי עבדך ויחר אפו"
רש"י: "ענינו תשמיש כאלה (בראשית רבה פ"ז, ט')"

"אליו לאמר כדברים האלה עשה לי" עולה **1050**
תשמיש עולה **1050**

אשת פוטיפר אמר לו בשעת תשמיש "כדברים האלה עשה לי".

ועוד רמזים:

1) **"ויהי כשמע אדניו את דברי"** עולה **1149**
בזמן תשמיש עולה **1149**

2) **"עבדך ויחר אפו"**
באתב"ש:
זשקל פמסג תוף עולה **1106**
"תשמיש כאלה" עולה **1106**

3) **"עבדך ויחר אפו"**
באתב"ש:
זשקל פמסג תוף עולה 1106 ועוד 3 מילים עולה **1109**
תשמיש המטה עולה **1109**

* * * * * * * *

בית הסהר

אחרי שאשת פוטיפר הוציא דיבה על יוסף, בעלה שם את יוסף בבית הסהר:

פרק ל"ט פסוק כ':
"...ויתנהו אל בית הסהר מקו-ם אשר אסורי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר"
<u>אבן עזרא:</u> "לא נדע אם הוא לשון הקדש או לשון מצרים בעבור שפירש אחריו ואמר מה הוא..."
יש מרבותינו שאומרים שהמילה **סהר** זו מילה בלשון מצרי, ויש מרבותינו שאומרים שהמילה סהר זו מילה בלשון הקדש.

הרמב"ן מסביר פירוש המילה סהר:
"... ובעלי הלשון יפרשו סהר כיפה עגולה מלשון אגן הסהר ולפי זה דעתי שהיא הבור בית בנוי תחת הקרקע ולו פתח קטן מלמעלה יכניסו בו האסורים וממנו להם אורה והוא מלשון סוהרא בארמית כאשר אמר צוהר תעשה לתבה מלשון צהרים ושנו בהם זה לרוב אורו וזה למעוט"
יוצא שלפי הרמב"ן, סהר זה כיפה ובו פתח שדרכו נכנסו האנשים וגם נכנס קצת אור לבור.

ואולי יש כאן רמז לחנוכה:
בפרשת וישב מופיע הביטוי **בית הסהר 8** פעמים (כאילו 8 פעמים לאור).

* * * * * * * * *

"אסירי המלך"

אחרי המעשה עם אשת אדוניו, יוסף נאסר בבית הסהר, ולפי:
פרק ל"ט פסוק כ':
"**ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר**"
כתיב "**אסורי**" וקרי "**אסירי**".
<u>בעל הטורים</u>: "אסורי כתיב ואסירי קרי. מלמד שי' שנים היה אסור על שהוציא דבה על י' אחיו"
בעל הטורים מסביר את השינוי הזה בקשר לחטא ועונש של יוסף.

שיוסף היה "**אסורי**" (אסור) בגלל שהוציא לשון נגד **עשרה** אחיו ונגזר עליו להיות "**אסירי**" במשך **עשר** שנים בבית הסהר.

ונשאלת השאלה:
למה יוסף נאסר ולא נהרג על המעשה הזה? (הלא היא הייתה אשת איש, ואשת שר של פרעה)

ונראה לי להגיד שיש בשינוי מהכתיב לקרי רמז לתשובה לשאלה הזאת.

כתוב:
"**אסורי**" עולה **277**
זרע עולה **277**
(וגם: "אסירי" עולה 281. "זרע" עולה 277 ועוד 3 אותיות ועוד המילה עולה 281)

רמז שהסיבה שיוסף נאסר (ולא נהרג) קשור לנושא 'זרע'. ואסביר:
<u>יונתן בן עוזיאל</u>: "ונסיב עטתא רבוניה דיוסף מן כומריה דבדקן דחלבונא היא ולא קטל יתיה ויהיה בבי אסירי"

אשתו של שר הטבחים הסיטה את כולם נגד יוסף וטענה שהוא אנס אותה.
ודורש כאן יונתן בן עוזיאל ששר הטבחים לקח את הבגד של יוסף, שהשאיר אצל אשתו כאשר ברח החוצה מהבית, ונתן את הבגד לכוהני מצרים לבדוק (את הכתם שעל) הבגד, האם זה שכבת זרע, או לובן חלבון ביצה.
כי לפי:
<u>פרוש יונתן</u>: "שכבת זרע דוחה האור ולובן ביצה סולד מהאור כדאיתא בהנזקין"

הכוהנים בדקו את הבגד ואמרו "דחלבונא היא" , וזה לא זרע. ויוסף נאסר ולא נהרג.
(ובגלל זה יוסף גמל לכוהני מצרים שהיטיב עמו ונתן להם חוקם מאת פרעה כאשר גזר על כולם 'לפרעה לחומש').

ולפי הגמרא:
<u>מסכת סוטה (ל"ו, ב')</u>: "א"ר יוחנן משום ר' מאיר ששבה קשתו לאיתנו ויפוזו זרועי ידיו, נעץ ידיו בקרקע ויצאה שכבת זרעו מבין ציפורני ידיו"
(וראה וישב רבה פ"ז, ז')

יוסף ניצול מעבירה חמורה עם אשת אדוניו כאשר ראה דיוקנו של אביו בחלון, והתגבר על יצרו ונעץ את ידיו בקרקע ויצא שכבת זרע מבין ציפורני ידיו.
ונראה שהקרי "**אסירי**" (אות י' במקום אות ו') גם רומז על הדבר הזה.

כי יוסף נעץ ידו, '**עשר**' (אות י') אצבעותיו, בקרקע כדי להתגבר על "יצר" (אות י') של מצבו החם שנגרם לו על ידי אשת אדוניו. ובגלל זה לא היה **זרע** על הבגד, ויוסף 'נאסר' ולא נהרג.
ועוד:
<u>מסכת סוטה (ל"ו, ב')</u>: "תניא היה ראוי יוסף לצאת ממנו י"ב שבטים כדרך שיצאו מיעקב אביו שנאמר אלה תולדות יעקב יוסף אלא שיצא שכבת זרעו מבין ציפורני ידיו"

יוסף היה אמור להקים 12 שבטים כמו האבא שלו. ואותה המעשה (נעץ ציפורניו בקרקע...) שהציל אותו (כי לא היה זרע על הבגד) וכתוצאה מזה נתנו אותו במקום "אסירי" המלך (ולא הרגו אותו), גרם לו לאבד היכולת להקים **עשר** (אות י') שבטים.
והוא רק זכה להקים 2 שבטים (אפרים ומנשה).

ועוד רמזים שבגלל בדיקת זרע, חלבון ביצה, ולובן ביצה נאסר בבית הסהר:

1) "**ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך**"
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ו'+ו', א'+ל', ב'+ת', ה'+ר', מ'+ם', א'+ר', א'+י', ה'+ד' עולה ***967***
יצאה זרעו מבין ציפורני ידיו עולה ***967***

2) "**מקום אשר אסורי**" עולה 964 ועוד 3 מילים עולה ***967***
יצאה זרעו מבין ציפורני ידיו עולה ***967***

3) "**ויתנהו אל בית**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', א', ב'** עולה ***9***
בגד עולה ***9***

4) "**אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים**"
באתב"ש:
תאף פמאטצף תך שמא צחצג ידפי תבג תחפגם ציכל תחפגמי
סוף תיבות, אותיות: **ף', ף', ך', א', ג', י', ג', ם', ל', י'** עולה ***277***
זרע עולה ***277***

5) "**אשר אסורי המלך אסורים**"
באתב"ש:
תבג תחפגם ציכל תחפגמי עולה 1627 ועוד 18 אותיות עולה ***1645***
"**יצאה שכבת זרעו מביו ציפורני ידיו**" עולה ***1645***

6) **"אל בית הסהר"**
באתב"ש:
תך שמא צחצג עולה 952 ועוד 9 אותיות עולה **961**
יצאה זרע מבין ציפורני ידיו עולה **961**

7) **"ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים ויהי שם בבית"**
באתב"ש:
פמאטצף תך שמא צחצג ידפי תבג תחפגם ציכל תחפגמי פמצם בי ששמא
סוף תיבות, אותיות: **ף', ך', א', ג', י', ג', ם', ל', י', ם', י', א'** עולה **248**
חלבון מהביצה עולה **248**

8) **"אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום"**
באתב"ש:
תקטם מפחו תאף פמאטצף תך שמא צחצג ידפי
סוף תיבות, אותיות: **ם', ו', ף', ף', ך', א', ג', י'** עולה **240**
לובן מהביצה עולה **240**

9) **"יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום"**
באתב"ש:
מפחו תאף פמאטצף תך שמא צחצג ידפי
סוף תיבות, אותיות: **ו', ף', ף', ך', א', ג', י'** עולה **200**
לובן הביצה עולה **200**

10) **"יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר"**
באתב"ש:
מפחו תאף פמאטצף תך שמא צחצג ידפי תבג
סוף תיבות,אותיות: **ו', ף', ף', ך', א', ג', י', ג'** עולה **203**
'חלבון ביצה' עולה **203**

11) **"הסהר"**
באתב"ש:
צחצג עולה 191 ועוד 4 אותיות עולה **195**
"לובן ביצה" עולה **195**

12) **"בית הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים"**
באתב"ש:
שמא צחצג ידפי תבג תחפגם ציכל תחפגמי
סוף תיבות, אותיות: **א', ג', י', ג', ם', ל', י'** עולה **97**
חלבונא עולה **97**

13) "**הסהר מקום**"
באתב"ש:
צחצג ידפי
ראש וסוף תיבות, אותיות: **צ'+ג', י'+י'** עולה **113**
"**דחלבונא הוא**" עולה **113**

14) "**הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים**"
באתב"ש:
צחצג ידפי תבג תחפגם ציכל תחפגמי
סוף תיבות, אותיות: **ג', י', ג', ם', ל', י'** עולה **96**
חלבון עולה **96**

15) "**אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך**"
באתב"ש:
תך שמא צחצג ידפי תבג תחפגם ציכל
סוף תיבות, אותיות: **ד', א', ג', י', ג', ם', ל'** עולה **107**
ביצה עולה **107**

* * * * * * * * *

"אסורי"

פרק ל"ט פסוק כ':
"ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים..."
חזקוני: "בא גבריאל בדמות איש ויאמר אל המלך טוב יצוה לבדוק בבגדיהם. אם בגדי האשה נקרעים בידוע שהחזיק בא יוסף ואם בגדי יוסף נקרעים החזיקה היא לאנסו. ויבקש הדבר שהיו בגדי יוסף קרועים ובשביל כך לא דנוהו להריגה...."

אסירי באתב"ש: **תחמגם** עולה 496 ועוד המילה עולה **497**
בגדיו נקרעים עולה 495 ועוד 2 מילים עולה **497**

שר הטבחים בדק איזה בגדים קרועים של יוסף או של אשתו וראה **בגדיו נקרעים** והבין שיוסף הותקף על ידי אשתו ולא להפך, ואז לא הרג אותו, אלא שם אותו בבית הסהר מקום 'אשר **אסירי** המלך אסורים'.

* * * * * * * *

יוסף יצא זכאי

אחרי המעשה עם אשת אדוניו, יוסף נאסר בבית הסהר, ולפי:
פרק ל"ט פסוק כ':
"**ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסורי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר**"
יונתן בן עוזיאל: "ונסיב עטתא רבוניה דיוסף מן כומריה דבדקן דחלבונא היא ולא קטל יתיה ויהיה בבי אסירי"

אשתו של שר הטבחים הסיטה את כולם נגד יוסף וטענה שהוא אנס אותה.
ודורש כאן יונתן בן עוזיאל ששר הטבחים לקח את הבגד של יוסף, שהשאיר אצל אשתו כאשר ברח החוצה מהבית, ונתן את הבגד לכוהני מצרים לבדוק (את הכתם שעל) הבגד, האם זה שכבת זרע, או לובן חלבון ביצה.
כי לפי:
פרוש יונתן: "שכבת זרע דוחה האור ולובן ביצה סולד מהאור (כדאיתא בהנזקין)"

הכוהנים בדקו את הבגד ואמרו "דחלבונא היא", וזה לא זרע. ויוסף נאסר ולא נהרג.
ובגלל זה יוסף גמל לכוהני מצרים שהיטיב עמו ונתן להם חוקם מאת פרעה כאשר גזר על כולם 'לפרעה לחומש', ולפי:
פרק מ"ז פסוק כ"ב:
"**רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם**"

רמזים הקושרים בין אסירת יוסף "במקום אסורי המלך" לבין חוקם של הכהנם:

1) "**רק אדמת הכהנים לא קנה**" עולה **1061**
"**במקום אשר אסורי המלך**" עולה **1061**

2) "**אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים**"
עולה 1054 ועוד 7 מילים עולה **1061**
"**במקום אשר אסורי המלך**" עולה **1061**

3) "**קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את**"
סוף תיבות, אותיות: **ה', י', ק', ם', ת', ה', ו', ת'** עולה **966**
"**במקום אשר אסורי**" עולה **966**

4) "**את חקם אשר**" עולה 1050 ועוד 8 אותיות ועוד 3 מילים עולה **1061**
"**במקום אשר אסורי המלך**" עולה **1061**

5) "**פרעה ואכלו**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **פ'+ה', ו'+ו'** עולה **97**
"**חלבונא**" עולה **97**

6) "**ואכלו את חקם אשר נתן להם**"
באתב"ש:
פתלכף תא סדי תבג טאט כצי
סוף תיבות, אותיות: **ף', א', י', ג', ט', י'** עולה **113**
"**דחלבונא הוא**" עולה **113**

7) "**אדמת הכהנים לא קנה כי**"
באתב"ש:
תקיא צלצטמי כת דטץ לם עולה 1373 ועוד 5 מילים עולה **1378**
"**במקום אשר אסורי המלך אסורים**" עולה **1378**

ועוד:
פרק מ"ז פסוק כ"ו:
"**וישם אתה יוסף לחק עד היום הזה על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה**"

1) "**על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת**"
ראש תיבות, אותיות: **ע', א', מ', ל', ל', ר', א'** עולה **372**
"**אסורי המלך**" עולה **372**

2) "**אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים**"
ראש תיבות, אותיות: **א', מ', ל', ל', ר', א', ה'** עולה **307**
לזרע עולה **307**

3) "**אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה**"
ראש תיבות, אותיות: **א', מ', ל', ל', ר', א', ה', ל', ל', ה'** עולה **372**
"**אסורי המלך**" עולה **372**

4) "**לבדם לא**" עולה 107 ועוד 6 אותיות עולה **113**
"**דחלבונא הוא**" עולה **113**

5) "**אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים**"
באתב"ש:
תקיא יהגמי כוגזץ כסיב גד תקיא צלצטמי
ראש וסוף תיבות, אותיות:
ת'+א', י'+י', כ'+ץ', כ'+ב', ג'+ד', ת'+א', צ'+י' עולה **1061**
"**במקום אשר אסורי המלך**" עולה **1061**

6) "**לפרעה לחמש רק אדמת**"
באתב"ש:
כוגזץ כסיב גד תקיא
סוף תיבות, אותיות: **ץ', ב', ד', א'** עולה **97**
"**חלבונא**" עולה **97**

* * * * * * * * *

"חטאו" - השרים

פרק מ' פסוק א':
"ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים... "
רש"י: "זה נמצא זבוב בפיילי פוטירי שלו".

1) "**חטאו משקה**" עולה למנין **474**

"**זבוב בפיילי פוטירי**" עולה למנין **474**

2) "**שר המשקים**" (פסוק ב') עולה למנין 995 ועוד 2 המילים **997**

פרעה מצא זבוב בכוס יין שלו, עולה למנין **997**

* * * * * * * * *

'בקשו להזדווג לביתו של המלך'

פרק מ' פסוק א':
"ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים והאפה לאדניהם למלך מצרים"

ילקוט שמעוני (ל"ט): "ר' אביתר אמר בקשו להזדווג לבתו של מלך"
"**למלך מצרים**" עולה **500**
להזדווג אל בתו עולה **500**

לפי פירוש זה חטא של שר המשקים ושר האופים היתה שביקשו להזדווג לבת פרעה.

* * * * * * * * *

״ימים במשמר״

פרק מ׳ פסוק ד׳:
״ויהיו ימים במשמר״
רש״י (על המילה ״ימים״): ״שנה אחת״

לפי המובא בחז״ל (במדרש ובמפרשים) המילה ״ימים״ כאן משמעו שנה אחת.
יוסף שירת את שר המשקים ואת שר האפים שנה אחת עד שהם חלמו ויצאו מהמשמר.

ונשאלת האלה:
למה הודיע לנו פרט זה?
למה הודיע שיוסף שירת את שר המשקים ואת שר האפים שנה אחת?

ונראה להגיד לפי הסברה:
ידוע מדברי חז״ל שהשרים האלו שנאו את יוסף, וכמו שאמר שר השקים לפרעה ״שם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים״.
וסכנה לעבד לדבר סתם עם שרים (רמב״ן). יש להם היכולת להוציא אותו להורג.

יוסף משרת איתם הרבה ימים (שנה אחת) ובמשך הזמן הזה הם הכירו אותו היטב וידעו שהוא איש מצליח ושומר לשונו.
ואז, כאשר יוסף שואל אותם ״למה פניכם רעים היום״ הם לא כועסים עליו.
היה צריך לזמן ארוך של הכרות ביניהם שהם יתרגלו ליוסף ויבינו שלמרות שהוא עבד המשרת אותם הוא רק שואל בשלומם ורוצה בטובתם.

אבל בכל זאת עדיין צריך עיון למה שנה אחת?

ונראה להגיד שיש כאן רמז ליוסף.
כאשר יוסף פתר את חלום שר המשקים הוא אמר ״השרגים״.
בפתרון כתוב המילה ״השרגים״ עם האות י׳ צמוד לאות ס׳.
(בסיפור החלום על ידי שר המשקים כתוב ״שריגם״).

ואולי יש כאן רמז ליוסף שלא רק השרים יוצאים מהמשמר בעוד ג׳ ימים אלא גם תם זמנו בבית הסהר.
ואסביר:
״**השרגים**״ עולה 558 ועוד המילה עולה **559**
שר ג׳ יום עולה **559**
(האות ו׳ בא מהאות ה׳ העולה 5 ועוד והמילה, שביחד עולה 6 למנין אות ו׳)

כאן גם נגיד שהמילה ״יום׳ זה ׳שנה׳ (כמו ״ימים במשמר״, ״ימים״, שנה אחת).
ולפי זה יש רמז במילה ״השרגים״ לג׳ שרים במשך שנה.
קרי, רמז ליוסף שכאשר הוא גומר לשרת ג׳ שרים במשך שנה יגיע זמנו לצאת.
(כי השריגם פרחו ועלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים, לרמוז על גמר, קץ והשלמת ענין)

ורמזים שגם הגיע זמנו של יוסף לצאת מהבור:

1) "**שריגם והיא כפרחת עלתה נצה**"
ראש תיבות, אותיות: **ש', ו', כ', ע', נ'** עולה **446**
יוסף בן רחל עולה **446**
(החלום גם רומז על יוסף, יש קץ גם בעינינו)

2) "**שריגם**" עולה 553 ועוד 5 אותיות ועוד המילה עולה **559**
"**השרגים**" עולה 558 ועוד המילה עולה **559**
גם יוסף יוצא מהבור עולה **559**

3) "**ובגפן שלשה שריגם והיא כפרחת עלתה**"
ראש תיבות, אותיות: **ו', ש', ש', ו', כ', ע'** עולה **702**
קץ לעבדות עולה **702**

יוסף שירת את שר הטבחים בביתו שנה (פרק ל"ט פסוק ה' 'בבית ובשדה', חורף וקיץ) לפני ששמו אותו בבור. ובמשך 9 שנים בבור עד שהגיעו שר המשקים ושר האפים, למרות שיוסף עבד, שר בית הסהר לא יודע אתו מאומה, ויוסף שולט שמה על האסירים (הוא לא המשרת של שר בית הסהר). אבל כאשר הגיעו שר המשקים ושר האפים, שר הטבחים בא ולקח את יוסף ושם אותו משרת להם ומודיע לנו הכתוב שבמשך שנה אחת שירת אותם עד שהם יצאו.

לפי הרמז הזה יוסף יודע שעכשיו גם הוא עומד לצאת, ואז הוא פותח בהשתדלות ומבקש משר המשקים לדבר בעינינו לפרעה. כי עכשיו תמו 10 שנות זמן עונשו להיות עבד אסור במצרים הרמוז במילה "אסורי", שקוראים "אסירי" (עם אות י' במקום אות ו'), ולפי:
<u>בעל הטורים (ל"ט, כ')</u>: "אסורי כתיב ו"אסירי" קרי, מלמד שעשר שנים היה אסור על שהוציא דבה על עשרת אחיו..."

* * * * * * * *

"ויחלמו חלום"

כתוב בסוף פרשת וישב:
פרק מ' פסוק ה':
"**ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בליל אחד איש כפתרון חלמו**"

וכתוב בתחילה פרשת מקץ,
פרק מ"א פסוק א':
"**ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם**"
רש"י: "וכל לשון קץ סוף הוא"
רשב"ם: "שתי שנים שלמות"
כאן דורשים בדיוק שנתיים, מיום ליום, כי כתוב "שתים ימים".
(ואולי ניתן להגיד שהיה די בכתיבת המילה "שנתים", אלא כאן יש תוספת המילה "ימים", לרמוז- שתי שנים מלאות ימים)

אבן עזרא ("ויהי מקץ"): "לא פירש הכתוב תחילת זה החשבון...ויתכן להיות שזה ליציאת שר המשקים מבית הסהר או לשבת יוסף שם"

כאן מעלה האבן עזרא שסוף השנתיים ימים שבו חלם פרעה היה בדיוק שנתיים אחרי ששר המשקים יצא מבית הסהר.
יוסף יצא מבית האסורים בראש השנה (גמרא ראש השנה י"א, א'). בדיוק שנתיים ימים מהיום שיצאו שר המשקים ושר האופים מבית הסהר.
(כי בליל א' תשרי חלם פרעה, ובאותו יום של א' תשרי הוציאו את יוסף מבית הסהר והביאו אותו לפני פרעה)

כאשר פתר יוסף חלומותיהם של שר המשקים ושר האופים הוא אמר להם "בעוד שלשת ימים" יתממשו החלומות.

אם סופרים אחורנית מיום א' תשרי (שנתיים ועוד שלושה ימים מיציאת יוסף מבית הסהר) יוצא שבליל כ"ז באלול הם חלמו חלומותיהם, וביום כ"ז באלול יוסף פתר להם את החלומות. (בחודש אלול יש 29 ימים).

ואולי רמזים:

1) "**ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בליל אחד**" עולה **1067**
   עולה 1061 ועוד 6 מילים
   עשרים ושבע באלול עולה **1067**

2) "**בליל אחד**" עולה **98**
   בכ"ז באלול עולה 90 ועוד 8 אותיות עולה **98**

3) "**איש כפתרון**" עולה **1067**
   עשרים ושבע באלול עולה **1067**

4) "**שניהם**"
באתב"ש:
בטמצי עולה 151 ועוד המילה עולה **152**
יום כ"ז באלול עולה **152**

כתב האבן עזרא לא ברור לנו ממתי התחיל שנתיים הימים האלו.
רבינו בחיי: "מקץ שנתים ימים, לסוף שנתים שפתר יוסף חלום שר המשקים והאופים היה חלום הזה של פרעה"

ונראה שאם נדייק בדברי רבנו בחיי, פרעה חלם בדיוק אחרי שנתיים מהלילה ששר המשקים והאופים חלמו חלומותיהם, ולא מהיום שהם יצאו מבית הסהר (אלא שלושה ימים קודם שיצאו).
וזה נראה הגיוני כי יוסף קיבל עונש של עוד שנתיים ימים בבית הסהר בגלל שאמר לשר המשקים "זכרתני..והזכרתני אל פרעה". ויוסף אמר זה ביום שפתר לשר המשקים את חלומו. ולפי זה יוצא ששר המשקים ושר האופים חלמו בליל ראש השנה. ופרעה חלם גם בליל ראש השנה, שנתיים אחר כך, ובו ביום הוציאו את יוסף מבית האסורים. ולפי החישוב הזה שר המשקים יצא מבית הסהר ביום ד' תשרי.
ואולי רמז:
"**שניהם איש חלמו**"
סוף תיבות, אותיות: **ם', ש', ו'**, עולה **346**
ביום הזכרון עולה **346**

אבל גם לפי פרוש זה, שפרעה חלם באותו לילה שחלמו שר המשקים ושר האפים, יתכן שזה היה ליל כ"ז באלול. ולמרות שיוסף אמר לשר המשקים באותו יום, "זכרתני...והזכרתני אל פרעה", והוא נענש על זה, יתכן שהעונש לא נגזר עליו באותו יום אלא רק מהיום שיצא שר המשקים מבית הסהר (וזה היה ביום הדין). כי רק מאז יכול להתממש בקשתו על ידי שר המשקים (וגם אז ניתן ליוסף כמה ימים לחזור מבקשתו ולמנוע הגזירה). וזה היה בעוד שלושה ימים מהיום שפתר את חלומו. ולפי הרעיון הזה שר המשקים יצא מבית הסהר בראש השנה. ויוסף נידון (ביום הדין) להישאר עוד שנתיים ימים בבית הסהר עד שגם הוא השתחרר בראש השנה.

* * * * * * * * *

"ויחלמו חלום"

פרק מ' פסוק ה':
"ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית הסהר"

לפי הגמרא (מסכת ראש השנה י"א, א') יוסף יצא מבית האסורים בראש השנה.
ונוספו לו שנתים ימים בבית הסהר בגלל מה שאמר לשר המשקים ("זכרתני", והזכרתני").
וכתוב אצל חלום פרעה "ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם". וזה היה בליל ראש השנה. כי למחרת, ביום ראש השנה, הוא הוציא את יוסף מבית האסורים.
ואם הוסיפו ליוסף בדיוק שנתים ימים ("ויהי מקץ", סוף גזירה), אז יוסף פתר לשרי פרעה חלומותיהם גם ביום ראש השנה , שנתיים לפני זה, בהיותו בן 28 (וגם הם חלמו בליל ראש השנה).
והכתוב "בלילה אחד" אולי רומז על 'לילה מיוחד', קרי ראש השנה (לילה ש 'אחד', שהקב"ה דן את עולמו).

ורמזים לזה מהפסוק:

1) **"איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים"**
ראש תיבות, אותיות:
א', ח', ב', א', א', כ', ח', ה', ו', א', ל', מ', א', א', עולה **125**
יום הדין עולה **125**

2) **"שניהם איש חלמו בלילה אחד"** עולה 890 ועוד 20 אותיות עולה **910**
תשרי עולה **910**

3) **"ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה אשר"**
סוף תיבות, אותיות:
ו', ם', ם', ש', ו', ה', ד', ש', ן', ו', ה', ה', ר', עולה **967**
יום א' תשרי עולה **967**

4) **"המשקה והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית"**
סוף תיבות, אותיות: **ה', ה', ר', ך', ם', ר', ם', ת',** עולה **910**
תשרי עולה **910**

* * * * * * * * *

"שריגם"

פרק מ' פסוק י':
"...ובגפן שלשה שריגם והוא כפרחת עלתה נצה..."

אולי יש כאן רמז לפתרון החלום של שר המשקים.
"**שריגם** והוא": אותיות: **ג' יום שר**

אולי רמז, שבעוד ג' ימים יחזור שר המשקים להיות שר אצל פרעה.

* * * * * * * * *

חלומות שר המשקים ושר האופים

פרק מ' פסוק ה':
"ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה אשר למלך מצרים..."

פרק מ' פסוק ט"ז:
"וירא שר האפים כי טוב פתר ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי..."

מדרש רבה (פ"ח, ד'): "...רבי חייא בר אבא אמר חלמא ופתרוניה דחלום חבריה..."
רש"י (על פסוק ה'): "ויחלמו שניהם חלום זה פשוטו ומדרשו כ"א חלם חלום שניהם שחלם את חלומו ופתרון חברו וזו שאמר וירא שר האפים כי טוב פתר"

לפי המדרש שניהם חלמו חלום וגם כל אחד חלם את פתרון חלום חברו, זאת אומרת היאך יעלה לחברו בסוף (רש"י בפרוש על מדרש רבה).

יש כאן כמה שאלות:
1) למה כאשר הם סיפרו ליוסף את החלום הם לא הזכירו את החלק השני של פתרון חלום חברו?
2) אם כל שר חלם פתרון חלום חברו למה אמרו "**ופתר אין אתו**"?
3) כאשר יוסף משיב לשר המשקים כתוב "**ויאמר לו יוסף זה פתרונו...**", אבל כאשר יוסף משיב לשר האפים כתוב "**ויען יוסף ויאמר זה פתרונו...**"

אולי ניתן להגיד שהשרים רק סיפרו ליוסף החלק של החלום השייך להם באופן אישי. שר המשקים החלק הקשור ליין ושר האפים החלק הקשור למאפה. אם נדייק, לפני שהם מספרים את החלום הם אומרים ליוסף:
שר המשקים: "**ויספר שר השקים את חלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנה גפן לפני**"
שר האפים: " **ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי**"

הם אומרים "**בחלומי**" ואולי משמעותו בחלק החלום השייך לי.

"**ופתר אין אתו**", ואולי משמעותו שבגלל שהם אסורים הם לא יוכלו לילך ולחזר אחר החרטומים כדי לפתור החלום (ראה החזקוני) שפתרון החלום הולך אחר פה הפותר (רדק, ספרנו,על פי הגמרא ברכות נ"ה, ב'). או שאלו לאחרים בבית הסוהר ולא מצאו מי שיפתור אתו (ראה רד"ק). או אולי חשבו שאין פתרון לחלום או שהוא קשה מאוד לפתרון כי שר המשקים חלם על עניני משקים וגם על מאפה (פתרון חלום שר האופים) ושר האופים חלם על עניני מאפה וגם על משקים (פתרון חלום שר המשקים).
ואולי צריך לשים הדגש על המילה "**אתו**" (ולא אמרו אותם, ברבים) כאילו אמרו שרק לחלום אחד אין פתרון הגיוני. שבפתרון חלום של שר המשקים הם הרגישו בו קצת בגלל ששר האופים חלם פתרונו של חלום שר המשקים וזה התאים לחלום ששר המשקים חלם על עצמו בלי הרבה קושי, רק העיתוי לא היה ידוע להם. אבל חלום אחד היה מאוד קשה להם וזה חלום של שר האופים. כי בחלומו הוא היה חי ובפתרון שחלם עליו שר המשקים הוא מת. ואולי זה הסיבה ששר האפים היה יותר מודאג (שהיה מצטער בו יותר מחברו, רמב"ן).

ואולי זה מסביר למה שר המשקים פתח ראשון בסיפור חלומו. כי בזה הם יכלו לבדוק את היכולת של יוסף לפתור חלומות. כי אם הפתרון של יוסף לא יתאים למה שהם כבר יודעים על חלום שר המשקים (החלק שחלם שר המשקים על עצמו והחלק שחלם שר האופים עליו) הוא לא רציני. (בל נשכח לחלמות של פרעה היו הרבה פותרים אבל שום פיתרון לא נכנס ללבו, והוא שלל אותם עד שבא יוסף).

שר האופים לא היה מבזה את יוסף (רמב"ן).
ואולי ניתן להבין את זה יותר ממה שאמר שר האופים ליוסף אחרי שפתר יוסף את החלום של שר המשקים:
"**וירא שר האפים כי טוב פתר ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי**...",
"**כי טוב פתר**", לפי שהוא גם חלם פתרון חלום שר המשקים (רש"י, מדרש) וידע שפתרון יוסף נכון ומתאים לחלומו, או שראה שפתר החלום לטוב (שיחזור שר המשקים לתפקידו הקודם), או לפי פירוש חזקוני שראה שנתן זמן כל כך קצר לקיום הפתרון שזה נראה נכון (כי אדם לא יגיד דבר שניתן לבדוק בקלות אם זה לא נכון).
ולפי זה אולי הביטוי "**אף אני בחלומי**" כאילו ביזה שר האופים את יוסף ואמר לו ברוגז (תרגום), "**אף**" מבחינת "גם". כאילו אמר, גם אני ראיתי בחלומי מה שאתה פתרת לשר המשקים, אתה לא פותר דגול, אתה רק עבד. והמשיך לספר חלומו כאתגר ליוסף (שחשב שלא יוכל לפתור אתו לעולם, רמב"ן). נראה אם אתה יכול לפתור את זה. ויוסף אומר לו: "**ויען יוסף ויאמר זה פתרונו...**". בלשון "ויען" כאילו "יען לא האמנתם ביי", והוא פותר לו חלומו.
או יתכן ששר האופים אמר ברוגז "**אף אני בחלומי**", שגם בחלום שלי אני נוכח, וראיתי את עצמי חי (כמו אצל שר המשקים שראה את עצמו בחלום חי, ופתר את חלומו לטוב). אז אולי הפתרון שחלם שר המשקים עלי זה רק הבלים? אבל בכל זאת היה מודאג מהחלום.

<u>במישור העתידי</u>

חלום שר המשקים בישר על דברים טובים לעתיד לבוא.
<u>מדרש רבה (פ"ח, ה'):</u> "...ובגפן שלשה שריגים משה אהרון ומרים. היא כפורחת, הפריחה גאולתן של ישראל. עלתה נצה, הנצה גאולתן של ישראל...וכוס פרעה בידי, מכאן קבעו חכמים ד' כוסות של לילי פסח...רבי יהושע בן לוי אמר כנגד ד' כוסות של תרעלה שהקב"ה משקה את עובדי כוכבים..."

ואומר שר האופים, "**וירא שר האפים כי טוב פתר**", שחלום שר המשקים היה טוב לעתיד "**ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי**...", גם לי יש בשורה טובה לעתיד.
<u>פרוש ידי משה על מדרש רבה (פ"ח, ו'):</u> "רמז בד' סלים ד' מלכויות, והעוף הוא מלך המשיח ואכל מן העליון שהוא אדום שיהיה באותו פעם מלך משיח בכיפה ואוכל אותו ואח"כ יכלה אחרים שתחת ידי אדום ביום ההוא יהיה ה' אחד ושפה אחת ק"ל שנמצא שבישר לו בשורות רעות שהן ד' מלכויות הגם שבישר לו ג"כ ביאת המשיח כנ"ל"

אבל בחלום של שר האפים היה גם צד מאוד שלילי לעתיד לבוא:
<u>מדרש רבה (פ"ח, ו'):</u> " והנה שלשה סלי חורי, אלו שלשה מלכויות ראשונות . ובסל העליון, זו מלכות הרביעית שהיא מכתבת טרימוסיות מכל אומות העולם. והעוף אוכל אותם, ומשאכל את העליון אוכל את התחתון"
<u>פרוש מתנות כהונה על מדרש רבה (פ"ח, ו'):</u> "...רמז לגדולי ישראל וחשוביהן והתחתון הם הקטנים מהם וכולם ברמז מכל מאכל כי כולם אוכלים את ישראל כד"א אכלו שאר עמי מעל ידם הפשיטו"

ועל זה אמר לו יוסף:
מדרש רבה (פ"ח, ו'): "את בשרתני בשורה רעה אף אני מבשרך בשורה רעה".
זאת אומרת הפתרון לחלומך רעה ולא טובה, גם בהווה וגם לעתיד.

תפקיד שר האופים

ונשאלת השאלה: מה התפקיד של שר האופים?
הלא בסופו של דבר הוא מת ורק שר המשקים מבשר לפרעה אודות יוסף. וגם אם שר האופים לא היה בכלל בסיפור, יוסף יוכל לפתור חלומו של שר המשקים, ושר המשקים יוכל אחר כך לבשר לפרעה על יוסף.

נראה לי ששר האופים מהוה תפקיד חשוב בעניין החלומות ובלעדיו פרעה לא היה קורא ליוסף. היכולת לפתור חלום זה עניין רב ואולי דרך אמצעים שונים ומשונים אפשר להגיע לפתרון חלום, לדוגמה בידיעת אסטרולוגיה (לפרעה היו הרבה חכמים שעליהם הוא יכול לפנות, ועובדה פרעה פנה לחרטומים לפתור חלומו והם משתמשים בכישופים וכדומה, אבל תשובתם לא נכנסה ללבו). אבל יוסף לא רק היה פותר חלומות אלה גם היה יודע מה בדיוק חלם החולם, יוסף היה בגדר נביא היודע נסתרות. כדי שפרעה יבין את היכולת של יוסף אנו צריכים לחלום של שר האופים. כמוזכר למעלה לפי המדרש שניהם (שר המשקים ושר האופים) חלמו חלום וגם כל אחד חלם את פתרון חלום חברו, זאת אומרת היאך יעלה לחברו בסוף (רש"י בפרוש על מדרש רבה). אבל אף אחד מהם לא סיפר ליוסף החלק של החלום השייך לפתרון חלום חברו. וכאשר יוסף פותר את החלומות לפי הפתרון שכל אחד מהם חלם על חברו הדבר מעלה תמיהה. איך יוסף ידע מה הם חלמו אחד על השני הלא הם לא סיפרו לו. ובעניין זה אומר שר המשקים לפרעה:
בראשית פרק מ"א פסוקים י"א-י"ב:
"ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו חלמנו. ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את חלמתינו איש כחלמו פתר. ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב על כני ואתו תלה"

שר המשקים אומר לפרעה "**איש כפתרון חלמו חלמנו**", זה חלק החלום שלא סיפרו ליוסף. "**ויפתר לנו את חלמתינו איש כחלמו פתר**", יוסף פתר את החלומות לפי הנגלה ולפי הנסתר. ברור שיוסף הוא לא פותר חלומות רגיל אלא כמו שאומר פרעה אחרי שיוסף פותר את חלומו על הנגלה ועל הנסתר ("שפת לא ידעתי אשמע"):
בראשית פרק מ"א פסוק ל"ח:
"ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו"
שיוסף פותר את החלומות ברוח הקודש.
ובגלל זה צריכים גם חלום שני של שר האופים להדגיש היכולת של יוסף לפרעה.

* * * * * * * * *

"גנב גנבתי מארץ העברים"

פרק מ' פסוק ט"ו:
"כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור"

יוסף נמכר בפעם הראשונה על ידי אחיו.
וכאן הוא אומר לשר המשקים "גנב גנבתי" ולא אומר שאחיו מכרו אותו.
אבל לא שיקר:
"**גנב**" עולה 55 ועוד 3 אותיות ועוד המילה עולה **59** למנין המילה '**אחים**'

וגם:
"**גנב גנבתי מארץ**" עולה 851 ועוד 12 אותיות עולה **863**
נמכרתי על ידי אחי עולה **863**

וגם:
"**גנבתי מארץ**"
ראש וסוף תיבות, אותיות: **ג'+י', מ'+צ'** עולה **143**
על ידי אחי עולה **143**

וגם:
"**כי גנב גנבתי מארץ העברים**" עולה 1208 ועוד 20 אותיות עולה **1228**
נמכרתי עבור כ' סלעים עולה **1228**
("וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף")

ועוד:
"לא עשיתי מאומה"– הטענה הזאת ידועה כטענה של האסירים, הטוענים שהם חפים מפשע.
הפסוק מדבר על ששר הטבחים שם אותו בבור ("וגם פה לא עשיתי מאומה").
אבל גם האחים שמו אותו בבור, ואחר כך מכרו אותו.
ואולי הטענה של יוסף כולל בור נוסף על הבור הנוכחי שבו הוא נמצא (אמר "וגם פה", יכול היה לומר רק המילה "ופה"). כאילו רומז לא רק על חפותו עכשיו (ששר הטבחים שם אותו בבור), אלא גם על חפותו מההתחלה שלא עשה "מאומה" ואחיו שמו אותו בבור והוא נמכר הרבה פעמים עד שהגיע לשר הטבחים במצרים:
"**לא עשיתי מאומה**" עולה 913 ועוד 12 אותיות ועוד 3 מילים עולה **928**
מכרו אותי ה' פעמים עולה **928**
(לפי המדרש יוסף נמכר ד' או ה' פעמים)

וגם:
'**שמו אתי בבור**"
באתב"ש:
ביף תאם ששפג
ראש תיבות, אותיות: **ב', ת', ש'** עולה **702**
אחי מכרו אותי עולה **702**

יוסף חס על כבודם של אחיו (לא בייש אותם בפני זרים), לא אמר בפרוש מה הם עשו לו. אבל גם לא שיקר. כי השתמש במילה "גנב" שיש בה קצת רמז למילה 'אחים' (הלא היה יכול להגיד לוקחתי מארץ העברים ונמכרתי). ונראה שגם רמז בזה שהאחים הם אלו שגנבו אותו, ושמו אותו בבור, ומכרו אותו.

* * * * * * * *

"ולא זכר", "וישכחהו"

פרק מ' פסוק כ"ג:
"ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו"
חז"ל דורשים שיוסף הצדיק ביקש משר המשקים, בשימוש המילים "זכרתני" "והזכרתני", ולכן הוסיפו ליוסף עוד שנתיים בבית הסהר.

פרק מ' פסוק י"ד:
"כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה"

וכאשר שר משקים חזר לתת הכוס על כף פרעה, קרי 'היטיב לו', כתוב שהוא שכח את יוסף. ולפי הרבה מפרשים, המשמעות שהוא שכח להגיד לפרעה על יוסף.
(הלא הוא היה עם יוסף שנה בבית הסהר ורק עזב אותו עכשיו, ולפי זה קשה להגיד שהוא שכח אותו מזיכרונו. אבל לפי המדרש, וישב רבה כ"ח, ז', מלאך בא וגרם לו לשכוח).

ורמז ששכח אותו בגלל מה שאמר יוסף "זכרתני":
"ולא זכר שר המשקים את יוסף" באתב"ש: **פכת עלג בג ציבדמי תא מפחו**
ראש תיבות, אותיות: **פ' ע', ב', צ', ת', מ'** עולה 682 ועוד 6 אותיות עולה **688**
"זכרתני" עולה 687 ועוד המילה עולה **688**
וגם:
"ולא זכר שר המשקים את יוסף" ראש תיבות, אותיות: **ו', ז', ש', ה', א', י'** עולה **329**
י"ב חודש עולה **330**
וגם:
"**ולא זכר שר המשקים**" באתב"ש: **פכת עלג בג ציבדמי** עולה **764**
שנה אחת עולה **764**
שבגלל שאמר "זכרתני" הוספה לו שנה, י"ב חודש, בבית הסהר.

ובגלל שאמר "והזכרתני" שר המשקים שכח אותו גם מליבו, והוספה ליוסף עוד שנה (עד שחלם פרעה).
ורמז:
"וישכחהו" עולה 355 למנין המילה **'שנה'.**

ובסוף שר המשקים לא הזכיר את יוסף לפרעה במשך שתי שנים כמו שרמוז במילים של יוסף (כאילו ניבא ולא ידע שניבא):
"**זכרתני אתך**" עולה 1108 ועוד 2 מילים עולה **1110**
שתי שנים עולה **1110**

ונשאלת השאלה:
למה יוסף הצדיק בקש משר המשקים במילים "ועשית נא עמדי חסד"?
הלא פתרון החלום הולך אחר הפה. ויוסף פתר לו שיחזור להיות על כנו וישים הכוס על כף פרעה. ולפי זה, אחרי התגשמות פתרון, שר המשקים היה צריך להיות שמח ומעוניין לעזור ליוסף בזכות פתרונו. ולמה יוסף ביקש ממנו במילה 'נא', ובמילה 'חסד'?

ונראה להגיד:
עבד לא יכול להגיד לשר מה לעשות, או לצוות לשר מה לעשות, אלא רק לבקש ממנו בנימוסים, שיעשה עמו חסד, לעזור לו.
(ובמיוחד שר המשקים שלא אהב את יוסף. הלא כאשר אמר לפרעה בראשית מ"א, ט'-"את חטאי אני מזכיר היום", הוא בייש את יוסף ואמר בראשית מ"א, י"ב- "ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים").

ונראה גם להגיד:
יוסף חשש לגורלו, זכר את חלומותיו וידע שהוא מיועד למשול ולמלוך ("והנה קמה אלמתי וגם נצבה", "המלך תמלך עלינו", "אם משול תמשל בנו"). וכרגע הוא ההפך מזה, הוא עבד. והיה ידוע שעבד לא מושל במצרים.
יוסף שתק במשך עשר שנים בבור (לא כתוב שביקש עזרה מאף אחד). ועכשיו שהגיעו שר המשקים ושר האופים וחלמו חלום, ויוסף פתר ברוח הקדש את החלום של שר המשקים לטוב, שהוא חוזר להיות על כנו וקרוב לפרעה, יוסף בדילמה. מצד אחד, אולי זו הדרך שבו הוא יצא מבית הסהר ויעלה לגדולה. ומצד שני, כצדיק הוא לא שם ביטחונו בשום איש. מה לעשות?
לפני מכירתו, כאשר היה בחיפוש אחרי אחיו, כתוב (בראשית ל"ז, ט"ו) "וימצאהו איש והנה תעה בשדה". ואמרו חז"ל זה המלאך גבריאל. ואמר לו המלאך גבריאל ששמע מאחורי הפרגוד שהתחיל שיעבוד מצרים (מדרש). וכדי לא לעכב הגזרה של שעבוד במצרים, ושתמהר להתגשם כדי שהשעבוד יעבור והגאולה תבוא, וכפי שנאמר לאברהם אבינו:
<u>בראשית פרק ט"ו פסוקים י-י"ד:</u>
"ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה.
וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול"
יוסף עשה השתדלות, והפציר בשר המשקים, "ועשית נא עמדי חסד", ואמר:
פרק מ' פסוק ט"ו:
"כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור"
רמז:
"**כי שמו אתי בבור**"– הגורל גרם לי, ששמו אותי בבור.
"**בבור**" עולה **210**. קרי, הגורל שלי גרם שבי התחילה הספירה של 210 שנים "בארץ לא להם". אני הראשון ממשפחתי שהתחילה בו הגזרה שנאמרה לאבינו אברהם.
אני לא מתלונן שאני במצרים, אבל כאן אני לא "**גר**", אלא עבד
(נאמר לאברהם אבינו שנהיה "גר" לפני "ועבדום". ואני לא הייתי גר אלא הגעתי למצרים כעבד):
"**כי גנב גנבתי מארץ העברים**"– גנבו אותי ומכרו אותי לעבד.
והאשימו אותי, למרות:
"**וגם פה לא עשיתי מאומה**"– וגם כעבד במצרים לא עשיתי שום דבר.
כל שאני מבקש, "ועשית נא":
"**עמדי חסד**" עולה 196 ועוד 7 אותיות עולה **203** למנין המילה "**גר**"
"**והוצאתני מן הבית הזה**"– כדי שאני אוכל להיות "גר" ולא אסיר, וגם לא עבד.

ועוד:
"**עמדי חסד**" עולה **196**
"**וגם נצבה**" עולה **196**
כאשר תעשה "עמדי חסד" אני אצא מבית הסהר, ויתגשם חלומי, ואני יעלה לגדולה

למשול, ולפי:
"**והנה קמה אלמתי וגם נצבה**" עולה **888**
"**חלום חלמנו ופתר אין**" באתב"ש: **סכפי סכיטף פואג תמט** עולה **888**

על ידי החלום של פרעה, שר המשקים יעשה חסד עם יוסף, ויוסף יעלה למשול.

יוסף צדק, שבאמצעות שר המשקים הוא יצא מבית הסוהר. אבל גם אם הוא היה שותק ולא היה מבקש משר המשקים "זכרתני", "ועשית נא עמדי חסד" "והזכרתני", זה היה קורה. כי כאשר פרעה יחלום, ולא יהיה מי שיפתור לו את חלומו, שר המשקים יילחץ ממצבו של פרעה, והוא יזכור את יוסף כפותר חלומות, ויודיע לפרעה.
ואולי על זה בקרו חז"ל את יוסף. שניסה להתערב בגורל, וגרם שהדברים יתעכבו שנתיים.
(וידוע הפתגם של חז"ל, 'כל המוסיף גורע')

ולפי:
<u>וישב רבה (פ"ח, ז')</u>:
"דבר אחר, שר המשקים שכחך ואני לא אשכחך...מי היה מחכה ליוסף שעברו עליו כל הצרות האלו שיהיה מלך"
<u>פירוש מהרז"ו (על המילים "מי מחכה")</u>: " שאין שום דרך להגיע לישועה עד שיגיע עת רצון מה' שהוא מחכה את האדם, וכמו שכתוב 'לכן יחכה ה' לחננכם' "

* * * * * * * *

"המשקים"

"**המשקים**" באתב"ש: **ציבדמי** עולה **156** למנין המילה '**יוסף**'.

לרמוז שגורל שר המשקים וגורל יוסף הצדיק קשורים זה לזה.
ובא לביטוי כאשר שר המשקים הפך להיות אמצעי בהוצאת יוסף מהבור.

* * * * * * * *